BESTSELLER

„NOSTALGIC, CONVINGĂTOR ŞI MODERN, LIPSIT DE GRANIŢELE TEMPORALE, ROMANUL ÎNTRUPEAZĂ POVESTEA CARE VA RĂMÎNE ÎN SUFLETUL ŞI MINTEA CITITORULUI ÎNCĂ MULT TIMP DUPĂ ÎNTOARCEREA ULTIMEI PAGINI..." *Rave Reviews*

JULIETTE MEAD

GRĂDINA *de vis a* IUBIRII

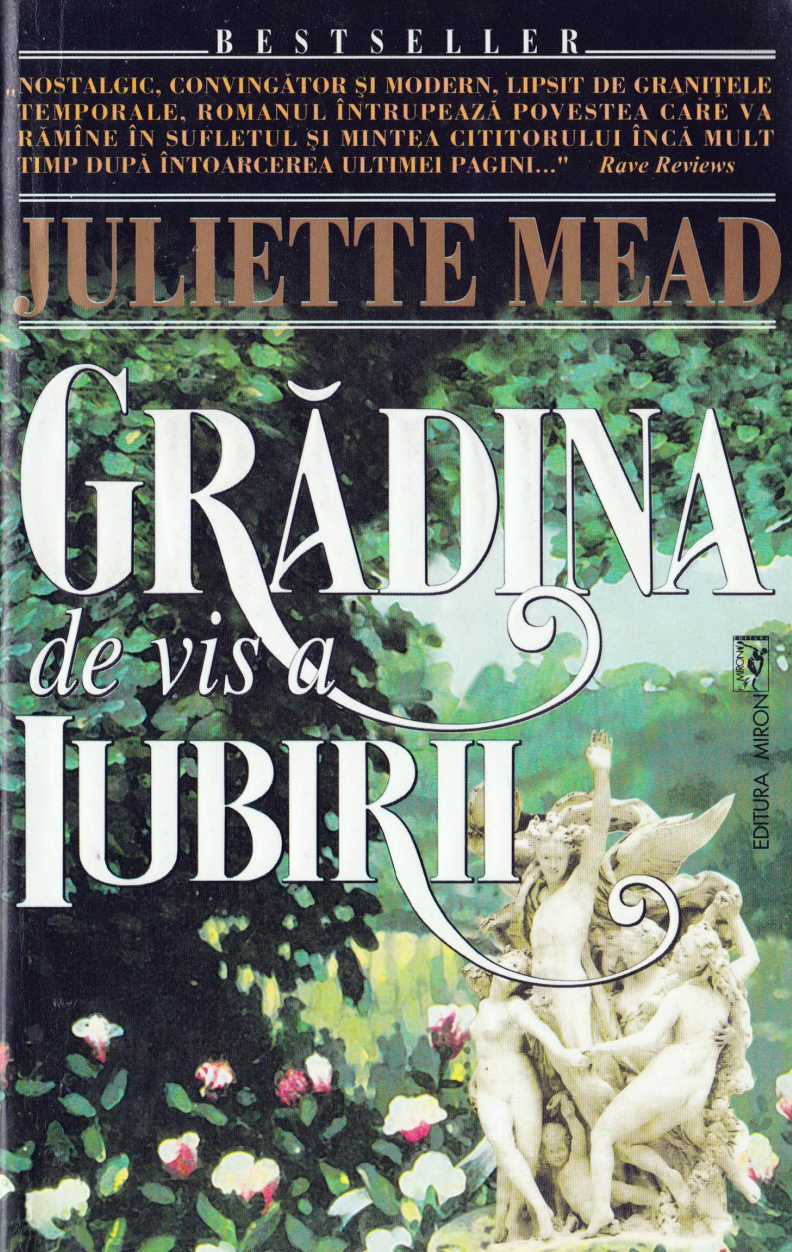

EDITURA MIRON

SENTIMENTAL JOURNEY

by Juliette Mead

© copyright for romanian language by MIRON

© copyright grafică Editura MIRON

Toate drepturile asupra acestui titlu
aparțin Editurii MIRON

Juliette Mead

Grădina de vis a iubirii

Traducere de Cornelia Cernețchi-Pascu

Editura MIRON
București

Tehnoredactor: ***Doina CÃLIN***

ISBN 973-95062-2-4

PROLOG

Vă voi spune o poveste de dragoste. Una adevărată. Înainte de a începe, însă, vreau să cunoaşteţi cîteva lucruri.

Pentru început, să ştiţi că nu e vorba despre o fetiţă şi un băiat îndrăgostiţi, fiindcă ea voi fi eu, iar el este, din întîmplare, bărbatul pe care-l iubesc şi care îşi va serba cea de-a patruzecea aniversare.

Al doilea lucru ar fi că, oricît aş încerca să încadrez povestea în nişte tipare simple, în ea nu apar numai doi oameni, ci cinci sau chiar şase, şapte, depinde de cum priviţi situaţia.

Aceasta nu ar fi o abatere de la regulă; toate poveştile romantice includ mai mulţi oameni, în afara cuplului central.

În al treilea rînd, povestea se desfăşoară într-o perioadă de război, însă nu am să mă refer la toate ororile războiului ca la fapte „bune".

Oricît de mari ar fi suferinţele fizice, emoţionale sau morale pe care le cauzează un război, bărbaţii şi femeile continuă să se îndrăgostească, să se despartă, să-şi dorească moştenitori pe care apoi să-i crească.

În ultimul rînd, trebuie să vă atenționez chiar de acum că nu cunosc sfîrşitul poveştii, fiindcă voi începe povestirea de la mijloc.

Vi se pare cumva prea neclar? Sper că nu. Vedeți, voi vorbi despre oameni care se îndrăgostesc, oameni care se îndrăgostesc de copiii lor şi despre aceia care se îndrăgostesc de părinții lor.

Totul s-a aranjat în mintea mea de-abia cînd am împlinit treizeci şi unu de ani şi eram însărcinată. Atunci a început totul.

Cam cu trei săptămîni înainte să nasc, m-am urcat în metrou şi m-am dus la o croitoreasă din Hangar Lane; ea îi lărgea mamei rochiile în talie de vreo cincisprezece ani.

Am sunat la uşă. Îmi deschise o femeie scundă, durdulie, a cărei vîrstă era greu de ghicit.

Mama îmi spusese că doamna Shokaralou era din Cipru şi trăise la Londra cea mai mare parte a vieții sale, crescînd singură patru copii, fiindcă soțul îi murise demult.

Mă mîngîie uşor peste pîntecul voluminos şi mă servi cu o cană cu ceai în timp ce am discutat despre toaletele pe care le doream.

După ce m-am chinuit să mă ridic de pe canapea, mi-a luat mîinile într-ale sale şi m-a întrebat dacă ştiu ce voi naşte: băiat sau fată.

I-am spus că voi fi bucuroasă oricare va fi sexul, atîta timp cît copilul se va naşte sănătos.

Femeia surîse şi se apropie de mine, apoi îmi zise conspirativ:

– Roagă-te lui Dumnezeu să-ți dăruiască o fetiță. Orice femeie are nevoie de cel puțin un fiu sănătos şi

zdravăn. Eu am trei. Dar în țara mea există o vorbă: „Din clipa naşterii drumul pe care-l are de parcurs un băiat este acela care-l va îndepărta tot mai mult de mama sa; cel pe care-l parcurge fata o va aduce din ce în ce mai aproape“.

Tot drumul spre casă m-am gîndit la cuvintele ei.

CAPITOLUL 1

Nu pot suferi aniversările zilelor de naştere. De la douăzeci şi trei de ani nu le-am mai putut suporta. De cînd am plecat de acasă şi mi-am cumpărat un apartament, m-am trezit întotdeauna de ziua mea (ca şi în multe alte zile) şi am făcut ceea ce eu şi prietena mea, Rebecca, numim „proba cinci metri, doi metri".

Începi prin a sta departe de oglindă şi te apropii încet de ea (fie în dormitor, fie în baie, care din ele are o lumină mai critică). Avansezi spre ea încet, pas cu pas, pînă ce îți vezi ridurile reflectate. În dimineața cînd am împlinit treizeci şi unu arătam încă bine de la cinci metri, în regulă de la doi metri, dar de la cîțiva centimetri mă uitam la o necunoscută care nu arăta deloc bine.

Mă pregăteam să mă întorc în pat, dezgustată, cînd m-am gîndit: Cine stă să se uite la tine atît de aproape, nemachiată? Nimeni, decît, poate, dentistul (în care caz ai mai multe pentru care să te nelinişteşti decît laba gîştei de la ochi) sau cineva care te sărută, dar orice bărbat cumsecade cînd sărută ține ochii închişi, fiindcă altfel se vede neclar. Testul nu m-a neliniştit în prea mare măsură – nu era prima dată cînd o făceam.

Ştiam că trebuie să aştept trei minute pentru o citire corectă, aşa că am lăsat beţişorul pe polița din baie şi m-am îndepărtat de oglindă, aşteptînd să treacă minutele.

Mi-am pus în podul palmei loțiune hidratantă de față şi am început să-mi verific trăsăturile. Părul – exclusiv al mamei, drept, subțire ca pînza de păianjen, cu o nuanță nedefinită între blond închis şi şaten deschis.

Mama spunea că e păr blond-murdar. Cînd împlinisem optsprezece ani ea deja mă dusese la un coafor priceput pentru nuanțare.

Fruntea – bombată şi înaltă, cu vinişoare vineții la fiecare tîmplă. Tata spunea că şi eu şi mama trădam foarte uşor o criză de furie, fiindcă una din vinişoare începea să pulseze, iar atunci el se retrăgea în biroul său.

Ochii – probabil ai tatei, dar mai sigur ai nici unuia. Cît eram copil, mama mulțumea Cerului că amîndoi copiii ei au moştenit ochii tatălui lor şi nu pe ai ei, însă adevărul era că nici eu, nici Charlie nu aveam ochii vreunuia din ei.

Ai mei sînt în regulă, mărime medie, verzi, cu albul încă alb, lipsit de pete gălbui sau capilare vizibile – încă. Nasul meu nu merită nici un comentariu. Gura o am de la amîndoi; de la fiecare cîte o buză: cea de deasupra, subțire, iar cea de jos mai plinuță.

Era să sparg oglinda fiindcă vedeam cîte un rid pe fiecare părticică de obraz. Dacă făceam un pas înapoi, atunci zăream o singură linie adîncă pe frunte şi cîte o cută de o parte şi de alta a nasului, aşa că pentru încă un an îi mulțumeam în tăcere mamei, care la cei şaptezeci şi trei de ani ai săi avea o piele demnă de admirat.

Am resimțit parcă un frison şi mi-am dat seama că trecerea probei „cinci metri, doi metri“ spune mai multe despre defectele de vedere, decît despre un ten frumos.

Cel puțin ştiam ce va trebui să aştept: o aveam pe mama drept model pentru ceea ce aveam să văd peste cîțiva ani.

Încercam să-mi amintesc cînd remarcasem pentru prima dată la mama pielea gîtului uşor lăsată, cînd pleoapele începuseră să i se lase peste gene, însă nu reuşeam.

Mama trecuse de patruzeci cînd mă avusese pe mine, dar niciodată nu m-am gîndit la ea ca fiind „bătrînă“, decît după ce trecusem şi eu bine de douăzeci.

Pînă atunci ea pentru mine fusese o femeie trecută de vîrsta medie, aceea de care se zice că a fost şi nu va ajunge cîndva, aşa cum fiecare copil gîndeşte la un moment dat despre mama sa.

Îmi căzu prosopul pe jos, iar cînd m-am aplecat să-l ridic, le-am văzut. Picioarele mamei. Acolo erau – picioare obosite de vîrstă, cu platfus.

Îmi amintesc de copilărie, cînd o priveam pe mama alergînd prin casă desculță şi mă întrebam de ce laba piciorului ei are o formă atît de ciudată.

De cînd mi le amintesc, ele erau plate şi asemănătoare cu acelea de pasăre, însă umflate şi cu degete încovoiate spre interior, atît de diferite de ale mele, care erau subțiri şi arcuite frumos, aşa cum le au toți copiii.

Acum le priveam siderată; era de parcă o zînă rea le luase pe ale mele la miezul nopții şi le înlocuise cu acelea ale unei femei vîrstnice – oricum nu aveam scuza unei sarcini care să justifice o atare deformare.

Se pot face multe cu părul, cu buzele, chiar şi cu

ridurile pentru a păcăli anii, dar nu am auzit pînă acum de operații estetice ale labelor picioarelor.

Pînă la vîrsta de doisprezece ani, îi spuneam mamei „mami". Apoi mi s-a părut dintr-o dată caraghios din gura mea. La cei optsprezece ani, însă, era prea tîrziu să mă schimb.

Ştiam că în viața mea nu aş fi fost în stare să-i spun pe numele mic, aşa că de la treisprezece ani am început să-i spun „mamă" şi „ma". Ea observase schimbarea şi m-a întrebat motivul, iar eu am încercat să-i explic. I s-a părut nostim şi mi-a zis că îmi fac prea multe probleme. În copilărie mereu mă preocupa ceva.

Tata îmi spunea că am capul unui adult pe umeri de copil (un gînd îngrijorător în sine), iar mama zicea: „Nu căuta necazurile cu tot dinadinsul", însă eu aşa eram. Deşi port moştenirea ereditară, nu sînt la fel ca ei. De exemplu, tata spune că mama nu a vorbit de rău în viața ei pe nimeni.

Mi se pare de-a dreptul greu de închipuit şi, cîteodată, mă întreb dacă în mintea ei nu i-o fi înmugurit măcar gîndul pe care însă să-l alunge nerostit. Am ajuns la concluzia, totuşi, că ea nici măcar nu gîndeşte rău pe cineva. Amîndoi părinții mei sînt oameni cumsecade.

Cîndva mi se părea că ei au o căsnicie între inocență şi înțelepciune – mama reprezentînd-o pe prima, iar tata pe cea de-a doua.

Pe măsură ce îmbătrînesc, realizez că amîndoi erau şi inocenți şi înțelepți. Au o atitudine atît de optimistă asupra vieții, încît mereu acordă tuturor prezumția de nevinovăție. Nu înțeleg de ce nu am moștenit această calitate, cînd sîngele lor a trecut prin venele mele.

Şi acum caut necazurile. Cîteodată, cînd stăteam în pat lîngă David, îmi imaginam că sîntem căsătoriţi.

Apoi îmi imaginam că, dacă am fi căsătoriţi, stînd aşa pe pat, mi-aş imagina cum ar fi să nu fim căsătoriţi şi ne-am afla doar la cîţiva centimetri distanţă, astfel încît, dacă mi-aş fi pus în gînd cu hotărîre, aş fi reuşit să fac perii fini de pe mîinile mele să se ridice şi să se unească de firele lui; însă această concluzie mă făcea să tremur de spaima de a mă afla lîngă un bărbat cu care nu doream să fiu.

Asta înseamnă cu adevărat să cauţi necazul. Rîdeam cînd mă gîndeam la asta şi îmi trăgeam o palmă imaginară, iar atunci chipul lui Charlie îmi apărea în oglindă, pe deasupra capului.

Surîdea şi parcă fredona încet: „Într-o bună zi prinţul meu va veni..."

În sfîrşit, am luat beţişorul de pe poliţă şi l-am ţinut strîns în mînă.

– Dă-o naibii, Charlie, nu poate fiecare fată să aibă clipele e de intimitate?

– Nu, dacă fata are o singură baie.

Oricît de mult l-aş fi iubit pe fratele meu, cînd intra peste mine, mă scotea din sărite. Întindea mîna după aparatul de ras şi începea să se bărbierească, aplecîndu-se peste umărul meu şi dîndu- mi coate ca să eliberez oglinda.

– Haide, Elle, fii rezonabilă. Am interviu peste o jumătate de oră.

Am făcut un pas înapoi şi m-am rezemat de perete privindu-l cum mă studiază în oglindă.

– Ştii ceva, Elle? Cu fiecare an semeni mai mult cu mama. Se şterse de spumă cu un prosop. Apropo! La

mulți ani! Se auzi soneria la uşă. Vrei să deschizi tu? Aştept curierul.

Pur şi simplu nu eram în stare să-l refuz. M-am dus la uşă, cu prosopul înfăşurat la subsuori, cu un ochi rimelat şi celălalt nu. Nu era curierul, ci David; în acel moment mi-am dat seama că am în mînă beţişorul pentru sarcină.

Cred că în acea clipă am început să mă maturizez. Mă cunoşteam cu David de doi ani. L-am cunoscut cînd am avut de pregătit un articol pentru *Sunday Times.*

Eu trebuia să scriu un articol despre primii douăzeci de bărbaţi realizaţi din Marea Britanie, iar David fusese convins să facă portretele celor douăzeci, adică să-i fotografieze pentru ziar. Îl cunoşteam după nume – David Turcan (prietenii îi spuneau Turk) era unul dintre numele cu rezonanţă din jurnalistică –, însă devenise celebru şi nu se ocupa de portretistica vedetelor sub nici o formă.

Locurile de care se ocupa David erau teatrele de război şi dezastrele. Chiar dacă nu-l recunoşteai dintr-o mulţime, cu siguranţă recunoşteai imediat fotografiile făcute de el.

Era fie aceea cu soldatul kurd rănit la braţ şi cu puşca îndreptată exact către obiectiv, fie aceea cu bătrîna care-şi ţinea în braţe nepotul care mai avea un singur pantof în picior, imediat după cutremurul din Armenia, sau aceea prezentînd un bar devastat din Saigon. Aceasta era cea mai recentă.

Sunday Times trebuie să-l fi plătit cu averi, ori îl şantajau pentru aceste protrete pe care avea să le facă acum.

Pînă am avut ocazia să-l întreb cum de acceptase să le facă, ajunseserăm în pat. Spunea că voise să mă

cunoască. Prostii! David Turcan nici măcar nu auzise de numele meu, ce să mai vorbim de dorința de a mă cunoaşte.

Este american – din Carolina de Sud, deşi nu se cunoaşte. A plecat din SUA la optsprezece ani şi a locuit la Londra şi Paris vreo douăzeci şi ceva de ani, însă accentul nu şi l-a pierdut; îl recunoşti mai ales cînd e obosit sau enervat.

Sînt colaborator extern la ziar şi scriu articole pentru oricare publicație care mi le plăteşte. Niciodată nu am fost surprinsă într-un foc încrucişat şi e lucru clar că doar Soarta ne-a făcut să ne întîlnim.

În anul 1990 am petrecut împreună patru zile într-o călătorie prin țară, intervievînd şi fotografiindu-i pe cei mai bogați şi mai inteligenți – cel puțin norocoşi şi bogați – oameni din Marea Britanie. La început m-am simțit eclipsată de David, apoi i-am devenit recunoscătoare. Este un profesionist ireproşabil şi ca şofer excelează. Nu-mi place să conduc.

A trebuit să închiriez o maşină, iar în prima zi nu făceam altceva decît să schimb vitezele şi să înjur fiecare şofer care mă depăşea. Maşina ideală pentru mine ar fi fost un *Land Rover* cu comenzi automate, iar şoseaua ideală ar fi fost deşertul pustiu. În prima seară ne-am oprit la un han din Newcastle, unde am şi înnoptat (*Sunday Times* fiind generos cu retribuțiile, însă zgîrcit cu cheltuielile de deplasare). David l-a sunat pe Hertz şi a trecut numele lui pe asigurare.

Sinceră să fiu, poate că m-aş fi culcat cu el chiar şi numai pentru acest gest cavaleresc, însă de-abia în a treia seară am făcut-o şi atunci într-un hotel elegant dintr-o localitate din Wiltshire, pe nume Castle Beauchamp. Îi

luasem un interviu lui Gary Boyd, care locuia într-o reşedinţă impozantă la vreo zece kilometri depărtare. Fusese un nemernic, arogant, arţăgos şi ameninţase să dea ziarul în judecată şi pe mine personal, dacă n-aveam să scriu decît o însumare succintă a succeselor sale pe mai multe planuri.

Fusese şef de lucrări la o firmă din Black Country care fabrica paturi de spital, după care îşi înfiinţase propria companie, săpîndu-l pe fostul lui şef, căruia îi sustrăsese un contract avantajos de furnizări pentru spitalele NHS.

Îşi cumpărase şi o proprietate şi intrase în afaceri cu cîteva dintre cele mai dubioase depozite de vînzări en detail din afara oraşului. Vărsase sume mari în buzunarele Partidului Conservator şi în cele din urmă a fost recompensat cu titlul de cavaler.

Un prieten al meu care lucrează la Biroul Central al Partidului Conservator mi-a spus şi o anecdotă legată de Sir Gary Boyd, dar mi-am jurat să nu o relatez în articol. Directorul de campanie îl chemase personal pe Boyd să discute despre o reclamă anti-laburişti şi i-a spus că mai aveau nevoie de ceva bani.

Sir Gary, care avea întotdeauna replică, răspunsese că se ştia în măsură să „scoată vreo două sute de mii" dacă era nevoie. A doua zi cecul a sosit. Ce om amabil!

David reuşi să consume un singur film surprinzînd imagini din interviu şi-l asigurase pe Boyd că avea tot ce-i trebuie pe bandă.

„Mă bizui pe dumneata să-mi scazi vreo douăzeci de ani şi vreo zece kilograme – mă înţelegi, amice? Domnişoara este prietena dumitate? E bună, dacă poţi să pui mîna pe ea!"

David îi făcuse cu ochiul la rîndul său, iar eu fierbeam urmărind această complicitate. Plecaserăm de la Hartstreet House şi căutam un han sau un motel, iar David mi-a propus să ne aranjăm într-un loc mai decent, pentru a compensa umilinţele misiunii reportericeşti.

Ne-am dus la un hotel din Castle Beauchamp şi mi-a zis că va trece camerele pe spezele lui, dar, dacă ziarul nu se va simţi, era dispus să suporte consecinţele financiare – spunea că trebuie să sărbătorim ceva. La bar i-am spus gluma cu scosul banilor. Mi-a mărturisit că fotografiile îl vor prezenta pe Boyd în adevărata lumină a caracterului său, redînd în special degetele lui grăsuţe şi pline de inele.

În timpul mesei mi-a povestit cum şi-a început cariera în Vietnam, spre sfîrşitul războiului, prin 1972; avea optsprezece ani şi fusese exmatriculat temporar de la Universitatea Princeton.

Comandă o sticlă de şampanie şi spuse că săptămîna în curs marca exact o jumătate din viaţă petrecută în zone de război. Mie nu mi se părea chiar un motiv de a sărbători.

Am calculat repede şi am tras concluzia că era cu opt ani mai mare decît mine – adică avea treizeci şi şase, iar eu douăzeci şi opt. Părea ceva mai matur, dar cred că experienţele prin care trecuse îl maturizaseră şi-i adăugaseră cîţiva ani pe chip...

Niciodată nu am fost o femeie tăcută, dar cînd ai în faţă pe cineva atît de impresionant, parcă îţi zboară covorul de sub picioare.

David spuse în treacăt că era divorţat de unsprezece ani. Voiam să-l întreb dacă suferise din această cauză – adică, Doamne, să divorţezi la douăzeci şi cinci de ani!

La vîrsta aceasta te căsătoreşti! Nu am făcut-o, ci i-am spus că pusesem capăt unei relaţii de doi ani cu un director financiar. Echivalenţa nu era nicidecum valabilă – o căsătorie timpurie ratată şi o poveste scurtă cu un puşti ce purta un aparat dentar –,dar atît puteam oferi pe atunci.

Cînd David mă întrebă de ce, am spus că nu avusesem vreun motiv; nici măcar nu ştiam de ce fusesem prietenă cu Peter de la bun început, dar nu voiam să recunosc. M-a întrebat dacă părinţii mei fuseseră necăjiţi sau mulţumiţi că relaţia luase sfîrşit şi i-am spus că întrebarea mi se părea neobişnuită.

Era straniu pentru un străin să realizeze cît de mult mă interesa ce părere aveau părinţii mei. Îl simţeam cum mă ţine în palmă. Se juca involuntar cu monedele din buzunar, iar gestul lui era contrar privirii serioase pe care o afişa şi zîmbetul cu care mă complimenta.

Mi se părea o nebunie să mă simt atrasă de acest necunoscut şi am simţit atunci o puternică senzaţie de posesie erotică. A trebuit să mă înfrînez. I-am spus că părinţii mei fuseseră în acelaşi timp îngrijoraţi dar şi uşuraţi. Voisem să spun că tata fusese uşurat şi mama îngrijorată. Redacţia ziarului a plătit pînă la urmă cele două camere, dar, de fapt, noi nu am ajuns decît pînă la prima uşă. Mare parte din noapte am petrecut-o stînd de vorbă.

Oamenii discută pe întuneric nestingheriţi. Parcă lumea se deschide cînd se lasă noaptea şi totul se revarsă ca o cascadă. Dacă interlocutorul nu te vede, ai impresia că nu va ţine minte ce ai spus şi nu te va duşmăni.

Întunericul îţi dă *carte blanche,* o aşa-numită carte

leşi-afară-din-închisoare-pe-gratis, ca la Monopoly, o garantată evadare din realitate.

Acum nu mai ştiu nici eu: lăsînd la o parte cartea albă, cred că, vorbind în întuneric, îi dai interlocutorului un cartonaş galben pe care să-l folosească mai tîrziu.

A doua zi aveam întîlnire cu încă două persoane. Ne-am întors la Londra la zece şi jumătate, iar David a rămas în apartamentul meu din Notting Hill. După acea noapte nu l-am mai văzut trei luni.

Nu că nu ar fi sunat – sunase destul de des, dar mereu din străinătate, sau pe picior de plecare, sau obosit după ce se întorsese acasă. De cîteva ori cînd a sunat eram şi eu plecată din oraş; altă dată a stat la Londra numai o noapte, iar eu i-am spus din răutate că eram ocupată.

Sufeream de o anumită schizofrenie emoţională în privinţa lui şi nu voiam să vadă relaţia noastră ca pe o aventură întîmplătoare, hotărîtă fiind să-l joc cum vreau.

A patra oară cînd a venit în oraş, am fost cu adevărat ocupată; era cea de-a patruzecea aniversare de la căsătoria părinţilor mei şi îmi surîdea ideea de a-l invita pe David la restaurantul *Savoy* ca să cineze cu noi, însă am renunţat. Nu voiam să o dezamăgesc pe mama.

Data viitoare, la patru luni după ce ne cunoscuserăm, David a venit la mine şi a rămas trei săptămîni.

A fost o perioadă foarte ciudată. Dormea aproape toată ziua, asta în primele trei zile, iar nopţile făceam dragoste cu sălbăticie. Nu vorbea mult şi am început să-l percep ca pe un interludiu sexual furtunos, fermecător, dar absolut temporar în viaţa mea.

Dacă m-ar fi întrebat cineva dacă atunci eram în-

drăgostită de David, cred că aş fi spus că poate eram – cel puțin credeam că sînt îndrăgostită. Asta i-aş fi spus unui străin curios care mi-ar fi pus întrebarea la o petrecere. Dar adevărul? Adevărul era că nu prea puteam să vorbesc din dragoste pentru el. Eram sfîşiată de dragostea pentru Peter Geldhart.

Cînd le întrebi pe prietenele măritate despre legăturile premaritale, aproape toate răspund: „Ei, ne-am îndrăgostit nebuneşte şi noi". Apoi identifică sentimentul spunînd: „Păi, credeam că sîntem îndrăgostiți pe atunci, dar eram prea tineri". Nu ştiu dacă acest concept este valabil. Am stat alături de multe prietene şi prieteni în clipele de după încheierea poveştilor de dragoste fericite sau nefericite şi i-am auzit spunînd că fuseseră „îndrăgostiți pînă peste cap", iar în clipele acelea nu mă îndoiam de adevăr.

Am văzut-o pe Rebecca, prietena mea, îndrăgostită de cinci ori, de fiecare dată sincer, cea mai recentă persoană care i-a cîştigat sentimentele fiind soțul ei, Michael. Cînd vorbesc cu ea despre predecesorii lui, ea spune: „Oh, hai, Elena! Bine, credeam că sînt îndrăgostită, dar nu era iubire adevărată, nu aşa cum simt pentru Michael". Prostii! Probabil că, atunci cînd eşti măritată, te simți obligată să renunți la toate iubirile precedente. Renunțarea ar trebui să rezide în jurămintele matrimoniale, fiindcă toate femeile măritate pe care le cunosc le consideră ca atare: „Nu l-am iubit cu adevărat pe X – nu cu adevărat. Credeam că sînt îndrăgostită de Y, dar eram foarte tînără. De-abia Z m-a învățat ce înseamnă iubirea. Pînă la el m-am jucat de-a dragostea". Desigur, nu ştiu care este cazul Beccăi; cunosc doar povestea mea, adică faptul că am fost îndrăgostită de trei ori. O

dată, timp de trei ani, de Nick; o dată scurt, de puştiul Peter; şi altă dată de David. Mai sînt puţin îndrăgostită de Nick, deşi nu l-am văzut de şase ani. Pentru nimic în lume nu pot înţelege ce am putut vedea la Peter, dar sînt îndeajuns de sinceră să recunosc că l-am iubit cîndva.

De David m-am îndrăgostit chiar de la început, nebuneşte aş spune şi mi-a fost foarte greu, fiindcă mă temeam să nu-mi pierd firea; asta poate pentru că eram prea evazivă în relaţia noastră. Nici munca lui David nu făcea situaţia mai uşoară. În primele luni cînd mă suna, mesajele lui de pe robot erau succinte: „Alo, eu sînt. Ce mai faci? Sînt la Moscova...Vilnius... Ierusalim. Ne vedem cînd mă întorc". Cîteodată mă aflam acasă cînd suna şi nu catadicseam să ridic receptorul, de teamă că va fi la fel de distant şi cînd îmi va auzi glasul.

Mă uitam la ştiri obligatoriu, dar, după ce l-am cunoscut pe David, nu am mai făcut-o. Nu că m-aş fi temut pentru viaţa lui, nu-mi permiteam să gîndesc aşa, dar nu suportam să ajung faţă în faţă cu egoismul meu de a privi scene cu morţi şi distrugere, apoi să mă întreb: „Unde o fi David? În vreun bar? O fi cu vreo femeie? Poate că povesteşte cuiva despre divorţul său/viaţa sa/ munca sa/incapacitatea sa de a se lega de cineva."

Pe perioadele scurtelor sejururi ale lui David în Anglia locuiam la mine. De cîteva ori ne-ntîlneam şi la el acasă, un atelier transformat cu gust. Nu stăteam acolo prea mult timp, dar acolo lucra şi mai dormea în serile cînd eu lipseam de acasă. Cîteva zile după o misiune evita seratele sociale. Ne înţelegeam bine. Nu făceam presiuni unul asupra celuilalt, respectam spaţiul şi mun-

ceam amîndoi. Cîteodată ne codificam atît de bine cuvintele pentru clipele de intimitate, încît ne minunam şi noi de ele. David suna de la atelierul lui şi zicea:

– Vrei să luăm cina împreună? Eşti liberă?

– Păi, sînt cam ocupată în seara aceasta – răspundeam eu – iau cina cu o bună prietenă şi apoi mergem la o petrecere. Poate mîine?

– La opt seara plec la Tel Aviv, spunea el.

– Of, bine, ziceam eu dezamăgită, sugerînd foarte discret că mi-ar fi plăcut să spună: „Nu pot să trec pe la tine după cină?", însă el nu o spunea.

– Bine, atunci, conchidea el. Ai grijă de tine. Te sun cînd mă întorc.

– Şi tu ai grijă, îi spuneam eu, apoi închideam telefonul şi începeam să plîng, condamnîndu-mă pentru că nu am spus: „Dragul meu, dragul meu, te rog, vino acum... nu-mi pasă nici de cină, nici de petrecere". Dacă suna rezonabil de des şi primea acele răspunsuri, desigur că aveam şi momente bune, chiar săptămîni întregi care mă bucurau. Aşa cred.

Acum îmi este greu să descriu ce simţeam atunci. Nu pot spune că mă simţeam împlinită şi absolut fericită, dar viaţa mea avea un curs ordonat. Munceam, aveam destule oferte, din care puteam alege, sau pe care le puteam refuza, lucru care reprezenta apogeul oricărui colaborator de ziar. Mai presus de toate, îl iubeam pe David.

Mi se părea extrem de atrăgător, excitant şi îmi plăcea să-l ţin într-un nor de celebritate. Prietenele mele erau nebune de curiozitate în privinţa lui, iar eu le vorbeam mereu în termeni evazivi, mai mult fiindcă voiam să-l păstrez doar pentru mine, dar şi fiindcă nu ştiam ce

pot spune despre el. Le ziceam că sînt fericită să am o relație care să nu mă dea peste cap; mă consideram binecuvîntată pentru că găsisem un bărbat care nu dorea să îmi devină proprietar.

Perfect; poate că ar fi fost drăguț să dorească să-i aparțin, măcar puțin, dar... Era o relație convenabilă. Cînd era în oraş, eram fericiți. Cînd nu era, aveam viața mea şi independența, însă nu obişnuiam să visez asupra celor ce puteau fi, sau cum ar fi. Ne convenea amîndurora. „Dacă nu-i nimic stricat, nu repara". Aceasta era maxima mea la acea vreme.

Îmi amintesc de o seară în 1991 cînd erau şanse doar pe jumătate ca David să mai vină. Îi invitasem pe Rebecca şi pe soțul ei, Michael la cină. Nu găteam de obicei. A fost una din încercările mele memorabile. Problema mai mare era că David nu venise şi vițelul fusese foarte scump şi se uscase în aşa măsură, încît ajunsese precum cartonul. Rebecca se uitase peste umărul meu la sosul de vin care se îngroşase aproape de evaporare.

– Cîteodată mă gîndesc cît îi disprețuiesc pe bărbați... remarcă ea, iar alterori sînt singură de asta.

– Ce a mai făcut Michael de data asta? întreb eu calmă. El era în sufragerie şi căuta un compact disc, vociferînd enervat despre gustul meu turbat pentru muzică. Am deschis cuptorul şi l-am închis repede. Parcă îmi aminteam de la lecțiile de ştiință că, la căldură mare, cărbunii pur şi simplu se dezintegrează; probabil că aşa va păți şi vițelul şi atunci aş fi uitat că existase cîndva. Am luat un castron cu smîntînă şi nişte icre bătute din frigider, apoi am pus împrejurul lor tartine prăjite; aveam o figură dezamăgită. Rebecca băgă degetul în smîntînă, apoi îl linse gînditoare.

– Ce face de obicei. Lipsă de atenție şi egoismul care îl macină, voind să pară că se luptă să se schimbe. Apoi mai e sexul. Parcă atras de subiect, Michael apăru în pragul uşii.

– Mîncăm în seara aceasta, Elena, sau invitația a fost pentru micul dejun? întrebă el muindu-şi degetul în icre. Despre ce sex era vorba?

– Pur şi simplu nu înțeleg de ce bărbații cred că, înfigîndu-ți penisul pe jumătate sculat între fese, la mijlocul nopții, asta înseamnă preludiu. Atîta tot, zise Rebecca. Adică, sînt inteligentă, am obținut o diplomă la o universiate respectabilă, Oxford, chiar dacă pentru geografie, dar foarte straniu: nimeni nu a putut să-mi explice asta vreodată. E unul dintre lucrurile pe care ar fi trebuit să mi le spună mama. Pun pariu, Elle, că mama ta ți-a spus – nu ai idee ce norocoasă eşti cu mama ta! Rebecca îşi linse degetul îndelung, sugestiv, privindu-l pe Michael pe sub gene. De exemplu, aseară, Elle, am ajuns acasă după miezul nopții. Michael tot bodogănea că e obosit şi că nu-i place să iasă în oraş la mijlocul săptămînii, dar că îi plăcuse filmul văzut, adică *The Bill,* şi că voia să ne culcăm imediat. Am stins luminile, ne-am cuibărit fiecare pe partea lui, iar peste cincisprezece minute chestia aceea mi se înfige în fund sculată. Îți dai seama că e o senzație parcă desprinsă din filmele de groază. Cum naiba era să reacționez? zise ea, apoi mai înfipse o dată degetul în smîntînă şi-l linse la fel de tacticos.

– Cred că în modul cel mai evident, replică iritat Michael.

– Spuneți-mi dacă aveți nevoie de mine aici, sau ar fi mai bine să vă las singuri.

– Voiam doar să ştiu ce părere ai despre sex, atîta tot.

– Ba nu-i adevărat. Voiai să mă umileşti, mormăi Michael.

– Am o teorie, continuă ea, şi anume că toate căsniciile se împart în două categorii. Există bărbaţi care se aruncă precum taurii în partidele de sex, apoi se plîng că soţiile lor sînt lipsite de imaginaţie, frigide şi nepăsătoare, aşa cum sînt alţii ale căror soţii se vaită întruna că nu le satisfac niciodată, deşi bieţii lor soţi nu mai pot face faţă solicitărilor insaţiabile. Cu siguranţă că e mai umilitor ca un bărbat să fie considerat sub-potent, decît supra-potent, nu crezi, Elle?

Am pus vasul cu sos în chiuvetă şi l-am lăsat să se umple cu apă.

– Nu ştiu cum e cu soţii şi soţiile, Bec. Eu cred că ţie îţi place să-l tot bodogăneşti pe Michael.

– Dar nu-i aşa că el este foarte drăguţ, fiindcă îmi dă atîtea motive să o fac?

Am comandat mîncare indiană pentru trei persoane; se făcuse deja nouă şi jumătate şi renunţasem la prezenţa lui David. Am destupat încă o sticlă cu vin, apoi i-am invitat să mănînce.

– Dar David? zise Michael cu gura plină.

– Să-l f... pe David.

– Şi o faceţi des?

– Ce te priveşte pe tine cît de des o fac ei?

– Pură curiozitate. Michael mai destupă o sticlă de vin. Şi, dat fiind faptul că doreşti ca Elena să participe la viaţa noastră sexuală – sau la activităţile jalnice care trec drept aşa ceva –, mă văd îndreptăţit să particip şi eu la a ei. Deci, Elena, chiar dacă Rebecca nu pare

interesată de viața ta intimă, eu sînt. Spune-mi totul.

– Nu există ceva despre care să nu ştiți. E american. Fotograf.

– Oh, fotograf. Se numeşte Turcan, Turk. E doar cel mai cunoscut fotograf de pe partea aceasta a planetei. Cu toții ştim că e fotograf. Elle, nu sîntem chiar convinşi că îl cunoşti. *Noi* îl cunoaştem. Nu vine niciodată la tine; nu-i văd chiloții în coşul cu rufe. Am verificat.

– L-am cunoscut anul trecut cînd aveam de făcut un reportaj despre milionarii Angliei. Ții minte? El a făcut fotografiile. Aproape tot timpul e plecat peste hotare.

– Arată bine?

– Într-un fel.

– Cîți ani are?

– Treizeci şi şapte, parcă.

– Nu ştii?

– Bine, are treizeci şi şapte.

– E necăsătorit?

– Divorțat.

– Şi te-ai culcat cu el? Putem vorbi de căsătorie? Te mai culci cu el?

– Da, nu... şi nu ştiu.

– Aceeaşi fetiță cu gura lipită, scoica noastră nevinovată, pe care o iubim cu toții, nu-i aşa, draga mea? zise el bătîndu-mă prieteneşte pe mînă.

– Dacă nu am ce să vă spun mai mult despre el, am insistat eu cu încăpățînare; nu voiam să recunosc că nu ştiu mai multe despre el, de fapt.

– Bine, draga mea, timpul trece, ştii. Tu ai... cît... douăzeci şi nouă?

– Ştii foarte bine cîți ani am, Bec. Am exact vîrsta ta...

– Ah! Vîrsta minunată: douăzeci şi trei! interveni Michael. Oricum, vîrsta nu contează. Elena nu a avut niciodată probleme să pună mîna pe bărbaţi, problema ei a fost cum să-i păstreze, iar dacă îi mai trebuie timp să se gîndească la asta...

– Nu vrei să-ţi ţii pliscul, Michael? Nu-mi petrec deloc timpul gîndindu-mă la bărbaţi. Şi nici nu sînt moartă după David. Nu mă interesează să mă mărit. Sînt foarte atrasă de munca mea deocamdată. Lucrez la un reportaj important şi...

– Eşti plătită bine?

– Sigur că da. Bat orice record. Poate peste zece mii, dacă am noroc...

Am auzit uşa de la intrare deschizîndu-se, apoi închizîndu-se.

Întotdeauna cînd intra undeva, David făcea o impresie bună, nu doar fiindcă era înalt, lat în spate şi brunet. Bec se fîstîci complet, iar Michael începu să se poarte ca un puştan. Restul serii nu a fost un succes. David era obosit-mort şi nu avea chef de discuţii. Se strădui să fie politicos, dar se duse la culcare repede. Cînd îi conduceam pe Bec şi pe Michael la maşină, Bec îmi şopti:

– Elle, vreau să ştiu totul despre tine şi el. Orice amănunt.

Mă întreb dacă bărbaţii discută legăturile lor amoroase cu prietenii, aşa cum fac femeile. Puteţi să mă consideraţi emancipată şi militantă pentru drepturile femeilor, dar nu cred să fie aşa. Poate – şi acest gînd este macabru – cînd noi credem că discută despre nu ştiu ce echipă sportivă sau partidă de tenis din Indiile de Vest, ei de fapt discută cu colegul de birou despre neîmpli-

nirile sentimentale şi fizice. Mă gîndeam că eram în siguranță pentru că David nu stătea prea mult timp în acelaşi loc, astfel că nu avea cînd să-şi facă prieteni adevărați; apoi toți fotografii, corespondenții telefonici şi tot corpul presei nu puteau fi considerați oameni normali. David nu vorbea niciodată despre un „bun prieten", dar, cîteodată, amintea de Steve Heffner, reporter la *Newsweek* pe care-l cunoştea de-o viață. L-am întîlnit şi eu pe Heff de cîteva ori şi mi s-a părut un tip original, însă un om cu capul pe umeri nu l-ar putea cataloga drept normal.

Cina despre care am vorbit avea loc cu un an înainte de a începe totul, cu cîteva zile înainte de a împlini treizeci de ani. Tocmai eram pe punctul de a începe un nou proiect – primul pe care-l realizam împreună de la reportajul comandat de *Sunday Times.* Acesta fusese inițiat de mine.

Cunoscusem un editor la o lansare de carte a unei prietene cu cîteva luni înainte; se vorbea despre RAF şi zboruri, care mă interesaseră încă din şcoală, la orele de istorie, cînd doamna Heavens vorbea despre „dragii, săracii abisinieni" care trăgeau cu săgeți în avioanele italiene care survolau deasupra lor.

Mi s-a părut interesant să luăm cîteva interviuri foştilor eroi din RAF înainte ca ultimul dintre ei să moară – unii căutau chiar să afle adevărata natură a eroismului şi camaraderiei. Băusem vreo trei pahare cu vin, ceea ce însemna destul şi puteai să mă dărîmi dacă mă împingeai cu degetul. A doua zi m-a sunat editorul meu şi m-a invitat la prînz, iar prînzul s-a transformat într-o misiune. Graham – redactorul meu şef, care şi el era măcinat de nostalgia celui de- al doilea război mondial – spunea că

exact la țanc ar pica o carte lansată cu ocazia aniversării a şaptezeci şi cinci de ani de la fondarea RAF.

Voia ca interviurile să fie însoțite de fotografii-portret şi de instantanee din timpul războiului. I-am spus că-l cunoşteam pe David Turcan, iar Graham a început să lovească entuziasmat în supă cu lingura. Nu credeam că David va primi să lucreze cu mine, dar spunea că i-ar prinde bine şi lui o pauză.

Aproape tot anul fusese în Gaza şi în teritoriile ocupate de israelieni, iar acum era pregătit să-şi pună semnătura şi talentul în acest proiect. I-am spus că aveam doar nevoie de un şofer competent, lucru care i-a şters zîmbetul de pe buze.

Aşa că iată-ne în dimineața celei de-a treizeci şi una aniversări; Charlie monopolizîndu-mi baia, eu înfăşurată în prosopul de baie, machiată pe jumătate, iar David în pragul uşii cu ranița şi trei camere foto agățate pe umăr. Nici nu ştiam că trebuie să se întoarcă; nici nu ştiam exact unde fusese. De doi ani, de cînd îl cunoşteam pe David Turcan, se întîmpla acelaşi lucru.

Am izbucnit:

– David, ai uitat că e ziua mea şi sînt însărcinată. Am ridicat bețişorul cu banda albăstruie exact cum un copil ridică degetul la care s-a tăiat.

CAPITOLUL 2

După plecarea lui Charlie m-am culcat cu David. Şi-a pus încet mîna peste pîntecul meu şi a întrebat:

– Chiar eşti însărcinată?

– Nu, nu se poate. Am ținut beţişorul prea mult în pumnul strîns şi probabil că transpirația a modificat rezultatul. Păi, da, cred că sînt. Aseară m-am gîndit să cumpăr trusa de test, ca să fiu sigură. Sincer, nici nu m-am gîndit bine – mi-a trecut prin cap înainte să suni tu. Poate că sînt. Testele astea sînt destul de exacte, însă nu ştiu ce se întîmplă dacă le ții strîns în mînă.

David nu spuse nimic, iar eu am continuat să comentez.

– Cred că ar fi mai bine să-l repet. Nu ştiu ce să spun, David. Nu am avut asta de gînd. Nu ştiu ce să zic. Nu pot lua o hotărîre pînă nu ştiu precis. Mă simțeam atît de îmbătrînită şi de independentă la cei treizeci şi unu de ani ai mei, întinsă în patul meu cromat, probabil însărcinată. Soarele mă dezmierda cu raze aurii. Habar nu am despre ce vorbeam, însă totul era parcă ireal şi nu doream să-l las pe David să-şi întoarcă privirea obosit spre mine şi să-mi spună: „Îți dai seama că nu-mi pot

lua nici un angajament?“ Aşa că vorbeam întruna. Cînd mă voi trezi mîine, voi cumpăra alt test ca să-l repet. Există un milion de explicații. Poate că acesta de azi era expirat. Urmă o tăcere penibilă, însă am văzut că David închisese ochii.

– Sper să nu fie aşa, zise el liniştit.

– Speri să nu fiu însărcinată?

– Nu. Sper să nu fi fost expirat.

Mi-am muşcat buza şi l-am văzut întorcîndu-se într-o parte. Avea cearcăne adînci sub ochi şi doream să-l mîngîi.

– Ai dori să te căsătoreşti, dacă eşti însărcinată?

– Nu, sigur că nu. Hai să discutăm despre altceva, am spus brusc.

David nu mă ceruse de soție, era pur şi simplu o întrebare pe care nu o repetă. Începu să-mi spună despre un corespondent cu care se întîlnise la Mogadishu, dar adormi imediat, la jumătatea frazei, aşa cum se întîmpla de obicei, cînd venea dintr-o călătorie. David era în stare să doarmă cum nu mai văzusem pe altcineva. Cred că-i plăcea să se afle într-o stare în care nu trebuia să reacționeze la nimeni şi la nimic. Cînd a sunat telefonul, am ridicat brusc receptorul, ca să nu se trezească.

– Elle? Era Rebecca. Am vrut să-ți spun la mulți ani, draga mea. Presupun că nu eşti deprimată de războiul anilor.

– Ar fi de înțeles dacă aş fi.

– Bine, poate pentru una ca mine nu, dar pentru tine, da. Beca rîse, dar nu păru prea veselă. Ai planuri pentru astăzi, sau să trec pe la tine cu o sticlă de licoare şi un cadou pentru ziua ta?

– Depinde de cadou.

– E o ramă *Zimmer* cu o fundiță roşie. Am putea ieşi undeva, la manichiură, chestii de-ale fetelor, ca în vremurile bune.

– A venit David. Fusese plecat în Somalia.

– Oh! Rebecca păru dezamăgită. Dar e grozav. Doi sînt exact de ajuns pentru o petrecere. Parcă sughiță, sau îşi înghiți un nod în gît.

– Te simți bine, Bec?

– Da. Nu-mi imaginam vreodată că în floarea tinereții mele voi sta să iau hotărîri majore, cum ar fi dacă puştii mei au sau nu nevoie de pantofi noi pentru trimestrul următor sau dacă trebuie să mă duc la M&S ca să-i cumpăr chiloți lui Michael. Cum de am ajuns să ne limităm la asta, Elle?

Nu avea rost să-i explic că pe mine nu mă preocupau nici pantofii de copii, nici chiloții bărbăteşti şi că niciodată nu-mi trecuse prin minte că problema pantofilor copiilor urma să joace un rol important în gîndurile mele viitoare. Probabil că Bec folosise pluralul „ne“ ca un feminin general şi m-am gîndit să o tachinez, mai degrabă decît să o las să se plîngă.

– Dar tu ți-ai dorit asta, Bec. Dintotdeauna visul tău a fost să devii soția răsfățată a unui bărbat bogat şi asta eşti acum. Mai bine sună la *Harrods* şi comandă treizeci de perechi de chiloți *Calvin's.* L-am privit pe David să mă asigur că nu s-a trezit. Ori de cîte ori asistase la discuțiile mele cu Rebecca referitoare la condiția femeii, subiectul i se păruse extrem de obositor.

– Bună idee. Bine, draga mea, să-l saluți pe David din partea mea. La mulți ani. O să sărbătorim în altă zi.

– Vorbeşti ca un personaj din revistă, zise David

care-şi sprijinise capul pe braţul întins şi avea un ochi deschis.

– Ce fel de revistă?

– Nu una scrisă pentru femeile de treizeci şi unu de ani.

Mă mîngîie pe spate ca să nu mă simt ofensată de cuvintele lui. M-am întors pe burtă ca să-l privesc mai îndeaproape.

Cearcănele nu-i dispăruseră de sub ochi şi părea epuizat, însă zîmbea şi colţurile gurii aveau acelaşi farmec pentru care mă îndrăgostisem de el. Surîsul lui lasciv putea topi chiar piatra.

– Ce ai vrea să facem azi?

– Ghici.

– Nu-mi place să ghicesc. Vreau să fiu sigur de orice şi în viaţa mea nu m-am bazat pe instincte fără să le supun mai întîi la probă.

Mă întreb dacă nu făcea aluzie la testul meu de sarcină, dar nu voiam să aduc vorba despre asta.

– Vorbeşti prostii. Mereu ai spus că fotografia bună este nouăzeci la sută instinct şi zece la sută tehnică fotografică.

– Greşit, iubito. Am spus întotdeauna că fotografia bună este nouăzeci la sută noroc şi zece la sută tehnică. Şi asta fiindcă sînt un fotograf inapt tehnic, dar unul norocos.

– Graham nu spune acelaşi lucru. Adică, e de acord, desigur, cu tine că tehnic nu faci doi bani. David mă bătu mai tare pe spate cînd mă auzi. ...dar zice că, presupunînd că ai avea o fotografie nereuşită – din cauză că focalizarea nu a fost bună – ea tot e fermecătoare.

– Focalizarea nu a fost bună? zise el fixîndu-mă cu

privirea. Spune-mi, te rog, cînd a văzut el o fotografie de-a mea care să nu fie focalizată corect?

Nu l-am luat în seamă. Discuțiile despre fotografii erau în general evitate, fiindcă lui David nu-i plăcea să vorbească despre meseria lui şi nu aveam nici o şansă.

Oricum, era atît de vechi în branşă, încît nu avea nevoie nici de mine, nici de Graham să-i dăm sfaturi, fiindcă era foarte apreciat. Redactorii nu vedeau decît imaginile reuşite şi, cu toate că David susținea că raportul din reuşite – rateuri erau în favoarea lui, Graham era de altă părere.

– El spune că ai un instinct pur. Spune că imaginile tale realizează dialogul cu subiectul.

– Bine, îi sînt pe deplin recunoscător, dar, dacă pînă acum nu aş fi învățat destule despre arta narativă în fotografie, mi-aş fi pus sculele în cui demult. David mă sărută şi mă trase deasupra lui. Nu mi-ai răspuns la întrebare. Ce ai vrea să facem în, dimineața asta?

M-am rostogolit, apoi m-am întins languros şi mi-am plimbat degetul pe pieptul lui.

– Mi-ar plăcea să-mi pregăteşti ouă *Benedict,* apoi aş dori să mă duci la Piața Portobello ca să-mi aleg un mic cadou pentru ziua mea. Apoi aş dori să luăm masa în Kensington Place. Apoi, poate o după-amiază în pat... ochii lui David deveneau din ce în ce mai mirați pe măsură ce îmi asculta dorințele... apoi, ai putea să-mi cumperi o rochie de la un magazin scump, să bem şampanie la Joe's, după care am putea trece pe la ai mei ca să le arăt şi lor cadourile, pe urmă am merge să cinăm – cum ți-ar plăcea la *L'Interlude de Chavrot?*

– Acum chiar vorbeşti ca în reviste. Dacă ai atîtea pofte, înseamnă că eşti însărcinată cu adevărat, caz în

care nu ai voie să bei. Spune-mi cît îți oferă Graham drept avans şi cît îmi revine din drepturile de autor?

– Depinde dacă îți vei rezolva problema cu focalizarea aparatului de fotografiat, am răspuns eu cu candoare.

De fapt partea lui David era cu mult mai mare decît a mea, mulțumită artei de negociator desăvîrşit a agentului său şi datorită solicitării profesionale. Mă îmbrățişă din nou. Eram foarte fericită alături de el.

– O să-ți pregătesc un sandviş cu şuncă – presupunînd că ai aşa ceva prin frigiderul tău rablagit... Va trebui să mă duc la studio ca să developez un film, iar între timp poți să mergi la magazinul cu prostii din colț de unde să-ți alegi ce vrei, dar să coste cîți bani vei găsi în portofelul meu. Apoi hai să ieşim din oraş şi să luăm cina undeva, la țară. Nu lipsesc decît o oră.

– Şi ce vom face cînd vom ajunge acolo?

– Nimic. Vom dormi. Vom face dragoste.

– Crezi că ar trebui să stăm de vorbă?

– Ştii ce, iubito? Tu vorbeşti, iar eu ascult.

– Mie mi-ar plăcea invers. Nu putem să discutăm despre Somalia? În clipa cînd ochii aceia se închiseră simțeam că ar fi fost mai bine să-mi fi înghițit limba. Gata. Lasă. Nu vom vorbi despre asta. Niciodată.

David se ridică şi mă luă de umeri spunîndu-mi cu severitate:

– Elena, lasă-mi puțin timp să respir. Eşti o femeie inteligentă, chiar şi atunci cînd te străduieşti să pari ridicolă. O să-ți spun pur şi simplu: nu doresc să discut despre munca mea. Nu face parte din lumea aceasta, absolut deloc. Aş dori să o păstrez separat. Dacă voi simți vreodată nevoia, vei fi prima care va şti. M-ai înțe-

les? Mă fixa cu privirea, dar nu îi puteam citi nimic în ochi.

– Da, am mințit eu. Nu înțelegeam nimic, decît că voia să nu mai deschid subiectul. Îl cunoşteam pe David ca fiind un cameleon: cu mine era o persoană, iar în timpul misiunilor era cu totul alta. Probabil că tocmai această capacitate de a se detaşa îi permitea să treacă atît de uşor de la un context la celălalt. Această calitate nu mi se părea a fi un semn bun pentru cineva care se pregăteşte să fie tată, însă pentru moment m-am abținut de la alte gînduri în acest sens.

– De ce nu putem să vorbim mereu despre lucruri obişnuite? Despre vreme? Sau poezie? David oftă, dar expresia feței i se mai îmbună. Să-ți spun despre ce putem să vorbim: putem vorbi despre cartea ta. Pot începe oricînd, dacă tu eşti pregătită. Ca să zic aşa, sînt cu totul al tău.

– Şi pentru cît timp intenționezi să fii cu totul al meu? Chiar şi această întrebare era periculoasă, dat fiind că îi era adresată lui David; putea să treacă la alt subiect, dacă voia. Am aşteptat să se concentreze. Asupra mea; asupra altor lucruri; iar asupra mea; din nou asupra altor lucruri.

– O lună? Şase săptămîni? Două luni? Cît va fi nevoie. Depinde ce se iveşte între timp. Serios. Sînt şoferul tău, să nu uiți asta.

– Să nu uiți tu, amice, fiindcă există şi alți fotografi pe lume şi alți şoferi buni. Acum, unde este sandvişul acela, sau promisiunile tale nu valorează nimic?

David dădu cearşaful la o parte, se uită lung la mine şi mă ciupi de mijloc.

– Vine, doamnă. Mă întreb dacă sarcina te va trans-

forma într-o proprietară de sclavi. Vreau să spun *dacă* eşti însărcinată.

Pe cînd se pregătea să iasă din cameră, spre capul lui zbură o pernă aruncată de mine.

David îmi cumpără o pereche de cercei pe care dădu şaptezeci de lire. Era un bărbat generos şi ar fi cheltuit de zece ori mai mult dacă ar fi avut atîția bani, însă nu-i avea. Cheltuia destul şi fără prea multe socoteli, atît cît cîştiga, şi, imediat după ce cîştiga banii, nu-i păsa cînd rămînea fără bani.

La studio nu stătu doar o oră, atît cît promisese, ci trei şi în acest răstimp m-am decis să-mi vizitez părinții. Nici prin gînd nu-mi trecea să mă preocup de situația mea, în cazul cînd urma să am un copil. Refuzam orice gînd pe această temă, mai ales că în geantă aveam deja un alt test care putea să mai aştepte pînă în altă zi.

L-am găsit pe tata singur în apartamentul lor din Sloane Square. A deschis uşa şi brațele:

– Draga mea fetiță! Cea mai dragă fetiță!

– *Singura* ta fetiță, vrei să spui.

– Elena, te-am mai rugat o dată să nu mai fii atît de riguroasă. E o trăsătură irațională pe care ai preluat-o de la profesoara aceea... cum se numea? Aceea cu părul portocaliu?

– Doamna Heavens.

– Exact. O femeie încîntătoare.

– Pentru tine toți profesorii mei au fost încîntători.

– Ba nu, doar profesoarele. Ştii că nu-l puteam suferi pe profesorul acela de engleză care purta pulovăr negru şi mergea cu motocicleta.

– Domnul Fletcher? Dar el a fost prima mea iubire.

– Treaba lui nu era să le vrăjească pe tinerele eleve, mai ales pe banii părinților. Acum, iubita mea, ce-ai zice să bem ceva, fiindcă e ziua ta de naştere? Am pregătit o sticlă în frigider, deşi cred că ar trebui să o aşteptăm şi pe mama ta. A ieşit puțin la cumpărături. Se va înfuria că nu a ajuns înaintea ta. Spunea că nu te vei da jos din pat înainte de prînz şi că vei ajunge la noi abia pe seară.

– Cîteodată îmi place să o surprind – să rămînă mereu cu o impresie bună despre mine.

– Mă bucur să aud asta. E o mare bucurie pentru mine să te am doar pentru mine. Cînd draga de mama ta e prezentă, de abia dacă apuc să vorbesc ceva cu tine.

În familia Stewart se glumea că mama nu se oprea niciodată din vorbit, dar şi nouă, celorlalți, ne place să ne auzim vocile.

Am băut un pahar cu şampanie şi am discutat despre Charlie, pe care tata îl privea cu un amestec de mîndrie şi consternare. Mîndrie fiindcă fratele meu obținuse numai succese, fără să depună prea mult efort – ajunsese căpitan al echipei de crickett a şcolii, bursier la colegiul Worchester, Oxford, apoi primise douăzeci de oferte de serviciu. Consternarea venea din faptul că, deşi avea douăzeci şi nouă de ani, nu se hotărîse încă asupra unui drum de urmat în viață şi schimba domeniile de activitate sperînd că următorul îi va fi mai pe plac decît cel dinainte. De curînd îşi luase diploma în Business Administration şi se lăsa tentat de ideea unei cariere în investițiile bancare. Îi spuneam tatei de această ultimă promovare a lui, însă el rămase sceptic:

– Ei, nu mă îngrijorez că lui Charlie nu i se va face o ofertă avantajoasă, ci dacă o va primi. Pînă acum a avut

atît de multe, dar nici una nu l-a interesat. Să ştii că şi eu şi mama ta sîntem de părere că îl vom mai susține financiar mulți ani de acum încolo.

– Pur şi simplu taie-l de pe lista de plată, tată, astfel îmi va rămîne mai mult mie.

– Draga mea fetiță, de cîte ori mama ta iese din casă cu bani în poşetă, moştenirea ta potențială scade în valoare. Sper că nu te bazezi pe un fond secret.

– L-am anunțat pe Charlie că nu mai putem locui împreună în apartamentul meu decît dacă e de acord să contribuie la cheltuielile de întreținere pe jumătate.

– Mi se pare rezonabil. Ei, pe cît de tari sîntem eu şi cu tine, pe atît de moale devine mama ta cînd e vorba de fiul ei. Îi face zestre lui Charlie. Mama ta...

Tocmai atunci intră mama cu sacoşe în amîndouă mîinile, cu o expresie contrariată pe chip. Împlinise deja şaptezeci de ani, dar părea cu două decenii mai tînără.

– Elena! Ce faci aici? întrebă ea acuzator. Unde e David? Nu trebuia să fii aici. Ben, trebuia să mă aşteptați şi pe mine ca să vă delectați cu şampania.

– Dragă, nu-i urezi la mulți ani? o dojeni tata cu afecțiune, iar mama veni imediat şi mă îmbrățişă.

– La mulți, mulți ani fericiți, fiica mea dragă. Acum, Ben, toarnă-mi şi mie un pahar cu ce se află în sticla aceea. Draga mamei, dacă nu-ți place ce găseşti în pungi, le duci înapoi la magazin; am păstrat chitanțele, dar să ştii că ai o bluză nemaipomenită care sînt convinsă că-ți va plăcea, deşi am ales-o după gustul meu. Mama începu să scoată din pungi tot ce cumpărase. Să nu-mi spuneți că am uitat-o la casă! Cîteodată cred cu tărie că m-am senilizat. Dragă, tu ce crezi? Nu te întreb pe tine, Ben, fiindcă ştiu că vei sări cu remarci sarcas-

tice; ştiu exact ce vei spune şi, mulţumesc, nu vreau să aud... L-am văzut pe tata privind spre tavan exasperat şi mi-a venit să rîd.

– Mamă...

– Asta să fie? Nu... asta arată rău. Nu ştiu pentru cine am cumpărat-o, poate pentru fata lui Lynn. Draga mea, ţi-am cumpărat o bluză verde, fiindcă tu porţi verde şi ţi-am spus de sute de ori că-ţi stă foarte bine, fiindcă se asortează cu ochii tăi, adică ochii tatălui tău, deşi ai lui au căpătat nuanţe de piure de mazăre, însă ai tăi sînt de culoarea merelor proaspete. Zău, în familia noastră toţi poartă verde şi roz – Doamne, l-am văzut pe unchiul Matthew purtînd *liliachiu* ultima dată cînd am fost la el. Americanii sînt la fel de macho ca şi englezii, dar...

Nu puteam stabili exact nuanţa ochilor lui tata, fiindcă momentan erau închişi, însă el surîdea.

– Mamă, am încercat din nou să o întrerup, vino să stai cu noi la un pahar de şampanie.

Mama ieşi învingătoare din mormanul de cumpărături cu bluza pe umeraş; o ridică şi surîse mulţumită de sine.

– Ştiam eu, zise mama.

– E drăguţă, o voi purta în fiecare zi (nici vorbă să fac asta), dar, te rog, vino şi stai jos. Va trebui să plec.

– Înţeleg. Ai venit doar ca să vorbeşti cu tatăl tău, iar acum, că am venit şi eu, pleci.

– Mamă, eşti sigură că nu eşti evreică?

– Din cîte ştiu eu, nu sînt, dar se poate – sînt o pisăloagă bătrînă, corcitură: puţin unguroaică, cehă şi slovacă, dar sută la sută americancă.

Era adevărat.

Bunicii mei emigraseră în Statele Unite înainte de

naşterea mamei şi, cu toate că petrecuse mai bine de cincizeci de ani în străinătate, se ținea strîns de rădăcinile ei, dar nu avea deloc accent străin.

– Sută la sută nebună, dacă mă întrebi pe mine, mormăi tata.

– Ce ai spus, Ben? Dacă tu nu mai auzi bine, să ştii că eu aud perfect. Elena, nu-ți poți imagina ce povară mi-a devenit la bătrînețe. Bine, gata despre noi, iubito. Spune-ne despre tine. Unde e bărbatul acela minunat al tău?

– Lucrează, mamă. Am văzut-o pe mama crispîndu-se, apoi relaxîndu-se din nou. Vreo oră, după cîte mi-a spus, am adăugat eu repede şi am văzut-o cum se luminează la față. Ştii că vom lucra împreună la o carte – am o listă cu optzeci de bărbați şi cîteva femei care au fost în forțele RAF. Cred că vom include vreo cincizeci în total. David s-a întors din Somalia azi-dimineață, aşa că îl las să se odihnească o zi, două, după care ne apucăm de treabă. Aş dori să fiți şi voi doi în cartea mea.

– Dar, draga mea, nu avem nici un drept, zise tata. Ți-am spus de multe ori că misiunea mea în război a fost neînsemnată şi s-a desfăşurat în colonii. Îi vei include pe eroii aliați, cît şi pe cei ai Axei în povestea ta? Mi se pare varianta cea mai rezonabilă.

– Asta i-am propus şi eu editorului, dar nu părea prea încîntat. E vorba mai degrabă de RAF, decît de ceilalți piloți.

– Ce păcat. Presupun că nimeni nu vrea să fie acuzat de şovinism. Tata folosea întotdeauna acest punct de vedere atunci cînd voia să dea sfaturi, dar eu îi înțelesesem mesajul de prima dată.

– Mamă? Cunoşti pe cineva care ar putea deveni personaj interesant?

Mama reumplu paharele şi atunci am realizat că niciodată nu am văzut-o turnînd băutură dacă în cameră se afla un bărbat. Avusese o carieră neobişnuită pentru o femeie din generaţia ei, dar trecuse cu indiferenţă peste mişcările feministe, tocmai fiindcă asta ar fi însemnat eliberarea bărbaţilor de îndatoririle de gentlemeni. M-am gîndit că nici eu nu ar trebui să beau, însă ideea nu era deloc binevenită.

– Ei, draga mea, va trebui să scormonesc prin mintea mea. Cînd eram la Cairo cu Arthur McClure cunoşteam sute de ofiţeri – americani, desigur, dar şi englezi, australieni şi canadieni. Am întîlnit un tînăr fermecător, căpitan francez cu care am dansat şi care m-a cerut de soţie de şase sau de şapte ori în aceeaşi seară.

– Ticălosul! Aşa-i cînd ai încredere...

– Taci, Ben... încerc să mă gîndesc. Oricum, nu era singurul pe care-l aveam în perspectivă; la vremea aceea în fiecare seară mi se cerea mîna – nu că ar fi însemnat ceva pentru mine; ştii, pe vremea aceea, numărul fetelor nemăritate era foarte redus, ca şi al femeilor măritate, de fapt. Ştii cum e, în vremuri de război oamenii se gîndesc mai repede şi sînt mai impetuoşi decît pe timp de pace. Să văd dacă mai găsesc nişte scrisori pentru tine. În pod am o cutie cu tot felul de lucruri în care te-ai putea uita, dar nu mai ştiu exact ce e în fiecare cutie. Cred că am păstrat şi un vechi program de dans. Te-ai putea uita prin...

– Apoi ai putea să le arunci pe toate la coşul de gunoi, după cum i-am spus mamei tale să facă de acum douăzeci de ani...

– Mai taci, bătrîne. Am făcut bine că le-am păstrat, dacă acum îi vor fi de folos Elenei – sînt sigură că voi găsi cîteva nume, doar că pot fi morți cu toții. Mama închise ochii o clipă, ducîndu-se cu gîndul înapoi în timp. Pe mulți îi cunoşti şi tu, sau m-ai auzit vorbind despre ei. Ce frumoşi erau în uniformele lor albastre. Billy Russell, ai auzit de el. Nu ştiu dacă merită titlul de erou, dar afemeiat era cu siguranță. George – el zbura pe ruta Halifax, sau Lancaster – era foarte solicitat. L-am cunoscut la Berkeley. Millie s-a întîlnit cu el din întîmplare şi mi-a spus că e chel ca o lună, că a scăzut în înălțime trei centimetri... nici nu ştiu dacă mi-ar plăcea ca David să-i fotografieze pe bieții oameni – pe vremuri erau atît de chipeşi şi de strălucitori, încît acum ar fi trist să-i vezi cum arată. Mi-ar plăcea să-mi amintesc de ei aşa cum erau. În zilele acelea bărbații erau cu adevărat bărbați, crede-mă. Archie Campbell – nimeni nu m-a făcut vreodată să rîd aşa ca el, bineînțeles pînă să-l cunosc pe tatăl tău, dar asta s-a întîmplat mai tîrziu. Cred că a murit şi el, dragul Archie. Tatăl tău citeşte mereu numele lor în anunțurile mortuare – acesta e şi singurul motiv pentru care mai cumpără ziarul în ultima vreme...

– Îl cumpăr pentru crickett, se auzi tata, însă mama vorbi mai departe.

– Acum vreau să ştiu ce-i cu David. Mai sînteți împreună? Adică, vă mai întîlniți – sau doar lucrați împreună? Niciodată nu vii cu el pe la noi. Mama era de acord cu David, nu doar pentru că era foarte înalt, chipeş şi american, însă nu-i plăcea de el fiindcă nu avea ceea ce ea numea „o slujbă normală".

– Oh, da, ne mai întîlnim. E destul de dificil, mami (vechea formulă de adresare îmi mai ieşea de pe buze

cîteodată), ştii, e un băiat independent. Puţin cam... nu ştiu. Reţinut. O să vin cu el la cină săptămîna viitoare, dacă vreţi. Cel puţin o vreme proiectul cu cartea o să-l ţină mai legat de mine. Bineînţeles că ultimele cuvinte se voiau a fi în glumă.

– Păi, Elena, ai grijă să nu devii prea posesivă. Toţi bărbaţii detestă să se simtă prinşi.

– Al naibii ce detestă asta, se auzi comentariul din fundal.

– Mulţumesc, mamă. Voi ţine minte asta.

– Nu vreau să-ţi spun eu cum să trăieşti, draga mea.

– Ştiu, mamă, că niciodată nu ai face asta.

Mama şi cu mine discutam interminabil despre diferenţele dintre sfaturile bineintenţionate şi amestecul direct. Aceste dispute aveau ca subiect mai ales viaţa mea personală. În celelalte domenii mama insista că are încredere în discernămîntul meu, ceea ce însemna o insultă adăugată la injurie. Începînd de la vîrsta de douăzeci şi cinci de ani, cînd în sfîrşit am făcut-o fericită despărţindu-mă de Nick, nu i-am mai descris cu amănunte pe bărbaţii pe care-i cunoscusem şi acest lucru oprise într-o oarecare măsură artileria grea. Cînd am încheiat relaţia cu Peter, pe care l-ar fi apreciat ca ginere, dar nu şi ca soţ, îşi rezumase comentariile la: „Bine, dragă, nu pot spune că nu m-ai întristat, dar numai tu ştii ce este în inima ta". Pînă la apariţia lui David în scenă, mama nu se mai interesa deloc, decît atunci cînd avea o pornire stimulată de grija maternă. Oricum, deşi era compatriot american, David nu era genul de bărbat pe care mama să-l considere uşor de abordat, mi se părea chiar că se temea puţin de el. Ca să fiu sinceră, şi pe mine mă înspăimînta cîteodată.

– Poate că eşti o femeie matură acum, dar...

– Acum? Dar acum cîțiva ani nu eram? am întrebat-o eu înălțîndu-mi o sprînceană, figură învățată de la tata, şi-l auzeam cum rîde pe înfundate.

– Mai ai ceva de învățat de la mine, domnişoară Atotştiutoare. Nu spun decît că, dacă îl vrei, va trebui să-l accepți aşa cum este, dacă nu-ți convine, perfect, dă-i papucii şi spală-te pe mîini de el. Dar, dacă îți place de el, ei bine, distrează-te şi nu mai căuta necazul cu orice chip. Arăți bine, nu ai o siluetă rea, eşti chiar drăguță...

– Of, mamă, te rog...

– Şi ai un bărbat... bine, nu te-a luat de soție, dar poate că te aşteaptă altul mai bun.

– Mulțumesc, mamă. O să țin minte. Bine? Nu era prima dată cînd simțeam că ascultam coloana sonoră a filmului „Picătura chinezească". Tu cum te mai simți? Arăți minunat, am complimentat-o dorindu-mi să arăt ca ea la vîrsta ei. Mai ții regimul acela?

CAPITOLUL 3

David şi cu mine am stat la un hotel din Berkshire. Deşi era la jumătatea lunii aprilie, seara era răcoroasă, însă am ieşit pe terasă să bem ceva după cină. Ajunseserăm la o înțelegere tacită să nu mai discutăm despre copil pînă cînd nu vom şti precis că el există, însă cînd am mers la culcare şi m-am lipit de David, el mi-a spus:

– Crezi că se poate?

Eu am început să rîd isteric. Adică, dacă aş fi fost însărcinată, era clar că s-ar fi închis uşa grajdului după ce calul a fost priponit.

– Adică, nu-i face rău copilului?

– Dacă există aşa ceva.

– Dacă există.

– Habar nu am. Cred că nu. Pînă cînd acest schimb de replici se încheiase, îmi pierise pofta de a face dragoste. David resimți acest lucru şi mă trase mai aproape de el. Aşa ne-am culcat fără să mai stăm de vorbă deloc.

M-am trezit în zori şi m-am strecurat uşor din pat ca să nu-l trezesc. M-am dus să văd rîul. Era răcoare şi luasem pe umeri halatul lui David înainte de a deschide

fereastra încet, ca să nu scîrțîie. Aerul rece îmi biciui obrajii. Scosesem trusa de test din geantă, însă, nu ştiu de ce, dar în dimineața aceea nu-mi păsa de rezultat, ci mai degrabă de ceea ce aveam de făcut. Eram nouăzeci la sută sigură că David ar fi suportat uşor orice decizie aş fi luat. Îşi lua în serios responsabilitățile – cel puțin pe cele profesionale, dar pînă atunci nu trebuise niciodată să ne punem la încercare responsabilitățile personale. Neştiind prea exact ce simt despre o posibilă sarcină, eram convinsă că trebuia să-i ofer lui David o scăpare. Orice aş fi făcut, aveam senzația că-l pierd. Cel mai rezonabil lucru era să-l las să joace rolul pe care-l dorea, fie el mare sau mic şi să-mi văd mai departe de viață. Doar că încă nu aveam un plan pentru viața mea.

Cred că am stat aşa nemişcată o oră întreagă, privind naşterea zorilor şi la un moment dat am simțit că trebuie să merg la toaletă. Am citit cu atenție instrucțiunile de pe testul de sarcină, deşi nu mai era nevoie.

„Citirea cea mai corectă se va face cu prima urină de dimineață. Țineți bastonaşul într-un unghi de 45 de grade şi preluați urină cînd jetul este constant..."

Ce uşor e de zis, dar greu de făcut. Mi-am dat silința, apoi am pus bastonaşul pe poliță şi m-am spălat pe față cu apă rece. Nu a trebuit să aştept cinci minute fiindcă imediat se putea distinge liniuța albăstruie pe orificiul de pe bastonaş – fusesem sigură că aşa va fi.

Am băut un pahar cu apă şi m-am privit în oglindă. Arătam ca şi pînă atunci: aproape drăguță, uşor umflată la față şi obosită – oricum nu arătam ca o viitoare mamă. M-am apropiat de oglindă şi am suflat aer cald aburind-o.

– Bietul de tine, să ai o mamă aşa ca mine, am şoptit eu, apoi am şters cercul aburit. M-am aşezat pe colac şi am început să tremur.

În ciuda propriei mele curiozităţi şi a lecţiilor de biologie de la şcoală, ba chiar şi în ciuda discuţiilor despre relaţii personale, în ciuda faptului că am avut prietene gravide, care au supravieţuit naşterii, sau pe care le-am ţinut de mînă cînd au avortat, deşi eu însămi am bănuit a fi gravidă de două ori cînd eram cu Nick, deşi aveam doi fini, deşi eram o femeie în toată firea de treizeci şi unu de ani, cu apartament propriu, ipotecă şi un venit relativ stabil, deşi ştiam tot ce se poate şti despre a fi femeie, eram şocată – simţeam cum toţi muşchii, oasele şi carnea de pe mine tremurau – şi mă cuprinsese o teamă incontrolabilă.

Cum mi s-a întîmplat tocmai *mie?* Era cel mai nepotrivit moment şi nu-mi convenea deloc. Am desfăcut halatul şi m-am uitat în jos cu groază la gîndul că din sîni îmi va ţîşni lapte; totuşi nimic nu se schimbase. Mi-am apăsat stomacul cu pumnii şi am avut strania şi uimitoarea senzaţie că înăuntrul meu se află un copil, copilul meu. Mă temeam în acelaşi timp – pentru mine, pentru copil, pentru relaţia cu David care era prea nouă şi prea fragilă ca să supravieţuiască greutăţii de a avea un copil, ca să nu mai vorbim de a-l creşte.

Am auzit un zgomot şi l-am văzut pe David coborînd din pat. M-am acoperit la loc cu halatul. L-am privit cînd a apărut în pragul uşii de la baie. Se uita la mine mut. Se apropie de chiuvetă şi îşi umplu un pahar cu apă. Privirea îi rătăci spre poliţă, unde era bastonaşul testului. Cred că eu nici nu mai respiram. S-a aşezat pe marginea căzii şi s-a uitat lung la mine. O voce inte-

rioară mă dojenea: «Nu ar fi trebuit să se întîmple aşa; ar fi trebuit să fii îmbrăcată într-un neglijée roz; ar fi trebuit să pari slăbită, iar el s-ar fi întors spe tine şi ar fi zis: „Te simți bine, iubita vieții mele?“ Iar tu ai fi răspuns: „Trebuie să-ți spun ceva.“ Te-ai fi întors cu spatele fiindcă erai roşie în obraji, el te-ar fi luat în brațe, îngrijorat, tu ai fi zîmbit şi ai fi zis: „Familia noastră se va mări.“ Vocea ta ar fi fost suavă, stinsă, ca a Celiei Johnson, iar el te-ar fi privit uimit, te-ar fi strîns la piept şi ar fi zis cu vocea lui David Niven, sau pe tonul lui Trevor Howard: „Oh, iubito, dragostea mea, cîtă bucurie mi-ai adus – dar precis te simți bine, lumina ochilor mei?“ Tu l-ai fi mîngîiat pe obraz, ai fi surîs curajoasă, iar el te-ar fi dus în pat unde...»

Desigur că nimic din acestea nu s-a întîmplat în ziua aceea, cînd aveam treizeci şi unu de ani, şi o zi, probabil gravidă în şapte săptămîni. Eu stăteam pe colac, David în fața mea pe marginea căzii, aplecat înainte. Întinse mîinile cu palmele în sus şi zise parcă nerăbdător:

– Deci *eşti* însărcinată? Eu am încuviințat din cap. Bine, măcar acum ştim despre ce vorbim. Mi-am plecat privirea spre podea şi pînă în ziua de azi îmi amintesc modelul mochetei cu bleu şi cenuşiu şi mirosul de pudră din baie, precum şi chipul inexpresiv al lui David privindu-mă. Am recunoscut o întrebare pe fața lui şi am zis:

– Nu trebuie să te preocupe pe tine.

David s-a frecat la ochi şi a zis pe un ton stil Cary Grant:

– Da, cred că nu ar trebui să mă preocupe. Atunci am văzut cum din ochi îi dispar căldura, intimitatea şi

parcă viața, scurgîndu-se toate ca dintr-o cadă cînd scoți dopul. Cum te simți?

– Bine, am răspuns eu. Hai să vorbim despre altceva.

La micul dejun nu am vorbit prea mult. Voiam să ştiu ce crede cu adevărat înainte de a mă angaja la ceva serios, iar intuiția mea infailibilă nu reuşea să discearnă ce se petrece în mintea lui. Am început să ghicesc. Cînd am luat fiecare cîte un croissant de pe farfurie am simțit că se temea de un angajament. Cîndva îmi spusese că nu se aşteptase niciodată ca o relație să dureze mai mult de şase săptămîni. Jurase că nu intenționase vreodată să se întîmple aşa, dar asta fusese. Eu îi spusesem că nu cunoscuse fata potrivită, iar el zisese că întîlnise destule fete bune, dar care fuseseră prea sensibile ca să se potrivească firii lui. Îl cita pe Peter Larkin adăugînd că ar fi dorit ca părinții lui să-l fi pierdut pe el, mai degrabă, decît să se prăpădească într-un accident de maşină cînd avea doisprezece ani.

David fusese îndrumat în viață de către Mitch Hallam, naşul său. David nu-l cunoscuse pe Mitch înainte de înmormîntarea părinților lui. Băiețelul fusese adus împreună cu cele două cadavre de la New York la Charleston, unde avea loc slujba religioasă. Mitch apăruse la biserică. Am văzut o fotografie a lui David la vîrsta aceea – un băiețel cu părul negru, cîrlionțat, cu un chip neliniştit şi parcă oricînd gata să sară la bătaie, înfuriat că trebuise să pozeze. Mitch era fotograf de război, prieten al părinților lui David. Mama lui fusese o femeie frumoasă, cu fața în formă de inimă; era actriță şi avusese şanse să ajungă mare dacă nu ar fi murit la doar treizeci

şi unu de ani. David credea că Mitch fusese cîndva iubitul mamei sale, dar ştia precis că Mitch rămăsese prietenul cel mai bun al părinţilor lui. Tatăl lui David fusese fotograf, iar Mitch le făcuse cunoştinţă celor doi. Mitch era genul clasic: în fotografie arăta măreţ, blond, cu un păr foarte bogat, rîzînd în spatele unui băieţel brunet şi furios. Cît timp David a fost la internat, cei doi nu s-au văzut prea des. Mitch apărea neanunţat de două, trei ori pe an, fiind mereu în drum spre un loc sau venind de undeva. Îl lua pe David după-amiaza şi mergeau în oraş, apoi dispărea iar în ceaţă.

Majoritatea vacanţelor şi le petrecea cu părinţii tatălui său. Cînd avea optsprezece ani şi fusese exmatriculat de la Princeton fiindcă nu se prezentase la un examen, se dusese la Washington, unde locuia Mitch şi apăru la uşa lui cu rucsacul în spate. Era în anul 1972. Mitch trebuia să se ducă în Vietnam pentru *Washington Post,* iar David îl imploră să-l ia cu el. Mitch refuzase, David înjurase, Mitch îi dădu o replică asemănătoare, iar David îl trimise la naiba şi promise că, dacă Mitch îl va lua cu el, ca asistent, va face exact ce i se va cere şi va fi cuminte. Mitch se lăsă convins să-l ia cu el patru săptămîni, ca să-l înveţe cîte ceva despre arta fotografiei, cu condiţia ca David să se întoarcă la Princeton semestrul următor pentru a-şi da examenul ratat. David promise cu mîna pe inimă. Mitch îl duse cu el în Saigon, însă nu-l lua pe David cînd ieşea din oraş. Într-o zi se aflau într-un bar şi Mitch vorbea despre părinţii lui. Relată cum mama lui David dansase odată goală într-un bar din Greenwich Vilage, pe o masă, iat tatăl lui se uitase mîndru la ea, ba chiar făcuse fotografii. Acestea nu mai existau. Mitch îi zise că părinţii lui erau oameni

deosebiți, rari, de care trebuia să fie mîndru. Îl trimise pe David să ia un nou film din Jeep, iar cînd tînărul David alergase spre maşină, o bombă explodase în bar. Dacă David ar fi fost înăuntru, ar fi murit pe loc. David aflase mai tîrziu că bomba fusese lăsată într-un săculeț chiar lîngă masa lor. O vreme se uită cum arde barul, apoi scoase aparatul de rezervă al lui Mitch şi începu să fotografieze. Cînd fusese găsit cadavrul lui Mitch, monedele şi cheile din buzunar se transformaseră într-un bulgăre de metal topit, solidificat. David avea şi acum acel bulgăre, şi ori de cîte ori nu se simțea în largul lui îl zăngănea în buzunar.

David nu se mai întoarse la Princeton, ci se duse la ziarul *Post* cu cincisprezece role de film ale lui Mitch şi două ale sale. În săptămîna următoare fotografiile pe care le făcuse Mitch în Vietnam apăreau pe primele pagini ale tuturor ziarelor, lîngă care erau şi două făcute de David, înainte ca Mitch să moară în bar. *Post* îl rugă pe David să plece în Nicaragua, unde un cutremur de pămînt luase viețile a zece mii de oameni, iar David primi. Fiind acolo, află de moartea bunicii sale, iar la opt săptămîni muri şi bunicul lui, singura rudă de sînge pe care o mai avea.

David nu a fost niciodată un sentimental. În atelierul său avea o singură fotografie cu părinții săi, de care abia îşi mai amintea. Arătau foarte tineri, sălbatici şi frumoşi, dar prea necopți pentru a avea un copil; nu se ştie sigur la cîte renunțaseră în viață de dragul băiatului. David are şi cîteva fotografii cu Mitch, dar bulgărele de metal e mereu în buzunarul său. Mai foloseşte şi acum aparatul *Leika* al lui Mitch. Nu are nici o amintire care să-l lege de bunicii săi şi recunoaşte că din banii moşte-

niți de la ei şi-a putut cumpăra atelierul din Chelsea. Îl mai are şi acum fiindcă probabil ține la el. Înțeleg toate acestea, dar nu înțeleg cum a putut face fotografii cînd naşul său murea mistuit de flăcări.

David mi-a spus cîndva această poveste. Sînt multe întrebări pe care aş dori să i le pun, dar mă sperie – că aş putea auzi lucruri pe care nu doresc să le aud, că nu ar fi pregătit să-mi spună ceva. Cel mai mult mi-e teamă că, dacă aş cunoaqşte toate secretele din inima lui David, aş fi prea înspăimîntată ca să rămîn cu el.

Cîteodată are coşmaruri şi cearceafurile de sub el sînt ude de transpirație. Cînd se trezeşte rămîne surprins fiindcă nu-şi aminteşte nimic. Adesea m-am gîndit că îndrăgostiții ar trebui să aibă acces unul la visele celuilalt înainte de a se lega. Cu siguranță că astfel ai putea cunoaşte dacă partenerul tău potențial e o persoană sociabilă sau mai mult preocupată de propriile-i obsesii. Un film care să aibă la bază visele lui David ar fi foarte greu de pus în imagini, dar, oricum, mi-ar plăcea să-l văd.

David şi cu mine aveam deja multe secrete la micul dejun. Voiam să-i spun că nu pretind nimic de la el; nu puteam risca să-l forțez la un gest irevocabil.

– David, am spus privind în jur, dar mai erau doi tineri într-un colț care se certau pe tema mesei de prînz. David, vreau să-ți spun că m-am hotărît să las copilul, dar că nu îți pretind nici un ajutor.

– Înțeleg.

Intenționasem să sune ca un comentariu pozitiv, care să-i ia de pe umeri orice gînd de responsabilitate pe care ştiu că şi-ar fi asumat-o fără o alegere de bunăvoie. Vocea lui părea mai degrabă iritată, decît uşurată.

– Nu are nici o legătură cu tine. Am treizeci şi unu de ani, ştiu că nu mă voi mărita vreodată, dar sînt sigură că vreau un copil. Copilul acesta.

– Bine. Şi eu vreau să-l ai.

– Vrei?

– Da.

– De ce?

– Elena, tocmai mi-ai spus că nu are nici o legătură cu mine. Dă-mi voie măcar să-mi exprim sprijinul pentru alegerea pe care ai făcut-o. Dacă vrei un copil, mă bucur pentru tine. Îmi plac copiii, mai ales ai altora şi presupun că voi fi ataşat şi de al meu. Se uită la mine fix. Nu prea te bucuri, nu-i aşa?

– Ba da, mă bucur.

– Perfect. Şi eu.

Amîndoi vorbiserăm cam dur. Mă simţeam deprimată, dar nu-mi puteam justifica dezamăgirea pentru reacţia lui David. El e mereu calculat, calm şi atent cu ceilalţi. Doar nu trebuia să mă aştept să-l văd sărind în sus de bucurie, cînd eu însămi nu sărisem. Nu simţeam diferit, dar parcă nu mai eram împreună şi parcă se anunţase o despărţire fizică. Ne-am făcut bagajele, am revenit la Londra şi am decis să petrecem cîteva zile fiecare singur. Acasă am găsit un bilet de la Charlie prin care mă anunţa că plecase în weekend şi că va lipsi mai mult.

Am făcut puţină ordine, apoi mi-am zis să golesc cîteva dulapuri, am spălat, am dereticat în camera de oaspeţi, după care mi-am spălat părul fiindcă nu mai aveam altceva de făcut. Am telefonat la doi locotenent-colonei de aviaţie în rezervă, apoi unui maior de aviaţie şi am stabilit cu ei să ne întîlnim săptămîna viitoatre. Am aranjat cu Bec şi Michael să luăm cina sîmbătă seara,

mi-am stabilit oră la ginecolog de dimineață şi m-am instalat în pat cu trei reviste, un bol cu fulgi de porumb şi o cană cu ceai, dorindu-mi să am curajul de a o suna pe mama ca să o rog să vină la mine să-mi poarte de grijă.

Ginecologul meu a fost foarte formal cu sarcina mea, iar eu am bombănit ceva în sensul că se poartă de parcă în fiecare zi i-ar intra în cabinet o femeie însărcinată. El s-a uitat la mine pe deasupra ochelarilor şi mi-a zis că de obicei are pe zi patru sau cinci femei gravide care-i intră-n cabinet.

– Domnişoară Stewart, este un lucru mai mult decît obişnuit. Am interpretat greşit accentul pe cuvîntul „domnişoară", fiindcă nu-l interesa deloc starea mea civilă, cu atît mai puțin cea fizică; în cincisprezece minute ieşisem din clădire. Deocamdată spusesem la două persoane vestea mea cea bună, însă ambele provocaseră un fiasco. Începutul nu era deloc încurajator.

Sîmbătă seara am plecat la restaurant şi l-am găsit doar pe Michael la masă. Femeia care stătea cu copiii plecase de la ei supărată foc exact la ora şapte, iar Bec trăsese beţişorul cel scurt, loterie în urma căreia rămăsese acasă. Oricum nu a avut ce pierde. Michael era obosit, ţîfnos, iar eu nu mă simțeam în apele mele, mai ales după ce m-a salutat cu cuvintele:

– Bonjour, dragoste. Arăți groaznic.

– Mulțumesc, nici tu nu arăți mai bine, am răspuns eu, apoi mi-am aşezat meniul în față.

Spre sfîrşitul unei cine mai degrabă letargice am început să discutăm despre bone şi cît de greu este să găseşti alta, mai ales fiindcă acum în casă se renova bucătăria.

– Viața voastră e plină numai de redecorări interioare, nu-i așa, Michael? Cred că e plăcut să-ți meargă toate din plin. Bec nu poate lăsa casa singură. Mereu găsește ceva de făcut în bucătărie, de schimbat prin baie sau altele...

– Nu prea ai o părere bună despre ea, nu-i așa?

Mi se opri mîna cu furculița în aer cînd l-am auzit ce-a spus.

– Despre Bec? Am o părere foarte bună despre ea.

– Ba nu ai. Crezi că arde gazul de pomană și că se gîndește numai la prostii, în loc să se preocupe de chestii nobile, onorabile și drepte.

– Nu-i adevărat! am ripostat eu acuzației lui Michael. Cred că e o femeie deosebit de inteligentă, îndreptățită să-și petreacă timpul exact cum dorește. De asemenea, știu că e foarte ocupată cu cei doi copii ai tăi și nu cred că are nevoie de binecuvîntarea mea pentru ceea ce trebuie să facă în puținul timp liber pe care-l mai are... am lăsat eu propoziția neterminată, fiindcă în adîncul inimii trebuia să recunosc că uneori o dojeneam pe Rebecca pentru permanentele ei preocupări domestice. Poate că nu întotdeauna aveam interese comune, dar asta nu însemna că nu o respect.

– Protestezi prea mult, Elle. Nu mai fi atît de mîndră de preocupările tale intelectuale, fiindcă asta se întîmplă doar pentru că ai mult timp liber și nu te presează îndatoririle casnice, așa cum ni se întîmplă nouă, bieților căsătoriți.

Parcă îmi trăsese o palmă peste obraz.

– Vorbești prostii, am mîrîit eu. Căsnicia nu trebuie să devină ceva banal.

– Dacă-mi permiți să fiu ceva mai îndrăzneț, Elle,

habar nu ai ce înseamnă căsătorie. Cînd te vei căsători, Elle... dacă te vei căsători...

– Du-te naibii, Michael! Ce naiba te-a apucat? Mă simțeam prea enervată şi nu concepeam să ascult un prieten care se ia de mine aşa, din senin.

– Scuză-mă, Elle, sigur că te vei căsători, dacă vrei, şi atunci vei înțelege ce vreau să spun. Aici e esențialul. Te căsătoreşti cu persoana iubită sau de care eşti îndrăgostită. Peste ani poți avea norocul să ai copii, să-ți faci o casă, să-ți construieşti viața după un tipar şi o rutină care ți se vor părea absolut normale. Adesea, pe acest drum împreună, conversațiile despre hainele copiilor sau taxele şcolare sau perdelele de la baie devin *principale,* ele nu mai sînt secundare.

– Oh, mai scuteşte-mă, Michael, pentru Dumnezeu! Cînd te căsătoreşti nu primeşti un certificat de garanție că vei fi mulțumit, aşa cum se întîmplă cînd cumperi o maşină de spălat vase. Ştiam că vorbesc precum o babornițǎ de şaizeci de ani, cu ochelari, care scoate numai banalități la o şedință de consiliere familială.

– Eşti romantică. Sau poate că eşti isteață. Tu şi Turcul v-ați izolat perfect de toate acestea. Fără scutece, fără bone la copii, fără tapițerii şi tapete care trebuie schimbate, doar război şi pasiune, nu-i aşa?

– Nu mai fi atît de cinic. Şi nu-i mai spune Turcul, pentru Dumnezeu.

Michael îşi acoperi fața cu amîndouă mîinile şi rămase aşa cîteva secunde, apoi îmi zîmbi.

– Fără a fi cinic, savurez întoarcerea ta la tradiția pură, romantică. Cred că eşti foarte deşteaptă.

– Nu ştii despre ce vorbeşti.

– Nu vreau să spun decît atît: păstrează relația ta cu

David exact aşa cum este acum. Nu o deranja cu probleme secundare, externe.

– Cum ar fi copiii?

– Oh, Doamne, ei sînt un lucru extraordinar, sincer. Copiii dau un sens vieții; dar să nu-ți închipui că nu-l şi iau. Îşi atinse buzele cu gesturi nervoase.

– Îți mulțumesc că mi-ai împărtăşit din părerile tale solide şi foarte adecvate momentului. Nici nu puteau veni mai bine ca acum, cînd sînt însărcinată.

Michael azvîrli şervetul de masă peste farfuria încă plină cu mîncare.

Am mers acasă pe jos, pe Ladbroke Grove, şi în acest răstimp mă gîndeam cît de nefericită era Becca, cît de nefericit era Michael ca şi David şi, mai presus pe toți, cît de nefericită eram eu. Nu mai eram la fel de sigură că-mi doream copilul.

Cînd am intrat în casă, mormăiam: „Mii de draci! Mii de draci!“ şi tocmai atunci sună telefonul.

– Elena, eu sînt.

– Bec, ce surpriză.

– Michael m-a sunat de pe mobil.

– Eram sigură.

– Mi-a spus că eşti însărcinată.

– Mda.

– Oh, Doamne, Elle, ce nenorocire. Biata de tine. E de-a dreptul înfiorător.

Bietul meu copil; nu exista nimeni pe lumea aceasta care să-i ureze bun venit pe lume. „Ceasul a bătut de trei ori şi eşti pe ducă, puştiule.“

CAPITOLUL 4

În duminica dinaintea începerii lucrului la carte cu David aranjasem să iau masa cu părinții mei. De dimineață am început să răscolesc prin frigider şi să mă gîndesc la ce pot găti pentru un prînz tradițional, dar m-am hotărît că e mai bine să mergem la un restaurant.

Nu mai vorbisem cu David de vineri după-amiază. Mama a venit la mine cu un ştrudel cu mac cumpărat de la patiseria ei preferată şi cu o antologie de poeme de război, iar tata aduse o sticlă cu vin.

– Draga mea, cînd ți-ai vopsit părul ultima dată? Deja ți se văd rădăcinile.

– De aceea există rădăcini, mamă, am răspuns eu. Nu mă deranja critica ei. Dimpotrivă, era o alinare pentru mine faptul că anumite lucruri erau constante încă în viața mea. Mîine o să mă duc la coafor.

– Foarte bine faci, draga mea. Charlie nu e acasă?

– A plecat în weekend.

– Şi-a găsit o slujbă?

– Vrea să-i convingă pe unii să-l trimită la Paris, să-l hrănească şi să-l plătească, ceea ce se va sfîrşi prost pentru el. Îl cunoaşteți pe Charlie. Niciodată nu vrea să

accepte ceea ce i se oferă. E în căutarea Sfîntului Pocal.

– Charlie nu are nimic sfînt în el, zise tata cu mîndrie.

Le-am spus despre interviul pe care-l programasem pentru a doua zi, apoi am discutat împreună despre cea mai bună modalitate de a aborda problema.

– Să fii tu însăți, Elena, atîta tot. Vei găsi o cale să spună ce-şi amintesc.

– Dar toată viața lor a fost atît de tulbure în vremurile acelea... Cum mi-aş putea imagina măcar prin ce au trecut ei? Condițiile erau groaznice. Crezi că toți erau motivați de cauza libertății?

– Nu a fost chiar aşa, Elena, zise mama şi ochii îi străluciră. Nu poți şti ce a fost în Europa, sau la Londra în timpul bombardamentului aerian, dar îmi amintesc că la Cairo ne distram de minune. Am privit-o cu neîncredere. Vorbesc serios, completă mama. Munceam mult şi deplîngeam pierderile omeneşti, însă ne distram – în aer plutea ceva special. În multe privințe acea perioadă a fost cea mai bună din viața mea – cu excepția căsătoriei mele cu tatăl tău şi a naşterii tale, desigur.

– Dar, mamă, stăteai într-un birou al ambasadei din Cairo şi aveai cîți ani? Douăzeci şi patru? Erai plătită, luai masa în oraş în fiecare seară şi mergeai la petreceri. Nu văd ce legătură avea funcția ta cu acei oameni care luptau. Nu ai dansat niciodată cu vreunul despre care să auzi că a murit peste o săptămînă?

Mama se schimbă la față.

– Ba da, sigur că mi s-a întîmplat. Oamenii mureau, dar nu ne puteam permite să ne gîndim prea mult la asta. Totul trebuia lăsat în urmă. Singurul mod de a

supraviețui era să trăieşti în prezent şi să profiți cît mai mult de ceea ce-ți oferea viața. Era o veselie generală, sinceră, zilele acelea aveau ceva special, nu-i aşa?

Tata ridică mîinile şi zise dezamăgit:

– Pe mine nu mă băga în asta, dragă. Eram prea ocupat cu impozitele în teritoriile de nord, ca să mai...

– Elena, trebuie să înțelegi ceva, continuă mama cu fervoare. Tinerii nu se deosebeau cu nimic pe atunci de cei de azi. Millie şi cu mine eram exact ca tine şi Rebecca la vîrsta aceea. Încercam să ne făurim o carieră, ne îndrăgosteam, dansam. Peste tot roiau tineri drăguți care arătau... Cînd veneam la Cairo în permisie nu discutam despre viața de ofițer activ – eram prea înspăimîntată ca să mă intereseze lucrurile acelea oribile, iar ei nici atît nu doreau să-şi amintească de momente pe care se luptau să le uite. Oricum, nu li se permitea să spună multe. Dacă vorbeai necontrolat... Singura diferență dintre cum eram noi atunci şi cum sînteți voi azi este că nici nu aveam o atitudine atît de... atît de serioasă în privința vieții.

– Nu înțeleg cum de poți spune una ca asta.

Tata îmi făcu semn dojenitor cu degetul şi-mi zise:

– Sper că nu încerci să o contrazici pe mama ta, dragă. Am învățat cu mulți ani în urmă să nu fac asta şi dacă nu o învățam bine...

– Te rog să taci, Ben, îl întrerupse mama.

L-am văzut pe tata zîmbind şcolăreşte şi înălțîndu-şi o sprînceană. Îmi făcu din nou semn cu degetul, dar eu am continuat cu încăpățînare:

– Cum poți avea o atitudine „mai puțin serioasă" în față cînd existența multora de pe această planetă sînt supuse riscului în fiecare minut, cînd ştii că a existat

holocaustul, bomba atomică, şi cînd pămîntul a fost un loc atît de oribil...

– Nu a fost oribil, insistă mama. Da, ştiam că evreii sînt persecutaţi, dar nu ştiam despre lagărele de concentrare. Aveam un om la biroul din Cairo a cărui slujbă era să aranjeze pentru evrei trecerea din Europa în Statele Unite. El negocia cu germanii. Totul se făcea în secret, dar da, ştiam. Nu se vorbea despre asta ca despre holocaust, dar ştiam cu toţii. Cînd a explodat bomba atomică nimeni nu se gîndea la ea aşa cum gîndeşti tu acum, ci o credeam a fi o bombă mai mare. Gîndeşte puţin, Elena. Cînd David vine acasă din Golf sau din Somalia, voi vorbiţi despre atrocităţile războiului? Cînd în sfîrşit l-ai văzut scăpat din regiunile periculoase, tu îl tot atragi înapoi să povestească de acolo, sau vă vedeţi mai departe de vieţile voastre şi de problemele zilnice, adică unde veţi mînca şi despre ce se mai bîrfeşte prin oraş, dacă vei fi avansată sau nu şi dacă vei putea plăti ipoteca pentru casă?

Aici nu mai aveam nimic de spus fiindcă încercasem să-l trag pe David înapoi în lumea războiului, dar în privinţa ipotecii în care el ar fi avut vreun amestec nu puteam să tac.

– Noi nu discutăm despre ipoteci, am replicat eu copilăreşte şi să nu-mi spui că tema principală a discuţiilor de la Cairo era aceasta.

– Sigur că nu era! izbucni mama în rîs. Majoritatea bărbaţilor de acolo – cel puţin cei necăsătoriţi – nu aveau nici case, nici ipoteci. Nici măcar nu aveau o carieră în viaţa civilă. Mulţi de abia împliniseră douăzeci de ani – întreaga lor viaţă de adult o reprezenta războiul. De aceea nu doreau să vorbească despre el. Prea mult. De

asemenea, existau anumite idealuri la mijloc. Cum crezi că se simțeau băieții aceia care trebuiau să omoare niște oameni complet necunoscuți, ce credeau ei despre orașele bombardate, dacă nu ar fi avut vreun ideal care să-i conducă în viață?

– Pur și simplu nu știu, mamă. Asta mă îngrijorează.

– Ei bine, nu mai fi îngrijorată. Crede-mă, cînd îi vei cunoaște pe acei oameni, vei înțelege cum au reușit ei.

Am luat masa de prînz la *Windsor Castle,* iar eu am început să mă plîng despre ce îmi spusese Michael legat de căsătorie și familie. Tata a remarcat că Michael era un idiot, iar mama a zis că probabil trece printr-o criză și că într-o căsnicie copiii sînt cea mai mare binecuvîntare, iar dacă el nu realiza asta, atunci nu merita să-i aibă nici pe ei, nici pe Rebecca. Mama ținuse la Rebecca dintotdeauna. Nu puteam să mă opresc din plîns.

– Oh, draga mea, știu că e groaznic și că ții foarte mult la Rebecca. Ce netrebnic e băiatul acela, să te supere într-atît... Nu te mai gîndi la asta. Dacă va veni vremea cînd tu și David veți începe să gîndiți matur... Gata, gata, draga mea, totul se va aranja...

Ascultînd aceste cuvinte liniștitoare ale mamei, glasul ei blînd și reconfortant mă pătrunse pînă-n adîncul sufletului. Am văzut cîteva capete de la bar întorcîndu-se spre noi și atunci mi-am șters nasul cu mîneca, exact ca un copil, apoi am spus printre suspine:

– Nu e vorba de asta, mami. Nu e vorba de Michael, ci de mine... sînt însărcinată.

Cîteva secunde mama și tata se uitară la mine muți, apoi ochii mamei s-au umplut de lacrimi, m-a strîns la piept zicîndu-mi:

– Dar e minunat, ce veste minunată! Oh, iubita mea fetiță, ce veste fericită!

Peste umărul ei îl vedeam pe tata ştergîndu-se discret la ochi, de parcă l-ar fi deranjat un fir de praf.

Înainte ca părinții mei să plece acasă, mama mi-a dat indicații precise în privința alegerii unui alt ginecolog, în privința hranei adecvate şi a somnului suficient. Tata a zis că vrea să-i strîngă mîna lui David şi a insistat să-l aduc la ei ca să poată face asta. Nici unul din ei nu m-a întrebat dacă intenționăm să ne căsătorim.

A doua zi dimineață, după ce am fost la coafor, mi-am schimbat fusta şi am plecat la întîlnirea cu locotenent-colonelul Rodney Babington. La telefon, ceva din vocea lui îmi spunea că nu se cuvine să merg purtînd blugi. Decisesem să-l iau pe David de la studio şi să pornim amîndoi spre Putney, unde locuia Babington. Cînd am ajuns la studio, David m-a ținut de umeri şi mi-a zis:

– Arăți cu totul altfel. Eu i-am explicat că din cauza părului. David părea fermecat; mă întrebam dacă nu se aştepta să-i spun că nu sînt însărcinată totuşi. Şi el arăta altfel, dar hotărîrea din ochii lui era la locul ei. Era ceva nou la el, o blîndețe pe care o emana şi pe care nu o văzusem pînă atunci, însă în care nu aveam încredere.

Locotenent-colonelul ne-a întîmpinat în pragul casei şi ne-a condus în grădină. Peste cîteva minute soția lui a venit cu cafea şi biscuiți. Ezitam şi nu ştiam cum să mă adresez; cu „domnule locotenent-colonel Rodney", sau „domnule Babington".

– Domnule locotenent-colonel Babington, ați fost foarte amabil că ne-ați primit. El îşi înclină uşor capul. Era un

bărbat slăbuț, cu ochi vioi, ca de vultur, şi postura imperială a unui fost militar de carieră. Era cam de înălțimea mea, nu avea mai mult de un metru şaptezeci şi ceva, dar ținuta lui îl făcea să pară mai înalt.

– Ei, draga mea, m-am bucurat că m-ați solicitat. Nu-mi dau seama cam ce aşteptați de la cei ca mine. Sînt mereu dornic să fiu de ajutor, dar nu vreau să irosesc timpul nimănui. Nici eu nu sînt sigur că mă mai duce mintea – nu mai am creierul de altădată. Aici se opri şi speram să-şi tragă puțin sufletul. Altfel nu ne era de folos nici mie, nici lui David. Îl privi pe David cu neliniște, iar eu l-am întrebat:

– David, nu spuneai că trebuie să verifici aparatele din maşină? David se uită la mine cu nevinovăție şi se ridică.

– V-ar deranja, domnule, dacă aş face o plimbare prin grădina dumneavoastră? Pînă ce veți fi gata pentru a face fotografiile. Văd că aveți un laur minunat şi aş dori să-l admir mai de aproape.

În acel moment era să mă înec. Nu ştiam că David e atît de interesat de plante, însă Babington se bucură de întrebare.

– Desigur, tinere! Simte-te ca acasă! Mai sînt cîțiva şi în spatele casei.

M-am uitat pe notițe şi l-am întrebat:

– Ați pilotat avioane *Kittyhawk,* nu-i aşa?

– Exact.

– Va trebui să mă scuzați dacă nu mă pricep la amănuntele tehnice ale avioanelor. Am încercat să învăț, dar vă rog să mă corectați dacă greşesc. Deci, acestea sînt avioane de vînătoare?

– Bombardiere de luptă, sau lansatoare de bombe,

ca să fiu mai corect. Duceam două proiectile de o sută douăzeci şi cinci de kilograme şi unul de două sute cincizeci.

– Înțeleg, am mormăit eu, dorindu-mi să fi studiat mai atent detaliile tehnice. Deci ați fost întotdeauna pilot de bombardiere?

– Nu. Am fost antrenat pentru asta şi am avut o misiune scurtă cu RAF în '38.

Bătrînul stătea în şezlongul său ascultînd mult şi oferind puțin. Nădăjduisem să fie genul vorbăreț, ca majoritatea bătrînilor, măcar pentru prima şedință.

– Ce v-a făcut să schimbați? Nu v-ar fi fost mai uşor să rămîneți la bombardiere?

El rîse, de parcă aş fi spus o gogomănie, lucru care probabil era adevărat.

– Domnişoară, dacă aş fi rămas pe bombardiere, aş fi pierit mai mult ca sigur din primul zbor. Am avut mare noroc că m-am transferat pe *Tomahawk*-uri. Am pilotat numai avioane americane, dacă stau să mă gîndesc bine. Fotograful e american, nu-i aşa? Băieți buni, cel puțin aceia pe care i-am cunoscut eu. Numai băieți buni.

– Ați putea să-mi povestiți despre avion? Să-mi explicați care erau diferențele? În sfîrşit apăsasem pe butonul care declanşă motorul lui Babington.

– *Tommy* era ca un zmeu elegant, care avea o particularitate la aterizare. Se aplecă uşor înainte şi se gîndi puțin. Dacă nu erai stăpîn pe el, se răsucea în aşa fel, încît puteai lovi trenul de aterizare şi coada. Era foarte periculos – o păteai de-a binelea dacă accidentai avionul la aterizare. Acum, despre *Kitty,* să ştii că nici acesta nu era uşor de condus. Trebuia să ai mîna dreaptă puternică pentru manevre. Dacă voiai să plonjezi, trebuia

să fii atent fiindcă avionul avea tendința să se încline spre dreapta, aşa că trebuia să ții maneta cu stînga şi să-l redresezi cît mai repede. Bătrînul parcă retrăia şi mima gesturile. Apoi, cînd ieşeai din plonjon, avionul se rotea spre stînga şi tu trebuia să-l readuci la orizont, ținînd bine manşa, la jumătate, sprijinindu-ți brațul drept şi piciorul pe laterala carligii.

– V-aş deranja dacă aş da drumul la reportofon? l-am întrebat eu uimită. Speram să ascult o biografie scurtă, succintă, dar cheful lui mă surprinsese nepregătită. Dacă încercam să stenografiez, mi-ar fi fost imposibil să mă descurc după aceea în notițe.

– Te rog, dar să nu mă pui pe mine să umblu cu maşinăria. Habar nu am cum funcționează dispozitivele astea moderne. Luă o înghițitură de cafea şi privi în depărtare. *Kitty* îți dădea de furcă, scuză-mi expresia. Trebuia să zbori foarte lin ca să poți ținti, căci altfel, dintr-o dată, avionul cîrmea şi rămîneai cu avionul inamic nedoborît. Acum, dacă trebuia să dobori avioane de la mediu pînă la lansatoare grele, cum era *Wimpey,* totul se rezuma la fuselaj. Parcă mergeai cu o maşină *Halifax* pe o stradă abruptă, aşa de stabil era.

– Vă plăcea escadronul pe care-l conduceați? Ştiu că întrebarea era patetică; era de parcă l-aş fi întrebat despre micul dejun.

– Era un escadron reuşit – cu dosar bun. Majoritatea erau tipi de treabă. Aveam doi yankei care ni s-au alăturat înainte de Pearl Harbour şi cîțiva aborigeni pe care-i puneam la treburile mai grele. Erau mai toți sergenți – indivizi fără brevet, al căror mare necaz era că trebuia să le spună „domnule" ofițerilor – de-abia scuipau printre dinții încleştați.

– Au existat momente cînd ați crezut că nu veți supraviețui?

Se uită la mine cu ochii obosiți și zîmbi.

– Să supraviețuiesc? Adică vrei să spui dacă m-am gîndit că mă duc la măcel? Nu aveam timp să mă gîndesc la așa ceva. Odată, în deșert, conduceam un raid de șase avioane deasupra lui Mersa Matruh – știi unde este? Unde își avea baia Cleopatra. Am lansat cîteva bombe incendiare și am făcut cîteva zboruri peste depresiunea Quattara. Totul a fost curat și bine lucrat. Superiorul meu m-a bătut pe spate și mi-a spus: „Băieți, hai s-o mai facem o dată, dar în direcție opusă!"; așa că în noaptea următoare am pornit-o iar. Deja nemții ne așteptau pregătiți, că nu erau proști nici ei. Ne-am golit burțile avioanelor deasupra lor și ne-am întors sănătoși și voioși. Am tras o spaimă odată cu un avion italienesc – *Macchi 202.* Italienii nu erau soldați prea grozavi, dar, Doamne, ca piloți erau de neîntrecut. Ne aflam într-o luptă crîncenă și zmeul meu împreună cu un *Macchi* au intrat în vrie – era foarte greu să le scoți fiindcă au comenzile inversate. Italianul mă salută și trecu pe lîngă mine, reușind să restabilească avionul. Atunci mi-am zis că pînă acolo mi-a fost, însă am scăpat. Bun pilot, italianul, deși era de partea cealaltă, recunosc. Bătrînul se opri să mai răsufle. M-am întors apoi la Tangmere. Am cunoscut o soră medicală extraordinară la King's Lynn, dar asta cred că nu te interesează.

– Ba da, cum să nu mă intereseze?

– Dar nu cînd e vorba de compania altora, zise el făcînd cu ochiul. Era cît pe ce să-mi pierd brevetul.

– Din cauza ei?

– Doamne, nu. Ne-am apucat să tragem în sus.

– Să trageți în sus? am întrebat eu făcînd ochii mari.

– Zburam foarte jos. Toți făceam asta. Te apropiai încet, deasupra unui teren de pregătire, sau deasupra popotei ofițerilor şi trăgeai cîteva focuri de mitralieră; atît cît să-i sperii puțin. În acest moment începu să rîdă cu hohote, apoi imită zgomotul motoarelor care se opresc. Era grozav să-i vezi pe toți cum se întind la podea.

– Şi cum vă pedepseau – ca să nu vă trimită la Curtea marțială?

– Pedepsele depindeau de ofițerul comandant. Eu aveam unul cumsecade. Îmi mai lua o tresă, apoi mă punea să dau de băut la cîrciumă. Pedeapsa cea mai rea era suspendarea de la zbor, fiindcă alți camarazi trebuiau să preia misiunile tale şi îi supuneai la riscuri mari. Era ceva împotriva firii.

– Era mare diferența între a fi pilot luptător şi pilot pe bombardier? l-am întrebat eu fiindcă a doua zi aveam un interviu cu un pilot de bombardier şi voiam să dau impresia că eram mai bine pregătită decît fusesem în fața locotenent-colonelului Babington.

– Da, sigur că da. Cel puțin în primii ani. Cu bombardierele aveai şanse mai mari să fii doborît.

– Cum se făcea alegerea pentru un pilot de bombardier şi cu ce era mai bun acesta decît un pilot luptător?

– Păi, erau caractere cu totul diferite. Băieții de pe bombardiere munceau mult – şase, şapte ore de zbor, poate chiar mai mult. Trebuiau să fie pregătiți pentru zbor comandat din alt avion, cu viteză mică. Aveau o responsabilitate imensă, nu numai pentru echipajul lor, dar şi pentru lovirea țintei. Era foarte descurajant să ratezi. Uneori noi escortam bombardierele grele şi eram pe post de acoperire, dar majoritatea raidurilor noastre

erau scurte – cel mult nouăzeci de minute. Dacă ratai ca pilot luptător, primeai bobîrnace doar de la băieții cu care zburai sau de la comandant, dar nu aveai pe alții care să depindă de tine, aşa cum se întîmpla cu bombardierele. Piloții luptători erau liberi în cer, dar pe atunci asta nu era un avantaj. Erai pur şi simplu pe cont propriu.

David ni se alăturase deja şi asculta interesat. Şi el se gîndea că este un luptător pe cont propriu. Bătrînul parcă nu-l observă.

– Puteam comunica prin radio, dar mai mult îl ascultam pe cel din fruntea escadronului. Dacă zburai în formație, trebuia să-ți urmezi conducătorul şi trebuia să ții ochii lipiți de coada avionului din fața ta. E al naibii de greu să nu te apropii prea mult, dar nici să nu spargi formația. Cîteodată nu vedeai nimic. Imaginează-ți să ieşi dintr-un nor la soare şi să ai în față un escadron inamic care te aşteaptă – Doamne! Te bagi la loc în nori, intri în formație şi ții aproape de ceilalți. De multe ori ne învîrteam în cerc, pentru a tatona, întrebîndu-ne ce naiba căutam acolo. Alteori erau zile bune pentru majoritatea dintre noi. Erau cîțiva care cedau la stres.

– În ce sens?

– Cei din forțele RAF, îi ziceau, cu înțelepciunea lor debordantă, LFM – adică „lipsă de fibră morală". O prostie. Nu am cunoscut nici un tip căruia să-i lipsească fibra morală în războiul acela. Dacă vrei să vorbeşti cu un pilot de bombardier, am un prieten bun de la Oxford, Theodore Hamilton. A zburat pe *Wellington*-uri în deşert. El te va pune la curent cu multe. Trăieşte în Franța. O să-i caut adresa, dacă te interesează.

Mai tîrziu doamna Babington a ieşit şi ne-a întrebat

dacă vrem să rămînem la masă. M-am uitat îngrozită la ceas. Vorbeam de două ore, însă soții Babington nici nu voiau să audă că plecăm, iar bătrînul a insistat că s-ar bucura dacă l-am fotografia după ce a băut vreo două păhărele de vin, aşa că am rămas la ei.

În timpul mesei am discutat şi cu doamna Babington, o femeie minunată, asistentă medicală pe timpul războiului, care avea şi ea multe de povestit, însă o ureche o aveam îndreptată spre conversația dintre David şi soțul doamnei; eram foarte necăjită că regulile bunului-simț îți interzic să laşi reportofonul pornit în timp ce se mănîncă. Bătrînul îl întreba pe David despre fotografii, iar acesta îi dădea amănunte despre meseria sa. Rodney Babington crezuse că David era fotograf la ziare de scandal; David nu-i spusese nimic despre experiențele sale din luptă. Părea destul de ascuns în intenții, însă față de Babington se simțea în largul lui.

– Toți fotografii speră să primească măcar ceva de la persoana din fața obiectivului, cît timp aceasta pozează, un transfer de sentimente. Cauți să fii sincer cu subiectul tău. E o experiență simțită reciproc, chiar dacă numai pentru o fracțiune de secundă.

– Ți-aş fi recunoscător dacă ai putea să schimbi cîteva cuvinte cu Claire, zise Rodney, făcînd semn cu capul spre soția sa. Ea ne mai face fotografii şi mereu reuşeşte să prindă în imagine şi degetul ei.

– Este o greşeală frecvent întîlnită, zise David zîmbindu-i gazdei sale care roşea vizibil. Şi eu am comis-o ani de zile.

– Eu tot nu înțeleg de ce aveți nevoie de mutra mea urîcioasă într-o carte, sau de ce vă interesează experiența noastră.

– Acesta este unul din motivele pentru care îmi place să ascult interviurile Elenei înainte de a face fotografiile, explică David, dojenindu-mă indirect pentru că-l expediasem mai devreme. E vorba de a şti ce să cauți şi cum să priveşti omul, nu cum să-l imortalizezi.

– Şi dumneata crezi că ştii ce să cauți în mine? întrebă Rodney.

– Da, cred că ştiu, răspunse David simplu.

– Şi ce anume?

Vedeam că bătrînul era interesat şi mi-am ținut răsuflarea. David ştia cum să fie în acelaşi timp fermecător, dar şi foarte distant.

– Vreau ca oamenii să vă vadă curajul pe care dumneavoastră l-ați minimalizat.

– Oh, Doamne, dar eu nu am fost curajos! Erau acolo bărbați de zece ori mai viteji decît mine, dar care nu mai există ca să povestească. Se distingea din culoarea obrajilor săi că David îl flatase cu acel comentariu.

– Atunci îi voi căuta şi pe ei în chipul dumneavoastră. O fotografie rareori spune povestea unei singure persoane, cel puțin vorbesc de ale mele.

– Tinere, nu eşti un fotograf obişnuit?

– Ba da, cît se poate de obişnuit, mă tem.

– David este mai mult un fotograf de luptă, m-am amestecat eu, evitînd privirea lui David. Sînt sigură că ați văzut imaginile imortalizate de el în Faulkland, în Golf şi în Liban...

Rodney Babington nu păru surprins şi, spre norocul lui David, schimbă subiectul discuției.

– Războiul din Golf – asta da chestie interesantă! Atîta tevatură despre bombardarea de precizie. Nu ca

pe vremea mea. Credeți-mă, avioanele de azi sînt atît de bine echipate tehnologic, încît pot fi conduse prin computer, presupun. Un om poate face mai mult rău într-o secundă decît cinci oameni din escadronul nostru într-un an. Apoi costul pagubei, dacă pică vreun avion – era destul de rău să îndoi un *Spitfire,* dar dacă te uiți la chestiile sofisticate care zboară astăzi... Ochii lui se împăienjeniră şi parcă plecară din prezent, ducîndu-se departe, în trecut. Noi zburam în formație strînsă, apoi plonjam fiecare şi bombardam țintele dispersate – linii de transport, aprovizionare, aerodromuri, poduri – aproape de nedistins, dar strîngeai pumnii şi sperai că l-ai speriat pe inamic măcar atît cît te-ai speriat tu. Pilotul luă o înghițitură de vin. Măcar noi am avut un război curat – mare parte a lui în deşert. Pe vremea mea ştiam că teatrele de război presupun acțiuni militare, nu îndreptate împotriva civililor. Aceasta este cea mai afurisită parte a unui război, nu-i aşa? David dădu afirmativ din cap. Ca luptători, pe noi nu ne preocupau lucrurile acestea. Noi luptam pilot contra pilot; prinde-mă, dacă poți, iar dacă nu poți te voi ucide; oricum, nu există resentimente şi îți doresc să ai mult noroc! Vorbi vesel, dar dur în acelaşi timp. Ne respectam foarte mult pe atunci – piloții luptători dădeau dovadă de o empatie naturală, de o înțelegere care nu se aplica şi la băieții de pe bombardiere. Cînd doboram unul, aveam grijă să zbor jos şi să văd dacă pilotul a scăpat cu bine. Desigur, era important să distrugi avionul inamic, dar nu se făcea să omori echipajul. Nu se făcea! Nu am uitat niciodată cînd eram în deşert şi am aflat că marele pilot Italo Balbo fusese doborît de tunurile lor antitanc de la Tobruk. Collishaw a trimis un *Blenheim* peste liniile inamice doar ca să de-

pună o jerbă la înmormîntarea lui. Cred că băieții noştri erau la fel de necăjiți ca italienii pentru pierderea unui asemenea pilot. Rodney agită vinul în pahar şi păru pierdut în amintiri. Vă dați seama că nici toată cavaleria nu era de partea noastră. Unul din ofițerii noştri fusese luat prizonier de război de către un pilot german. Bietul băiat îi spusese neamțului că soția lui tocmai venise la Cairo şi-l aştepta să vină să o ia de acolo, iar neamțul a reuşit să arunce un mesaj astfel încît biata femeie să nu creadă că soțul ei era mort. Un gest onorabil.

Cît timp David discută cu locotenent-colonelul despre poziția cea mai bună pentru şedința fotografică, Claire Babington mă invită să vizitez grădina. E una să stai cu cineva şi să-i iei un interviu şi cu totul altceva să păstrezi un cadru optim pentru fotografiere, aşa că l-am lăsat pe David singur.

Mă aplecasem să miros un trandafir şi bătrîna doamnă mă atinse pe braț şi-mi zise:

– I-ați făcut mult bine, ştiți? Nu e mereu atît de... bine dispus. Vă sînt recunoscătoare.

I-am spus că recunoscătoare trebuia să fiu şi eu şi că soțul ei îmi deschisese ochii în multe privințe. Fusesem sinceră.

– A fost un bărbat curajos, să ştiți, în felul său, spuse soția. Încă mai e. Nu se uita la mine şi începu să culeagă frunzele ofilite dintre tufe.

– Sînt convinsă că şi dumneavoastră aveți cîteva poveşti frumoase. Mi-ar plăcea să le aud...

Păru tulburată de remarca mea şi dădu negativ din cap.

– Erați căsătorită cu domnul Babington cînd a început războiul?

– Ah, nu. Ne-am cunoscut în spital, după război. V-a spus că a fost rănit?

– Nu ne-a spus asta.

– Poate că nu trebuia să spun nici eu.

Deja aş fi dorit să o leg de un scaun şi să-i ascult povestea vieții, însă ea era reticentă. Am încercat să o conving să vorbească:

– Soțul dumneavoastră pare să aibă o memorie bună. Pare o persoană pozitivă.

– Da, este. Niciodată nu şi-a pierdut dorința de a trăi. Aşa e Rodney.

– Cred că v-a fost foarte greu ca soră medicală.

– Mie? Nu, deloc, în comparație cu... Îngenunche lîngă un strat de flori şi tasă uşor pămîntul, după ce smulse o buruiană. O priveam în tăcere. Sînt sigură că războiul a fost decent, după cum spunea el. Rodney ştie cel mai bine. Păcat de bieții băieți morți.

– Vi-i mai amintiți?

Dădu din cap cu tristețe:

– Nu pe toți. La mulți am ținut foarte mult. Nu-mi amintesc numele lor, ci doar chipurile. Toți au pierdut... ceva. Bătrîna se lăsă pe vine cu mîinile în poală. Cîteodată mă întreb dacă aceia care au murit nu au fost norocoşi. Aveam prietene care nu se rugau decît pentru întoarcerea soților. E un tîrg dureros cu Dumnezeu. Cîteodată bărbații lor se întorceau într-un fel în care femeile nu-i mai doreau. Unii îşi pierduseră membrele, chiar fețele. Ba, mai rău chiar. Ei, mă bucur că generația dumneavoastră îşi aminteşte de ei, chiar şi numai pentru cea de-a şaptezeci şi cincea aniversare. Se ridică încet şi îşi îndreptă spatele, stînd în aceeaşi poziție verticală ca şi soțul ei. Toți băieții aceia au pierdut ceva. În

ziua de azi primeşti un sfat avizat şi cît de cît se compensează anumite lucruri. Ei nu au primit nici un fel de compensaţie pentru tot ce au pierdut.

Stăteam cu faţa la ea întrebîndu-mă ce poate fi mai rău decît pierderea feţei. Nu îndrăzneam să întreb, dar am făcut-o.

– Şi-au pierdut credinţa, răspunse ea.

– În Dumnezeu?

Claire cîntări întrebarea mea şi examină o frunză pe care o ţinea în mînă.

– În toate. Au pierdut rostul vieţii. Nu mai ştiau cine sînt sau de ce trăiesc, nici de ce nu le mai pasă. Vreţi să vedeţi sera?

Admiram castraveţii, iar ea se întoarse spre mine şi zise un lucru foarte straniu, pe care nu-l voi uita niciodată:

– Trebuie să ţineţi minte să eliminaţi floarea mascul. Dacă această floare înfloreşte, femela va deveni amară.

Cînd ne-am luat rămas-bun, Rodney Babington mi-a dat pe o hîrtie adresa locotenent-colonelului Theodore Hamilton, din Franţa.

– Nu ştiu dacă mai locuieşte acolo, draga mea, nu ştiu nici dacă mai trăieşte, dar ştiu că ar avea multe lucruri interesante de spus.

Am promis că-i voi scrie, dar deja aveam destule nume şi pentru moment urmam pistele vechi.

CAIRO

După absolvire, Theodore Hamilton se înrolase voluntar ca ofiţer de aviaţie. Cînd izbucnise războiul, el

făcea parte din escadronul Universității Oxford, reuşind să treacă peste cursul elementar de instruire a piloților, devenind imediat apt pentru a pilota un avion bombardier Wellington. *Zburase în două misiuni în Anglia înainte de a fi trimis pe frontul din Africa de Nord, în februarie 1941. Egiptul părea atît de departe de casă şi de război. Nu ştia dacă acest lucru era bun sau rău; nu putea spune că simțea o foame de război, dar tînjea după zbor şi în ultimele două luni de inactivitate nu se simțise în largul său. Decolase de la Hampstead Norris spre Gibraltar şi făcuseră nouă ore, apoi rămaseră în Gibraltar trei zile pentru a primi cale liberă înaintea unui nou zbor de zece ore pînă la Malta. Două dintre avioanele de sub comanda lui fuseseră distruse pe pămînt, iar cele care şi-au luat zboroul au făcut zig-zag-uri printre raiduri şi bombardamente. Theodore nu ştia ce să aştepte de la viață în deşert; ştia doar că orice era mai bine decît să stea fără avion la Malta, deci venise vremea să-şi ia zborul. Sosise în Egipt, împreună cu echipajul său cu o săptămînă în urmă, iar acum aşteptau să plece într-o misiune spre Almaza, o tabără de tranzit.*

Complexitatea din Cairo îl copleşi. Mirosea a păr de cal, a bălegar, a transpirație şi kerosen, totul pe fundalul luxuriant al mirosului de cafea prăjită. La prima vedere oraşul era amărît, dar avea şi frumusețile sale. Cînd se plimba pe străzile liniştite din Zamalek, admira grădinile verzi, cu aromă de eucalipt, plus alte plante locale parfumate. Admira verandele în stil colonial, pe ale căror coloane erau încolăciți trandafiri multicolori. În centru, erau călători cu o trăsurică trasă de un singur cal şi aici Cairo îşi schimba culoarea, de la verde la roşu tropical, trecînd prin nuanțe de maroniu, cenuşiu, ici-colo învio-

rate de purpuriu aprins, aşa cum erau ornamentele măgarilor pentru cărat mărfuri. Zgomotul era de proporţii infernale – vînzătorii de şerbet îşi lăudau produsele, negustori de tot felul căutau să se acopere unii pe alţii, dar mai ales pe micuţii care alergau în urma străinilor cu braţele întinse, strigînd: „Efendi! Efendi!"

Theodore îi spuse vizitiului să-l ducă la hotelul Shepheard's, *un punct de atracţie în Cairo depăşit doar de piramide. Terasa avea vedere spre strada Ibrahim Paşa şi de-a lungul ei erau aranjate mese cu patru sau cinci scaune din răchită împletită. Peste tot vedeai uniforme, ofiţeri în permisie, ofiţeri care se îmbătau criţă. Clientela hotelului era în cea mai mare parte masculină, însă seara apăreau pe terasă femei, unele egiptene, altele europene, altele de origine necunoscută, apoi cîteva englezoaice din Corpul de Asistente Regina Alexandra, venite într-o scurtă vacanţă de la spitalul din Abbassia. În jurul fiecărei femei roiau bărbaţii, uşor de recunoscut după costum şi intonaţie – unul din Forţele Aeriene ale Africii de Sud, mai departe doi canadieni, în spate un ofiţer francez şi pretutindeni corsarii Diviziei a Şaptea Blindată, sau aceia ai companiei a 11-a Husari, englezi cu voci sonore şi accent de Eton. Nu numai uniformele le proclamau naţionalitatea, ci şi rangul şi funcţia: pilot al Flotilei Navale, insigna aurie pe mîneca unui ofiţer de marină, şapca avînd banderolă roşie de brigadier şi altele.*

Theodore fu imediat atenţionat de Lawrence Hayworth, pilot ca şi el, în tranzit spre Almaza. Hayworth – cunoscut în cercurile intime drept Rita, precum unui tip pe nume Lynn i se spune Vera – era din Noua Zeelandă şi pilota pe avioane de luptă Kittyhawk. *Profita de orice*

ocazie pentru a-l înfrunta pe Theodore pe tema dezavantajelor piloților de bombardier sau șoferi de autobuz, cum li se spunea, în comparație cu aceia de pe luptătoare. Theodore îl cunoștea de o săptămînă, însă Hayworth îi spusese deja de trei ori aceeași glumă despre pilotul de bombardier care era atît de prost, încît nu cunoștea diferența dintre incendiere și incest, dîndu-i foc surorii sale. Prima dată, Theo rîsese, agreînd spiritul camaraderesc; a doua oară, zîmbise destul de încordat și îl catalogă pe camaradul său drept tîmpit; a treia oară, îi întoarse spatele. Totuși, se bucura să vadă o față cunoscută.

Seara se discuta despre deșert și despre muștele care răspîndesc boli infecțioase. Se glumea mult și pe seama bordelurilor din Berka, un cartier din Cairo unde luminile pe stradă erau roșii. Nici un ofițer nu recunoștea că merge la bordel; era universal acceptat că bordelurile și rezidentele lor erau în beneficiul bărbaților fără brevete, sau a celor „cu alte ranguri". Cum femeile respectabile erau foarte puține în Egipt, mulți ofițeri erau tentați să-și dea solda unei femei mai puțin respectabile de pe Darling Street pentru o oră sau două de consolare. Theodore era uluit de cîte avantaje oferea Cairo.

Plecînd din Londra exact în timpul raidurilor aeriene și raționalizărilor, pentru el era un șoc să se trezească în subsolurile hotelului Shepheard's, unde șampania curgea din belșug, iar vinurile bune și ginul păreau că nu se mai termină.

Hayworth îl prezentă pe Theodore prietenilor săi:

– Băieți, ofițerul Hamilton; zboară pe Wimpey, e novice.

Theodore nu se simți ofensat de prezentarea făcută fiindcă era cu siguranță neexperimentat cînd se punea problema zborurilor în deşert. În afară de Rita, făcu cunoştință cu un navigator canadian, Richard Fletcher, cu un ofițer englez, Henry – Theodore nu-i reținu numele de familie – şi cu un locotenent-colonel sud-african din divizia 43, pe nume „Drongie". Porecla acestuia era la fel de nepotrivită ca şi Rita; cuvîntul însemna pe limba afrikaans „bețivan", iar ofițerul Broek era un abstinent total.

Drongie începu să povestească despre unul din piloții din escadronul său care pusese la pămînt trei avioane italiene Macchi *şi primise pentru aceasta Crucea Militară pentru Zbor Deosebit, deşi era încă dat dispărut, însă cel mai probabil era că fusese şi el doborît.*

Hayworth bău berea dintr-o înghițitură şi se şterse la gură cu dosul palmei.

– Contează să rămîi dracului întreg, nu să-ți dea medalii şi onoruri.

– Dacă voi da ortul popii, aş prefera să capăt vreo medalie, decît nimic, zise sud-africanul gînditor. Poate i-ar aduce vreo consolare soției şi celor mici. Mai tîrziu, Theodore află că sud- africanul primise deja CMZD şi avea, ce era mai important, o soție şi trei copii la ferma din Cape. Scria familiei ori de cîte ori unul dintre ofițerii săi cădea la datorie, sau era dat dispărut ori luat prizonier şi de fiecare dată – scrisese deja optsprezece scrisori de acest fel – hîrtia era udată cu propriile-i lacrimi. Theodore se gîndea adesea la onoruri şi la moarte. De-abia împlinise douăzeci şi trei de ani şi era prea tînăr ca să se gîndească la cea de-a doua cu teamă sau tristețe. Atît moartea, cît şi gloria îl făceau să-i

fiarbă sîngele în vene – era o anticipare, o curiozitate profundă în amîndouă cazurile.

După o oră Hayworth propuse să meargă la un restaurant de pe terasa hotelului Continental. *Henry şi Richard Fletcher erau gata de plecare, însă Theodore rămase la* Shepheard's *cu Drongie să mai bea ceva, apoi reveni în tabără şi află că escadronul lui trebuia să plece a doua zi de la baza Shaluffa pe Blue, către un aerodrom din deşert. Înainte de a adormi se gîndi dacă îi va mai vedea vreodată pe Hayworth, Fletcher, Henry şi Drongie. Luă cartea de rugăciuni pe care o primise la şcoală şi citi: „Oh, dacă aş avea aripi de porumbel, atunci aş pleca în zbor şi mi-aş găsi liniştea. Aş pluti în depărtări şi mi-aş găsi lăcaş în sălbăticie"*

Sosirea pilotului ofiţer Hamilton la escadronul 37 în acea primăvară a coincis cu cele mai teribile luni în deşert: optsprezece. Nu era timp de adaptare la condiţii, sau la zborurile de noapte care dăduseră naştere la motto-ul escadronului 37: „Înţelept fără ochi". Theodore era într-un fel recunoscător pentru că primea botezul focului. Deja credea zicala arabă care spunea: „Pentru cel care ştie, deşertul e o fortăreaţă; pentru cel care nu ştie, e un mormînt"; şi o învăţă foarte repede. Trei săptămîni în deşert făcură faţa tînărului roşie precum o cărămidă, îi crăpară pielea nasului şi buzele, iar părul i se decoloră de la soare. În curînd adoptă veşmîntul arăbesc cel mai convenabil: turbanul. Îl folosea pe post de pălărie, ca filtrator de ceai, ca pătură, prosop şi apărătoare contra vîntului.

După trei luni Theodore nu mai era un începător, ci devenise un mercenar al deşertului, un pilot experi-

mentat, operativ, care se obişnuise cu căldura de peste 40 de grade, ştia cum să-şi spele cămăşile cu benzină, fiindcă apa era prea puțină, cu mirosul latrinelor şi al dezinfectantului de acolo, cu vîntul devastator al deşertului, Khamseen, care era atît de fierbinte şi de puternic, încît de-abia puteai să-ți vezi mîna ținută în față. „Khamseen" era traducerea pentru cincizeci – numărul de zile cît bătea vîntul. În afară de vătămările pe care le făcea vîntul fețelor şi altor părți ale corpului – anumiți medici ofițeri deveniseră practicieni ai circumciziei – Khamseen putea transforma avionul într-un zid compact, depozitînd împrejurul lui şi în interior tone de nisip.

Atunci avu loc prima bătălie de la Alamein, cînd şefii de la cartierul general din Cairo erau preocupați de apropierea prea rapidă a liniilor inamice şi au ordonat arderea tuturor dosarelor secrete de la diferite alte cartiere generale. Theodore staționa cu escadronul 37 pe pista de aterizare 09 şi percepură foarte vag Miercurea Cenuşii, cînd fumul se ridicase deasupra caselor din Cairo, iar pe străzi pluteau confetti carbonizate, adică foste documente confidențiale. La popota ofițerilor se discuta telefonic despre lipsa apei, ca aluzie la whisky-ul disponibil, despre vitejia anumitor piloți care avuseseră norocul şi ghinionul să detecteze doar nişte buncăre cu nisip în timpul unui raid de noapte. Cel de la comandă se gîndise că nu puteau fi simple dune de nisip şi lansase bombele deasupra lor; muniția depozitată acolo a început să explodeze, iar detunătura a fost atît de puternică, încît a atins fuselajul avionului Willington *distrugîndu-i coada şi panoul de comandă. Pilotul a ordonat imediat paraşutarea, însă pe cînd aştepta să se arunce şi puşcaşul, a alunecat prin orificiul din fuselaj şi a murit*

pe loc. Ofițerii care discutau despre acest incident erau destul de abătuți, dar băură cîte un pahar în memoria colegilor decedați. Escadronul zbură în fiecare noapte timp de cinci zile, iar ofițerii erau mulțumiți că au ce face; era mai bine să omori la inamici decît să-ți omori timpul.

Escadronul 37 străbătea întinderile deşertului ca un cavaler al Evului Mediu, aterizînd şi decolînd pe pistele 09 şi 224 (Cairo Vest) unde au ajuns în iulie 1942.

Theodore reuşi să-şi ia permisie două zile la Cairo. Cînd ajunse pe terasă la Shepheard's *văzu multe fețe cunoscute. Intră în bar şi vorbi cu nişte camarazi dintr-un escadron vecin, 70. Îl zări pe Rodney Babington, cu care se întîlnise la Balliol. Nu fuseseră chiar prieteni apropiați la Universitate, dar acum se aveau ca frații. Theodore era cu mult mai înalt decît prietenul său slăbuț.*

– Rodney! Habar nu aveam că eşti aici! Ce vînt te aduce? Sau doar vremea bună?

– Dumnezeule! Hamilton, tu eşti, bătrîne? Arăți ca naiba. Nu te-ar recunoaşte cei de la King's Head. Am dat o fugă pînă la piramide. Care e scuza ta? Te menții în formă?

Nu vorbiră prea mult şi ieşiră pe terasă. Trecuseră cincisprezece luni de cînd Theodore sosise cu fața curată din Malta. Acum era de nerecunoscut, buzele îi erau palide şi crăpate, părul aproape alb, decolorat, iar ochii spuneau vîrsta: douăzeci de ani. Deşi Theodore se schimbase, conversațiile de la Shepheard's *nu; se vorbea tot despre bordeluri.*

Unul din ofițerii de la escadronul LG 09 vorbi ceva mai tare:

– Ştii localul lui Mary, Hamilton? Acela tare de tot?

– Din Alex? Sigur că da, răspunse Theodore, zîmbind. Nu din experiență personală, mă înțelegi.

– Ei bine, ai pierdut ocazia, bătrîne. A fost doborît de un raid. Erau acolo mulți băieți în acel timp. Se spune că puțini au fost răniți, dar şaizeci au fost trimişi la spitalul local pentru control. Au o soră englezoaică acolo care-i întreabă pe toți unde au fost în timpul raidului, iar ei răspund în cor: „La Mary's*". Biata femeie, se duce la şefă şi-i spune: „Oricine o fi acea Mary, ştie să dea petreceri!" E adevărat. Am auzit de la colonel.*

Theodore şi camarazii săi începură să rîdă în hohote, iar unul dintre ei întrebă:

– Se spune că unul din băieți a mierlit-o. Oare cum se va consemna în acte: „omorît în acțiune" sau „mort în serviciul activ"?

Theodore începu să facă speculații.

– Depinde de atitudinea omului în chestiune. Dacă se ascunsese sub pat, sau o apăra cu propriul lui trup pe doamna aleasă... Şi dacă misiunea a fost îndeplinită satisfăcător sau nu.

Ceilalți izbucniră iar în rîs.

– După cum le cunosc, cred că a fost mai mult de...

– Afurisita aia de soră mi-a făcut clismă doar fiindcă am sărutat-o o dată. Mai dați un rînd, băieți?

Începură să povestească istorioare cu Rommel şi glumiră pe seama lui spunînd că singurul mod de a-i încetini avansul neobosit era să ajungă la Shepheard's*. Pe cînd îi asculta povestind, Theodore trecu în revistă persoanele de la bar. Se săturase de bîrfele colegilor, dar şi de singurătate. Peste drum, pe o terasă zări o tînără blondă, cu o bentiță care-i susținea părul înconjurată de cîțiva ofițeri la masa unde stătea. Theo-*

dore nu putea auzi ce spune, dar, după figurile pierdute ale bărbaților, se vedea că-i are pe toți în palmă. De fiecare dată cînd termina de vorbit, izbucneau în rîs şi păreau delectați de glumele ei. Gesticula, tot timpul se mişca în scaun, completînd glumele cu exemplificări practice, probabil. După ce termină de povestit, făcu ochii mari şi atunci se văzură în toată splendoarea lor verzuie. Îl întrebă pe Rodney Babington cine era blonda.

– O cunoşti? zise el încet.

Rodney se uită în direcția indicată de Theo.

– Nu am avut norocul, răspunse el privind-o admirativ. Am văzut-o ieri, dar nu am reuşit să ajung la ea să mă prezint; era prea aglomerat la club. Drăguțică, nu-i aşa? Nu ți-ar sta rău cu ea la brat.

Theodore se uită prelung la tînără, iar ea se opri din povestit şi ochii li se întîlniră. Era drăguță; avea un chip care putea face orice bărbat să uite de război. Surîse, parcă admițînd că îl vede, apoi îşi văzu mai departe de grupul de curioşi.

Theodore se gîndi că putea comanda ceva de băut şi să-i trimită la masă, dar era prea timid. Ceva din aerul ei îi spunea că nu-i de nasul ei. Regretîndu-şi teama, continuă să discute cu Rodney care reuşi să-l ademenească la Continental *unde dădeau spectacol cele mai renumite „ghaziya" din Cairo, adică dansatoare din buric.*

Hekmet Fahmy era foarte cunoscută de ofițerii de aviație, nu numai pentru talentele de dansatoare, ci, mai ales, pentru coincidența în pronunția numelui care, dacă era rostit cu accentul puțin schimbat, însemna cu totul altceva – adică Hekmet Pune-mi-o.

Cea mai mare rivală a ei din Cairo era dansatoarea

languroasă Tahia Carioca, ea dînd reprezentații la Madame Badia's. *Era poreclită Gippy Tummy. Acest nume era folosit drept scuză de către soldații care beneficiau de serviciile ei din afara scenei; cînd întîrziau după o permisie şi erau întrebați de ofițerii superiori despre motiv, ei răspundeau: „Au făcut-o cu Gippy Tummy".*

Theodore admiră vrăjit ritmul mişcărilor dansatoarei Hekmet care imita pe scană mersul cămilei, trecîndu-şi cu uşurință greutatea de pe călcîie, pe vîrfuri, unduindu-se precum cămila, apoi balansîndu-şi şoldurile şi scuturînd ritmic din umeri. Era pur şi simplu pe altă lume, atît de atent privea elasticitatea corpului ei, completată şi de instrumentele tradiționale. Deşi ochii îi erau lipiți de sinuozitățile şi şerpuirile lui Hekmet, gîndul îi zbura la femeia blondă pe care o văzuse pe terasă la Shepheard's.

A doua zi Theodore se duse la clubul sportiv Gezira. *Stătu pe terasa din fața piscinei toată ziua, pînă la apusul soarelui, dar tînăra nu apăru. Seara se întoarse la bază şi noaptea avu chiar un zbor, misiunea fiind bombardarea unui teren de aterizare al inamicului la Derna.*

CAPITOLUL 5

În seara de după ce i-am cunoscut pe soții Babington, David a dormit la mine. Aveam patru mesaje pe robot, unul de scuze de la Becca şi trei de la mama, fiecare mai lung decît cel dinainte.

În primul îmi spunea că o trimisese pe sora sa în Statele Unite ca să cumpere vitamine Materna – esențiale pentru sănătatea unei viitoare mame americane.

În cel de-al doilea mă ruga să mă gîndesc dacă nu aş prefera să nasc copilul în Statele Unite. Era cu certitudine mai sigur decît în Anglia. L-am văzut pe David cum s-a strîmbat cînd a auzit asta. Cel de-al treilea spunea că era ora şase după-amiază şi de ce nu eram acasă atît de tîrziu; îmi dădeam seama că acest stadiu este cel mai vulnerabil într-o sarcină şi că ar trebui să stau mai mult acasă, cu picioarele rezemate sus, pe un scaun. Oare nu ar fi mai înțelept să amîn treaba la carte cu cîteva luni, cel puțin, apoi să-i dau telefon cînd ajung acasă.

Am notat caseta cu Rodney Babington, apoi am sunat-o pe mama.

– Măcar David e cu tine?

– Da, este.

– Vreau să vorbesc cu el.

I-am dat receptorul lui David.

– Vrea cu tine. Bietul de el se dădu înapoi, cu brațele ridicate, parcă apărîndu-se. Să ştii că nu are armă şi nu muşcă. Nu prea tare. David acceptă receptorul şi o luă cu binişorul.

– Alo? Ce mai faceți? Surîse ascultînd-o. Nici nu pot spune că aveți mai multă dreptate... Da, sigur că da... Sînt sigur că este.... încîntat, foarte încîntat... zău... nu, nu chiar de aşteptat, dar oricum binevenit... desigur că mă interesează, e acelaşi lucru şi pentru mine. Rîse cu poftă. David ține la mama; îl amuză teribil, dar păstrează amîndoi un respect deosebit unul față de altul. Să nu o scap din ochi? Voi încerca. Poate că ar fi bine să-i instalez un emițător electronic... da, vă promit. Este şi ea, recunosc. Conversația lor mi se părea insuportabilă. Ultima dată cînd am discutat cu David despre sarcină, fusese foarte rezervat şi morocănos, iar acum se mai-mutărea la telefon cu mama, de parcă ar fi fost deja tatăl a patru odrasle, iar ea îi dădea sfaturi pentru a-i înscrie la grădiniță. Gabriella? Nu, sigur că nu mă deranjează, dar Elena şi cu mine... Exact... Nu-i aşa? Nu, nu chiar dificil, dar... ar putea să fie, aveți dreptate. Rîse din nou. Sigur că da. Transmiteți-i salutări din partea mea. Da, aveți grijă. Puse receptorul în furcă şi mă privi cu atenție.

– Ei? am zis eu interesată.

– Voia să mă felicite şi...

– Şi?

– Şi e îngrijorată pentru tine, evident, întreabă dacă mănînci bine şi dacă...

– Şi?

David ridică din umeri.

– M-a întrebat dacă vreau băiat sau fată. Am spus că nu contează.

– Şi?

– Şi, dacă va fi fată, mă deranjează să-i spunem Gabriella?

– Gabriella? l-am privit eu consternată, fiindcă mama nu era de față.

– Apoi mi-a spus că, dacă te porți ciudat, sau nervos, sau dacă plîngi des, să nu-ți dau atenție fiindcă ar fi perfect normal, din cauza hormonilor.

– Oh, pentru Dumnezeu! am răbufnit eu aruncîndu-mi haina pe jos. Am început să sar în sus de furie.

David se uită la mine şi rîse.

– Dacă te-ai putea vedea acum. Parcă ai avea patru ani. Veni lîngă mine şi mă luă în brațe, iar atunci mi-am dat seama cît de dor mi-a fost de îmbrățişarea lui în ultimele trei zile.

Seara, în pat, David m-a întrebat ce părere aveam despre sugestia mamei de a amîna puțin proiectul cu cartea, dar eu nici nu am vrut să aud. În primul rînd, proiectul nu putea fi amînat, fiindcă publicarea coincidea cu aniversarea celor şaptezeci şi cinci de ani ai RAF. În al doilea rînd, ce rost avea să stau şi să nu fac nimic toată ziua, decît să mă umflu în fiecare zi pînă ce făceam poc? În al treilea rînd, preocuparea de a-i intervieva pe bătrîni era foarte interesantă pentru mine. Punctul patru, pe mama nu o interesa activitatea mea profesională. Punctul cinci, nu voiam să-mi pierd timpul gîndindu-mă doar la cum va fi copilul. Punctul şase, trebuia să

cîştig bani, mai ales că voi avea de întreținut două persoane (am acceptat acest fapt mai mult în grabă – chiar acum nu doream să am o conversație pe teme financiare cu David, întrebîndu-l dacă era pregătit să-şi asume vreo responsabilitate, însă chestiunea mă rodea pe dinăuntru încă de cînd făcusem primul test). Repede am ajuns cu numărătoarea la zece, însă m-am oprit la unsprezece.

– Ce s-a întîmplat, Elle? Îți mai trebuie degete?

– Scuteşte-mă!

– Nu am decît un cuvînt pe care să ți-l spun.

– Care este acela?

– Hormoni.

Am aruncat cu o pernă spre el, amenințîndu-l că orice represalii erau interzise, fiindcă eram însărcinată.

– Chiar nu te interesează dacă va fi băiat sau fată?

– Sigur că nu. Pe mine mă frămîntă gîndul că nu ştiu dacă tu vei fi în stare să faci un copil. Am trecut peste remarca „vei fi" în loc de „vom fi", dar nu am comentat. Avea dreptate, biologic, oricare ar fi fost implicațiile. Ne uitarăm amîndoi la burta mea. Era plată şi foarte albă. Mi-ar fi plăcut să fiu bronzată – un abdomen ciocolatiu părea mai puțin vulnerabil, mai puțin dezgolit, poate chiar mai puțin însărcinat. David desenă cîteva cercuri pe el.

– Poți să crezi că înăuntru e o ființă vie, care respiră? am zis eu.

– Nu este. Adică, e vie, dar nu respiră. Embrioanele şi foetuşii nu respiră pînă la naştere.

– De cînd eşti o autoritate în materie de foetuşi? am zis eu rîzînd.

– De cînd am cumpărat o carte despre sarcină, vineri seara, răspunse el simplu. Am citit-o de două ori în

weekend, cît timp tu erai ocupată cu prietenii tăi. Ai obiecții?

Nu aveam nici una. Faptul că David citise despre sarcină mă impresionase mai mult decît orice ar fi spus sau ar fi făcut.

– Atunci îți place numele Gabriella?

– Mi-ar fi plăcut de o mie de ori mai mult dacă ne-am fi gîndi noi la el, am mormăit eu. Nu sînt în stare să mă gîndesc la nume, dar mama este. Ce părere ai?

– Îmi place. Îmi plac toate numele de fată.

– Chiar şi Enid? Gertie?

– Sigur. Dacă vrei tu.

– Dar dacă va fi băiat? Mi-ar plăcea un nume de erou.

– Horațiu? zise David. Agrippa? Hercule? Arthur? Martin Luther?

M-am oprit cînd voiam să rostesc cu glas tare numele lui Hercule Turcan. Numele de botez nu va fi atît de greu de pus cum va fi cel de familie.

– Cum îți place David?

– Nu. Nu vreau ca bietul de el să se uite la mine ca la un model de erou.

– Dar nu mă gîndeam la tine, ci la David şi Goliat.

– Ce şmecheră eşti!

– Ai grijă, amice, nu uita că-i vorbeşti mamei unui copil.

– Cred că nu voi uita asta toată viața, spuse el în şoaptă, însă privirea i se întunecă. Dacă va fi fată, sper să aibă toate calitățile tale, continuă el, iar eu m-am cuibărit la pieptul lui, pregătindu-mă pentru o repriză de complimente după un aperitiv atît de gustos.

– Zău? Care în special?

– Sper să-ți semene. Cît despre fire, inteligență, spirit practic, profunzime emoțională, capacitate de gîndire, aptitudini manuale şi calități morale, sper să-l moştenească pe tatăl său. Am ridicat capul şi i-am aruncat o privire dezgustată. Şi, mă rog, în fiecare zi să aibă simțul umorului, ca mine, adăugă el.

Privind în urmă, mi se pare ciudat că eram atît de fericită pe atunci. Dacă mi-aş rescrie povestea, cred că aş schimba cîteva din sentimentele mele de dragul credibilității.

Cine ar crede că, însărcinată de curînd, avînd o relație nesigură cu un bărbat care făcea din Cenuşăreasa o femeie de casă, aş fi putut să mă consider atît de mulțumită?

Ştiu doar că eram fericită nu numai din cauza copilului, care îmi dădea deja sentimente contradictorii, dar şi fiindcă eram foarte încîntată de tatăl acestuia.

Cînd am sunat-o pe Becca, părea preocupată.

– Oh, bună, Elle. Poți să stai două minute? Am aşteptat un secol. Elle? Scuză-mă, dar Camilla plîngea. Ce mai faci? Ştii, îmi pare rău că am fost atît de aspră în seara aceea, cînd mi-ai spus de sarcină. Nici măcar nu am aşteptat să-mi spui ce simți tu în acest sens şi am început să torn prostii.

– Nu face nimic.

– Deci, cum te simți?

– Mi se pare amuzant, dar mă simt bine.

– Sincer?

– Da. Sincer, mă simt bine şi mă bucur că sînt gravidă.

– Ei, atunci e grozav! Se cunoaşte după voce că eşti încîntată. Mă bucur pentru tine. Bravo! Savurează senti-

mentul acum, cînd mai poți. Stai să vezi cum e cînd cureți mocheta cea mai bună de fulgi de cereale şi atunci să vezi ce bine te vei simți. Ai încercat să scoți din scrumiera maşinii un sandviş cu gem, sau, mai rău, din catarama centurii de siguranță? Azi am pierdut o oră făcînd asta.

– Eu nu am o mochetă prea bună şi nici maşină.

– Oh, da, am uitat, crede-mă, le vei avea pe toate, altfel vei înnebuni. Ține minte, eu am două maşini şi tot înnebunesc.

– Oh, Becca, am şoptit eu, aş vrea să mă încurajezi măcar puțin. Pînă rămîi însărcinată, ceilalți sînt atît de plini de sine, iar pe tine parcă te lasă undeva, într-un colț, apoi, de îndată ce faci parte din clubul gravidelor, te cuprinde o depresie oribilă.

– Scuză-mă. Sînt convinsă că-ți va face plăcere. Sînt puțin cam nervoasă.

– Vrei să vin la tine?

– Nu. Stau în pat şi mă uit la *Pe aripile vîntului* pe casetă şi aşa mă simt şi eu în acest moment.

– Michael e cu tine?

– Michael? Să se uite la *Pe aripile vîntului?* zise cu sarcasm. E la birou. Ascultă. Îmi pare rău, dar sînt cam prost dispusă astăzi. Preferam să fi fost gravidă acum trei ani. Atunci cînd eram cu Jasper şi foarte încîntată; am fi putut merge împreună prin magazinele pentru nou-născuți şi ne-am fi îngrăşat împreună. Sîntem în contratimp, vezi tu? Cred că tu şi David sînteți acum ca doi porumbei în cuib, cu o carte de nume pentru copii în față. Ei, mă bucur pentru voi, sincer. Bravo! Să mai spun o dată. Bravo vouă! Filmul a ajuns acolo unde Rhett o părăseşte pe Scarlett în drum spre Tara, aşa că, nu te

supăra, vreau să-mi mai torn un pahar cu gin şi să urmăresc caseta. Nu te superi?

– Te sun mîine, bine?

– Perfect. Elle?

– Da?

– Nu da fuga la magazin să cumperi toate nimicurile pentru sugari. Îți dau eu pătuțul şi leagănul, că nu voi mai avea nevoie de ele vreodată. Bine? Dacă tot te-ai hotărît să treci prin talmeş- balmeşul naşterii, vei avea nevoie de mulți bani.

Cum spuneam, sînt tentată să-mi reformulez sentimentele din acele prime luni de sarcină, mai ales acum, cînd aş vrea să redau ce am simțit după conversația cu Rebecca. Sînt sinceră şi voi spune lucrurilor pe nume, aşa cum le-am simțit şi cum s-au petrecut pe atunci. După ce am închis telefonul am urît-o pe Bec. Ştiam că, dacă aş fi fost în locul ei, m-aş fi bucurat şi nu m-aş fi plîns pentru problemele mele. M-am dus în dormitor şi m-am aruncat pe pat spunînd:

– Becca e o ticăloasă.

Am început să plîng, iar David m-a liniştit şi m-a asigurat că fusesem nedreptățită. Cînd i-am redat conversația noastră, presupus vorbă cu vorbă, am exagerat atitudinea Beccăi, în timp ce David mă mîngîia pe cap. Probabil că hormonii începoşează mintea.

Multe prietenii se bizuie pe armonia coincidențelor, a întîmplării şi experiențelor împărtăşite. Nimic nu te vindecă de teama singurătății cum se întîmplă cînd cunoşti pe cineva care simte exact ca tine în acelaşi timp. Chiar dacă în adîncul inimii ştii că experiența celuilalt nu poate să fi fost la fel de profundă ca a ta, te alină foarte mult

să ştii că ai pe cineva care-ți înțelege sentimentele, convingerile şi concluziile. Probabil că de aceea femeile se împrietenesc pe viață la cursurile prenatale. Rodney Babington vorbise la masă despre fiecare camarad cu care stătuse, în afara unui ofițer superior pe care-l catalogase drept căcăcios insensibil. Atunci m-am gîndit că niciodată nu voi fi o parte din David – el şi cu mine nu aveam experiențe comune. Totuşi, deşi ne jucam şi oricît de bine ne-am fi înțeles, eu eram în afara vieții lui adevărate. Mă bucuram doar că era acolo, lîngă mine şi că-mi mîngîia părul, liniştindu-mă.

– David? Cum a fost cînd ai divorțat de Felicity?

Mai întîi îşi trecu degetele prin păr.

– Eram foarte tineri. Nu eram căsătoriți de mai mult de doi ani, iar eu eram mai mult plecat. Nu aveam rădăcini şi nimic altceva; niciodată nu ne-am gîndit să avem copii.

– Nici noi doi, am şoptit eu, iar el m-a sărutat pe creştet.

– Elena, a fost cu totul altă situație. Flick şi cu mine ne-am căsătorit din cu totul alte motive, apoi ne-am despărțit pentru altele şi mai rezonabile. Nu a însemnat nimic pentru nici unul din noi.

– Nu te cred. Nu eşti genul care să te însori fără să cîntăreşti bine.

– Ei, pe vremea aceea aveam coşuri şi eram un puşti. Nu mă cunoşteai şi nici nu ți-ai fi dorit.

Nu eram de acord cu David în acest punct. Eram fascinată de o idee: cum arăta el la douăzeci de ani?

– Pe Flick am cunoscut-o în 1977 la New York, eu aveam douăzeci şi trei, iar ea douăzeci şi unu. Ne-am cunoscut fiindcă în ziua aceea Jimmy Carter a depus

jurămîntul ca preşedinte, iar eu trebuia să fiu la Washington. Ea era englezoaică; studia literatura comparată la *Columbia University.* Era drăguță şi nebună după cărți, lucru care mi se părea atrăgător. Îmi plăcea glasul ei, iar eu am roşit; bine că era întuneric şi nu se vedea. Ea credea că am o slujbă nemaipomenită. Din punctul meu de vedere era o fată drăguță, naivă, iar eu mă plictisisem de singurătate. Deja fusesem în Vietnam, în Nicaragua, în Chile, Africa de Sud şi în alte locuri mizerabile. Nu ştiu ce i se părea strălucitor în asta. Fiindcă eu ziceam că e o nebunie. Ne-am distrat o vreme. Ne-am căsătorit la zece săptămîni după ce ne-am cunoscut în Lower East Side, iar Flick s-a mutat la mine şi a continuat să studieze.

– Cum făceați cu banii? am întrebat eu curioasă asupra detaliilor financiare din viața lor comună. David se scărpină în cap.

– Cred că primea bani de la părinți. Eu plăteam chiria, dar ea plătea facturile, fiindcă era acasă cînd soseau. I-am cunoscut părinții de-abia la ofițerul stării civile. După aceea, am luat masa toți patru, plus Heffner şi prietena lui; ei ne-au fost martori. Acestea erau noutăți pentru mine. Heff nu-mi vorbise despre ea cînd ne-am cunoscut. La cîteva zile după căsătorie am plecat în Pakistan, după arestarea lui Bhutto, apoi am fost în alte locuri. Am venit acasă şi nu mi-am recunoscut apartamentul. Pur şi simplu îl uitasem. De-abia o recunoşteam pe Flicky. La un an după aceea eram mai peste tot, dar nu şi acasă – eram surprins dacă petreceam împreună o săptămînă în fiecare lună. În prima jumătate a lui '79 am încercat să plec la Kabul. Cînd m-am întors, Flicky mi-a spus că s-a săturat şi voia să ne despărțim, iar eu

eram obosit şi mă bucuram că nu mai trebuia să mă gîndesc la ea. Am semnat un teanc de hîrţoage, am plecat în Pakistan tocmai cînd trupele sovietice intrau în Kabul. Ca să-ţi spun adevărul, Elle, îmi amintesc mai puţin despre perioada cînd am fost însurat, decît despre problemele pe care le aveam cu transportul.

David tăcu; rareori vorbise atît de mult despre trecutul lui. Nu voiam să se oprească. Speram că şi copilul ascultă glasul calm al tatălui său.

– Şi pe urmă?

– Şi pe urmă? repetă el. Nu am mai văzut-o pe Flicky. Îi mai trimiteam cărţi poştale. Cînd m-am întors din Nicaragua, a doua oară, ea era cu altcineva. Plecase din apartament şi se mutase la el – cred că era profesor, ceva legat de istoria artei. Îl cunoscuse la muzeul Guggenheim, ţin minte că mi-a spus plîngînd; păcat, fiindcă era o fată frumoasă, iar pe mine nu mă deranja ce face cînd e singură. Nu cred că te interesează toate prostiile astea.

– Ba da, sincer. Ce părere aveai despre el?

– Mă bucuram pentru amîndoi. Ceva mai tîrziu mi-a trimis o carte poştală anunţîndu-mă că se căsătorise şi m-a rugat să-i trimit o fotografie de-a mea drept cadou de nuntă. I-am trimis şi lui o fotografie de-a ei. Ultima dată am primit veşti de la ea exact înainte să te cunosc pe tine. Era tot la New York şi ţinea cursuri la *Columbia.* Are trei copii. Sfîrşitul poveştii.

Mă simţeam exact ca pe vremea cînd tata stătea pe un scaun lîngă patul meu şi-mi spunea poveşti din Africa întunecată, cu vînători de lei şi vrăjitoare, iar eu îl convingeam de fiecare dată să-mi mai spună o poveste.

Singura diferenţă era că tatei îi plăcea să-mi spună

poveşti, pe cînd lui David nu-i plăcea deloc.

– Ce s-a întîmplat după ce a plecat?

– Draga mea, nu-mi amintesc. Era în 1979... cred că am plecat la Gdansk, sau în Afganistan. Muncă. Atîta tot. Ştii cum e; nu mai are rost să-ţi povestesc...

Nu cred că ştiam, dar vocea lui era atît de adîncă şi de liniştitoare, iar eu mai aveam puţin şi adormeam; încă nu voiam să se oprească.

– Te rog, David...

– Spune-mi tu de pe vremea cînd erai şcolăriţă şi cu ce te îmbrăcai cînd voiai să joci hochei.

– Nu fi pervers. Mai ai puţin şi devii tată. Cum a fost cu războiul din Golf?

– A fost foarte bine pentru corespondenţi. Altceva? La naiba, nu am făcut o listă. Întreabă la agenţie dacă vrei dosarul.

– David...

După ce gemu prelung, continuă:

– Azerbaidjan. Pakistan. Iar Kabul. Havana. Beijing. Disneyworld. Apoi te-am cunoscut pe tine.

Aceasta era mărturisirea lui David. Aţipisem undeva între piaţa Tienanmen şi Nelson Mandela. Era un cîntec de leagăn. Pe măsură ce mă cuprindea somnul, numele pe care le rostea David se amestecau cu cuvintele lui Rodney Babington. Toate erau străine pentru mine, însă toate purtau asociaţii vagi şi îmi răsunau în minte cu cuvintele: „Nu mă uita! Trebuie să ştii ce s-a întîmplat... Nu mai sta acolo în patul tău uitînd de mine şi de aceia pentru care numele meu înseamnă totul – viaţă, moarte..."

Fotografiile lui David şi amintirile lui Rodney Babington erau imagini pe care doream să le privesc, însă îmi era prea teamă să le văd. Parcă eram un copil urmărind

un film de groază din brațele protectoare ale mamei. Cuvintele mă purtară pe aripile somnului, însă îl purtară şi pe copilul meu într-o lume de vise şi într-o viață în care părea că nu are încă loc.

În următoarele săptămîni, David şi cu mine am avut un program încărcat, cu interviuri de-a lungul Angliei. După primele trei zile am reprogramat toate întîlnirile de la ora nouă dimineața pentru mai tîrziu, fiindcă îmi petreceam cam două ore în fiecare dimineață cu capul în WC.

Citeam ziarele din nou, acum că David era cu mine, iar după ce mă trezeam, luam ziarul, un pahar cu apă şi mă retrăgeam în toaletă unde citeam cam o oră, cu capul rezemat de bazin. Dacă stăteam acolo o oră, totul era bine, dar, dacă mă ridicam şi încercam să mă îmbrac înainte de ora nouă treizeci, mă apucau amețelile şi greața. David trecea prin stări de plictiseală, îngrijorare, compătimire şi amuzament. Căută în cartea lui despre sarcină la capitolul grețuri şi mă asigură că ele nu vor dura mai mult de cîteva săptămîni – scria negru pe alb. Încrederea lui nu mă ajuta prea mult. Plecam la interviuri şi arătam de parcă nu dormisem toată noaptea; cu părul lipit de cap şi fața palidă, alături de David, fotograful fascinant. Nu se îmbrăca niciodată în piele neagră sau în jachetă tip camuflaj; l-aş fi părăsit imediat dacă ar fi făcut-o. După ce dimineața trecea, mă simțeam deja normal. Diferența între a fi însărcinată şi a nu fi însărcinată era ceva ireversibil timp de nouă luni. Încă nu acceptasem ideea că voi avea un copil. Poate că mă îmbolnăveam de ulcer.

Ne întîlneam cu tot felul de oameni. Am cunoscut un

lăptar care fusese puşcaş, apoi merserăm la Wormwood Scrubs să luăm interviu unui hoţ condamnat pentru jaf armat, ajuns pe la vreo optzeci şi ceva de ani; luptase în Bătălia pentru Anglia. La Glasgow am cunoscut un navigator care escortase un convoi în drum spre Malta. Am cunoscut bărbaţi a căror demnitate fragilă m-a făcut să plîng. Am întîlnit şi femei-ofiţer, văduve de ofiţeri care, fără excepţie, se considerau nedemne de a fi incluse în carte, comparîndu-se cu cei care au luptat activ.

De multe ori ziceam că mi se frînge inima fiindcă îi întîlneam pe aceşti oameni la sfîrşitul zilelor lor, dar pe David nu-l deranja. El se identifica imediat cu ei.

Era fermecător. El îi analiza îndeaproape, pe cînd eu eram stînjenită de intruziunea în intimitatea lor, iar cînd terminam interviurile, eu eram cufundată în trecutul lor, iar David ieşea intact. Filmele lui se developau cu aceeaşi uşurinţă cu care îmi derulam eu benzile cu interviuri. Succesul cărţii consta atît în semnificaţia cuvintelor, dar şi în modul cum David surprinsese chipurile celor intervievaţi. Cîteodată, rolul meu era de simplu tehnician. David se înfurie cînd auzi aceasta; nu-i plăceau cei ce se considerau neprofesionişti.

Veni şi ziua temută, cînd eram gravidă în trei luni şi nu mai puteam să trag fermoarul la blugi. Ne pregăteam să ajungem în Chelsea, unde luam cina cu părinţii mei; eram în toane proaste. Nu-mi plăcuse cum luasem interviul din acea zi; fusesem neatentă, iar subiectul, un ofiţer bătos, mi se păruse cu totul necooperant. Mă întinsesem pe pat chinuindu-mă să trag fermoarul.

– Nu vrei să renunţi, Elena? Gîndeşte-te ce-i faci copilului.

– Nu vrei să mă scuteşti? Eu mă umflu, nu tu. Parcă nici nu ar mai fi trupul meu. Aş vrea să ştiu ce ai simți dacă într-o zi nu ai mai putea purta blugii pe care îi purtai cu o zi înainte.

– M-aş simți mîndru şi aş purta o rochie.

Mă făcu să rîd pentru prima dată în acea zi.

– Aş vrea să te văd îmbrăcat în rochie.

– Pun pariu că ai vrea.

– M-ai lăsa să te fotografiez în rochie? Pentru prietenii tăi, Turk.

– Sigur că te las, dacă eşti în stare să mă prinzi în obiectiv şi să apeşi butonul.

M-am dezbrăcat de blugi şi i-am azvîrlit în dulapul unde vor să zacă probabil vreo douăzeci de ani, pînă în ziua cînd îi voi arăta fiicei mele spunîndu-i: „Uite ce mi-ai făcut! Pe ăştia îi puteam îmbrăca!“ Fiica mea? Dar voi avea un băiat, mi-am spus.

Un băiat pe care să-l botez Hercule. Mi-am pus pe mine bluza de la mama, pe care nu o purtasem pînă atunci, iar ca fustă, un gen de sac, apoi mi-am luat adio de la talie.

Primul lucru făcut de mama a fost să mă complimenteze pentru bluză.

– Draga mea, e grozavă – se potriveşte perfect cu ochii. Cumpărase deja nu ştiu cîte lucruri pentru copil şi mi le-a arătat pe toate înainte de a ne aşeza la masă. Pe tata îl lăsasem cu David în sufragerie, iar cînd am apărut noi două, ei erau adînciți în conversație, David ascultînd atent.

– Problema cu copiii este că vrei să-i fereşti de toate necazurile şi durerile prin care ai trecut, spunea tata.

Mama rîse.

– Ce ştii tu despre copii, Ben? Spune-mi, te rog. Ai schimbat vreodată un scutec?

– Niciodată, dragostea mea, dar te-am admirat cît de pricepută erai cînd o făceai de nenumărate ori. Elena, află un lucru – zise uitîndu-se la mine –, mama ta era una dintre cele mai bune schimbătoare de scutece din teritoriile nordice... avea nasul format pentru asta. În trei minute mirosea un scutec plin şi chema pe altcineva să-l schimbe.

David ridică mîinile şi zise:

– Mi se pare un lucru inteligent!

– Nu-l asculta pe Ben, David. Tu eşti bărbat modern – pentru tine va fi ca a doua natură. Voi, tinerele perechi de azi, aveţi norocul că puteţi face multe cu copiii voştri. Pe vremea mea, David, taţilor nu li se permitea nici măcar să intre în rezervaţia de la maternitate, iar acum voi puteţi asista la naşteri; sînteţi acolo de la început.

– Draga mea, dar taţii sînt mereu acolo de la început, o corectă tata.

– Nu vorbi măscări, Ben, ştii la ce mă refer. Cuplurile pot alege naşteri sub apă, sau înregistrarea pe video, sau ascultarea unei benzi cu cîntece de balenă în timpul naşterii, sau orice altceva doresc ei, deşi presupun că nu vei alege nimic din acestea, Elena, fiindcă este ceva riscant.

– Să filmezi o naştere?

– Nu, să naşti sub apă, fără intervenţie, cu travaliu complet. Am citit despre asta. Toată lumea citise, în afară de mine. Eu făceam parte din tabăra „cu cît ştii mai puţine, cu atît mai bine“. Dumnezeule, aş fi dat zece ani din viaţă pentru medicamentele şi anestezicele de care beneficiaţi voi, tinerele mame, iar voi ce faceţi? Le

refuzați, spunînd că vreți să naşteți pe un cîmp, cu muzica la urechi şi un anumit ulei aromat arzînd, fără doctor lîngă voi, doar cu partenerul de naştere. Mama scuipă patetic ultimele cuvinte.

– Mamă, nu cumva vrei să ne spui pentru a suta oară că nu ştii ce are în cap tînăra generație?

– Nu, draga mea, vreau să-ți amintesc pentru a suta oară că nu trebuie să-i dai mamei tale lecții şi vreau să vă spun ție şi lui David să mergeți în bucătărie, unde vă aşteaptă cina.

David îmi întinse mîna ca să mă ridic mai uşor, deşi nu era nevoie, însă i-am apreciat gestul. M-am oprit în pragul uşii de la sufragerie şi, cînd m-am întors, i-am văzut pe tata şi pe mama sărutîndu-se. Am simțit deodată o durere acută şi, cu toate că mă gîndeam că era din cauza copilului, cunoşteam cauza adevărată: eram geloasă pe ei.

De cînd am constatat că sînt însărcinată, am petrecut mult timp gîndindu-mă la mama. Aveam o imagine clasică a ei: grăsuță, exuberantă, curajoasă, bună la suflet, băgăcioasă, întotdeauna atotştiutoare, iubitoare, întotdeauna cu inima tînără – oarecum mai tînără decît mine. În adolescență îi strigam de zeci de ori cuvintele obişnuite ale vîrstei adresate mamelor: „Nu ştii prin ce trec! Pentru mine e altfel! Trăiesc într-o lume diferită! Habar nu ai – e viața mea". Cînd l-am văzut pe tata sărutînd-o pe mama pe gură, cu dragoste, m-am gîndit că mi-aş putea auzi propria fiică spunîndu-mi aceleaşi lucruri şi m-am văzut dînd din cap, aşa cum făcea adesea mama, spunînd: „Dragă, dar te înțeleg. Şi eu am fost tînără. Ştiu prin ce treci şi vreau să te feresc de

supărări...". Deja o vedeam pe fiica mea bătînd nervoasă din picioare, cu fața... dar ce față! „Nu, nu înțelegi. Nu vrei să înțelegi..." Mă întrebam dacă voi putea să fiu la fel de bună precum mama – dacă voi fi în stare să o învăț ceva pe fiica mea. Fiică? M-am corectat: voi avea un fiu! Şi ce naiba aş fi eu în stare să-l învăț pe el?

În acea secundă scurtă din pragul uşii, cînd ai mei se sărutau, iar David mă trăgea de mînă, am mai avut o viziune cu mama. Nu ştiu dacă mai văzusem asta vreodată, sau visasem, sau îmi imaginasem. Mi-o închipuiam stînd în cabina de duş, fără să ştie că eram şi eu acolo, o copilă mică, privind din prag. În mintea mea aud apa curgînd şi simt nevoia să o întreb ceva; găsesc uşa descuiată. Ea stă sub duş, apa i se prelinge pe corp, cu ochii închişi. Stă cu palmele sprijinite de faianță, iar apa îi curge în cascade pe umeri. Stă cu fața în sus, iar stropii rapizi îi cad direct pe obraji; ea surîde. O văd deosebit de frumoasă, detaşată de mine şi de toate pe lume. Nu e mama mea. Aceasta este unica imagine a ei ca femeie; nu soție şi nici mamă, doar o femeie care simte plăcerea apei fierbinți mîngîindu-i fața. Pare extaziată de acea senzație pură de plăcere senzorială. Niciodată nu i-am spus mamei de asta.

Şi David i-a văzut pe ai mei sărutîndu-se. Mă trase în bucătărie şi mă sărută. Cînd sosi mama – tata mergea mai încet – o văd cum roşeşte; niciodată nu am iubit-o mai mult ca acum. Mami mea ca o fetişcană, mama cea trecută de şaptezeci de ani. Regret pentru toți cei care nu au cunoscut-o şi mă întreb dacă eu o cunosc cu adevărat.

CAPITOLUL 6

Trecusem de jumătatea interviurilor planificate, cînd David a început să se plictisească. În şase săptămîni vorbisem cu treizeci şi şapte de persoane. Graham voia doar vreo cincizeci în versiunea finală, aşa că va trebui să fim riguroşi în alegere. Nu voiam să scot pe nimeni: toți îşi irosiseră viețile şi avuseseră un rol în poveste.

David era mai nemilos; avea mai multă experiență în alegeri şi respingeri. Serile, cînd ajungeam acasă, derulam casetele, eu mă aşezam în fața computerului şi luam notițe. Dacă nu ştiam ce să fac, îl rugam pe David să intervină, iar el cerea toporul. În fiecare zi găseam pe robot mesaje de la mama, dar şi de la editorii şi agenții care-mi solicitau colaborarea. Pe măsură ce trecea timpul, solicitările deveneau foarte insistente.

David nu-şi luase robot telefonic: spunea că, dacă ar fi cineva care să aibă cu adevărat nevoie de el, trebuia să-l găsească. Asta se şi întîmpla. Robotul meu îi prelua mesajele. Deşi jurase că nu va accepta nici o ofertă pînă la terminarea interviurilor, prezenta toate semnele unei retrageri sigure.

Într-o seară îmi zise:

– Ce-ar fi să plecăm puțin? Să schimbăm aerul – să avem timp de gîndire la ceea ce se întîmplă. Ce zici? Te tentează, iubito?

Eram în fața biroului, descifrîndu-mi notițele.

– Hmm? Sună perfect, dar nu pot să plec – mîine am primul curs prenatal, ai uitat? Vreau să merg în fiecare joi, timp de două luni, iar tu trebuie să vii la unul din ele. Am notat în agendă, ia să vedem... da, seara taților, o să-ți placă, nu, Turk?

– Am putea pleca într-un weekend prelungit.

– Aş vrea să termin cu totul, apoi să mă odihnesc. Nu vreau să-mi rămînă multe pe cap.

– Parcă aveai de luat interviuri şi în alte țări. Ce-ar fi să mergem la unul din ei? Are şi şoferul voie să ia vacanță. Cu coada ochiului îl vedeam cum arde de nerăbdare. Toți sînt undeva prin Costa Brava, parcă – nu prea înseamnă vacanță pentru noi, chiar dacă scuza ar fi o călătorie de afaceri. E şi navigatorul acela din Țara Galilor. Crezi că insula St. David e destul de exotică pentru gustul tău?

Nu dădeam prea multă atenție întrebărilor lui. Îi scriam unui tip care lucrase la apărarea prin radar. Am dat drumul la reportofon şi mi-am pus căştile, fiindcă în apartament răsuna muzica lui Mozart. David venise cu Mozart şi cu Bruce Springsteen, îmbunătățindu-mi colecția. Ştiam că stă în spatele meu şi-mi răscoleşte sertarele. Nu-mi place să mi se cotrobăie prin birou. Fusese al tatei treizeci de ani şi îl luase cu el prin toată lumea. E unul din puținele lucruri care au fost cu mine toată viața, cum fusese şi o broşă primită de la mama, demult. Nu e nimic de valoare, dar ele sînt rădăcinile mele şi nu las

pe nimeni să se amestece în ele. I-am tras uşor o palmă peste mînă, dar el apucase deja două plicuri transparente şi se duse pe canapea să le studieze. Am introdus materialul pe computer cam o oră şi ceva.

Cînd m-am oprit, David răsfoia un atlas şi avea lîngă el o sticlă cu vin destupată. David bea mult. Nu vreau să spun că era băutor, dar putea să bea două sticle cu vin, cîteva pahare de coniac şi nici nu ai fi zis că a pus gura pe ceva. Cînd mi-am turnat şi eu în pahar, s-a uitat la mine de parcă aş fi turnat o cană de motorină.

– Ce vrei să faci?

– Păi, intenționasem să mă duc la fereastră goală puşcă şi să dau paharul pe gît cîntînd *Aleluia,* aşteptînd să mă vadă vreun trecător, dar, dacă tu crezi că ar fi anormal, o să-l beau pur şi simplu.

– Nu ar trebui să bei.

– Cine spune asta?

– Cartea.

– Da, Cartea cea Bună. Aceeaşi afurisită de carte care spune că trebuie să dorm în fiecare după-amiază şi să-mi masez bazinul cu ulei de măsline, gîndindu-mă la pajiştile verzi vara. Mare scofală! Află că abdomenul meu e perfect şi că mama a băut şi a fumat tot timpul sarcinii fiindcă doctorul îi recomandase vin roşu, pentru subțierea sîngelui, iar țigările pentru stabilizarea tensiunii arteriale.

– Opreşte dezvoltarea. Tu eşti dovada vie.

– Sinceră să fiu, cînd mă gîndesc că trebuie să dau afară o ghiulea de tun de patru kilograme – lucru pe care încerc să-l fac cît mai rar – oprirea creşterii mi se pare o idee grozavă. David rămase împietrit. Haide, un păhărel nu poate face rău.

– Doar unul. Să nu devină obicei. L-am văzut punînd patru semne în atlas. Bine. Uite, care sînt opțiunile. Avem pe cineva care locuieşte lîngă Lisabona.

– Nu pot suferi mîncarea portugheză, ca să nu mai vorbim de moluşte, care oricum nu sînt recomandate şi doar ştii cît de mult țin la dietă, am spus eu cu emfază.

– Avem un tip la Hong Kong.

– Grozav! Hai să-l sunăm pe Graham şi să-l întrebăm ce părere are de două bilete clasa întîi şi o săptămînă la hotelul *Peninsula.* Am ridicat imediat receptorul.

– Bine. Îl avem pe tipul de la serviciile secrete din Tanger.

– Nu. Am fost cu Bec în Maroc acum cinci ani. Oricum, de ce s-a retras în Tanger? Ori e dependent de droguri, ori e homosexual, ori e un tip ciudat. Ori toate trei.

– Iar tu eşti foarte conservatoare, foarte îngustă la minte sau hormonală. Probabil toate trei. Ca să nu mai vorbim că ai fi o ziaristă de doi bani dacă nu te-ar interesa să afli de ce locuieşte acolo.

– Singura parte care mă interesează acum e burta care mă mănîncă.

– Vino la mine să ți-o scarpin! David luă trei carioci şi mă scărpină cu ele pe abdomen după ce mi-am ridicat tricoul. Îmi place să-ți fac aşa. Îmi aminteşti de un cîine pe care-l aveam în copilărie. Bine, Fido, atunci să mergem în Franța.

– Nu mi-ai spus nimic de cîine. Unde în Franța? Nu pe Coasta de Azur – ți-am spus că nu merg undeva unde trebuie să îmbrac costumul de baie. Poate la Paris. M-am uitat peste umărul lui, iar el deschise atlasul la o pagină oarecare.

– Poftim. Sainte Cécile... Lot-et-Garonne.

M-am uitat mai îndeaproape.

– Sper că nu e pilotul francez al mamei? Nu ştiam că a găsit adresa. Mi-ar plăcea să îl cunosc – putea să-mi fie tată. Doamne, gîndeşte-te doar! Puteam să fiu franţuzoaică şi să mă numesc Béatrice sau Cécile, să fiu îngrijită şi elegantă.

– Dar eşti incredibil de îngrijită şi de elegantă. Cel puţin vei mai fi cîteva săptămîni. David luă o foaie din dosarul de pe podea. Nu este vorba de francez. Este locotenent-colonelul de aviaţie Theodore Hamilton, medaliat pentru servicii deosebite. Prietenul lui Babington.

– Uitasem de el. Ce era el... pilot pe bombardier? Nu mai ştiu, deşi am vorbit cu cîţiva piloţi de bombardier. Poate că am contactat deja pe cineva din escadronul lui. El pentru cine a zburat? Pentru Forţele Aeriene din Deşert? Ar fi bine să nu mergem pe aceleaşi urme. Am întins mîna spre sticla cu vin, dar David mi-a luat-o înainte şi a golit-o în paharul său. Nu văd de ce pot să merg în Franţa, dar nu pot să mai beau un pahar cu vin, am mormăit eu. Pun pariu că femeile gravide din Franţa au voie să bea.

– Dacă le place să fie scărpinate precum cîinii, nu au.

A doua zi m-am dus în Islington pentru prima oară de pregătire prenatală. Voisem să merg la cursurile din Notting Hill Gate, dar mama voia la „cele mai bune", aşa că a sunat-o pe Bec şi a somat-o să mi-o recomande pe Miriam Hilton, o obstetriciană psiho-terapistă legendară în meseria ei. Bec îi spusese că era cea mai calificată în meserie. Tot ea o „liniştise" pe mama că, după ce voi

naşte, burta îmi va ajunge pe undeva pe jos, nu-mi voi mai recunoaşte sînii, iar viaţa, aşa cum o ştiam eu, se va sfîrşi. Am plecat la primul curs precum mielul la tăiere.

Miriam ţinea cursurile într-o anexă de lîngă casă, în Canonbury Square. Cele unsprezece colege ale mele erau mai avansate decît mine, iar cînd m-am aşezat pe salteaua de pe podea, m-am simţit ca o impostoare. Toate mă priviră cu suspiciune, iar eu le-am zîmbit nervos, le-am asigurat că *sînt* gravidă şi că vreau să iau lucrurile din pripă. Parcă făceam parte dintr-o frăţie în care nu-mi era permis să intru deocamdată. Miriam era o femeie înaltă, slăbuţă, cu un aer serios, milităresc, amintindu-mi de directoarea de la şcoală. Era singura care stătea pe scaun; noi, celelalte, ne-am aşezat pe podea, în cerc, aşa cum se stă la ora de poveşti la grădiniţă.

– Aşa, doamnelor. Acum aş dori să vă prezentaţi pe rînd. Spuneţi, vă rog, numele, vîrsta, ocupaţia, dacă lucraţi, naşteri anterioare, dacă există, cînd e termenul de naştere aşteptat, unde locuiţi, ce fel de naştere doriţi să aveţi şi care sînt temerile cele mai mari legate de travaliu şi naştere. Luă carnetul, creionul şi se pregăti să scrie.

Acesta era, cu siguranţă, un test, pe care cu aceeaşi siguranţă îl voi pica. „Naşteri anterioare" suna cam ca termenul „condamnări anterioare". Am încercat cu disperare să mă gîndesc la un răspuns inteligent la problema planurilor de naştere, dar nu aveam unul. Evident că nu eram pregătită să spun nimănui teama mea cea mai puternică legată de sarcină şi travaliu. Prima a fost o blondă într-un trening special, pentru gravide.

– Mă numesc Susannah Parker. Am treizeci şi doi de ani, e prima mea sarcină, sînt director financiar la firma *Fidelity,* specializarea Drepturi europene şi situaţii speciale. Mă ocup de trei fonduri pentru diferiţi clienţi. Soţul meu, Mark, e tot director financiar, dar se ocupă cu investiţii doar în Marea Britanie.

O ascultam şi-mi venea să o întreb: „Hei, îl cunoşti pe Peter Bagshawe, care lucrează tot la *Fidelity?*", dar nu era cazul.

– Data naşterii presupusă este 8 iulie, deci mai am şase săptămîni, dacă voi naşte la termen, ceea ce am de gînd să fac. Locuim pe Holland Park, deşi vrem să ne mutăm într-o casă mai mare de vizavi. Vom fi vecini, completă ea surîzînd către Miriam. Voi naşte la spitalul *St. Thomas,* cu doctorul Ferguson. Doresc să nasc cu intervenţie epidurală. Sînt îngrijorată pentru perioada travaliului şi nu pot rămîne în spital mai mult de două săptămîni. Nu vreau să prelungesc naşterea şi să sufăr alte complicaţii.

Le surîse celorlalte, apoi începu altă cursantă:

– Bună, tuturor. Sînt Lucy. Am douăzeci şi opt de ani şi e al doilea copil. Fetiţa mea, Maisie, are şapte ani şi mi-a zis să mă distrez la curs. Se spune că nu poţi uita travaliul, dar la mine a fost uşor. Noi, Maisie, Bill şi cu mine locuim în Islington. Lucrez la o librărie, doar jumătate de program, din cauza lui Maisie. Cînd am născut-o, voiam să nasc fără anestezice, dar m-am răzgîndit imediat şi am preferat să inhalez Entonox pînă cînd am uitat de durere. Nu ştiu ce se va întîmpla de data aceasta – sper că vom şti în jur de 18 iunie. Doresc să fie băiat şi sper să fie sănătos. Singurul lucru care mă sperie este că i s-ar putea întîmpla ceva copilului. Atît. Ridică din

umeri apoi, predînd ştacheta vecinei de alături. Se apropia rîndul meu. Naşterea fără anestezice. Dacă era *neapărată* nevoie să nasc, îmi doream o naştere fără dureri şi fără probleme.

– Mă numesc Imogen Gargiulio, sînt medic. Toată lumea din cameră trase aer în piept cînd o auzi. Cred că vă gîndiți că ştiu totul despre naştere, dar nu e aşa. Am treizeci şi opt de ani, aşa că sînt o gravidă în vîrstă pentru prima sarcină. Sper să mă țin de planul pentru naştere. Nu sînt împotriva medicamentelor şi calmantelor, în sine, dar aş încerca să nasc fără ele, chiar şi numai pentru respectul de sine. Termenul meu ar fi cam pe 13 iunie. Temerile? Păi, mă îngrijorează o mulțime de lucruri – placenta praevia, psihoza post-natală, preeclampsia, prolapsul cardiac...

– Ce naiba mai e şi asta? întrebă cea de lîngă mine.

– Veți afla în lecția a şasea, interveni Miriam. Nu te nelinişti. Imogen, vrei să ne spui unde locuieşti şi numele partenerului?

– Locuim în Hackney. Pe soțul meu îl cheamă Mario.

Venise rîndul meu.

– Păi... bună. Mă numesc Elena Stewart. Am treizeci şi unu de ani. Locuiesc pe Notting Hill Gate. Am văzut-o pe directoarea financiară ridicînd capul, poate pentru a mă invita la ceai într-o dimineață, apoi probabil că s-a răzgîndit, fiindcă a lăsat privirea în pămînt. E primul meu copil şi nu-mi amintesc data aproximativă a naşterii, m-am bîlbîit eu. Sînt gravidă în vreo trei luni, aşa că presupun că voi naşte la începutul lui noiembrie. Sînt ziaristă şi nu am un plan de naştere; ştiu doar că voi naşte la spitalul *St. Mary's*. Nu-mi dau seama ce mă sperie încă – de multe ori mă sperie multe, alteori uit că sînt însărcinată.

– Mai aşteaptă vreo două luni, drăguţă, şi nu vei mai putea uita! spuse o femeie mai grasă rîzînd.

– Cred că da. Mă tem de travaliu. Sînt neliniştită că durerile vor fi prea mari. Cam atît.

– Numele partenerului? Miriam aştepta cu carnețelul pregătit.

– David.

Aşa continuă prezentarea fiecăreia din sală; cîte femei, atîtea temeri.

– Mă tem să nu trebuiască să fac operație cezariană. Nu vreau să-mi taie burta. Mai bine mor în timpul travaliului.

– Mă enervează cel mai mult că Ian nu vrea să intre cu mine în sala de naşteri.

– Sînt îngrozită de naşterea unui copil mort.

– Nu mă tem că sînt însărcinată, şi nici că trebuie să nasc, dar sînt al naibii de îngrozită de ce mă aşteaptă după naştere.

– Mă tem de moaşele acre vor insista să alăptez – mi se pare dezgustător. Toți spun să încerc, dar ştiu că voi vomita dacă voi fi obligată să o fac.

– Mă tem că nu voi ajunge la timp, la spital. Ultima dată l-am născut pe Mickey pe scări. Ce se va întîmpla dacă voi fi singură acasă?

Unele femei aveau aceleaşi temeri şi griji. Începură să discute între ele. Urmă o mini-dezbatere pe tema epiduralului. O femeie spunea că orice e mai bun decît pethidine, care o făcuse să vomite ultima dată. Teama generală era aceea că nou-născutul ar putea avea probleme la naştere. Nu mă gîndisem la asta pînă acum, dar, pe măsură ce ascultam, mă simțeam ca o idioată. Ce discutasem cu David despre acest copil? Nimic. Ne

întrebaserăm odată ce vom face şi cum vom acţiona dacă va avea sindromul Down, sau dacă va suferi de altă maladie. Nu făcusem nici un fel de analize şi nu doream să fac. Mă gîndisem că acest copil se va naşte sănătos şi că va fi fericit cu noi alături toată viaţa. Nu le spusesem colegelor de curs că mă temeam că David nu va fi lîngă mine cînd copilul va avea trei sau cinci ani; cel mai mult mă temeam că nu am vocaţie de mamă. Nu le-am mărturisit, fiindcă, deocamdată, preferam să nu-mi fac astfel de griji.

Miriam ridică mîna şi toate tăcurăm.

– Doamnelor, vom răspunde la toate întrebările voastre în următoarele opt săptămîni – vă ţin pumnii să rezistaţi opt săptămîni. Toate savurarăm gluma. Cele care mai au foarte puţin pînă la naştere vor trebui să se înscrie la o clasă mai avansată. Astăzi vreau să discut cîteva probleme legate de sarcină şi să încercăm cîteva exerciţii pe care le veţi face astăzi, mîine şi tot restul vieţii. Vom începe cu nivelul pelvian. Sînt convinsă că multe aţi început deja exerciţiile, dar vă voi arăta nişte mişcări simple, care durează cinci minute şi pe care vă rog să le respectaţi aşa cum vă spălaţi pe dinţi în fiecare zi. Va trebui să le repetaţi cît de des se poate, fiindcă s-ar putea să cadă părţi mult mai importante ale corpului decît dinţii.

Cînd se termină cursul, uram toate femeile din sală, pe doctoriţă, pe directoarea financiară snoabă, pe celelalte mame... Singura pe care o agream era o punk-istă de douăzeci de ani, cu o tunsoare stranie şi fără partener, studentă la *University College,* secţia inginerie a mediului; în pauza de cafea mi-a spus că mamei ei, Lady Caldwell, îi plătea cursul, o ducea şi o lua de la

sală ca să fie sigură că participa. Mă îngrozea ideea de a-l aduce pe David în acest grup. Pe Miriam Hilton o adoram. Aş fi stat la picioarele ei ore în şir. La terminarea cursului îmi căutam cuvintele cele mai potrivite pentru a pune întrebarea finală. Cînd îmi veni rîndul, am întrebat:

– Oare crezi că ar trebui să mai vin la cursuri? Nu crezi că aş putea să le las pe mai tîrziu?

Miriam se uită pe notiţe şi-mi zise:

– Elena. Data aproximativă – noiembrie. Ei, cum ţi-am spus şi la telefon, în anumite privinţe este cam devreme. Avantajul este că te poţi odihni mai mult timp înainte de naştere, poţi face exerciţii şi poţi învăţa tehnicile de relaxare mai curînd, astfel că la sfîrşitul sarcinii le vei repeta doar pe cele învăţate acum. Depinde de preferinţa ta.

– Mă simt cam stînjenită printre celelalte.

– De ce oare? mă întrebă ea cu blîndeţe.

– Nu cred că m-am obişnuit cu ideea că voi avea cu adevărat un copil. Mi se pare încă ireal.

– Înţeleg, zise Miriam gîndindu-se cîteva clipe, apoi m-a strîns uşor de umeri. Ştii ce? A venit timpul să te obişnuieşti cu ideea. Poate că şi cursul te va ajuta, sau te va grăbi să faci lucruri pe care doreşti să le faci pe îndelete. Ideea cea mai importantă despre sarcină este că naşterea e ceva natural, care nu-ţi poate face rău. Nu trebuie decît să te gîndeşti la asta. Începe cu exerciţiile pe care le-ai învăţat astăzi aici. Discută cu David, iar dacă vei dori să te înscrii la un curs mai tîrziu, sună-mă şi te voi reînscrie. Aş fi dorit să fie la fel de uşor să reprogramez copilul.

Celelalte femei ieşiseră deja, unele vorbeau, altele

se urcau în maşini şi plecau în trombă. Pe geamul din hol am văzut-o pe punk-istă urcînd într-un *Jaguar;* se vedea cît e de supărată.

– Mai spune-mi ceva, Elena. Eşti bucuroasă că ai rămas însărcinată?

– Da, am răspuns, dar nu ştiu ce înseamnă asta.

– E o reacţie sănătoasă. Înseamnă că vei deveni mamă şi vei şti singură cum să te porţi, iar copilul tău se va adapta la atitudinea ta, fiindcă eşti singura mamă pe care o poate avea. Mai gîndeşte-te cîteva zile şi sună-mă după aceea pentru reprogramare.

Am dat din cap afirmativ. De ce nu puteam hotărî ceva singură şi nu puteam gîndi clar? Mă rugam să fie din motive hormonale, apoi am pornit spre casă cu viteză.

David mă aştepta şi l-am informat despre cele petrecute la curs.

– Sincer, a fost destul de dezagreabil. Nu mă consider însărcinată. M-am răzgîndit şi nu cred că mai doresc să am copilul. Nu vreau să avortez, dar nu-l voi naşte în noiembrie. Poate că peste un an, doi, voi fi pregătită. Acum însă, nu. Sincer. Nu mi se potriveşte. Noiembrie nu e o lună bună pentru a naşte... e... prea frig... Nu crezi că mai putem aştepta?

David mă trase spre el şi mă aşeză pe genunchi.

– Nu mai pot să aştept.

– Bine, atunci fă-l *tu*. Ştii ce a spus Miriam? Că nu trebuie să ne mire dacă vom fi ori nerăbdătoare, ori îngrozite să naştem. Spunea că, deşi poate exista dilataţia, în tranziţie copilul poate să... ştii ce înseamnă asta, David? Pun pariu că nu.

– Ba da... ştiu. Tranziția este faza finală a travaliului, între contracții şi naştere.

– Aşa spune în carte?

– Da, aşa spune în carte.

– Bine, spunea că în tranziție o femeie care era pe masă, conectată la toate tuburile şi perfuziile, s-a ridicat şi a spus: „Mulțumesc, cred că nu vreau să nasc astăzi. Pentru voi toți e totuna, dar eu vreau să merg acasă. Voi naşte săptămîna viitoare, sau poate vineri, trebuie să verific agenda". Soțul ei încerca să o țină pe masă, dar ea i-a spus să se ducă dracului, moaşele roiau în jurul ei, iar doctorul spunea: „Ei, doamnă Williams, copilul dumneavoastră trebuie să iasă dintr-o clipă în alta", dar ea îi împingea şi, după ce s-a ridicat, a plecat cu firele şi aparatele trăgîndu-le după ea. Era cît pe ce să nască în hol. Dacă voi face şi eu la fel?

– Şi dacă faci, ce?

– Nu te vei supăra?

– Iubito, nu mă supără nimic, atîta timp cît tu şi copilul sînteți sănătoşi.

– Bine. Poate că deja sînt în tranziție. Vreau să amîn cursul. Celelalte femei sînt gravide în cel puțin şase luni. Nu am ce căuta acolo.

– Bine.

– De ce?

– Pentru că vreau să mergem în Franța vreo trei-patru săptămîni. Poți să-ți iei trei săptămîni? Ai nevoie de o vacanță. La aceste cuvinte am avut oarecari îndoieli.

– David, ți-ai luat ceva de lucru?

– Nu aş spune chiar aşa.

– Da sau nu? Ai acceptat vreo misiune?

– Nu, dar mă gîndesc la una singură. Pe tine te las

în Franța, să stai la soare, să dormi, să citeşti... Poate merge şi mama ta.

– Unde vrei să pleci?

– Poate la Sarajevo. Ce părere ai? O săptămînă împreună, Elle? Apoi, eu voi pleca şi mă întorc peste altă săptămînă, cel mult zece zile. Ți-ar prinde bine puțin timp cu tine însăți, într-un orăşel liniştit, la un han pitoresc. L-am văzut cum zăngăne ceva în buzunar şi ştiam că e bulgărele de metal topit.

– Ai acceptat deja, nu-i aşa?

– Nu, nu chiar. Am spus poate. E vorba de revista *Life*.

– Şi te-ai gîndit la vreun orăşel în care să mă înfunzi?

– Da, sigur, draga mea. Am vorbit despre el aseară. Sainte Cécile. Rezolvăm pilotul împreună, apoi poți să te liniştești.

– Unde? Mă interesa, dar nu voiam să-l las să vadă asta încă.

– La Sainte Cécile. Cartea despre RAF. Theodore Hamilton. Medaliat pentru merite militare deosebite. Pilot pe bombardiere. Nu, pe altcineva din escadronul lui nu mai vizităm.

– Nici nu ştim dacă mai locuieşte acolo. Dacă mai trăieşte.

– Ba da, ştim. Locuieşte şi trăieşte. L-am sunat. Am aflat numărul lui în trei minute. Foarte eficienți, francezii aceştia.

Nu ştiu ce mă înfuriase mai mult – că acceptase să plece în Bosnia sau că pregătise călătoria în Franța fără să mă întrebe? Mă luase cu călduri.

– David, ai înnebunit? L-ai sunat aşa, din senin?

Fără să-mi spui şi mie? Nu-mi vine să cred! Ce naiba i-ai spus? Nici măcar nu am acceptat să-i iau interviu. Cum ai...

– Cum am îndrăznit? Să-ți spun cum, Elle. Am ridicat receptorul şi l-am sunat. Amîndoi trebuie să plecăm puțin din Londra. Tu eşti obosită, eu sînt sătul de oraş. Tipul e bun, am vorbit cu el, are multe de spus. Ştie să povestească, e altfel, e interesant. Locuieşte în Franța, iar eu vreau să plecăm puțin.

– Dar trebuia să discuți cu mine.

– Vrei să spui că rolul meu e să fotografiez doar şi să îmi țin gura? Nu ştiam că mi-am declinat orice drept la acțiuni independente. Mă gîndeam că te va bucura că am preluat inițiativa, fiindcă gîndurile tale sînt în altă parte.

L-am amenințat cu degetul arătător.

– Spui asta referitor la sarcină? Adică nu mai sînt competentă pentru carte sau pentru interviuri? Tremuram, eram înfuriată mai ales fiindcă descuția depăşise limitele obişnuite şi nu ştiam cum să-i pun capăt.

David mă privi detaşat şi răspunse tacticos:

– Să-ți spun ceva, Elle. Îl sun pe Hamilton acesta şi-i spun că am ratat o ocazie şi că nu-l mai deranjăm cu interviul. Lăsăm şi medaliile, şi faptul că putea să ne spună o mulțime de lucruri despre războiul din deşert. David luă un ziar de pe podea şi citi puțin, iar eu am început să-mi rod unghiile. Apropo, continuă el, mi-a zis că a avut noroc că s-a aflat acolo. Spunea că... are un crater în inimă cînd se gîndeşte la acele zile... dar să-i uităm pe el şi echipajul lui. Bine? M-am plictisit de afacerea asta. Vreau să muncesc ceva activ. Prea am stat mult degeaba. Tu du-te şi fă-ți o cană cu ceai, apoi

bagă-te în pat, iar eu îl sun pe tip şi contramandez totul.

David vorbea ca un american britanizat şi de multe ori îi stătea pe limbă să spună „afurisit" ca oricare englez, însă cînd înjura, o făcea în americană. Cînd era furios, vocea lui căpăta accente catifelate, ameninţătoare. Pe cît de mult mă speria tonul lui morocănos, pe atît mă atîţa. Ştiam că David avea să se ducă în Bosnia indiferent de ce spuneam şi atunci am cedat.

– Îmi pare rău, îmi pare rău. Ştiu că este un tip de treabă... ar trebui să-i iau interviu. Asta rezolvă şi problema cursurilor prenatale. Este o idee perfectă. Vreau să...

– Ce vrei, iubito? zise el la fel de calm, răsucind între degete bulgărele de metal.

Voiam să spun că nu doream să plece în Bosnia, ca să stea cu mine cîteva luni. Fără să facă nimic.

– Vreau să ştiu dacă e un hotel bun acolo, am continuat eu.

– Ai noroc. În orăşel e un han condus de prietenii lui Hamilton. Am scris numele lor. M-am gîndit să-i sun, dacă eşti de acord şi dacă nu mai crezi că... m-am pripit.

– Nu. Vreau să-i suni şi să rezervi o cameră. Depinde numai de tine cînd plecăm. După ce te întorci din Bosnia – dacă pleci în Bosnia –, vom stabili şi interviurile din Statele Unite. E bine aşa?

David zise ridicînd din umeri:

– Tu eşti şefa. Mă luă în braţe şi toate temerile mele se evaporară.

– Elle, trebuie să mă duc la studio vreo oră, două. Vin repede, bine?

– Sigur.

David plecă fără să-mi spună „la revedere". Eram în

baie şi m-am gîndit că el nu spune niciodată „la revedere"; la telefon, sau cînd pleacă. Expresia aceasta nu există pentru el. Am cunoscut bărbaţi care spun mereu, fără să plece, chiar. Ştiu că, dacă David m-ar părăsi, oricum nu mi-ar spune „la revedere". Cred că nu ar spune nimic de altfel.

Stînd în cada cu apă fierbinte, simţeam cum oasele parcă mi se dilată. Cînd am ieşit, mi-am zis să beau un pahar de vin în ciuda lui David, dar i-am sunat pe ai mei; mă durea capul. Mama răspunse la al doilea apel.

– Iubito, cum a fost la curs?

– De unde ştii că am fost la curs?

– Crezi că nu m-am interesat? Crezi că nu-mi pasă de nepoţelul meu? Am scris în agendă imediat ce mi-ai spus că te-ai înscris. Te sunam de acum două ore, dar tatăl tău a zis să nu par curioasă.

– Nu-i nimic, mamă. A fost bine. De fapt, mi-a displăcut. Sînt femei care pot naşte copii şi altele care nu pot. Dacă eu sînt dintre acelea care nu pot?

– Draga mea copilă, oricum copiii se nasc. Nu pot rămîne în burtă. Asta-i viaţa.

– Dar eu, mamă? Eu ce voi face?

– Draga mea, stai puţin, să văd dacă ascultă tatăl tău pe celălalt telefon.

– Dar tata ştie pe unde ies copiii! Poate să audă.

– Bine, sigur că ştie, dar asta nu înseamnă că trebuie să audă detaliile picante din gura fiicei sale... Bărbaţii nu sînt întotdeauna atît de tari precum vor să pară.

– Nici femeile. Am contramandat cursurile o vreme. Mai bine le fac mai tîrziu, fiindcă David vrea să plecăm. Trebuie să vorbim cu un tip din Franţa şi ne-am gîndit să

ne luăm o vacanță cu această ocazie.

– Exact de asta aveți nevoie. Puțin soare, puțină distracție şi dragoste...

– Oh, mamă, am mîrîit eu.

– Ce-i, draga mea?

– Nimic. Nu voi fi o mamă bună.

– Nu se poate. Acum, ascultă-mă. Te aşteaptă evenimente importante – cea mai valoroasă lecție a vieții. Faptul că v-am născut pe tine şi pe Charlie, că v-am crescut şi v-am văzut împreună, a fost cea mai valoroasă perioadă din viața mea şi a tatălui tău. Nu e ceva în neregulă cu David, nu?

– Nu... Oricum, nu în întregime. El trebuie să plece în Bosnia.

– Nu mai spune! Lasă-l să facă tot ce vrea, Elena. E un băiat bun, de treabă. Tu eşti mereu cea care se gîndeşte la lucruri rele. Eşti norocoasă, draga mea, trebuie să te simți şi fericită. Lucrurile se vor rezolva cu timpul.

– Ce faci peste două săptămîni, mamă?

– M-au prins să prezidez o cină la Societatea pentru Commonwealth, peste o săptămînă. Nu ştiu ce să fac. Nu ştiu să fac mîncare. Va trebui să comand totul. Ştii cum sînt englezoaicele, se mîndresc cu mîncarea proastă. Ce să servesc? Curry? Să vorbesc la braseria *Bombay* să-mi pregătească o masă specială? Veniți, tu şi David, nu, dragă?

– Dacă nu sîntem în Franța.

– Unde plecați?

– Într-un orăşel, Sainte Cécile. În Lot-et-Garonne.

– Sună frumos.

– Este. Acum trebuie să închid. Sărută-l pe tata.

– Nu pot. Dacă ştie că ai sunat, mă ceartă că nu te-am dat la telefon. Să ne spui cînd plecaţi, cît timp şi să lăsaţi un număr de telefon ca să vă sunăm. Nu vreau să nu ştiu nimic de fetiţa mea. Bine?

– Mamă?

– Da, draga mea.

– Ţie ţi-a plăcut să fii mamă?

– Dacă mi-a plăcut? Am adorat asta şi acum simt la fel. Asta e viaţa.

– Nu erai îngrijorată?

– Pentru ce?

– Pentru ce ţi se poate întîmpla, pentru că nu ştiai dacă o să ne placi, dacă vei fi o mamă bună, dacă vei mai fi frumoasă după aceea?

Am auzit-o pe mama rîzînd cu poftă.

– Draga mea, aveam patruzeci şi doi de ani cînd te-ai născut. Eram coaptă deja şi habar nu aveam despre copii. Era bine că nu ştiam nimic – presupuneam că totul va merge bine şi aşa a fost. La fel va fi şi pentru tine, iubito. Nu-ţi face dureri de cap. Ştii ce spun eu? Cînd eşti fericit, necazurile te aşteaptă la capătul patului, iar cînd eşti necăjit, fericirea te aşteaptă după colţ. Începu să-mi cînte un cîntecel care mă enervase în copilărie, dar acum îmi plăcea:

– Trebuie să gîndeşti pozitiv,
Şi să îndepărtezi tot ce-i negativ,
Ţine-te cu dinţii de afirmativ,
Nu te amesteca în treburi nesigure.
Bucură-te cît de mult poţi
Lasă necazurile deoparte
Distrează-te, fă nebunii,

Nu te amesteca în treburi nesigure!

Apoi adăugă:

– Pentru mine a mers, fetițo, şi trebuie să meargă şi pentru tine. Somn uşor.

În seara aceea am avut un vis ciudat. Eram acasă la mine şi mi-am tăiat un deget. Am intrat în apartamentul vecin, care era un spital, cu degetul în mînă. Un doctor mi-a spus că poate să-mi salveze fie degetul, fie copilul, una sau cealaltă. I-am spus să-mi salveze copilul, iar el s-a uitat la mînă şi a zis:

– Dar nu sînteți măritată.

Nu-mi dădusem seama ce deget tăiasem, iar cînd m-am uitat, am văzut că era inelarul de la mîna stîngă. Am ridicat mîna dreaptă şi am spus:

– Ba da, sînt, sînt. Fluturam degetul cu inelul. Port inelul la mîna dreaptă!

El s-a uitat la mine şi mi-a zis:

– Dar asta nu ajunge. Mă tem că nu vă pot ajuta.

CAIRO

Theodore nu a mai văzut-o la Shepheard's, *nici la clubul* Gezira, *ci la un club de noapte din Cairo, numit* Kit Kat. *Trecuseră şase luni de cînd o văzuse prima dată pe terasă, iar acum era în ianuarie 1943. Crăciunul şi-l petrecuse pe terenul de aterizare 140, pista Beheira 1, în Libia, lîngă Gambut. Armata Deşertului avansa încet către vest. Crăciunul fusese trist, inactiv din cauza vremii; soldații împodobiseră un brad la popota ofițerilor şi agățaseră în el becuri pictate şi ornamente făcute din cutii de conserve colorate. Pe crengi presăraseră fulgi*

de săpun, deşi Theodore ar fi preferat să folosească săpunul la spălatul uniformei. Mîncare avuseseră din belşug: porc, curcan, multe feluri de garnituri şi nişte vin italian, Chianti, *confiscat din bazele italiene atacate. Nu aveau apă curentă. Aceasta era transportată în cisterne de petrol şi era tratată, însă pînă la urmă lichidul avea gust de amoniac.*

Totuşi, a fost cel mai frumos Crăciun pe care Theodore şi-l amintea. Stătea în faţa cortului şi o lacrimă i se prelingea pe obraz – nu de tristeţe sau de bucurie, ci de prea multe evenimente. Se alătură celorlalţi soldaţi şi ofiţeri şi cîntară colinde, chiar reinterpretară cîntecul „Bunul rege Wenceslas". Theodore şi cîţiva colegi trebuiră să-l ducă pe locotenent-colonel în cortul său, în timp ce acesta sforăia pe jumătate şi cu jumătate de gură cînta: „Oh, orăşel din Bethleem" Theodore ieşi cînd colegii săi propuseră să-l îmbrace pe ofiţer în Moş Crăciun. Se putea ierta totul din pricina beţiei.

În anul următor, după optsprezece luni de serviciu activ, rămase pe pămînt trei luni, la Unitatea de Instruire a Ofiţerilor din Ismailia. Avea o permisie de trei zile înainte de următoarea misiune, pe care o acceptase destul de greu, fiindcă însemna că pleca din escadronul 37, chiar şi numai temporar. Singura lui consolare era că la Cairo putea să o revadă pe femeia care de şase luni îi tulbura visele în fiecare noapte.

Se duse la Ismailia unde luă masa la club şi înotă puţin, apoi plecă la Cairo. prima oprire: hotelul Shepheard's. *Theodore îl văzu pe Drongie Broek pe terasă şi se bucură nespus. Ultima dată îl văzuse tot în Cairo şi de atunci se întreba ce păţise bravul sud-african, temîndu-se că soţia lui era văduvă, iar cei mici orfani.*

Nu-ți era bine să te gîndeşti ce pățesc unii sau alții – nu puteai să faci nimic pentru nimeni. Era mai bine să te concentrezi asupra propriului echipaj. Drongie supraviețuise, însă avea privirea omului care stătuse prea mult pe front. Oricum, privirea lui pierdută era mai atrăgătoare decît ticurile dobîndite de cei care stăteau mult în deşert: clipiri dese, sau mişcări involuntare cu mîinile, pentru a alunga muşte imaginare, sau alte insecte. „Privirea fixă" era ce putea fi mai rău; era de parcă priveai un ocean întins, nesfîrşit, adînc şi pustiu.

– Hamilton – căpitan de aviație, aş zice. Mă întrebam ce faci. Eu şi băieții ne pregătim să plecăm la un club plutitor. Nu vii cu noi?

– Drongie, nu pare locul tău preferat.

– Nu? Nu ştiu ce loc aş prefera acum, bătrîne, dar băieților le va prinde bine. Unii au ieşit chiar din instrucție – poate se mai distrează şi ei înainte de luptă. Vocea lui Drogie era inexpresivă ca şi privirea, iar Theodore se întrebă dacă nu trebuia să ia şi el însuşi o pauză. Merse cu ei la clubul Kit Kat, *aflat pe un vaporaş tras la malul Nilului.*

Ajunseră pe la ora nouă, dar clubul era deja plin de ofițeri din toate armele şi de toate naționalitățile. Uşile erau deschise, iar orchestra se auzea cîntînd refrenul:

Voi face o călătorie sentimentală
Voi da o pauză inimii
Voi face o călătorie sentimentală
În care voi reînvia amintiri...

Nu ştiam că inima mea poate fi atît de dornică
De ce m-am hotărît să plec?

Voi face o călătorie sentimentală
Călătoria sentimentală către casă...

O văzu chiar din prag. Stătea la bar şi purta o floare roşie prinsă în păr, deasupra urechii. Doi tipi, un pilot american şi altul în civil, stăteau lîngă ea, de-o parte şi de cealaltă. Ea rîdea. Purta o rochie neagră şi se vedea că o deranjează fumul din local. Theodore se uită atent, văzînd-o cum fumează, apoi îşi întoarce capul ca să nu-i intre fumul în ochi. Avea gîtul lung, frumos arcuit, ochii verzi, părul strîns într-un coc elegant, floarea roşie pe fundalul auriu al buclelor. Cînd îl văzu şi ea, Theodore simţi valuri de bucurie cuprinzîndu-l. Parcă se pregătea să decoleze. Privirile li se întîlniră şi rămaseră cîteva clipe nemişcate, apoi ea se întoarse către bar, stinse ţigara şi-i şopti la ureche ceva civilului. Acesta se întoarse curios spre Theodore. Tînăra plecă de la bar şi îşi făcu loc prin mulţime pînă la el. Purta tocuri înalte şi avea un mers unduitor, cum Theodore nu mai văzuse vreodată. Dură, poate, cincisprezece minute – atît evaluă Theodore – pînă ce traversă mulţimea. De fiecare dată cînd se oprea să salute vreun cunoscut, Theodore credea dezamăgit că nu venea spre el, însă cînd ajunse în faţa lui se opri. Era minionă; capul îi ajungea aproape pînă la umărul lui. Avea o privire îndrăzneaţă cu care-l sfredeli. Theodore simţi parfumul ei dulceag – discret.

– Bună, zise ea prima. Avea o voce dulce, catifelată şi perfect americană. Ne-am mai întîlnit cîndva?

– Nu, zise el. Nu voia să pară un mutulică, dar roşi. Te înşeli: nu aş fi uitat dacă ne-am fi cunoscut.

– Poate că nu ne-a prezentat nimeni, dar eu te-am recunoscut.

Theodore îi luă mîna.

– Pot să-ți spun că sînt foarte bucuros să te cunosc. Nu vrei să mergem în altă parte?

Ea rîse.

– Dar de-abia ai sosit!

– Am văzut tot ce doream să văd, răspunse cu însufleţire.

– Păi, zise ea ezitînd, aplecîndu-şi apoi capul într-o parte şi punînd o mînă în şold.

– Te rog.

– Cred că ar fi frumos, dar... se uită în spate, la cei cu care stătuse la bar.

– Sînt prietenii tăi? Piloții?

– Cel tînăr e compatriot de-al meu, iar celălalt e şeful meu...

Bărbatul în haine civile se uita la ei.

Theodore îi spuse încet, hotărît:

– Te rog. Te rog, dă-mi voie să-ți ofer ceva de băut într-un loc liniştit. Poate cinăm. Orice. Nu vreau să-i cunosc pe prietenii tăi. Nu vreau să ştiu nimic despre tine. Nu vreau nici măcar să-ți aflu numele. Nu mă interesează manierele şi conversațiile sterpe. Vreau doar să fim singuri. Te rog, spune da. După ce vom fi doar noi doi, atunci doresc să ştiu totul despre tine, unde ai crescut, cum o cheamă pe mama ta, ce faci la Cairo, de cît timp eşti aici, ce profesor îți plăcea la şcoală, cu ce parfum te dai, cine ți-a dat floarea aceea... Theodore ridică uşor mîna, temător că, dacă o va atinge, vraja se va spulbera. Putem să mergem la Shepheard's.

– Crezi că acel local e bun pentru cei care vor să fie singuri? îl întrebă ea amuzată.

– Nu voi vedea pe nimeni altcineva în fața ochilor.

Se uită din nou la el cu multe întrebări în privire, iar Theodore se temea că fata îi va auzi inima bubuind de emoție.

În cele din urmă, tînăra îi dădu un tichet şi zise:

– Bine, efendi. Ia-mi, te rog, haina de la garderobă şi ne întîlnim afară – trebuie să-i spun ceva şefului meu.

Theodore nu-şi putea dezlipi ochii de la ea. Se duse către bar, spre cei doi, iar el dădu tichetul unui „suffragi", în timp ce se uita numai după ea. Voia să vadă scena despărțirii de cei doi. Deveni foarte important să vadă dacă nu se săruta cu vreunul din ei la plecare. Se îngrozea la gîndul că ar fi putut să o atingă vreunul, sau să-şi lase mîna pe umărul ei ceva mai mult timp la plecare. Îşi ținu răsuflarea aşteptînd să vadă vreun gest familiar. Chiar dacă avea să supraviețuiască războiului, ştia că măcar în această seară fusese cît se poate de viu. Nici unul din bărbați nu o atinse în vreun fel, deşi Theodore remarcă o uşoară crispare a bărbatului în haine civile. Cînd veni din nou spre el, Theodore îi ținu haina; era roşie şi numai o yankee putea purta o asemenea culoare la Cairo.

La o zi după ce reveni la Ismailia, se aşeză să-i scrie. Nu-şi putuse găsi tonul cel mai adecvat cînd se adresa soldaților, sau ofițerilor, sau familiei, dar cînd trebui să i se adreseze ei, simți cum inima i se scurge prin stilou.

„Cpt. Aviație T.R. Hamilton
Escadronul 37
Unitatea de Instruire a Ofițerilor –
Ismailia, D A F *12 ianuarie 1943*

Dragă G.D.Y.,

Nu e cea mai romantică formulă de adresare, recunosc, dar nu am putut alege între „Draga mea", „Iubita mea", sau „Adorata mea"... De fiecare dată cînd aşterneam cuvintele pe hîrtie, trebuia să o rup, fiindcă îmi dădeam seama că nu am dreptul şi nici curajul să mă folosesc de aceste formule, pînă cînd nu-mi vei acorda permisiunea şi, sper, binecuvîntarea ta. Pe podea stau teancuri de hîrtii mototolite. Te-aş ruga să binevoieşti a alege una din formulele de adresare şi să mi-o transmiţi cît de repede poţi. Ard de nerăbdare să primesc corespondenţa.

Au trecut de-abia douăzeci şi patru de ore de cînd ne-am despărţit la Shepheard's *şi orele acestea au trecut mai greu decît lunile de cînd mă aflu în această ţară uitată de Dumnezeu. Cînd ne-am despărţit, parcă ai spus că nu trebuie să mă uit înapoi. Ei, draga mea domnişoară, nu-ţi pot descrie ce speranţă s-a aprins în inima mea. Nu trebuie să existe secrete între noi, aşa că îţi voi face prima mărturisire: am aruncat o privire pe furiş în urma ta, fată de aur. Regret că nu ţi-am ascultat sfatul, fiindcă de-abia te-am zărit prin mulţime – parcă jumătate din personalul armatei americane se adunase lîngă masa noastră. Atîţia soldaţi roiau în jurul tău, încît spre disperarea mea mă temeam că te vei uita la vreunul din ei cu interes. Ah, cît ne place să păstrăm speranţa! Speram să nu-ţi placă ochii nici unuia şi să-i consideri pe ai mei mai scînteietori.*

Am revenit la barul ofiţerilor la ora prînzului într-o duminică obişnuită. Am rămas cam pînă la şapte treizeci, seara. Barmanul italian a fost obligat să ţină barul deschis, primind în schimb ţigări. Pînă ieri nimeni nu mă

ştia „băutor înrăit", dar părerile de rău că trebuie să plec din Cairo trebuiau înecate într-un fel şi, cum apa de aici e murdară şi infectă, am preferat băutura. La cină unii dintre noi s-au decis să vină fără să-şi schimbe hainele. Pentru asta am fost priviţi cu ochi critici. Oricum, nu prea se mănîncă delicatese: pîinea tradiţională de aici şi friptura de vacă, mult suc de grapefruit şi vermut. O combinaţie destul de dubioasă; însă trebuia să ne spălăm stomacul după atîta coniac din ajun.

La bar, unul dintre ofiţeri citea cu glas tare din cartea lui John Oxenham, Patrula Deşertului: *„Fiecăruia i se deschide un drum larg, fiecăruia sufletul îi merge într-o direcţie". Ce prostie! Cer scuze pentru citatul greşit, dar gîndurile îmi sînt cam împrăştiate, iar amintirile recente cam înnorate de cînd... Cînd ne vom reîntîlni – dacă ne vom reîntîlni – îţi voi aduce volumul; poveştile sînt pline de eroism, idealism şi suflete nobile. În mintea lui Oxenham toţi piloţii sînt „moarte sau glorie, sînge sau nisip". Bieţii de noi, nu vrem să ne gîndim la subiectul acesta.*

Cînd scriu cu atîta cinism, parcă mă simt paralizat, fiindcă ştiu că nu sînt nici tipul de „glorie" şi nici cel de „moarte", adică nu doresc misiunea. Inima îmi spune că trebuie să zbor, dar nu ca să fac rău, ci ca să-i instruiesc pe cei din echipajul meu. Nu avem o cauză nobilă în care credem, ci luptăm pentru aceia care cred în noi şi care cred că putem îndeplini misiunea pe care nu dorim să o îndeplinim. Vezi tu, scriindu-ţi, m-am gîndit că aş dori să prelungesc întoarcerea la escadronul meu, ca să mai pot sta cu tine măcar două zile. Aş dori să te revăd, oricît de scurte ar fi clipele.

Scumpă domnişoară, nu mă cunoşti îndeajuns şi nu ştii că nu sînt genul sentimental şi că aceste sentimente

mă surprind în aceeaşi măsură în care, poate, te surprind şi pe tine. Justificat sau nu, ele sînt dintre cele mai pure. Cum pot simți ceva atît de puternic pentru cineva cunoscut de atît de puțin timp – o conversație de o seară, o plimbare dimineața, un prînz, apoi „la revedere"? Să cred în dragoste la prima vedere? Nu... Ba da. Te-am prevenit că inima mea se află în impas. Ți-am vorbit de o fată drăguță, prietena amicului meu, Peter, cu care m-am întîlnit de cîteva ori cînd eram la Oxford, dar am uitat de Jeannie, barmanița de la Golden Cross, *față de care mă simțeam oarecum atras, dar aceste amintiri din adolescență nu-mi oferă nici un punct de sprijin acum, cînd sînt bărbat în toată firea. Nu am experiență deloc, iar inima îmi e plină de versuri – toate inutile. Nu pot decît să mi-o țin cu ambele mîini, ca să nu-mi spargă pieptul bătînd cu atîta putere – nu cumva îi auzi şi tu răpăielile pînă la Zamalek? Mi-o voi stăpîni pînă ce voi primi răspuns de la tine că te pot însoți la cină într-o seară. Cînd voi avea această veste, nici cerul, nici pămîntul nu mă vor opri să fac rost de o permisie de patruzeci şi opt de ore. Dacă vei răspunde nu, atunci, pentru Dumnezeu, frumoasă domnişoară, trimite-mi vorbă şi spune-mi cinstit, pentru ca eu să pot să-mi eliberez inima şi să-mi îndepărtez bubuitul ei din urechi.*

Mi-ai spus atît de puțin despre tine, totuşi, nu mi te pot scoate din minte. Acum nu mai pot vedea o femeie fără să mă gîndesc că ar trebui să poarte flori în păr, dar că nu i-ar stătea la fel de bine cum îți stătea ție. Am şi acum proaspătă în memorie imaginea ta, cu părul blond şi zîmbetul pe buze, ochii aceia scînteietori şi voioşia din ei radiind chiar şi atunci cînd încercai să pari serioasă.

Cîteodată, imaginea devine neclară, dar revine imediat la loc. Să ştii că urmele de pe coala de hîrtie sînt de la ţînţari, ei fiind singurii duşmani care-mi tulbură memoria. Ţînţarii aceştia duc un război aprig împotriva gîndurilor mele.

Oricum, îi prefer pe nemţi. Le aplic bietelor insecte sistemul nostru de apărare antiaeriană, în timp ce stau pe marginea patului îmbrăcat în pijama, închis la nasturi pînă-n gît, cu prosopul pe cap, cu o batistă în jurul gîtului şi o pătură pe genunchi, dar făpturile tot mă atacă şi mă înţeapă. Un motiv în plus pentru a-mi dori să zbor sus, acolo unde insectele nu mă pot ajunge.

Îţi spun toate acestea cu două speranţe în gînd: prima este că imaginea mea ţi-ar putea provoca un acces de rîs, iar a doua este că probabil epistola mea se va deosebi întrucîtva de epistolele şi mesajele de dragoste pe care cu siguranţă le-ai mai primit de la tinerii care s-au bucurat de compania ta cîteva ceasuri doar. Ce s-a întîmplat cu ei?

Noroc că Unchiul Sam oferă bietelor făpturi dezamăgite consolarea că se sacrifică pentru o cauză nobilă şi că păstrează focul arzînd pentru a încălzi o fată de aur...

Vreau să fiu sincer cu tine şi recunosc că această scrisoare poate e singura care îmi va da posibilitatea să o dovedesc.

Mărturisesc încă un lucru: scriu tot ce-mi stă pe inimă pentru a evita să închei. Nu ştiu care ar fi cea mai adecvată formulă de final. Sper din nou că o să primesc şi un răspuns, dar pentru asta voi încheia mai întîi ca să nu te plictisesc.

Prin urmare, dragă domnişoară de aur, îţi transmit

cele mai bune urări, gîndurile cele mai sincere şi speranţele cele mai arzătoare,

Al tău, dacă îl vei alege, Theodore."

Răspunsul ei suna că ar dori să cineze cu el oricînd va mai trece prin Cairo. Theodore trimise o telegramă şi stabili întîlnirea peste trei săptămîni. În tot acest răstimp nu trăi decît pentru data de 6 februarie. Ea, la rîndul ei, hotărî să nu anticipeze întîlnirea, pînă cînd nu ajungea la hotel. Barul Metropole *era foarte aglomerat, ca în fiecare seară. Se aşeză la o masă pentru două persoane şi începu să privească nerăbdătoare spre uşă. Theodore stabilise întîlnirea pentru ora şapte, dar trecuse o jumătate de oră peste termenul convenit.*

O mulţime de bărbaţi fuseseră trimişi la plimbare cînd întrebară despre locul neocupat din faţa ei. Pe unii îi cunoştea, pe alţii nu, dar tuturor le spunea cu zîmbetul pe buze şi politeţe în glas că aşteaptă pe cineva. Un compatriot de-al ei insistă în mai multe rînduri, iar după cinci minute agasante, tînăra blondă îi acceptă invitaţia să bea un pahar împreună cu el. Îi aprinse ţigara, profitînd de ocazie ca să se apropie cît mai mult de ea peste masă. Americanul începu să-i povestească viaţa lui, iar ea, care devenise expertă în a asculta, nici nu remarcă prezenţa pilotului englez pînă ce acesta nu se aşeză chiar în spatele americanului. Blonda îl privi bucuroasă.

– Scuză-mă, amice, cred că stai pe locul meu, zise Theodore Hamilton, de parcă i-ar fi fost ocupat scaunul la Covent Garden, însă pe blondă nu o scăpă din ochi.

– Ascultă, frăţioare. Regula casei – primul venit, primul servit. Mai ales că doamna m-a invitat şi, la naiba, e

tot yankee, tocmai din Washinhgton D.C., Columbia. E... sora mea, aşa că şterge-o, Tommy.

Pilotul îşi înălţă o sprînceană privindu-l pentru prima dată pe rival.

– În cazul acesta, acceptă-mi scuzele, te rog, şi fii amabil, prezintă-mă surorii tale.

Ochii blondei scînteiau spre el.

– Păi, sigur, zise americanul. Cum spuneai că te cheamă, dulceaţă? zise el aplecîndu-se pe deasupra mesei. Am uitat. Englezul trase scaunul de sub masă şi făcu semn cu capul spre uşă, în timp ce-i arăta soldatului american tresele de pe umeri. Ai naibii englezi, mereu profitaţi de grad... nu dau doi bani pe grade, mormăi el mai încet, dar se ridică în picioare. Sărută mîna blondei şi-l salută pe Theodore. Dacă nu beam cîteva beri în plus şi dacă mîine nu trebuia să plecăm de aici, mă măsuram cu tine, uriaşule.

– Nici nu mă îndoiesc.

– Sînt al tău, Tommy, dar să nu mai laşi americancele să te aştepte prin baruri, fiindcă nu le meriţi. Să ai grijă de ea, m-ai auzit? spuse lovindu-l pe Theodore amical pe spate.

– Asta intenţionez să fac, zise Theodore şi se aşeză la masă, aproape de partenera lui. Ea îl privi cu interes. Nu se atinse de ea, ci îi vorbi şoptit, politicos: Dacă nu aş fi ştiut că eşti o doamnă, aş fi crezut că-i laşi pe bărbaţi să te agaţe în baruri.

– Şi, dacă nu ştiam că eşti un gentleman, poate că te-aş fi acuzat de nepolitețe faţă de o doamnă. Te aştept de patruzeci şi cinci de minute. Începusem să mă tem de privirile dimprejur, ca să nu mai vorbim de cei care au avut tupeul să vină la masă, aşa că din punctul

meu de vedere mă mulțumesc cu unul de-al meu pentru apărare.

– Aveai, într-adevăr, o scuză. Am întîrziat nepermis de mult. Iartă-mă. Era să nu vin deloc. Ce bine că am o oarecare pregătire juridică – a trebuit să-mi pledez cauza pentru a doua oară într-o lună. M-am aflat pe un teren propice. Am ridicat zidul de apărare şi am scăpat fără condamnare.

Ea surîse.

– Nu ştiam că eşti avocat.

– Nu ştii multe despre mine, nu-i aşa, fată de aur? Poate că e mai bine aşa.

– Oh, nu cred. Dacă aş fi în locul tău, aş încerca să impresionez cu ce se poate, ca să estompezi impresia lăsată recent.

– Şi ce impresie ți-am lăsat?

– Ei, „uriaşule", dacă mă uit mai bine, văd un tip în pijama, încheiat la nasturi pînă-n gît, ca un băiețel, cu prosopul pe cap şi mănuşi...

– Ce rea eşti. Eu, biet nevinovat, îmi pun sufletul pe tavă înaintea ta şi rîzi de mine? Măcar ai rîs cînd mi-ai citit scrisoarea?

– Mi-a încălzit inima, răspunse ea simplu.

– Atunci îți voi scrie în fiecare zi. De două ori pe zi. Îmi dai voie?

Blonda dădu afirmativ din cap, iar Theodore roşi. Era nerăbdător să afle ce părere avea despre sentimentele lui, exprimate atît de imperios în scrisoare, dar se temea să o întrebe ceva, ca să nu-i strice cheful. Dacă ar fi fost în stare să se țină pe picioare, ar fi dorit să se ridice şi să plece de lîngă ea spre binele ei. O mîngîie încet pe păr, cu degete timide, apoi îşi drese glasul

pregătindu-se să spună ceva. Ea dădu din nou din cap şi ridică mîna să-l oprească, ştiind exact ce voia să spună.

– Nu, Theodore. Ai uitat? Am convenit că vom lăsa lucrurile să vină de la sine, că nu vom anticipa viitorul, că vom fi fericiţi cu ceea ce avem. Dacă va merge bine, atunci vom avea tot timpul din lume să vorbim.

– Dacă nu va merge?

– Atunci nimeni nu va regreta şi nimeni nu va plînge. Promiţi?

– Orice, zise el, ştiind precis că, dacă lucrurile nu vor merge bine, promisiunea trebuia ţinută.

– Am încredere în tine. Îmi plac bărbaţii care se ţin de cuvînt.

– Ai cuvîntul meu de onoare.

Îl privi cu ochi surîzători şi-l mîngîie discret pe obraz.

– Acum, spune-mi ceva, locotenente. Cît timp ne-a mai rămas?

– Nu vrei să-ţi răspund mai pe ocolite? zise el dezamăgit.

– Nu. Sînt destul de tare ca să aud adevărul. Nu mă interesează amănuntele. Închise ochii şi pe chipul ei se citi hotărîrea de a auzi orice. Theodore nu se putu abţine şi o sărută pe buze, iar ochii ei se deschiseră brusc, atît de aproape de ai lui.

– Două zile.

– Două zile? Cum ai reuşit? Ci-oi fi spus ofiţerului superior?

Theodore scoase tacticos două ţigări dintr-o tabacheră argintie şi-i dădu una ei.

– Nu a fost uşor, zise oftînd. Mereu l-am admirat pe

bătrîn, dar acum nu mi-a dat de ales. A trebuit să trag în el direct. S-a terminat repede. L-am nimerit exact între ochi. Fără dureri. A fost pentru o cauză bună. Te asigur că nu a suferit fără rost. Îşi aprinse ţigara, apoi ea îi luă uşor mîna şi o trase spre ţigara ei.

– Şi mai spui că eşti milos, locotenente?

– A fost ori eu, ori el. Viaţa lui sau... viaţa mea. O privi pătimaş. Ca să-ţi spun adevărul, a fost o permisie dată de milă. I- am spus că logodnica mea a venit la Cairo ca să-mi dea papucii.

Blonda îl privi cu ochi mari, îngrozită, apoi se încruntă.

– Şi ce-i vei spune dacă vei fi nevoit să vii cu o asemenea scuză vreodată?

– Oh, va fi uşor. Atunci îmi voi zbura creierii.

Acum blonda nu mai părea amuzată, iar el surîse şi o mîngîie pe obraz.

– Nu-ţi vine să crezi cîte logodnice şi-au părăsit logodnicii piloţi în ultimele luni. Aşa se întîmplă cînd staţionează foarte aproape de Cairo. Poate că îşi mai găsesc pe cineva să-i consoleze.

– Vrei să spui la bordeluri?

Theodore fu surprins de întrebarea ei. Era un amestec de inocenţă şi cunoaştere pură a lumii, iar el nu ştia care trăsătură îl atrăgea mai mult la ea. Îi admira lipsa de timiditate perfidă, deşi cuvintele ei îl stînjeniră.

– Presupun că da.

– Azi-dimineaţă am dactilografiat un raport despre bordeluri, de aceea am întrebat. Forţele aliate nu sînt de aceeaşi părere în privinţa funcţionării bordelurilor sub supravegherea armatei, pentru a preveni imoralitatea.

– Tu ce părere ai?

După ce studie capătul aprins al ţigării, căzu pe gînduri.

– Din cîte am citit eu, sînt în favoarea... serviciilor aprobate de armată. Nu văd de ce să rişte băieţii să contracteze gonoree şi nu văd rostul ca aceia rămaşi acasă să afle asta. Nimeni nu mi-a cerut părerea. A trebuit să bat la maşină raportul pentru şeful meu, Mac, iar el s-a înroşit cînd l-am citit. Scrisese greşit „gonoree". A trebuit să corectez. Stinse ţigara şi continuă: Ah, mi-am amintit. Mac dă o petrecere diseară şi ne-a invitat pe amîndoi.

Theodore simţi cum inima i se încrîncenează. Ultimul lucru pe care şi-l dorea era să o împartă cu altcineva, mai ales cu nişte diplomaţi yankei. Blonda mai luă o ţigară, iar Theodore se fîstîci pînă o aprinse.

– I-am spus că nu mergem. I-am zis că în seara aceasta ne-am făcut deja program, dar că poate ne întîlnim mîine seară cu el, dacă vei putea şi tu să vii.

– Eşti un înger, murmură el. Un înger de aur.

– Dar tu ai aripile, Theodore. Vrei să mergem să dansăm?

Cînd ieşiră de la bar, Theodore o ţinea protector de braţ, iar cîteva perechi de ochi îi priviră cu invidie, deşi nici femeile nu puteau spune cu siguranţă ce anume invidiau la perechea care tocmai ieşea.

CAPITOLUL 7

Cinci zile mai tîrziu aterizam cu David pe aeroportul din Toulouse. Am închiriat o maşină şi am plecat spre orăşelul Sainte Cécile.

Era încîntător. În avion mă gîndisem că vom ajunge în nişte coclauri pe malurile Tamisei, dar mă înşelasem. Sainte Cécile era un loc idilic şi obişnuit, o localitate pe un deal.

În centru era o piaţă şi barul nelipsit, o biserică veche, un hotel-restaurant şi în rest nimic deosebit. David parcă maşina în faţa hanului *Auberge Lion d'Or* şi duse valizele în hol.

O brunetă minionă ne văzu de la recepţie şi veni imediat să ne ureze bun venit şi să ne conducă în cameră.

M-am lăsat să cad pe patul dublu.

– Ce binecuvîntare! De ce nu mi se spune „mademoiselle", David?

David mă prezentase „doamna Turcan" şi-mi trăsese un ghiont cînd încercasem să protestez.

– Nu ştim părerile acestor oamnei. Ai început să arăţi ca o femeie însărcinată, ei sînt cu siguranţă catolici

şi nu vreau să stau într-o cameră cu două paturi, în loc de un *lit* matrimonial, îmi spusese el după aceea.

– Mi se pare corect. David era obişnuit să ia decizii repede şi instinctul nu-l înşela niciodată. Am închis ochii şi mi-am umplut plămînii cu aroma de levănțică emanată de lenjeria de pat. David, ți-am spus vreodată că eşti grozav?

– Nu-mi amintesc.

– Ei bine, eşti. Aici e minunat. Mă bucur nespus că am venit.

– Dar nu păreai bucuroasă cînd ți-am propus.

– Ei, atunci am greşit şi îmi pare rău. Am început să îngîn cîntecul pe care mi-l cîntase mama atunci, la telefon: *„Trebuie să gîndeşti pozitiv..."* Mi-am promis că va trebui să încerc să cred în lucrurile bune. David se aşează pe pat lîngă mine şi începu să mă sărute pe pleoape, mulțumit. De cînd eram însărcinată, David îşi schimbase comportamentul față de mine. Mă bucura bunătatea, tandreța şi atenția cu care mă copleşea uneori. Multă lume îmi spusese că femeia îşi poate schimba repede părerile despre lume şi despre cei din jurul ei tocmai datorită sarcinii; din experiența Beccăi trăgeam concluzia că părerea se schimba în rău, dar în acel moment lumea era cu totul nouă pentru mine şi era în întregime a mea. Se auzi o bătaie în uşă. Ne-am ridicat amîndoi de pe pat brusc, de parcă eram prinşi *in flagrante.* O tînără care semăna perfect cu mama ei minionă intră şi aduse o tavă pe care se aflau o sticlă cu şampanie, pahare, apă şi un ceainic cu ceai de lămîie. Părea stînjenită.

– *Est-ce que j'oublié quelque chose?* mă întrebă cu timiditate, neîndrăznind să-l privească pe David.

– *Non – c'est tout a fait parfait, mais ca suffit.* Ce

frumos sunau franceza şi frazele pe care credeam că le uitasem! La nevoie totul îmi revenea în minte. L-am îmbrăţişat pe David. Ce frumos! Şampanie!

– Ceaiul e pentru tine, iubito. Şnapsul e pentru mine.

Am petrecut mai mult de o oră în pat; am făcut dragoste, am discutat despre nume de copii. Reduseserăm alegerile la cincizeci.

După cîte un duş, ne-am dus la barul din piaţetă şi ne-am aşezat la o măsuţă chiar lîngă fîntîna care clipocea discret. Îmi era somn şi se apropia ora cinei, însă mă simţeam ca o pisică torcînd în faţa focului, adică lîngă David.

Tăcerea ne învăluia ca o vrajă. Am tresărit cînd s-a apropiat un bărbat de noi, l-a bătut pe umăr pe David, a înclinat capul şi ne-a vorbit într-o engleză perfectă:

– Mă scuzaţi că vă deranjez. Mă întrebam dacă nu cumva sînteţi scriitoarea şi fotograful pentru cartea despre RAF – Elena şi David? E posibil?

Amîndoi am dat afirmativ din cap şi l-am privit pe bătrînul înalt cu privire azurie şi cu pălărie pe cap.

– Sînt Theodore Hamilton. Trebuia să ne întîlnim abia mîine, dar v-am văzut şi, cum încă nu e sezonul turiştilor, mi-am permis o întrebare.

David se ridică şi dădu mîna cu el.

– Mă bucur să vă cunosc. De-abia am sosit şi noi şi am luat cameră la hotelul recomandat. Erau de aceeaşi înălţime, Theodore şi David, doar că pilotul era cărunt şi uşor adus de spate. David era mai solid decît el.

Theodore Hamilton surîse cald.

– Nu pot spune că am selectat din mai multe, fiindcă *Auberge Lion d'Or* e singurul din Sainte Cécile, însă soţii Guillot sînt nişte oameni remarcabili şi primitori, iar el e

un bucătar desăvîrşit. Trebuia să-mi spuneți că veniți din seara aceasta. V-aş fi pregătit eu un program.

M-am ridicat şi eu şi am dat mîna cu el; m-aş fi bucurat să mă fi pieptănat mai cu atenție înainte de a ieşi din cameră.

– Bună ziua. Sînt Elena Stewart.

Bătrînul mă privi, surîsul pieri cîteva secunde de pe chipul său, apoi îmi luă mîna şi zîmbi.

– Mă scuzați, zise el şi mă studie din cap pînă-n picioare; nu o făcu ostentativ sau lipsit de respect, ci parcă dorind să rețină fiecare detaliu. Mă întrebam dacă şi-o fi dat seama că sînt însărcinată, deşi purtam o rochie strînsă pe talie. Poate că un bărbat din generația lui nu accepta ca femeile însărcinate să muncească. Nu ştiu de ce, dar în urechi îmi răsună cuvîntul „bastard", însă pe el l-am văzut că zîmbeşte şi am alungat gîndurile sumbre. Era un bărbat bine, cu umeri lați, cu fața bronzată, îmbrăcat în stil englezesc clasic – pantaloni de culoare deschisă, o cămaşă cu dungi subțiri, din material scump, cu mînecile suflecate, cu o batistă în buzunarul de la piept; pe braț ținea o haină de culoare crem. Desigur, pe cap purta o pălărie *Panama*. Surîse şi ridurile feței i se văzură distinct. Era un model perfect pentru David.

– Nu vreți să vă aşezați la masă? l-am invitat eu. Tocmai discutam despre carte, am zis. Mă gîndeam să nu ne fi surprins într-o clipă de intimitate. Poate că nu ar mai fi avut încredere în noi şi în seriozitatea cărții la care lucram, dacă ar fi ştiut că sîntem „împreună", iar eu voiam să-l conving că sîntem cît se poate de puşi pe treabă. Am tras aer în piept şi mi-am jucat rolul: Tocmai îi explicam lui David Turcan obiectivele acestui interviu.

Frontul nord-african a ocupat de obicei un spațiu restrîns în povestirile despre război, însă are o caracteristică a sa proprie. De aceea v-am ales pe dumneavoastră, sigur, în afara faptului că aveți un dosar impresionant. Mi-am dres glasul şi privirea mi s-a întîlnit cu a lui David. Se uita la mine cu seriozitate, într-o poziție relaxată, cu brațele încrucişate la piept, şi părea că se amuză teribil în sinea sa.

– Te rog, domnişoară Stewart, continuă, mă invită el.

– Ce-ar fi să comand eu ceva de băut, apoi putem să ne cunoaştem mai bine înainte de a intra direct în problemă, zise Theodore Hamilton, iar eu m-am simțit stînjenită. Îi făcu semn chelnerului şi acesta veni imediat să ia comanda. Sînt bucuros că vă pot fi de ajutor în vreun fel şi mă simt măgulit că ați venit tocmai pînă aici ca să discutați cu mine. Deşi cred că s-au spus deja destule despre război. Nu mai există teren neacoperit sau înțelepciune de depistat.

Nu am vorbit despre război. Theodore Hamilton ne-a vorbit despre zona în care ne aflam, sugerîndu-ne excursii, dacă aveam timp la dispoziție – meritau văzute orăşelele cu ziduri de apărare de la Monflanquin şi Monpazier.

Ne vorbi despre Monségur şi Simon de Montfort, despre cruciade, şi s-a oferit să ne fie ghid, dacă voiam să vizităm regiunea. Ne-a dat numele cîtorva restaurante care meritau osteneala, altele pe care trebuia să le evităm, s-a ridicat şi ne-a spus „la revedere" politicos.

– Domnule locotenent-colonel Hamilton, am zis eu.

– Theodore, te rog. Nu mai sînt locotenent-colonel de mult timp.

– Cum te putem găsi?

– Întrebați pe oricine. Oficial casa mea se numeşte Bosc, dar localnicii insistă să-i spună Casa Englezului, oricît de mult aş protesta spunînd că ar fi trebuit să primesc cetățenie franceză demult. Vă doresc o seară agreabilă şi veniți la mine mîine de dimineață.

– La ce oră nu v-am deranja?

Englezul rîse.

– De foarte mulți ani m-am obişnuit să mă trezesc odată cu ciocîrlia. Bătrînii nu mai pot dormi şi nu mai au nevoie de somn. Veniți cînd doriți. Dacă nu vă deschid din casă, înseamnă că sînt în *pigeonnier*. De la o vreme pictez. Nu ezitați să veniți.

L-am urmărit cum iese din bar salutîndu-i pe foarte mulți clienți ai localului, dînd din cap cu amabilitate, sau strîngînd mîna unuia şi altuia, adresînd cîteva cuvinte calde fiecăruia.

Cînd am cerut nota de plată ni s-a spus că *monsieur 'Amilton* avusese deja grijă să achite. Ne-am întors la hotel, care se afla la distanță de două străzi, am luat o cină copioasă, apoi ne-am culcat imediat.

Veni dimineața şi mă simțeam excelent; nu-mi era greață deloc, gîndindu-mă că se datora celor trei pahare cu vin de aseară. Credeam că vine şi David cu mine la Theodore Hamilton, dar m-a refuzat.

Voia să mai citească puțin şi aştepta următoarea întîlnire cu pilotul.

Am pornit pe jos spre casa lui Hamilton. Era pe la marginea orăşelului, la mai puțin de două mile distanță de hotel.

Cînd am ajuns pe drumul care o lua spre stînga, era clar care casă îi aparținea englezului.

Era singura din capătul şoselei, cu straturi de flori în față, cu terasă şi cîteva trepte la intrare.

Uşa era deschisă. Mă aşteptam să văd o menajeră solidă, cu pieptul mare şi rochie neagră, cu şorț alb, însă cînd am strigat „Bună ziua" nu mi-a răspuns nimeni. Am mai spus o dată „bună ziua" şi a apărut o blondă în blugi şi m-a salutat în engleză cu accent puternic.

– Sînteți Elena, nu? Pentru carte? Theodore mi-a zis că este în *pigeonnier.* Acolo, dacă vreți să mergeți. *Pigeonnier* era o clădire din piatră cu două nivele, perfectă pentru o vacanță în provincie. Casa se afla în mijlocul unei livezi cu pruni. Probabil că asta îl inspira pe pilot să picteze.

– Theodore? am zis băgînd capul pe uşă. Sînt Elena Stewart. L-am văzut în fața şevaletului. Peretele din spate fusese spart pe jumătate şi înlocuit cu sticlă, astfel că lumina pătrundea în toată splendoarea galben-aurie a dimineții. Theodore şterse penelul şi dădu cu mîna prin păr ca să fie sigur că nu era murdar de vopsea. Cînd a ieşit am văzut cîțiva stropi galbeni şi albaştri prinşi pe firele de păr.

– Bun venit! Cum vi s-a părut hotelul? Dar cina? Ne îndreptam spre casă, iar el mă luă uşor de antebraț ca să mă conducă, exact aşa cum face şi tata.

– Totul a fost perfect. E minunat aici.

– Mă bucur că-ți place. Proprietarii sînt oameni de treabă – buni prieteni de-ai mei. Vrei să stăm pe terasă sau e prea cald pentru tine? Poate preferi înăuntru?

– Pe terasă e perfect. Anul acesta nu prea am văzut soarele.

– Acesta este avantajul vieții unui expatriat. Giselle, *citron pressé, s'il te plaît.*

– E fiica ta?

Theodore rîse amuzat. Începusem să mă obşnuiesc cu rîsul lui.

– Nu. Giselle e menajera mea şi este foarte bună. Nu-mi crează probleme. Am o fiică, dar ea e la Paris. Cam de vîrsta ta, poate puţin mai mare.

Ne-am instalat pe terasă, sub copertina care ne proteja de razele soarelui.

– Nu te deranjează reportofonul? am întrebat automat, căutîndu-l prin geantă.

– Ba, ca să fiu sincer, mă cam deranjează. Poate cînd ne vom cunoaşte îndeajuns să nu-mi mai pese. Pur şi simplu nu-mi plac maşinăriile de nici un fel. Prefer să discutăm aşa, singuri.

– Bine. Depinde numai de tine. Nu îţi voi răpi toată dimineaţa. Sigur că vrei să reiei pictura. Arăta grozav.

Theodore se uită la mine şi zise:

– Hmm? Scuză-mă... continuă. Ochii lui albaştri mă tulburară şi nu ştiam de ce.

– Aş începe întrebîndu-te cum ai ajuns în Franţa. Am luat interviuri şi altor piloţi din RAF şi toţi sînt pensionari în Anglia, aşa că sînt curioasă de ce ai venit aici. Aţi avut baza prin locurile acestea?

– Nu, escadronul meu...

– 37, l-am întrerupt eu, ca să-i demonstrez că-mi făcusem tema.

– Exact. Escadronul 37 nu a avut niciodată baza în Franţa. Am fost în Italia din 1943, de la Crăciun pînă la sfîrşitul războiului, puţin în Palestina şi apoi am revenit la Shaluffa înainte de lăsarea la vatră a escadronului.

– Shaluffa?

– În Egipt. Eram din forţele DAF – Forţele Aeriene

ale Deşertului şi escadronul nostru a fost în Egipt, Libia, Tunisia, apoi Italia. Pentru noi deşertul era acasă.

– Deci, cum ai ajuns în Franța?

– Familia soției este din zonă. Cînd am ieşit la pensie, ne-am decis să ne stabilim aici.

– Pot să o cunosc şi eu? am întrebat. De multe ori afli mai multe de la soții.

– Mă tem că e imposibil. Soția mea a murit acum zece ani.

– Oh, regret nespus. Ce trist.

– Da, însă au trecut zece ani de atunci. Ajungi să te împaci şi cu moartea. Nu ai de ales.

– Cred că aşa este. Te-ai decis să rămîi aici?

– Da. Sainte Cécile e casa mea acum. Foarte puțini din foştii colegi şi prieteni supraviețuiesc, iar aceia care au rămas se bucură că pot să mă viziteze din cînd în cînd.

– Sînt convinsă. Ai păstrat legătura cu mulți din escadronul tău?

– Oh, cu cîțiva doar. Ştii, escadroanele se dizolvă ca fluidele. Oamenii sînt transferați şi mulți nu supraviețuiesc războiului.

Vorbea cu detaşare, lucru care m-a dezamăgit. Aş fi dorit să am un citat cu valoare emoțională despre pierderea confraților de arme.

Era mai greu de provocat să vorbească decît fusese Babington, aşa că m-am gîndit că voi căpăta cîteva detalii despre experiențele lui. Mi-am dres glasul şi mi-am pregătit carnețelul şi creionul.

– Poate îmi spui ceva despre medaliile primite?

– Dacă insişti, zise el rîzînd. Nu e o poveste care mă onorează prea mult, crede-mă. Am primit medalia pen-

tru merite deosebite şi crucea militară fiindcă m-am comportat nebuneşte.

– Nu vrei să-mi spui ce ai făcut?

– Am de ales?

– Sigur, atîta timp cît nu te deranjează să vezi o femeie plîngînd.

– Asta nu aş suporta. Cînd eram ofiţer cu rang inferior, nou venit în deşert, am primit informaţii că zece avioane *Heinkel*, ştii avioane germane foarte mari, trebuia să aterizeze pe aerodromul Benini la vest de Benghazi; transporta combustibil. Rommel se retrăgea şi rămăsese fără benzină. Am avut norocul să aflăm că şase avioane se pregăteau să aterizeze şi atunci am început să le bombardăm. Puşcaşul meu, Bob, avea plăcerea să vadă rezultatele imediat şi ocazia i se ivi. Noaptea următoare am zburat din nou, dar cu un alt echipaj şi, cu toate că vremea era mizerabilă, am reuşit să nimerim ţintele. Pentru aceste două operaţiuni am primit crucea militară cu distincţie.

– Mi se pare că ai meritat-o. De ce spui că te-ai comportat nebuneşte?

– Ar fi trebuit să fiu pedepsit fiindcă am pus în pericol viaţa echipajului şi avionul. A fost o nebunie să cobor cu avionul o sută cincizeci de metri şi să fac pe luptătorul. Cei din forţele RAF au fost destul de îngăduitori în aprecieri – azi te sancţionau pentru zbor sub nivelul admis, iar mîine îţi umpleau pieptul de medalii pentru aceeaşi poznă. Nu ştiu ce era în mintea lor, sincer. Măcar trebuiau să acorde decoraţii întregului echipaj. Pe bieţii băieţi nou-veniţi i-am speriat de moarte, apoi am avut noroc cu artileria antiaeriană – nemţii nu erau pregătiţi în noaptea aceea. Cei de la sol m-au luat la săpuneală

cînd am ajuns cu avionul pe pămînt, măcar să mă învăț minte. Dacă era cineva care merita crucea militară, atunci aceia erau băieții de la serviciul de informații.

– Cît de obişnuită era crucea militară?

– Nu ştiu exact. Mult mai obişnuită decît echivalentul acordat civililor. Nu trebuie să crezi că am făcut ceva deosebit. Pur şi simplu am mînuit panoul de comandă. Cei talentați erau trăgătorii. Pe mine mă mulțumea să nimerim țintele – rareori aveam satisfacții în raidurile de noapte.

Era un om modest. Din punctul meu de vedere era în egală măsură modest şi erou. Poate că nu voia să se dea în spectacol. Am făcut un semn în carnețel.

– Dar medalia pentru merite deosebite?

– Ah, şi aici sînt două poveşti. Pe care vrei să o asculți?

– Pe amîndouă. După aceea mă voi opri doar la una.

– Eşti inteligentă. Versiunea oficială a fost că zburam în operațiuni nocturne de la baza din Kairouan. Era pe la sfîrşitul lui '43. Campania nord-africană se terminase demult şi începuse bombardarea Italiei. Cunoşti Tunisia?

– Mă tem că nu.

– Localnicii îl numesc Oraşul Sfînt. Pe atunci era un loc groaznic. Kairouan înseamnă deturnare a caravanelor. Pe vremea aceea locul era înconjurat de mlaştini urît mirositoare – noi îl numeam Mirosul Sfînt. Acea perioadă a fost de tristă amintire în memoria celor care au staționat acolo. Nemții bombardau masiv porturile, aerodromurile, centrele de comunicații din Palermo şi ajunseseră pînă departe, în Italia. Nu prea stăteam...

– Cum adică?

– Adică de puține ori nu zburam din motive obiective,

sau din cauza vremii, sau fiindcă războiul lîncezea. Ştii, nu eram constanți – adică în unele perioade acționam rapid şi des, iar în altele stăteam degeaba.

– Dar la Kairouan ați avut perioade de inactivitate?

– Cîteva. Eram înrăiți cînd a venit iarna. Într-o seară ne întorceam cu pierderi mari; motorul principal era terminat şi ne-am dat seama că nu putem ajunge pînă la bază. Am ordonat băieților să se arunce din avion, însă puşcaşul meu fusese rănit de o schijă. Nu era în stare gravă, dar nici în putere. Navigatorul i-a făcut o injecție cu morfină şi l-a bandajat cum a putut de bine, dar în aer nu poți face prea multe, mai ales cînd avionul este în picaj. I-am urmărit pe ceilalți cum se aruncă şi l-am ajutat şi pe Sam să iasă. Eram la vreo patru mii de metri deasupra solului. Am ajuns cu bine pe pămînt – doar cu încheietura mîinii scrîntită, norocul meu –, iar pe Sam l-am văzut la distanță mică de mine. Cînd mă îndreptam spre el, avionul a luat foc la vreun kilometru depărtare de noi. Ne-am deplasat pe o rază apreciabilă ca să vedem dacă au ajuns şi ceilalți cu bine, dar, cînd nu i-am găsit, ne-am decis să pornim spre bază unde am ajuns în seara celei de-a doua zile. Atunci am primit medalia pentru merite deosebite.

– Care e cealaltă versiune?

– Cea adevărată. M-am blestemat pentru lovitura pe care am primit-o în plin. Ştiam că sîntem urmăriți – dacă aveam destulă minte, nu am fi fost loviți prea tare. Oricum ar fi fost, tot trebuia să ajung cu avionul la bază, sau să aterizez undeva sigur. Avioanele erau valoroase – uneori mai valoroase decît echipajul. Se poate spune că mi-a fost acordată medalia pentru că am doborît avionul şi m-am paraşutat din el.

– Sam a pățit ceva?

– Umărul era terminat şi pierduse mult sînge. Cu toate acestea nu a fost mai uşor la coborîre. Nu mi-a mulțumit pentru că l-am făcut să sară.

– Cum a ajuns înapoi la bază?

– Am găsit nişte apă la avion, unde l-am spălat puțin şi i-am dat de băut. Deşi lăsasem avionul, pistolul îl aveam tot la mine. L- am cărat pe Sam în spate. Aceasta a fost singura mea faptă de vitejie. M-am chinuit să-l mențin în spate şi mai că i-am dislocat bietului om şi celălalt umăr. El mă înjura, însă îngerul meu păzitor a făcut ore suplimentare în noaptea aceea.

– Ce s-a întîmplat cu Sam? A ajuns cu bine?

– Îngerul lui păzitor a lucrat de asemenea; a scăpat cu viață, însă peste nouă luni îngerul şi-a luat liber şi bietul Sam a murit. Nu pot spune că i-am făcut un serviciu. Ar fi trebuit să fie scos din luptă pentru invaliditate, dar s-a oferit voluntar şi a mai plecat într-o operațiune. Ceilalți din echipaj au venit înapoi întregi. Toți eram membri ai Clubului Întîrziaților. Purtam la salopetele de zbor insignele cu inițialele clubului şi o gheată argintie. Mottoul Clubului era „Nu e niciodată prea tîrziu să te întorci la bază". Şi acum am primit doar eu medalia, lucru inadmisibil. Nu am făcut decît ce făcuseră şi ceilalți. După aceea mi-am dat seama că singurul serviciu pe care-l puteam face echipajului meu era să-mi perfecționez tehnica fugii.

– Cum adică?

– Adică să-mi perfecționez o manevră de zbor prin care se evită tirul inamic, atunci cînd nemții te surprind. Era o vreme cînd o făceam atît de bine, încît navigatorul meu vomita fiindcă era sensibil cu stomacul.

Am mai făcut un semn pe foaia de hîrtie.

– Am impresia că nu vrei să-ți recunoşti propriile merite.

– Chiar aşa?

– Da. Pentru fiecare medalie primită, parcă îți ceri scuze, însă e evident că le-ai meritat pe toate.

– Vreau să spun, tu recunoşti şi te mîndreşti cu toate realizările tale?

– Oh, Doamne, am rîs eu, dar eu nu am realizat nimic! Nu pot spune că timp de cinci ani, zi şi noapte, mi-am pus pilea pe băț pentru libertate!

– Aşa descriu oamenii războiul?

L-am privit puțin înainte de a-i răspunde. Am înțeles că pentru el această întrebare conta, aşa că am răspuns cu precauție.

– Nu, ca să fiu sinceră, cei cu care am vorbit nu au spus asta. Cred că e doar o impresie a mea în urma vizionării prea multor filme pe această temă.

– Mă bucur să aud asta. Libertatea nu a fost singura cauză; oamenii aveau motive diferite pentru care au participat la război şi trebuie să ai în vedere că pentru mulți nu a fost chiar un act de voluntariat.

– Dar pentru tine a fost.

– Eu m-am înrolat voluntar în aviație cînd a izbucnit războiul. Aveam deja optzeci de ore de zbor cu escadronul universității şi m-a ajutat mult. După aceea nu prea am mai putut alege. Sigur că doream să apăr libertatea. Spiritul de aventură mi-a motivat alegerea; teama de plictiseală m-a făcut să studiez dreptul.

– Eşti avocat?

– Pensionat. Scuză-mă un minut.

Am văzut că Giselle îi făcea semn din pragul bu-

cătăriei. S-a dus imediat la ea, iar după ce au discutat repede, s-a întors la locul unde mă aflam.

– Vrei să facem o pauză de prînz? Giselle se supără pe mine dacă mănînc tîrziu – spune că e rău pentru sănătatea mea şi pentru programul ei. Întotdeauna m-am aflat la cheremul femeilor cît am trăit: soția, fiica, acum Giselle.

Giselle puse masa pentru două persoane şi am mîncat pe terasă.

– Spune-mi care sînt cele mai bune şi cele mai triste amintiri din deşert? l-am provocat eu. Salata de roşii cu ulei de măsline era delicioasă. Refuzasem vinul cu care mă îmbia Theodore.

– Pînă nu-mi răspunzi şi tu la o întrebare, nu-ți spun.

– Pofim?

– Te-am întrebat dacă nu te mîndreşti cu realizările tale şi, după cîte îmi amintesc, ai sărit peste întrebare ca o atletă de performanță.

– Nu voiam să răspund fiindcă nu am nici o realizare cu care să mă mîndresc.

– Prostii, toți avem realizări şi eşecuri. Scrii o carte. Pari un om realizat. Trebuie să ai o familie, un soț, copii, poate?

– Nu am de nici unele. Cea mai mare parte din ce scriu reprezintă redarea cuvintelor altora, oricum.

– Eşti prea modestă. Poate că te mîndreşti cu modestia?

Mă tachina şi îmi plăcea, dar mă abțineam să spun ce simțeam cu adevărat. Încă de la începutul proiectului la această carte fusesem invidioasă pe cei din generația lui. Prietenii mei şi cei de o seamă cu mine nu puteam să ne punem în evidență valorile şi onoarea aşa cum o

făcuseră ei şi, cu cît ascultam mai multe povestiri, cu atît mă simțeam mai frustrată. Totul îmi ieşi din gură ca o avalanşă a mărturisirilor. Bătrînul rămase uimit.

– Crede-mă, am motive să spun asta. Cred că oamenii din generația mea nu au cu ce se mîndri. Ce facem noi cu viețile noastre? Ne plătim corect impozitele şi ne prezentăm la vot, dar cei mai mulți dintre prietenii mei nu se deranjează să voteze. Cei care sînt bine plătiți votează cu conservatorii şi îşi iau apărarea spunînd că democrația adevărată se bazează pe aceia care votează în mod egoist. Cei care sînt prost plătiți votează cu laburiştii sau cu liberal-democrații fiindcă oricum nu-i interesează, însă le dă sentimentul că sînt revoluționari. Cîteodată mai punem la poştă un cec pentru Salvați Copiii. Nu sîntem de acord cu discriminarea rasială şi sexuală. Ne căsătorim sau nu – oricum nu prea contează. Avem copii, iar dacă mergem şi la muncă ne frămîntă gîndul dacă bona îi iubeşte la fel de mult ca noi – sau, mai rău, dacă nu cumva copiii o iubesc pe ea mai mult decît pe noi. Dacă stăm acasă pentru a ne creşte copiii, ne simțim încarcerați şi pe la jumătatea zilei deschidem sticla cu vişinată. Ne îndrăgostim şi ne facem probleme că nu va dura. Nu ne îndrăgostim şi simțim că Lucrul Acela ne lipseşte din viață.

– Bărbații şi femeile au simțit întotdeauna la fel, interveni Theodore, dar nu l-am lăsat să termine. Eram ca o morişcă în bătaia vîntului.

– Nu e acelaşi lucru. Nu mai mergem la biserică decît de Crăciun şi poate de Paşte, totuşi ne mîhneşte declinul creştinismului şi al valorilor familiei, dar dăm vina pe televizor. Ne îngrijorăm că nu facem nimic cu viața noastră, dar facem aceleaşi lucruri la nesfîrşit. Ne

pasă profund de Bosnia, dar habar nu avem unde este pe hartă. Cînd mai vedem un reportaj despre foametea din Africa, ne trezim cu ochii pe programul TV. O grevă la metrou sau infidelitățile unui tînăr ministru de cabinet ni se par cele mai importante lucruri de discutat pe plan mondial. Crezi că făcînd toate acestea, avem cu ce ne lăuda?

– Vrei să spui că pentru asta mi-am riscat eu viața? Pentru libertatea şi protecția unei generații atît de degenerate?

Am rîs, amuzată de întrebarea lui.

– Regret, dar trebuie să-ți spună cineva adevărul.

– E fascinant. Spune-mi ce altceva mai face generația ta cu pacea şi libertatea greu cîştigate?

– Încercăm să nu fumăm, dar ne văităm cînd ne lăsăm de fumat. Nu sîntem de acord cu dependența de alcool.

– Ce persoane total nemiloase sînteți! De aceea nu vrei să bei acum?

– Nu... nu chiar. Eu nu am nimic împotriva băuturii, am răspuns eu roşind.

– Atunci poți să te feliciți măcar pentru asta şi bea paharul de pe masă!

– Păi, ştii, mai bine nu beau.

– Preferi vin roşu? Se ridică aşteptînd răspunsul meu.

– Nu, mulțumesc. Dacă beau de dimineață nu mai pot să fiu atentă la ce scriu. Te rog să bei, dacă doreşti.

– Trebuie să recunoşti un lucru, Elena. Dacă tu şi generația ta aveți atît de puține posibilități să faceți lucruri importante şi nobile, atunci sînteți şi refractari la a face lucruri rele sau nedemne.

– Ah, cît te înşeli! Facem rele în mod constant. Chiar săptămîna trecută o prietenă de-a mea şi cu mine am plătit la bar cu o bancnotă de zece. Barmanul crezuse că era o bancnotă de douăzeci deoarece mi-a dat restul treisprezece lire.

– Şi tu ai luat banii?

– I-am lăsat bacşiş trei lire. Vezi ce am vrut să spun?

– A fost o faptă oribilă, zise el zîmbind.

– Bine, bine, nu e vorba de fapte eroice, cum ar fi bombardarea Dresdei. Poate că ar fi fost mai bine dacă era vorba de aşa ceva. Ştii, să noroi sau să trăieşti în desfrîu.

– Doamne, de unde ai auzit asta? Mi se pare cunoscută.

– E un cîntec vechi pe care-l cîntă mama. Oricum, vreau să spun că mi-ar fi plăcut să trăiesc pe linia întîi a frontului, măcar puţin, ca să văd ce înseamnă, să văd dacă trec proba. Să aflu dacă sînt oaie sau capră.

– Mă tem că aici nu e loc de îndoială, domnişoară, zise el dînd din cap. Cel puţin din punctul de vedere al bietului chelner păcălit. Poate că acum te caută pe străzi...

– Doar nu crezi că a fost un păcat atît de mare, nu?

Aveam nevoie de aprobarea lui, iar el mi-a zîmbit.

– Nu, nu e un lucru chiar atît de mare. Cel mult o mică ticăloşie. Nu e cazul de Curte marţială.

– Vezi, nu putem nici măcar să păcătuim din toată inima. Dacă aş fi fost în locul tău, măcar aş fi ştiut că am compensat relele cu fapte bune. Dacă salvezi viaţa cuiva, apoi poţi să scapi fără pedeapsă dacă comiţi o crimă.

– Aici nu sînt de acord.

– Oricum, sînt convinsă că nu ai făcut niciodată nimic rău.

– Cu toții regretăm cîte ceva, amintiri care ne îngrozesc sau ne revoltă. Dacă insişti cu cinismul, acesta se găseşte la toate generațiile. Pretutindeni în jurul nostru ne aşteaptă provocări şi poate aceste sentimente au fost exacerbate în timpul războiului. Mi s-a spus cîndva că, dacă valsezi cu bucuria, următorul partener în carnetul de bal este nefericirea.

Mă amuza cît de asemănător cu mama gîndea; erau amîndoi din aceeaşi epocă.

– Mama spune ceva care seamănă cu cuvintele tale.

– Chiar aşa? Ei, măcar pe ea sper să o asculți. Spune-mi, Elena, verdictele acestea dure le aplici tuturor prietenilor?

– Doamne, nu! David – David Turcan, fotograful pe care l-ai cunoscut aseară – el duce o viață cu totul diferită. Se duce în Bosnia peste cîteva zile. Pe David nu-l pot pune pe acelaşi taler cu mine.

– Dar tu măcar ştii unde este Bosnia?

Am ridicat din umeri şi am dat un răspuns evaziv:

– Aproximativ.

– Draga mea, eşti prea dură cu tine însăți. Noi nu am făcut această greşeală vreodată.

Trebuia să reiau interviul, aşa că am luat o înghițitură de vin.

– Acum îmi spui care sînt cele mai urîte şi cele mai frumoase amintiri?

– Bine. S-ar putea să rămîi surprinsă. Deşertul. Cele mai urîte amintiri sînt acelea despre insecte. Muşte, țînțari, scorpioni. Muştele erau cele mai rele. Într-o după-amiază, la Abu Sueir, eram în cortul meu şi proviziile se

terminaseră. Am luat o cutie de gem, am ținut-o bine în timp ce scuturam muștele de pe ea, am uns un biscuit încercînd să-l feresc de atacul muștelor, apoi am încercat să-l bag în gură. Muștele se strecurau în gura mea şi nu puteam să le alung... Şi acum mă trezesc noaptea cu senzația oribilă de aripi fîlfîindu-mi în gură şi cu bîzîitul răsunîndu-mi în cap. Bob îmi spunea: „Din toate locurile oribile de pe pămînt, acesta este cel mai oribil".

– Ai o memorie bună, dacă-ți aminteşti cuvintele lui şi zîmbeşti.

– Zîmbesc din pricina lui Bob, nu a muştelor. E una dintre cele mai frumoase amintiri ale mele – deşi mai sînt şi altele.

– Vrei să-mi spui despre ele?

– Draga mea, cu multă plăcere, dacă ai timp.

– Am vreo trei săptămîni şi nimic altceva de făcut, decît să te urmăresc şi să te pisez cu întrebări.

Theodore îşi frecă palmele.

– Ce veste bună. Atunci vrei să mă scuzi vreo două ceasuri? Am puțină treabă. Ginerele meu îşi cumpără o casă în zonă şi m-am oferit voluntar să-l ajut. Mă întorc în jur de şase.

– Desigur. Pot să revin mîine? Sau poimîine?

– Nu, nu, vreau să te simți bine. Măcar o după-amiază lasă deoparte vinovăția! Voiam să vă invit pe tine şi pe fotograful tău, David, nu-i aşa, să veniți la mine diseară. Sper ca pînă atunci să nu mai fii atît de severă şi să bei un păhărel de vin. Rămîi aici, iar pe David îl iau cînd mă întorc. Înoată, dacă îți place. Bazinul este în spatele căsuței.

Propunerea era foarte tentantă, însă nu mă pregătisem pentru aşa ceva.

Theodore bănui reținerea mea şi-mi zise:

– Dacă te duci în *pigeonnier*, vei găsi acolo un sortiment variat de costume de baie. Sînt sigur că vei găsi unul pe plac şi pe măsură, chiar dacă nu sînt ultima modă la Paris. Eşti invitata mea.

CAPITOLUL 8

Nu am mai ajuns pînă la *pigeonnier.* Am admirat împrejurimile piscinei; era un loc minunat, cu faianță model roman, mozaicul şi terasa în culori pastelate. M-am gîndit că Theodore fusese un avocat foarte bun, dacă-şi permitea o asemenea casă la pensie.

M-am întins pe un şezlong de pe terasă şi am închis puțin ochii, ca să mi-i feresc de soare. Am auzit clipocitul apei şi cînd am deschis ochii l-am văzut pe David ieşind din apă.

– Trezeşte-te, Frumoasă Adormită, e trecut de şase şi te-ai înroşit la față.

Dormisem mai bine de trei ore.

– Oh, Doamne! Unde e Theodore?

– S-a dus să-i spună menajerei să pregătească cina şi ceva de băut. Cumsecade tipul, nu-i aşa?

– Este drăguț. Nu-mi vine să cred că am dormit o după-amiază întreagă – voisem să înot.

– Ți-a prins bine. Poți să înoți acum. David se apropie de mine cu trupul său ud, amenințător de sexy.

– Oh, David! Nu pot. Mi-e ruşine de el – poate îşi dă seama că sînt însărcinată.

– Şi ce dacă? Pentru Dumnezeu, de ce să-ți fie ruşine?

– Nu îmi este ruşine. Nu cred că e prea... profesional, atîta tot.

– E neprofesional să fii însărcinată? rîse el şi cîteva picături de apă căzură pe pielea mea încinsă. Mai bine spune-i profesionistă afectată. Oh, vai de mine! Voi, femeile vă faceți singure viața complicată. Sînteți prea complicate. Sau nebune. Eu mai intru în apă.

Theodore apăru cu o tavă pe care adusese băuturi şi cîteva măsline.

– Bună ziua, din nou. Ai înotat?

– Trebuie să recunosc spre ruşinea mea că am adormit imediat ce m-am întins.

– Dar te-ai simțit bine, sper?

– Cel mai bine. Cum a mers întîlnirea?

– Întîlnirea? zise el perplex – vîrsta era de vină. Ah, da, casa. Perfect, mulțumesc. Acum, ce beți? Campari, gin, vin alb sau roşu? Am adus tot ce sper să vă tenteze.

Mi-am ascuns privirea de David, însă îl vedeam că mă urmăreşte din apă, printre mişcările de înot.

– Un pahar de vişinată, te rog. La naiba cu abstinența, mi-am zis eu. Dacă tot se spune că ar trebui să trăiesc din plin, fără să-mi fac prea multe probleme, atunci m-am decis să beau cîte pahare îmi va oferi Theodore. Dublu, te rog.

– Aşa îmi place!

Theodore se aşează la masă, alături de mine şi turnă pentru amîndoi.

– Cînd ai plecat, mi-ai promis să-mi povesteşti cele mai frumoase momente din război.

– Şi mie mi-am promis să nu mai discut chestiuni profesionale. Amicul tău înoată bine.

– Amicul *meu?*

– David, fotograful. Scuză-mă, mă gîndeam că lucrează pentru tine.

Ideea m-am făcut zăîmbesc.

– Aş fi vrut să fie aşa! David nu lucrează pentru nimeni. El e un lup singuratic. Colaborator extern. Şi eu sînt cam tot aşa, dacă mă gîndesc mai bine. Facem cartea împreună, însă el nu lucrează pentru mine – cred că l-ar amuza ideea. Ne uitam amîndoi la David care nu se oprea din turele de bazin. Cele mai frumoase clipe? am insistat eu. Uite, îți promit că nu dau drumul reportofonului – nici măcar nu mai iau notițe. Vreau să ascult, atît. Pentru mine. Să lăsăm deoparte cartea.

– Ce lucru frumos ai spus unui bătrîn. Theodore mă privi cu căldură. Cele mai frumoase clipe? Cînd jucam cricket cu nişte băieți din escadronul 70 lîngă Alamein, pe malul apei. Au fost multe clipe frumoase. E mai uşor să-ți aminteşti episoadele amuzante, decît de clipele de groază cînd fuselajul era sfîrtecat de proiectile şi noi ne spuneam rugăciunile. Cîteva amintiri nostime se leagă de mecanicii care încărcau bombele. De meseria şi de priceperea lor depindeau viețile noastre. Un echipaj bun putea doborî un avion inamic în mai puțin de zece minute. De îndată ce reveneam după un raid, ei ieşeau şi reîncărcau pentru următorul, în caz că era nevoie să ieşim iar. Țin minte o seară cînd am revenit la bază pe la două noaptea, iar băieții i-au făcut o festă lui Bert Pearson. Tipul era genul dichisit şi precaut, foarte bun navigator, dar unul dintre cei mai superstițioşi.

– Mulți aviatori erau superstițioşi?

– Sigur, doar că nu recunoşteau. Spiriduşii aerului trebuiau liniştiți. Unii băieți urinau pe avion, aceasta fiind o ceremonie înainte de decolare. Mulți erau obişnuiți cu aceeaşi rutină înainte de zbor, făceam exact aceleaşi mişcări pentru a ne purta noroc; fiecare avea talismanul său. Bert, ca să nu rămînă mai prejos, avea patru. Țin minte purceluşul din lemn pe care-l făcuse la şcoală, cînd era puşti, apoi batista pătată, plus că nu zbura fără să aibă în buzunar sutienul prietenei sale.

Theodore rîse.

– Şi care era cel de-al patrulea?

– Oh, Betty! Betty Grable! Bert avea pe panoul de navigație o fotografie a ei. O lua cu el este tot, chiar şi cînd urcam pe un avion nou, Betty era prima la post. Înainte de a ne lua zborul o săruta, iar la aterizare o mai săruta o dată, o ştergea de praf cu batista pătată şi scotea uşor pionezele cu care fusese prinsă. Ritualul era tandru. De aceea el pleca ultimul din avion, aceasta fiind cheia povestirii. În noaptea aceea mecanicii încărcaseră bombele înainte de ieşirea lui Bert de la bord. L-au convins că leşinase în aer şi că ne întorsesem cu bombele nelansate. Bert veni la popotă alb ca varul şi tremurînd ca varga. Era convins că se îmbolnăvise de febra deşertului, jură că văzuse bombele căzînd prin trapă – el însuşi le numărase şi nu-i venea să creadă că aterizasem cu încărcătura completă. Mi-a strîns mîna cinci minute mulțumindu-mi pentru aterizarea lină şi spuse că le salvasem viețile. Băieții se prăpădeau de rîs; de atunci încolo l-au poreclit „Betie Lansează Bombele".

Theodore se opri, iar David ieşi din apă şi se scutură. Theodore îi aruncă un prosop şi-i făcu semn spre tava cu pahare. După ce-şi turnă într-un pahar gin şi

tonic, David se întinse pe terasă la soare. Îmi venea să mă întind lîngă el.

– Oamenii de la sol valorau greutatea lor în aur. În special artileriştii de la sol. Pe unul din ei l-am văzut nu demult – un scoțian Gregor Robertson. Era soldat de aviație, cel mai mic în grad la Abu Sueir... Gregor s-a înrolat voluntar ca trăgător la sol pentru cîțiva bănuți în plus la cei trei şilingi pe zi plătiți de forțele RAF. Mi-a spus că nu cei şase pence l-au convins. Studiase cu atenție şansele de avansare, care se puteau ridica pînă la rangul de caporal sanitar. Nu-i plăcea ideea să-i întîlnească pe băieți la Oban şi să spună că ştie totul despre fecale pe front. Şi băieții de la serviciile medicale aveau insignele lor – pe care te las să ți le imaginezi singură, ştiind că motto-ul lor era: „Semper in Excretum". Theodore nu mai putea de rîs. Avea un rîs molipsitor. Gregor a venit la mine vara trecută împreună cu nepotul său. Am stat de vorbă despre vremurile acelea la Abu Sueir, iar cînd puştiul l-a întrebat ce a fost în război, Gregor a zîmbit şi a răspuns: „Am fost foarte speriat, fiule, foarte speriat". Cu toții am fost, dar puşcaşii de sol aveau puține şanse să supraviețuiască unui atac aerian; erau poziționați la marginea aerodromului şi ca nişte rațe bune de vînat, băieții din avioane alergau după ei să-i mitralieze. Gregor mi-a spus că înainte de război era necăjit fiindcă înălțimea îl dezavantaja, dar, singurul lucru care l-a scăpat de pe front în zilele acelea a fost faptul că se putea ascunde în întregime sub cascheta. Cred că e destul de mult pentru trei pence şi şase silingi pe zi, nu-i aşa?

– Continuă, am insistat eu. Cum era viața voastră cînd nu zburați?

– Mîncarea era mizerabilă. Ca escadron venit după atac puteai să speri că vei mînca vacă tocată şi biscuiți terciuiți. Cu puțin noroc căpătai puțină costiță subțire ca foița de țigară. Nu permisii, nu liber, nu baruri sau filme. Yankeii erau de invidiat în multe privințe, dar mai ales pentru condițiile în care trăiau. Mulți aviatori căpătau gustul pentru modul de viață american după terminarea războiului.

– Dar tu?

– Eu eram mare fumător de *Lucky Strike* după război.

– Mulți americani zburau în deşert la vremea aceea?

Theodore pierdu interesul. Bău din pahar şi spuse pe un ton obosit:

– Primele escadroane de avioane ale forțelor USAAF au început să sosească prin toamna lui '42, dar trebuie să verifici. Aici nu te pot ajuta cu nimic.

– Cartea nu este despre americani, decît dacă sînt legați în vreun fel de escadroanele RAF.

– Aşa m-am gîndit şi eu. Acum insist să nu mai vorbim despre trecut – pentru o zi te-am plictisit şi pe tine, dar m-am plictisit şi eu destul. Mai bău din vin şi murmură: „Unde a zburat strălucirea vizionară? Unde sînt acum gloria şi strălucirea?"

Am pus mîna pe creion, deşi promisesem să nu o fac.

– Cine a spus asta?

– Wordsworth, răspunse David prompt.

– De ce ai ales forțele RAF pentru retrospectiva ta, în locul altor arme? mă întrebă Theodore.

– O să-ți spun, dar în afara serviciului, că nu am un motiv anume. E ceva sentimental în ceea ce mă pri-

veşte. Singurele date despre război sînt acelea pe care le am din filme. Nu mi-au plăcut niciodată scenele acelea cu ostaşi bîjbîind prin întuneric, tăind gîturile nemților, tîrîndu-se prin noroaie... Scenele acelea nu-mi spun mai nimic, dacă mă înțelegi. Prea multe arme, baionete, tancuri explodînd – este prea aproape de locul acțiunii, prea sîngeros şi crud şi puțin cam prea... masculin. L-am văzut pe David zîmbind cînd am spus asta.

– Dar ce ai împotriva marinei?

– Nimic, dar am rău de mare. Ei tot timpul sînt în submarine, fumează pipă, poartă pulovere albe, cu guler răsucit şi şapca într-o parte pe frunte.

– Ai dreptate.

– Dar cei din RAF... ah, dintotdeauna mi-am dorit o haină Irvin. Ce frumos e să spui că porneşti spre întinderile azurii, unde libertatea te înconjoară, unde cavalerii aerului se adună în grupuri şi nimicesc adversarii. Ştii, scenele acelea cu „Inamic la ora şapte, pe urmele tale, Twister! Un iepure pe secțiunea roşie!" şi toate replicile acelea concise. E foarte interesant.

– Dar nu ți se pare că exagerezi cu romantismul în aceste poveşti simple? remarcă el.

– Sper că vor avea efectul acesta. Ce e rău în romanțarea unor întîmplări adevărate? Cui i-ar dăuna?

– Ei, aceasta e o întrebare serioasă, care merită un răspuns bine-gîndit.

Înainte de cină Theodore făcu o baie în piscină ca să capete poftă de mîncare. Mărturisesc, eram curioasă să-l văd în chiloți de baie – ca să-mi dau seama dacă arăta de vîrsta împlinită. Vîrsta tatălui meu a fost întotdeauna un mister pentru mine. Cînd eram mică, aşa îmi spune

el, îl descriam ca fiind „bătrîn ca Dumnezeu". Probabil că aceasta se dorea a fi un compliment, o măsură a semnificației şi autorității din viața mea. Cînd trecusem de adolescență, am început să-l descriu, împreună cu mama, ca „bătrîn" sau „bătrîn ca dealurile", sau „incredibil de bătrîn". De fapt şi despre mama spuneam la fel. Amîndoi erau trecuți de cincizeci de ani. Părinții mei rămaseră neschimbați aproape zece ani, numai eu fiind cea pe umerii căreia se vedea trecerea timpului.

Nu vedeam acelaşi lucru la Charlie, sau la David, ori la Becca, dar la mine vedeam zilnic schimbările. În primele luni de sarcină, cînd mă gîndeam la copilul meu, nu mă puteam abține să nu scotocesc că anul viitor pe vremea aceasta copilul meu va avea şapte luni... Cînd va merge la şcoală, eu voi avea treizeci şi şase de ani. Cînd va merge la liceu, eu voi fi trecut de patruzeci, apoi slalomul căpăta viteză spre bătrînețe şi moarte.

Copilaşul meu nerăbdător să ajungă la vîrsta de la care poate începe călătoriile cele mai palpitante prin Thorpe Park, vîrsta la care poate dormi singur sau călători cu metroul neînsoțit, vîrsta la care poate să-şi aleagă hainele, prietenii şi prietenele, vîrsta cînd va lua carnetul de conducere, acest copil era bomba mea miniaturizată, cu temporizare.

Nu aveam nici o cale de a-mi încetini declinul fără să-i afectez lui evoluția. Bine, miliarde de oameni înaintea mea s-au confruntat cu această problemă, dar asta nu a însemnat că pastila a fost mai puțin amară la înghițit. Doream să o aud pe mama spunîndu-mi acele cuvinte liniştitoare: „Va fi bine, totul va fi bine, mereu vei fi frumoasă, fericită, iar eu voi fi mereu alături de tine..." Singura problemă era că ea nu va mai fi. Oare cît va

mai trece pînă ce şi eu voi spune aceste cuvinte la rîndul meu, dar le va auzi altcineva? Dacă eu începeam deja să-mi număr zilele rămase, atunci cîte îi mai rămăseseră mamei? Ce dacă ea era ultima persoană căreia i-aş fi împărtăşit aceste temeri? Pe mine tot nu mă ajuta cu nimic. Acum ştiam că încearcă să fie o gazdă bună pentru cincizeci de persoane, iar în acel moment mi se păru inadecvat să gem din cauza apropierii de mormîntul veşnic.

– Ce te-a întristat, iubito? Vocea lui David mă trezi din amorțeală.

– Bătrînețea, am răspuns eu îmbufnată.

– Eu aş zice că bătrînul se ține încă bine.

– Nu de a lui e vorba, ci de a mea. Sînt geloasă pe Theodore. Cred că e minunat să te uiți în urmă la viața ta de la adăpostul apropierii sfîrşitului ei. Theodore şi părinții mei pot vorbi despre trecutul lor ca despre ceva demn, imortalizat în piatră.

– Elle, dar de-abia ai împlinit treizeci şi unu de ani.

– Bine, nu sînt încă bătrînă, dar nici tînără. Îmi vine să vomit. Sînt bună de aruncat.

– Eşti copleşită de hormoni.

– Nu glumesc, David, vorbesc serios. Nu voi ajunge prim-ministru, sau primă-balerină, sau industriaş şi nici inventatorul unui medicament miraculos. Dacă aş mai fi avut douăzeci şi opt de ani, poate mai reuşeam ceva, dar acum e prea tîrziu. Atîtea visuri. S-au încheiat.

– Nu mi-ai spus niciodată că tînjeşti după Nota Zece.

– Nu tînjesc. Niciodată nu am tînjit, dar atîtea... Ce pot să ajung acum? Redactor la *The Times?* Aş vrea eu. Nu pot face față, dacă asta se cere pentru funcție şi oricum nu am un dosar prea bogat. Se întrevede vreo

invitație de a deveni redactor la *Harper's Bazaar* sau *Vogue,* sau *The New Yorker?* Aș! În viitor singura mea opțiune va fi de a-mi continua cariera de colaborator, să închiriez o tarabă în piața Portobello, unde să vînd antichități sau să-mi vînd apartamentul și să investesc banii într-o florărie din Truro. Mă aștepta apoi maternitatea – oh, Dumnezeule – aceasta avînd să pună capăt oricăror aspirații de care mă mai agățam. Dacă David avea să spună că ar trebui să aștept cu nerăbdare să devin mamă, mi-am jurat că îl voi strînge de gît.

– Mai bine să fie în Portobello, decît în Truro fiindcă îmi va fi greu cu deplasarea.

– David, niciodată nu mă iei în serios. Vorbesc serios. Ce se va alege de mine? În afară de faptul că voi îmbătrîni...

Întotdeauna am crezut că fiecare ajunge la o vîrstă de la care, pînă la sfîrșitul amar al vieții, rămîne static emoțional și psihologic. Mama a trecut în această fază cam la vîrsta mea, treizeci sau treizeci și unu de ani, cînd l-a cunoscut pe tata. Tot ce a făcut sau a simțit de atunci se întîmplă ca atunci cînd avea treizeci de ani. Dragul de tata? Nu știu ce să spun despre el. La el mă gîndesc ca la un tînăr de douăzeci și doi de ani, în floarea bărbăției, cu ochi luminoși, un zîmbet strengăresc pe buze și șapca lăsată pe-o parte, deși are patruzeci de ani. Dat fiind faptul că ochii mei de copil miop au luat contact cu el cînd avea patruzeci și trei de ani, cele spuse mai devreme par un paradox. De cele mai multe ori cînd văd în ochii lui acea strălucire și pe chipul lui surîsul tineresc, știu că a rămas la douăzeci și doi de ani – nu contează că nu mai are toți dinții în gură.

Doar atunci cînd stătea de vorbă cu mine sau cu Charlie pe tema economiilor din buget, atunci mă gîndesc la el cînd avea patruzeci şi doi. Altfel e mai tînăr decît primăvara însăşi. Cred că şi pe el l-ar amuza, dacă aş avea curajul să-i spun toate acestea. Mama nu e ca primăvara; ea este o vară fierbinte an de an.

Ei bine, Theodore era cu totul altceva. Mi se păru mult îmbătrînit, ajuns la vîrsta de aur ca avocat respectat: avea şaizeci şi cinci de ani. Sînt convinsă că, pe vremea cînd era pilot, obişnuia să amintească fiecăruia de datoriile faţă de patrie, de responsabilităţile pe care le aveam. Parcă îl vedeam. Înţeleptul, raţionalul colonel de aviaţie Theodore Hamilton, decorat cu medalia pentru merite deosebite şi cu crucea militară. Se născuse la şaizeci de ani.

L-am privit şi pe David, care stătea lungit pe terasă şi mă privea nedumerit. El era cel mai greu de încadrat. Nu ştiam care putea fi vîrsta lui potrivită – poate cincizeci? Poate o sută zece?

– De cîţi ani te simţi, David?

– De cîţi ani mă simt? Mă simt antic. Tu mă faci să mă simt antic.

– Ba nu. Ce vîrstă ve? cind te gîndeşti la tine însuţi?

– Nouăsprezece.

– Nouăsprezece? Era să cad iar de pe şezlong.

– Mă văd la nouăsprezece ani, cînd duceam bătălii aprige cu acneea şi cu ejacularea prematură.

– Prostii. Nici nu-mi vine să cred că ai avut vreodată nouăsprezece ani.

– Dacă nu vrei acest răspuns, de ce mi-ai mai pus întrebarea? Dar tu, iubito? Tu cîţi ani ai de fapt?

Eu? Nu mă puteam gîndi la un răspuns exact, la o

vîrstă perfectă, fiindcă întreaga mea viață m-am simțit nefericită – la şaptesprezece ani fiindcă nu eram îndeajuns de matură, iar la optsprezece eram distrusă pentru că viața trecuse degrabă pe lîngă mine. Speram că voi mai înflori o dată.

Nu puteam spune că nu m-am mai dezvoltat, dar relația ta cu restul lumii, la un moment dat în viață, ți se pare foarte importantă şi consideri vîrsta respectivă ca pe un punct de referință pentru toate celelalte. De aceea bătrînețea e atît de tragică: poate sub riduri şi sub încheieturile anchilozate omul a rămas tînăr. Exact aşa sînt mama şi tata. Oamenii se uită la ei şi spun „bătrînii", dar eu îi privesc şi cred că ştiu cum au fost; sau cum sînt încă.

– Eu cred că sînt un copil precoce la şase ani.

– Mi se pare exact.

De aceea mă uitam atentă la Theodore cînd a reapărut în chiloții de baie. Nu era vorba că îmi plăcea, dar era un bărbat impresionant şi puternic, chiar frumos în multe privințe şi voiam să văd ce se întîmplase cu trupul său, exact cum ar fi fost interesat un medic legist. Nu arăta rău deloc. Era foarte înalt şi vînjos, avea mîinile şi picioarele lungi şi se mişca grațios ca o felină, aproape ca David. Desigur că pielea i se lăsase pe la şolduri, aşa cum văzusem că i se întîmplase şi tatei, dar prin materialul şortului mătăsos se vedea o osatură şi muşchii încă viguroşi şi supli. Înota bine, nu la fel de repede ca David, dar se deplasa într-un ritm constant. Poate că nu mai trebuia să dovedească nimic. Am observat că David mă văzuse că îl privesc.

– Cred că te-a bătut prea mult soarele în cap. Am impresia că eşti bolnavă, într-un fel, mormăi el.

– Dacă îți închipui că mă uit la el ca la un bărbat, tu eşti bolnav. Îmi pare un tip fascinant, atîta tot. Sau eşti gelos? David nu-mi răspunse. Doamne, David, o clipă chiar ai fost, nu-i aşa? Ai fost gelos.

– Şi ce-i cu asta?

Am sărit şi l-am sărutat.

– E minunat, asta-i. Sincer vorbind, îmi imaginam cum e să fii văduvă de război. Mă vedeam în holul casei cu copilul în braţe, primindu-l pe poştaşul care-mi aducea telegrama prin care eram anunţată că soţul meu a murit în glorie, răpus de un pilot deasupra localităţii Sidi Barrani. Parcă mă văd – aş zîmbi cu tărie, mi-aş mîngîia copilaşul pe creştet şi i-aş mulţumi politicos ofiţerului care mi-a adus vestea...

– Ai început să ai obsesii. Draga mea, ţi-am mai spus, eşti bolnavă, zise el zîmbind compătimitor.

Mai bine nu i-aş fi spus nimic – doream din toată inima să pot şterge cu desăvîrşire tot ce spusesem, ca atunci cînd ştergi o înregistrare de pe bandă, dar, o spusesem şi, într-un mod ciudat, vorbisem chiar serios.

Era o seară călduroasă, înmiresmată, cerul sclipea de stele, luna strălucea, iar briza făcea apa piscinei să se înfioare, clipocind unde atingea marginile bazinului. La cină nu am discutat prea multe, oricum, nu despre război. Îmi amintesc că vorbisem despre pierderile înregistrate în regiune şi de beneficiile pe care le-au adus rezidenţii britanici. La desert David şi Theodore au început să discute despre fotografii, iar eu am aţipit şi am visat ceva legat de mine, David şi copilul nostru...

– Elena? am tresărit cînd Theodore mi se adresă. Elena, nu ştii să înoţi? Te-aş învăţa cît timp stai aici.

– Înot foarte bine, am răspuns cu hotărîre. Ca un peşte.

– Nici acum nu vrei să înoți? E momentul cel mai bun al zilei pentru o baie – şi apa e mai caldă. Aş dori să te simți ca acasă aici, mai ales dacă vei rămîne cîteva săptămîni. În secundele care s-au scurs pînă ce am găsit o scuză plauzibilă interveni David:

– Crede că e prea grasă, zise el amuzat. Nu vrea să o vadă nimeni în costum de baie.

– În cazul acesta, David, poate că ar fi momentul oportun să- ți arăt fotografiile despre care ți-am povestit mai devreme şi să-mi vezi aparatul foto. Se ridică. Te lăsăm în largul tău, draga mea. Casa mea vă stă la dispoziție. Dacă preferi, poți să stingi luminile din piscină, deşi mă îndoiesc că ai ceva de ascuns.

Nimic mai mult decît un copil, mi-am zis eu în gînd. Era foarte primitor, iar eu mă simțeam tentată de apă, aşa că m-am decis. Sincer vorbind, nimic nu-mi plăcea mai mult decît o baie în intimitate într-o piscină inundată de lumină. Cînd Theodore şi David intrară, m-am dus în *pigeonnier* şi am aprins lumina. Am văzut cinci tablouri în încăperea principală şi tabloul neterminat de pe şevalet. Erau nişte picturi viguroase: mă aştetasem la scene bucolice, în nuanțe palide, dar acestea erau vii, puternice, pline de pasiune.

Am deschis încet uşa de la camera următoare, aşteptînd să dau de cabina de duş, dar prima ducea într-un dulap în perete, unde pînze de toate mărimile erau depozitate, iar pe un raft întreg, exact cum promisese Theodore, se găseau o mulțime de costume de baie. Unele erau vechi, cu fustițe scurte, volănaşe şi bustiere cu balene.

Mă gîndeam că fuseseră toate ale soției lui. Altele erau sumare şi ele aparținuseră probabil fiicei lui, sau lui Giselle. M-am dezbrăcat şi am luat pe mine un costum întreg, negru şi am pornit spre piscină.

Am înotat cîteva ture în apa caldă, iar aerul nopții mă învăluia plăcut; cerul deasupra mea se întindea nesfîrşit şi, după ce am stat destul cît să mă tem că am profitat prea mult de amabilitatea gazdei de a se retrage în casă, am ieşit din apă şi m-am dus înapoi spre *pigeonnier*. Căutam baia, dar am deschis o a doua uşă care ducea într-o cămăruță fără ferestre. Am căutat întrerupătorul de lumină şi cînd încăperea a devenit accesibilă, am văzut pe un raft nişte fotografii.

Chiar şi pe jos erau împrăştiate foarte multe. M-am apropiat şi am văzut că în toate era o tînără în haină roşie. Era drăguță şi m-am întrebat dacă era soția lui Theodore sau fiica. M-am apropiat mai bine de fotografii tremurînd din cauza răcorii din încăpere. Am ridicat o fotografie şi chipul pe care l-am văzut în fața ochilor mi-a amintit de o altă figură celebră: de Ingrid Bergman în filmele văzute de mult. M-am uitat mai cu atenție. Nu era nici soția, nici fiica lui, nici Ingrid Bergman.

Era o fotografie pe care nu o mai văzusem pînă atunci, dar era fotografia mamei.

Libia
Lt. Col. Av. Hamilton
Escadronul 36 DAF Misurata, Gardabia
2 aprilie 1943

„Scumpa mea Anna, fata mea de aur,
Tocmai m-am trezit dintr-o ațipeală scurtă şi vîrful

nasului mi s-a ars la soare. Aveam senzația că am ajuns la locul veşniciei... După atîtea zile de aşteptare, vîntul s-a domolit şi am putut să ne luăm zborul. Noaptea avem vizibilitate perfectă şi am avut treabă destulă, mai mult de atît nu pot scrie deoarece cenzura nu-mi permite. Țin minte zilele de la Ish cînd am lucrat şi eu la cenzură – trei ore în fiecare dimineață citeam scrisorile camarazilor mei, apoi m-am dus la masă şi am mai găsit douăsprezece plus două cablograme care mă aşteptau cu nerăbdare. Alteori aş fi fost bucuros, dar în ziua aceea nu aveam chef să le frunzăresc; era cu mult înainte să începem să corespondăm.

E greu să găseşti un loc unde să fii singur ca să poți scrie. De cînd am sosit aici, băieții s-au mai înveselit – nu e aceeaşi veselie ca în lumea în care trăieşti tu, dar pentru deşert e o viață alertă. Se vorbeşte mult despre yankei, mai ales despre sexul frumos – s-a stîrnit agitație fiindcă a sosit un grup de asistente ale crucii roşii, pe care băieții le-au botezat „Yankeele". Unul din camarazii mei s-a întors în Anglia la un curs, s-a căsătorit cu o englezoaică de acolo, iar cînd vicarul a întrebat: „O iei pe femeia aceasta..." el s-a pierdut şi a spus: „Păi, sigur", exact cum spun ai voştri. Iată cum compatrioții tăi şi-au pus amprenta în acest război, rămînînd proverbiali cu expresiile lor.

Ți-am povestit de puşcaşul meu Bob, care tocmai a fost făcut ofițer, şi îmi spusese că era subofițer de mai mulți ani decît împlinisem eu. Chiar aseară, a făcut cinste pentru eveniment şi s-a lăsat dus de cîteva pahare, făcînd mult tărăboi. Este australian şi nu are prea multă şcoală, însă curaj are cît un leu. Asemenea oameni te lasă cu impresia că mereu primesc mai puțin decît me-

rită. Oricum, mă consider binecuvîntat că mă aflu printre ei. Sînt convins că băieții se bizuie mai mult pe mitraliera lui Bob decît pe talentele mele de pilot ca să ajungem acasă vii şi întregi. Mai e un tip aici, foarte nostim, un scoțian din nordul Glasgow-ului. El e artilerist. Tocmai admiram una dintre armele lui – un adevărat tun, nu glumă. El l-a mîngîiat, mîndru ca o mamă care are un bebeluş şi a spus: „Un tun ca acesta sfîrtecă un om într-o secundă". „Sau o femeie" am replicat eu prompt, însă el a dat imediat altă replică printre dinți: „Ei, băiete, o femeie poate sfîrteca un bărbat la fel de bine cum o face şi un tun".

Am fost foarte ocupat, draga mea, iar dimineața mă tîrăsc pînă în pat şi îmi promit că mîine îți voi scrie. De fapt nu adorm fiindcă mă gîndesc la tine şi visez că sîntem împreună. Niciodată pînă acum nu mă trezeam noaptea plin de dorință, dar, de cînd ne-am despărțit, a devenit o experiență frecventă. De acum încolo permisiile mele au rămas la voia soartei – oricît îmi lungesc gîtul să întrezăresc ceva, tot degeaba. După ce am făcut turul la Ish şi am avut permisiile acelea cînd ne-am văzut la Cairo, vreo cîteva luni nu voi mai avea nici o ocazie să ies. Cu mult noroc, poate ciupesc o zi, două.

Draga mea, draga mea, draga mea – iubita mea de aur – mă doare inima cînd mă gîndesc la tine şi-i invidiez pe toți aceia care stau în preajma ta. La Cairo vorbim despre „Lebăda de gabardină", însă aş da toată onoarea prăfuitului meu costum de pilot ca să pot ajunge la tine, să te pot vedea în fiecare zi, în fiecare noapte... Cîțiva băieți se pregătesc de plecare pentru cîteva zile; au permisie şi merg la Cairo şi Alexandria, norocoşii! Era cît pe ce să le dau adresa ta ca să pot apoi trăi din

descrierea pe care mi-o vor face la întoarcere. Apoi m-am răzgîndit. Escadronul nostru e plin de băieți buni, dar m-am simțit groaznic de nedreptățit gîndindu-mă că mă vor pune în umbră. Dacă ai cunoaşte pe cîțiva din tipii cu care zbor, aş rata şansa de a te mai revedea – mi-aş căuta de drum, ca să nu-ți mai stau în cale.

Şi aşa nu ştiu ce şanse am în fața ta, cu sau fără concurență. Ultimele zile pe care le-am petrecut la Cairo împreună au fost peste puterile mele omeneşti. Spui că trebuie să trăim clipa şi sînt de acord; că nu trebuie să privim înapoi şi nu trebuie să regretăm sau să ne temem; voi încerca să țin minte asta. Trebuie să ne mulțumim cu ceea ce ținem în ambele mîini şi să nu ne facem probleme pentru ce va veni. Tocmai pentru „a nu-mi face probleme" îmi fac probleme...

Ştiu că ai dreptate şi îți invidiez sîngele rece, dar te şi iubesc pentru asta – te iubesc pentru inima bună pe care o ai şi iubesc fiecare părticică din tine. Stau la popotă şi ascult discurile pe care le-au adus băieții – „Pînă atunci", „Călătorie Sentimentală", „Voi mai trece pe aici" – ştiu că toți auzim aceleaşi cuvinte, cu siguranță scrise pentru iubita cuiva, pentru dragostea cuiva... Azi-dimineață l-am auzit pe Jo Stafford cîntînd „Eşti a mea" Cu siguranță că versul „vezi piramidele de pe Nil" a fost scris pentru noi. Şi pentru cei cîțiva băieți ca mine. Sper că nu-ți petreci prea mult timp cu ofițerii de la alte arme – ştiu că nu pot să-ți doresc singurătatea, dar nădăjduiesc că-mi vei rămîne fidelă, dacă nu mie, măcar Cavalerilor Aerului. Aceasta ar fi o oarecare consolare. Dacă mi te-aş imagina în brațele unui husar din divizia a 11-a, îmbrăcat în pantalonii aceia roz, acea zi ar fi ultima pentru bietul călător al deşertului. Ne con-

solăm cu poveşti ale ofiţerilor, ca să treacă timpul mai puţin dureros... Ai grijă, frumoasă domnişoară, şi stai departe de Culegătorii de Cireşe.

Supravieţuiesc visîndu-te în braţele mele, pe acoperişul hotelului Continental, *înconjuraţi de muzică; cîte o lacrimă îmi scaldă obrajii cînd îmi închipui razele de lumină dansîndu-ţi pe chip, iar razele lunii formînd în jurul capului tău o aureolă.*

În ultima ta scrisoare, din 24 martie, pe care am primit-o cu trei zile mai tîrziu, îmi spuneai că ţi-ai pierdut inima împotriva voinţei tale. Dragă doamnă, dacă este aşa, atunci mă rog să rămîi la fel de slabă şi neajutorată, iar inima ta să fie tot a mea. Spui că vom avea timp destul – am încredere în spusele tale. Vezi, va trebui să trăim cu speranţa, acceptîndu-ne destinul, crezînd în noi înşine, dar e greu să nu cazi din cînd în cînd în disperare. Cei de sus numesc asta „văicăreală" şi nu-i văd cu ochi buni pe cei care-i cad victime. Eu sînt susţinut de o trinitate diferită – dragostea pentru tine, faptul că ştiu că ţii la mine şi hotărîrea mea de a trăi pentru a te mai revedea. Dacă există o şansă la o mie să se întîmple în următoarele patru luni, nici Cerul, nici nemţii, nici căpitanul sau diavolul nu mă vor împiedica să te văd.

Dragostea mea, băieţii mă cheamă la bar – dar pe mine nu mă trage inima; ştii unde trage inima mea. Trebuie să termin mai repede de scris scrisoarea, ca să nu devin plictisitor. Dragostea mea, ciudat dar sînt foarte fericit. Am o siguranţă în privinţa viitorului. Te sărut de o mie de ori, fată cu părul de aur. Cînd ne-am despărţit, ţi-am lăsat o sărutare în palmă, ca să o păstrezi cu tine, oriunde vei merge, ca ea să ţină locul iubirii mele pînă la

revedere – mai ai sărutarea mea? Cu siguranță că inima îți aparține şi, ştiindu-mi inima lîngă a ta, mă simt mai bine – păzeşte-o cu străşnicie! Numai aşa pot face față prezentului. Mă mai consolez şi cu cîteva pahare de coniac şi totul se mai linişteşte.

Trăiṁ prin fapte, nu în ani;
prin gînduri, nu prin răsuflări
Prin sentimente, nu prin cifre pe disc;
Nu trebuie să măsurăm timpul prin bătălie inimii;
cel ce trăieşte mult
Ce gîndeşte mult, ce simte nobil,
acela trăieşte cel mai bine.

Dragă inima mea, nu întotdeauna am gînduri din cele mai nobile, dar ele ți se adresează doar ție. Prețuiesc fiecare amintire, din clipa cînd ne-am cunoscut. Poate că amintirea este ea însăşi o pasiune puternică a dragostei. Cît am fost împreună – cinci zile? Aceste zile sînt toată viața mea, iar tu le ții în mîinile tale, în palmele tale.

Al tău, pe veci, Theodore"

Cînd se întoarse la apartamentul din Zamalek Anna Kézdy puse scrisoarea alături de celelalte primite de la Theodore, într-un sertar al comodei, între furourile de mătase. Avea douăzeci de minute ca să facă baie şi să se îmbrace înainte de venirea lui Mac; se duceau la o recepție. Îşi turnă ceva de băut şi puse paharul pe marginea căzii, apoi închise ochii. Lacrimile i se prelingeau printre pleoapele închise.

Fără muncă era sigură că nu ar mai avea nici un rost

în viață; singurul lucru care o ajuta era să-şi găsească mereu ceva de făcut. Munca îi oferea anestezicul care-i permitea să treacă brusc de la o stare la alta, iar stilul haotic al lui McClure o ajuta în acest sens.

De obicei el pleca de la misiunea SUA seara, după ce pleca ea, dar dimineața ea venea întotdeauna prima. Aranja biroul şi punea documentele în ordine, apoi ziua de lucru începea. De la opt la unu muncea pe brînci, dactilografia, stenografia, prelua convorbirile lui Mac în cazurile cînd aceasta nu dorea să vorbească, aranja vizite la VIP-uri, îi liniştea pe tinerii ofițeri şi pe angajații egipteni care nu se aşteptaseră la o asemenea agitație a vieții diplomatice, aşa cum o aranjase Mac.

Statele Unite aveau mai degrabă o misiune la Cairo, nu atît o ambasadă, iar funcția oficială a lui Mac era de trimis special şi ministru plenipotențiar. Răspundea de toate şi avea grijă ca Anna să facă acelaşi lucru.

Dincolo de aerul dictatorial al lui Arthur McClure, era o plăcere să lucrezi cu el – rapid, cu o memorie extraordinară a detaliilor, capabil să se ocupe în acelaşi timp de zece lucruri diferite. Lenea îl deprima, la fel cum o deprima şi pe Anna, amîndoi alungînd-o din viețile lor. Adjunctul lui Mac, Larry, devenise aliatul Annei într-un an, cît trecuse de la sosirea ei în Cairo. Adesea luau prînzul împreună, cînd nu-i însoțeau cu rîndul pe demnitarii care voiau să viziteze Cairo sau să colinde deşertul. Anna revenea la birou la cinci şi lucra pînă la opt seara. Rareori avea timp la dispoziție pînă la începutul activităților de seară, adică participarea la petreceri, serate, dineuri şi seri de dans la club, după care de-abia aştepta să ajungă în patul din apartamentul pe care-l închiriase împreună cu Millie. La petrecerile cele mai

luxoase Anna şi Millie dădeau cu banul pentru rochia cea mai elegantă pe care o aveau. Aveau o singură rochie lungă, de seară, încîntătoare, cumpărată cu greu de la Le Salon Vert. *De multe ori nu reuşeau să doarmă decît cîteva ore pe noapte, apoi trebuiau să o ia de la capăt, dar Annei îi plăcea. Dacă trebuie să trăieşti din plin războiul, bine măcar că eşti aproape de evenimente, că munceşti pînă îți sar capacele şi că seara, cînd te bagi în pat, eşti prea obosit că să te mai gîndeşti la altceva.*

În acea săptămînă misiunea era locul cel mai aglomerat, fiindcă personalități din armată trebuiau să se întîlnească la Cairo pentru Consiliul Războiului din Orientul Mijlociu. Annei îi venea să-i sărute la rînd pe fiecare fiindcă o țineau ocupată. Trecuse mai bine de o lună de cînd nu-l văzuse pe Theodore, iar din scrisorile lui deducea că ar mai putea trece încă patru pînă ce s-ar întîlni iar. Simțea că trecuse un an. Seara, cînd se lungea pe pat, trebuia să-şi strîngă tîmplele între palme ca să alunge gîndurile sumbre că nu-l va mai revedea niciodată. Munca o împiedica să caute informații despre locul unde s-ar fi putut afla Theodore, noroc că primea scrisorile. Ar fi preferat să nu stea în atribuțiile ei dactilografierea morților şi răniților din trupele RAF. Ştia doar că escadronul 37 pleca de la Gardabia la Kairouan; o ştiuse dinaintea lui Theodore. El îi scria de trei, patru ori pe săptămînă, însă poşta mergea haotic şi, cînd nu primea scrisoarea două, trei zile, începea să-şi facă griji. Simțea cum i se înmuiau degetele în timp ce lua notițe pentru o scrisoare pe care Mac o trimitea Ministerului de Război, în care dădea situația despre misiunile aviatorilor, raportînd că erau date dispărute doar

trei avioane. La un moment dat, Mac se opri din dictare şi Anna îl văzu cum o priveşte atent pe deasupra ochelarilor cu rame metalice.

– Totul e în regulă, Anna?

– Bine, Mac, zise ea apoi îi reciti ultima propoziție, ca să ştie unde rămăsese.

Cînd sosi un teanc de scrisori, o căută pe a lui Theodore, iar cînd o găsi, o citi cu sufletul la gură, sperînd că între timp el nu se prăpădise. Mai puțin de o săptămînă din viața ei de douăzeci şi patru de ani fusese petrecută în compania lui Theodore Hamilton, dar acele zile erau cele mai îndrăgite şi mai vii din toată viața. Se îndrăgostise, deşi îşi promisese că nu o va face. Se petrecuse atît de lesne şi de calm încît nici nu realizase. Anna Kézdy nu avea decît două dorințe pe vremea cînd plecase de acasă: să-şi aducă şi ea contribuția la eforturile de război şi să nu iasă din asta cu inima rănită. Călătoria spre Cairo fusese accidentală, îi explicase lui Theodore în ziua cînd se cunoscuseră, în grădina Sharia Adly Pasha. Băuseră cafea şi mîncaseră plăcintă pînă ce se lăsase amurgul şi grădina se cufundă în lumini multicolore.

– Eram atît de dornică să fac ceva pentru război – orice. Eram gata să mă îmbrac bărbăteşte. Părinții nu au dorit să plec, dar ştiam că trebuie să o fac. Am depus cereri la armată, la Crucea Roşie şi la Departamentul de Stat, dar am refuzat armata fiindcă ar fi trebuit să rămîn în țară. Cînd Crucea Roşie mi-a oferit o slujbă în Orientul Mijlociu, am fost uimită. Nu aveam nici o pregătire – nu ştiam să bandajez un deget tăiat – dar pe ei nu i-a deranjat. Aveau nevoie de voluntari. Departamentul de Stat mi-a oferit un post în aceeaşi zonă. Înclinam spre

Crucea Roşie – părea mai aproape de linia întîi, decît munca de birou la o ambasadă.

– Şi de ce nu ai primit oferta?

– Mi-e ruşine să spun, zise Anna roşind. Bine. La ultimul interviu s-a pus problema unei instruiri şi ei m-au întrebat cum mă înțeleg cu şobolanii.

– Cu şobolanii? zise Theodore rîzînd.

– Da, cu şobolanii. Am spus că aş merita un premiu dacă aş privi unul în ochi fără să leşin. Atunci ei au considerat răspunsul nepotrivit şi mi-au sugerat să-mi retrag cererea.

– Parcă te văd mergînd prin deşert în vîrful picioarelor, zise Theodore rîzînd cu poftă. Te şi văd ridicînd lăzile cu medicamente ca să vezi dacă nu se plimbă şobolanii printre ele.

Anna îl mîngîie pe obraz şi zise:

– Aşa am ajuns în biroul lui Mac.

Sosise la Cairo în iunie 1942, iar viața o atrăsese în centrul ei precum o tornadă. Îşi aminti de jurămîntul făcut – „nu trebuie să mă îndrăgostesc de nimeni; nu trebuie să mă implic emoțional". Desigur, aceasta era o strategie defensivă, pe care o aplicase extrem de uşor la început. Cunoscuse bărbați interesanți şi atrăgători, dar pentru scurt timp. Toți fuseseră tineri, unii mai tineri decît ea – veniți la Cairo în permisii de cîteva zile, cel mult o săptămînă. O invitau la cină, discutau despre familiile lor, dansau uneori, vorbeau despre planurile din viața civilă, flirtau şi cheltuiau banii de parcă războiul ar fi fost cîştigat. Urcau în avioanele care-i purtau deasupra deşertului cu umerii lați şi zîmbetul pe buze. Foarte adesea nu se mai întorceau. Unii o asigurau că vor

reveni şi o rugau să-i lase să o sărute. Erau sărutări nevinovate. Alţii se temeau că nu se vor mai întoarce. Anna răspundea la invitaţiile tuturor; rîdea şi îi asculta pe toţi cu plăcere. Pe cei răniţi îi vizita la spital, scria scrisori în locul lor, zîmbea la glumele băieţilor, în timp ce simţea că leşină văzînd rănile în carne vie. Îşi ştergea lacrimile repede şi viaţa continua.

Pe Theodore îl văzuse la Stepheard's *cînd acesta sosise la Cairo; îl remarcase datorită înălţimii lui şi a privirii de safir. Cînd acceptase invitaţia lui în prima seară se gîndise că nu avea să fie cu nimic deosebit de ceilalţi, deşi Mac prevăzuse cu totul altceva privindu-l pe pilotul britanic. Anna rămase surprinsă că acceptase să petreacă împreună cu el ultimele zile de permisie. Compania lui îi făcea plăcere poate mai mult decît întîlnirile cu ceilalţi de dinainte. El o asculta cu plăcere şi vorbea la fel de mult ca ea, iar zidul ei de apărare, atît de bine construit şi consolidat, se dărîmă încet, încet. Cînd plecă Theo, ea îl păstră în inima sa. Faptul că se afla în Ismailia, aproape de ea şi în siguranţă contribuise la dărîmarea zidului de apărare. Poate scrisorile lui, sau accentul britanic, sau felul în care o tachina, fără a fi nepoliticos, dar intim în acelaşi timp; poate demnitatea personalităţii lui, sau poate, cum spunea şi el, doar uniforma albastră îl făcu atrăgător în ochii ei.*

Cînd Theodore îi trimise mesaj că va avea cîteva zile libere pe care să le petreacă la Cairo, înainte de a pleca în deşertul Libiei, Anna ştiu că i se întîmplase ceva. Cînd erau împreună, totul era ca într-o vrajă. Cînd pleca, simţea că parcă ea însăşi îşi înşelase inima – parcă o pusese pe o masă, de unde o putea ridica oricine. Din acea zi rugăciunile erau îndreptate spre per-

soana lui. Dumnezeu îi asculta propunerile, iar Anna îi promitea că, dacă Theodore va fi salvat, ea nu îi va mai cere nimic altceva decît binecuvîntarea, acceptînd orice li se va întîmpla, bine sau rău, fără să dea vina pe nimeni. Cînd listele cu morții erau lungi, iar ea le dactilografia spre a le trimite la Washington, cînd întocmea situații în care procentul pierderilor omenești era de treizeci la sută, în perioadele de maximă ofensivă, îi promitea orice lui Dumnezeu.

Negocia, oferindu-şi propria sănătate, şansa de a avea copii, fericire, doar pentru a-l şti sănătos. Oricum ştia că nu-i stătea în puteri să-l ajute cu nimic.

Pentru viața lui Theodore îi cerea lui Dumnezeu să nu-i mai dea nici o şansă să cunoască un alt bărbat. Noaptea, cu capul pe pernă, i se ruga pentru a-l avea alături, doar pentru a-l vedea şi atît. Ca un copil care plînge şi se roagă pentru un cadou, implora – „Doamne, să-i fie bine, te rog, Doamne, dă-mi-l pe Theodore şi e ultimul lucru pe care ți-l voi mai cere vreodată..."

Dimineața se machia atentă şi la birou surîdea. Căuta să-şi ocupe timpul cu orice. Cerea de lucru mai mult, mergea mai des la spitalul din Abbassia; îi asculta pe băieți glumind, rîdea cu ei, îi învăța pe soldații egipteni engleza. Dansa, rîdea şi asculta mai cu atenție ca oricînd. Oriunde mergea, căuta să intre în vorbă cu piloți, doar doar o afla ceva despre el.

Tînjea după scrisorile lui şi-i scria zilnic. Nu-i scria despre rugămințile fierbinți către Dumnezeu, ci doar că va trebui să se mulțumească amîndoi cu ceea ce aveau; dacă timpul le va fi favorabil, iar dacă nu, trebuia să nu verse lacrimi. Cît timp vor respecta această regulă de aur, Dumnezeu va avea grijă de ei şi le va oferi numai

amintiri fericite. Se încheia şi aprilie, iar Anna începu să se obişnuiască la ideea că nu-l va mai vedea pe Theodore cîtăva vreme. Pe 26 se duse la birou cu inima încărcată. În acea dimineaţă personalul egiptean era liber fiindcă se sărbătorea Sham el Nessim. *Doar cîţiva americani lucrau, iar Mac era la Ankara. Anna se aşeză la birou şi începu să-i scrie lui Theodore, deşi scrisese şi în ziua precedentă...*

Cînd sună telefonul, alergă să răspundă şi genunchii începură să-i tremure fiindcă auzi glasul lui Theo. Nu-l mai auzise la telefon pînă atunci.

– Anna? Eu sînt.

– Dragule? Unde eşti?

– La Shepheard's. *Tocmai am sosit. Vom avea o întîlnire la Casa Aviatorilor; e vorba de nişte cursuri despre acurateţea atingerii ţintei. Încerc să scap de cina de diseară. Nu mai pot vorbi, draga mea. Cînd te pot vedea? Poţi să ieşi după-amiază – diseară?*

– Sigur că da.

– Să văd ce pot inventa şi eu. O să-ţi trimit mesaj cumva. Trebuie să te văd, Anna.

– De-abia aştept.

Theodore sosi la ora patru. Anna îl aşteptase toată după-amiaza. Părea slăbit, parcă ar fi trecut prin clipe grele de cînd nu se mai văzuseră. Ochii îi erau parcă înfundaţi în orbite şi se citea oboseala pe chipul său. Se plimbară prin parc, dar nu vorbiră prea mult. Priveau familiile de egipteni ieşite la picnic, copiii jucîndu-se pe iarbă, îndrăgostiţi plimbîndu-se aidoma lor.

– Sham el Nessim, *zise Theodore. Ştii ce înseamă, draga mea? Anna dăduse negativ din cap şi îl luă de braţ. „Aroma Brizei". Cei de aici spun că în această zi*

aerul este cît se poate de curat şi miroase a primăvară. Trage aer în piept, iubito. Gîndeşte-te la zilele care vor veni. Poate că la vară nenorocirea aceasta va lua sfîrşit. Simţi eliberarea pe aripile vîntului, draga mea?

Se plimbau foarte aproape unul de celălalt, iar Anna se lipi de el şi şoldurile li se atingeau în ritmul paşilor. Simţea şi ea aerul curat al oraşului, dar remarcă în glasul lui o tristeţe profundă.

– Cît timp avem?

– Toată după-amiaza. Diseară. Plec în zori. Am avut noroc că am scăpat. Stăm la Gardobia cu alte trei escadroane şi zburăm spre Palermo. Comandantul formaţiei ne încurajează cît poate, dar nu mai are nici o speranţă că-l ascultă cineva. Sînt prea obosit.

– Trebuie să iei cina cu el diseară?

– Nu. I-am spus că mă duc la un local cu dansatoare din buric. Săptămîna trecută mi-a fost teribil de rău. Surîse cînd o văzu că se întristează. Dar tu eşti ca un tonic pentru mine, scumpă domnişoară. Mă simt mai bine deja doar că te-am văzut. Un pahar de coniac ne-ar face bine la amîndoi.

Se îndreptară spre localul Shepheard's, *fără cuvinte. După ce li se aduseră băuturile, Anna îşi trecu degetele peste bărbia lui brăzdată de tăieturi.*

– Nu te teme, draga mea. Mi-a tremurat mîna cînd m-am bărbierit. Anna îl privi tandru, iar Theodore zîmbi. Nu este nimic grav. Cîteva tăieturi sînt semnele de la gloanţe trasoare care au răzbătut prin geamul avionului şi au spart instrumentele de bord. Cîteva zgîrieturi, o tăietură, dar am scăpat teafăr. Bine că faţa ta e la fel de frumoasă ca înainte. A mea nu contează. Mă simţeam stînjenit cînd m-au cusut medicii. Făcu semn chelneru-

lui. Anna nu se atinsese de băutură, însă paharul lui era gol. Am pierdut cîțiva oameni, Anna. Unul era pilot de clasă, apoi un avion cu tot echipajul. E greu să pierzi oameni cînd războiul pare că se liniştește. Rommel de abia se mai ține pe picioare şi majoritatea luptătorilor lui pleacă din deşert. Cade un avion de-al nostru şi noi ne întrebăm: pentru ce? Pentru Dumnezeu, de ce? Nu spun că nu mai cred în Bătrînul, dar nu mai pot înțelege căile Lui misterioase. Oricum, părerea mea despre El nu contează.

– Oh, Theo, îmi pare atît de rău.

– Nu-ți face griji, dragostea mea. De-ale războiului, ce să-i faci. De aceea sînt atît de supărat pe viață. Autocompătimirea e cu totul altceva. Bău paharul dintr-o singură înghițitură. „Băutura nici nu i-a atins buzele", cum spunea bietul Bert, „i s-a dus pe gît fără să se atingă de cerul gurii". Theodore rîse zgomotos şi făcu un semn chelnerului. Sînt un idiot, draga mea. Gata, am terminat cu văicărelile. Acum spune-i tu, ce ai mai făcut? Ce zici să mergem undeva unde se dansează, ca să ne înveselim puțin?

– Chiar vrei să mergi la petrecere, Theo?

– Dimpotrivă, sînt convins că nu vreau, dar compania mea ştiu că nu-ți poate face plăcere astfel, draga mea. Aş înțelege dacă m-ai da acum la o parte şi ai căuta pe altcineva.

– Theodore, zise ea în şoaptă şi-l privi în ochi. Erau ca două globuri transparente, fără viață. Ce s-a întîmplat? Ce ți s-a întîmplat? Theodore îşi feri privirea, dar ea îi ridică bărbia şi-l obligă să o privească. Să nu te ascunzi niciodată de mine.

– Sînt obosit, Anna. Atît de obosit sînt şi de trist

încît nu mai pot nici să mă gîndesc. Sînt prea nefericit ca să mă bucur pentru faptul că sînt cu tine. Nu trebuia să te sun. Ar fi trebuit să stau singur la bar şi să-mi înec amarul în băutură, uitînd de toate. Iartă-mă, domnişoară cu părul de aur. Poate că e ceva în aer. O să aştept să-mi treacă.

– Spune-mi despre prietenii tăi. Ce face Tommy? Ce face Bertie Lasă Bombele?

– Trăiau. Cînd am plecat eu, Theodore ridică ochii spre cerul serii. Cred că diseară vor zbura – Dumnezeu ştie unde vor fi mîine. S-au dus toţi băieţii buni. Căută paharul dar mîna îi tremura.

Anna îşi scoase din poşetă pudriera şi se rujă. Şi ei îi tremurau mîinile. Surîse stînjenită, dar Theo nu se uita la ea.

– La clubul Mohammed Ali e seară de dans. Harry prezidează dineul în onoarea cîtorva ziarişti. Poate că vei mai uita de... dacă vrei să mergem...

– Ce mai veselie! O adunătură de yankei turnîndu-şi şampanie pe gît şi făcînd ochi dulci fetelor frumoase. Cred că ar fi nostim, dar nu, mulţumesc. Refuz invitaţia.

Anna se înfurie, ridicîndu-se să plece; se auziră picioarele scaunului scrîşnind pe dalele de piatră.

– Bine, Theo. Dacă asta vrei, atunci du-te unde vrei. Nu ai nevoie de mine. Nu-ţi trebuie decît o sticlă de coniac.

Theodore ridică din umeri.

– Ar fi bine. Chelnerii aceştia sînt atît de leneşi încît de- abia îţi aduc un pahar, ce să mai vorbim de o sticlă. Mulţumesc pentru idee, frumoasă domnişoară. Fără să o mai privească, făcu semn spre bar şi strigă înfuriat.

Anna stătu o clipă pe gînduri, neştiind cum să reac-

ționeze. Se așeză și aprinse două țigări, una dîndu-i-o lui Theodore.

– Bine, prietene, ascultă-mă bine. Îți spun eu ce vom face. Dacă vrei să te îmbeți criță, e perfect din partea mea, dar măcar comandă două sticle de otravă ca să am și eu din ce bea și să mă îmbăt criță ca tine. Dacă vrei să plec, spune-mi.

Theodore întinse mîna după a ei și i-o strînse. Cînd ridică privirea spre ea, în ochi i se citea o dorință aprinsă, pe care Anna nu o desluși la început.

– Nu pleca, Anna. Sînt cu moralul la pămînt. Nu pleca. Nu acum. Pe pieptul meu stă o fiară care încearcă să-mi smulgă inima. Nu vreau să rămîn singur cu ea. Nu am putere... Doamne, nu mai am voință... mi-e atît de rușine de mine. Nu mă lăsa singur.

Anna Kézdy îl aduse pe Theodore în camera lui de hotel și rămase cu el; îl veghease cît dură suferința și febra care-l cuprinsese ca o boală. Aceasta fu noaptea în care își pierdu cu totul inima. Aroma brizei.

CAPITOLUL 9

Destinul e un mare pungaş, cu care pînă acum nu mă întîlnisem. În după-amiaza cînd David Turcan mi-a telefonat şi mi-a spus despre carte, a menționat şi numele autoarei – Elena Stewart. Imediat m-am gîndit la Anna. Am urmărit cît am putut drumul ei şi ştiu de la cunoştințele comune că s-a căsătorit cu un englez pe nume Ben Stewart. Mi s-a spus că e un bărbat cumsecade şi că ea e fericită cu el.

După aceea am rămas singur cu gîndurile mele, dar adeseori m-am întors cu patruzeci de ani în urmă şi urechile mi se deschideau mereu cînd auzeam numele Stewart. Acum recunosc că e un nume frecvent, dar cînd i-am văzut pe cei doi tineri la clubul Méridien, în centru, nu m-am îndoit nici o clipă că aceea este fiica Annei.

Elena nu era chiar copia fidelă a Annei, doar încăpățînarea din ochii ei şi felul cum lăsa capul în jos îi trădau moştenirea. Voiesem să o întreb dacă era rudă cu Anna Kézdy, dar, cum spuneam, destinul mi-a impus respect pînă acum şi mă străduiesc să nu mă amestec în treburile lui.

Am plecat acasă încet şi cînd am ajuns, am luat fotografia Annei de pe bufetul din sufragerie şi am dus-o în *pigeonnier.* Nu am făcut asta ca să o supăr pe Anna – nici pe fiica ei – dar mărturisesc după o noapte de nesomn că simțeam o nerăbdare clocotitoare să o întîlnesc a doua zi de dimineață.

Elena era o fată încîntătoare. Avea ceva din aerul Annei, simțul umorului poate. Era o tînără modernă şi lua totul în serios, părînd nerăbdătoare să fac şi eu acelaşi lucru. Era uşor să discuți cu ea – îmi flata ego-ul bătrîn, iar eu mă lăfăiam în el ca un prost ce sînt. Cînd s-a lansat în tirada despre conştiința morală a vulturilor şi leilor din timpul războiului, în comparație cu tineretul din ziua de azi am simțit furnicături pe şira spinării.

Pînă atunci îmi propusesem să o observ din afară, de departe şi să mă las prins în jocul urmăririi trăsăturilor mamei în gestica şi ticurile verbale ale fiicei. Era ceva plăcut. Dar Elena vorbise din inimă şi atunci mi-am amintit de Anna. Apăruse un pericol neprevăzut – să devenim prieteni.

Elena vorbea tangențial despre mama ei şi mai era puțin pînă ce să-mi spună că mama ei fusese la Cairo – o cunoscusem cumva? Nu aveam prea mult de ales. Fie îi spuneam fetei la revedere, fie o mințeam, fie luam legătura cu Anna. Ideea că Anna trăia mă afectă mai mult decît pot să spun şi recunosc că doar şansa de a-i auzi vocea mă făcu să resping prima opțiune. Cea de-a doua era o nebunie; dacă apăream în carte, Anna o citea şi numai Dumnezeu ştie ce urma să se întîmple. Am găsit o scuză oarecare şi am plecat la oficiul poştal din Saint Cécile ca să dau un telefon.

Am sunat la Londra şi am cerut numărul Annei Ste-

wart; aveau o singură persoană sub acest nume. Cînd am întrebat de Ben Stewart, mi-au dat patru numere pe care le-am notat şi le-am pus în buzunar.

Simțeam cum îmi bate inima să-mi spargă pieptul. Existau două variante: că Anna şi Ben nu mai erau împreună; că Ben murise; le țineam pe amîndouă în palmă nădăjduind că o voi mai putea vedea o dată. Nu m-am hotărît să sun la numerele pe care le aveam şi m-am dus la *Méridien* să beau o cafea, să-l iau pe fotograf, apoi să mă întorc acasă. Stăteam la bar şi cochetam cu ideea să o revăd pe Anna Késdy, însă mai mult de atît nu îndrăzneam să fac.

Am avut noroc cu compania veselă a Elenei şi a lui David. Elena îmi punea întrebări insistente şi mă silea să nu mă gîndesc la altceva. Era o încîntare să-mi amintesc zilele acelea, oricît de dureroase au fost evenimentele.

Bătrînii întineresc adesea cînd amintirile revin, iar Elena Stewart avea acest efect asupra mea. Parcă o povară grea îmi fusese ridicată de pe umeri.

L-am invitat pe David să-mi vadă fotografiile. De cînd murise Chantal, aveam două ocupații principale, anume fotografiile şi pictura, deşi în nici unul din cazuri nu îndrăznea să-mi expun capodoperele.

Tînărul avea o siluetă elegantă, bine-clădită şi un mers de tigru. Cu paharul de whisky în mînă se plimbă prin sufragerie şi examină bibelourile şi fotografiile înşirate pe bibliotecă. Era curios să-mi vadă operele precum eram eu nerăbdător să i le arăt. L-am lăsat în voie; în cele din urmă s-a aşezat. Era în privirea lui un amestec de neliniște şi calm, o balanță pe care nu doream să o perturb.

– Elena mi-a spus că nu eşti fotograf portretist, David, şi că lucrezi pe cont propriu.

– Exact.

– Şi poţi să faci trecerea de la o activitate la alta?

– Îţi faci un renume pentru un domeniu. Al meu este dezastrul războiului. Asta vor oamenii şi pentru asta mă trimit agenţiile de presă.

– Împotriva voinţei tale?

– Nu, niciodată împotriva voinţei mele. Aşa sînt eu. Cînd încep o treabă, trebuie să o fac pînă la capăt. Devine un stil de viaţă. Poate că acum îmi lărgesc puţin limitele. Asta e treabă de tînăr. Nu sînt mulţi ca mine care iau aparatul pe umăr şi pleacă în zonele fierbinţi. Probabil că la fel e şi cu zborul.

– În vreme de război, aşa este, desigur. Devii din ce în ce mai tînăr.

– Nu e vorba că am fi doborîţi, fiindcă ne-ar lua alţii locul. Se întîmplă şi asta. Unii se trezesc într-o bună zi că nu mai vor să facă asta. Se maturizează.

– Iar tu nu te-ai maturizat?

– Poţi spune şi asta. Zîmbi. Îmi plăcea tînărul. Era destul de dur, dar avea un aer omenesc. Mai poţi spune că asta ştiu să fac în viaţă. Nu ştiu să construiesc. Îmi plac fotografiile care spun poveşti frumoase, dar nu mă fascinează povestea catedralei Notre Dame. Îmi plăcu pronunţia lui David Turcan. Era un tînăr interesant, nici sofisticat, nici ascuns.

– Ai putea să te duci să vezi *bastidele,* cît eşti aici. Parcă îi mai spusesem aseară. Mă îndoiam că l-ar interesa cîtuşi de puţin, dar îi spusesem şi de Monpazier. Cum ai intrat în acest domeniu de activitate? l-am întrebat eu.

– Întîmplător, ca majoritatea celor ca mine. Cunoşteam un profesionist şi îl admiram foarte mult. Am plecat cu el într-o călătorie, făcînd pe hamalul şi cred că m-am molipsit de la el. Voiam aventură, voiam să dovedesc ceva.

– Şi ai dovedit?

– Ce naiba, dacă nu dovedeam, mă opream din ce fac. Nu, e ca prima dată, cînd dai o probă. Am realizat cît farmec avea David. În ochii lui citeai că ştie ce simţi, fiindcă acelaşi lucru simte şi el.

– Pleci şi habar nu ai ce se întîmplă. Te gîndeşti: Ce naiba caut eu aici? În jurul tău toţi parcă fac asta de-o viaţă. Par tineri, dar sînt mai bătrîni decît pietrele. Le ştiu pe toate. Nimic nu-i poate surprinde pentru că ştiu toate şmecheriile. Nu te gîndeşti decît că tu eşti singurul speriat dintre ei. Afară se trage. Ei parcă nu aud. Îţi toarnă ceva de băut şi tu nu te gîndeşti decît să pleci cît mai repede acasă. Doamne, îţi zici, ce am ratat-o. Poate că nu am venit unde trebuia.

– Da, ştiu ce vrei să spui.

Se întinse puţin şi continuă.

– Atunci realizezi cît de puţin ştii; cîte sînt de descoperit pe lume. Prima dată cînd stai la bar cu ziarişti vezi totul în faţă – premiul *Pulitzer,* coperta de pe *Time,* cu articolul tău. Te mîndreşti cu eroismul şi curajul de care ai dat dovadă. Este doar o expoziţie. Dacă va fi să mori, la naiba – ce moarte mai frumoasă există pe lume? Dovedeşti că eşti un om printre oameni?

Vorbea ca un expert şi pasiunea i se distingea în glas. Apoi surîse şi se bătu pe umăr.

– Apare cineva care te bate pe umăr şi zice: „Hei, amice, nu de moarte trebuie să te temi. Mai există şi

mutilarea, sau să-ți explodeze o grenadă între picioare. Atunci începi să-ți cauți paşaportul...“ Înțelegi ce vreau să spun?

– Da, ştiu. Ce te-a oprit să urci în următorul avion şi să vii acasă?

– Dar pe tine ce te-a oprit?

– Oh, nenumărate lucruri – curtea marțială, de exemplu, teama de ofițerul superior, faptul că nu pleca nici un avion spre casă... Dezonoarea... Mîndria.

– Cu mîndria sînt de acord. Noi nu trebuie să fim acolo, aşa cum a trebuit să fii tu. Noi putem să ne întoarcem şi să ne apucăm de stomatologie sau de altceva. Dacă avem curaj. Eu am fost prea mîndru ca să plec acasă. După două luni de misiune eram ca restul băieților. Parcă eram acolo de douăzeci de ani. Trebuie să ai mult curaj să te minți că nu eşti altceva decît un animal prost.

Eram de acord cu el. Unii din cei mai buni piloți nici nu-şi imaginau că pot muri. Ştiu la ce se referea David, la viața trăită *in extremis.* Şi eu fusesem sedus de ea. Eram aproape de ceea ce spusese Elena că nu făcuse în viață şi mă întrebam dacă se simțea atrasă de David pentru acelaşi motiv. Cel puțin el oferea catalizatorul pentru îndoielile ei. Voiam să-l pun la încercare şi am spus:

– Ai mulțumirea că eşti buricul pămîntului. Poți arăta oamenilor ceea ce trebuie să ştie că se întîmplă în afara caselor lor. Este şi aceasta o compensație, nu-i aşa?

Era prea isteț ca să-mi cadă în capcană.

– E şi asta, dar nu cu aşa ceva explici. Nu te ajută să treci testul.

David Turcan vorbea cu încredere în sine, cu brutali-

tate aproape. Am priceput ce înțelegea el prin „test", oricine înțelege. Vezi pe fiecare că se întreabă: Laş sau erou? Vezi cum încearcă să-şi ascundă teama, adunîndu-şi curajul, bărbăția. Țin minte că şi eu am fost nerăbdător să trec testul, deşi mă temeam de nereuşită. David mă întrebă dacă am cunoscut oameni care „au fugit de frică". Nu-mi plăcea expresia.

– Dacă bei destul, rîzi destul şi te gîndeşti numai la momentul acela, poți să te culci şi să te trezeşti a doua zi, continuînd neafectat. Poți să exersezi teama, aşa cum ai exersa folosirea bisturiului. Cu cît înaintam în grad, cu atît realizam care erau echipajele predispuse la dezastru. Simți în răsuflarea lor şi ştii că mai au de îndeplinit doar cîteva misiuni. Parcă au presentimentul pierzaniei.

– Şi tu ce făceai?

– Nu puteam să fac prea mult – trebuia să anunț superiorul şi să-i oblig să rămînă la sol, ceea ce nu-şi doreau. Căutam să rup blestemul, să destram echipajul. Cîțiva băieți cedau nervos şi erau mai uşor de scos din misiune, chiar din serviciul militar. Cei însurați, cu copii, aveau altfel de probleme. Conflictul responsabilităților cred că erau greu de suportat. Noi, burlacii, aveam răspunderea echipajului doar şi onoarea escadronului de apărat.

– Deci nu te-ai însurat pînă la sfîrşitul războiului?

– Exact. Tu eşti însurat?

– Nu. Se abținu de la orice comentariu asupra Elenei şi l-am apreciat pentru discreție. Desigur că ştiusem de cînd i-am văzut că sînt amanți. Sperasem să aflu de la David mai multe despre soții Stewart, fără să-i trezesc suspiciune Elenei.

– Ce răspuns dai cînd colega te întreabă despre cele mai frumoase momente şi cele mai neplăcute?

– Elena? Nu-mi pune astfel de întrebări. Recunosc, cînd se referă la munca mea, poate că îşi închipuie că sînt un nebun singuratic şi poate că are dreptate. Nu îmi place să vorbesc mult despre asta. Cînd ajungi cu picioarele pe pămînt îţi închipui că nu s-a întîmplat nimic de fapt. Nu trebuie să-ţi aminteşti.

Avea privirea dusă departe şi detaşarea lui părea ceva fals; ştiam că are în faţa ochilor ceea ce acum încerca să uite. Chiar şi fără fotografii îmi amintesc totul perfect. Plus amintirea acelor zile mă trezeşte la viaţă. David Turcan era prea tînăr ca să aibă nevoie de asemenea consolări. Munca lui îi dovedea validitatea. Am continuat:

– Ai lucrat adesea cu Elena?

– Nu. E a doua oară cînd lucrăm împreună.

– Pare foarte entuziasmată de ce face.

– Da, este chiar.

– Şi se pricepe?

– Are un renume în meseria ei. Cred că pune prea mult suflet.

– Lucrezi frecvent cu ziarişti de naţionalităţi diferite? Încercam să-l descos în legătură cu Elena, nu din curiozitate, ci fiindcă voiam să aflu cîte ceva despre familia ei.

– Sigur, lucrezi cu tot felul de oameni. E o comunitate internaţională. Oricum, Elle e ca şi americancă.

– Cum aşa? am întrebat eu interesat. Ca şi?

– Mama ei e americancă. A lucrat la Departamentul de Stat. Desigur că ştiam asta. Confirmarea m-a făcut oricum să-mi tremure mîna. Părinţii ei, Anna şi Ben,

locuiesc la Londra. El e englez, iar ea a crescut în Anglia, aşa că nu are accent.

– Da, am observat.

David mi-a amintit foarte politicos că îi promisesem să-i arăt fotografiile mele. I-am dat un album pe care nu-mi păsa dacă-l punea pe foc. Comentă pozitiv şi se arătă interesat de peisajul de aici imortalizat în imagini. Prăpastia dintre un fotograf amator şi unul profesionist era ca o gaură imensă, hidoasă. Vorbeam cu el despre negustorul de brînză cînd uşa se deschise brusc şi apăru Elena. Avea părul ud şi stătea zgribulită.

– Ah, Elena! Te simți bine după înot?

– Da, a fost foarte plăcut.

– Ai găsit tot ce ai avut nevoie? Prosoape? Vreo bonetă?

– Am găsit totul, mulțumesc. Se uită la mine lung, cu un înțeles parcă ascuns. Trebuie să mă întorc la hotel. E tîrziu. Nu mi-am dat seama cum a trecut timpul. David, eşti gata?

– Sigur. Să-mi termin băutura din pahar.

– Nu te grăbi. Merg pe jos, spuse ea. Îmi va face bine o plimbare.

– Sînt bucuros să te conduc eu însumi, am început eu.

– Mulțumesc, dar şi aşa ți-am răpit prea mult timp. Se uita neliniştită prin cameră, căutînd parcă un anume lucru. Ceva o deranjase; avea aerul unui copil speriat, care stă gata să plîngă. Aşteptîndu-l pe David să termine de băut, Elena se duse în fața unei fotografii a lui Chantal şi o atinse. Cine este doamna? întrebă.

– Soția mea, Chantal.

Se uită la ea o clipă, apoi îmi spuse:

– E drăguță.

– Da, a fost o femeie extrem de atrăgătoare.

– Mulțumesc foarte mult pentru timpul acordat, Theodore, spuse ea întinzînd mîna spre mine. Mi-ai fost de mare ajutor. Mulțumesc pentru prînz şi pentru cină.

Cînd am întins mîna spre ea şi-a retras-o imediat. Ieşi repede din cameră şi am auzit uşa de la intrare închizîndu-se brusc.

David se înălță, ridică din umeri nedumerit şi spuse:

– Mai bine mă duc cu ea. Cred că vrea să se culce devreme.

Cînd am ieşit să încui uşa, am văzut-o pe Elena sprijinită de maşină, spunîndu-i ceva lui David, părea furioasă. El îi ținea capul între palme şi o liniştea. M-am forțat să încui uşa, apoi am urcat în dormitor şi am adormit cu o carte pe piept, gîndindu-mă la Anna şi visînd deşertul.

A doua zi era sîmbătă şi am pornit spre centru pe la ora opt, ca de obicei. Am cumpărat pîine şi ceva de mîncare.

Trebuia să mă pun la curent cu ceea ce se mai întîmplase în orăşelul nostru. Apropiindu-mă de *Méridien,* am zărit-o pe Elena stînd singură la o masă. Părea abătută, tristă şi era cît pe ce să mă întorc şi să plec, dar ceva mă oprea.

– Bună dimineața. Pot să-ți tin companie?

– Dacă vrei, zise ea. Mă simțeam mai bine fiindcă nu-mi spusese că îi e indiferent. Nici măcar nu-şi ridică privirea din cana de cafea.

– Am făcut ceva care te-a supărat?

– Nu. Dimineața nu prea obişnuiesc să stau de vorbă.

Semăn cu mama. Nu era nimic subtil în remarca ei, deci aşa stăteau lucrurile.

– Pot să-ți mai ofer o cafea?

– Aş avea nevoie de un mic dejun care să mă trezească. Pe meniu nu scrie decît „sandviş" şi omletă. Aş da orice pentru cîteva clătite şi nişte costiță canadiană. Elena nu mi se păruse o fată mîncăcioasă; chiar puteam spune că i se cam vedeau oasele prin piele. L-am chemat pe Michael şi i-am dat comada în franceză.

– *Deux oeufs plats – trois – et du jambon, du pain, des tomates grillés, un juice d'orange et encore deux cafés au lait.*

Elena schiță un zîmbet.

– Cred că te gîndeşti că mănînc toată ziua, zise ea, încrucişîndu-şi brațele la piept, apoi adăugă pe un ton sec: Sînt însărcinată şi de aceea îmi e foame. Trebuie să mănînc, sau altfel mi se face rău.

– Felicitări.

– Mulțumesc. Răspunsul ei suna mai degrabă a mormăit. I-am dat ediția de dimineață a ziarului *Times.* Mulțumesc, repetă ea luînd ziarul, apoi aruncă o privire pe prima pagină pînă ce veni chelnerul cu micul dejun.

Îmi făcea plăcere să o văd cum mănîncă, dar mă făceam că frunzăresc ziarul. De multă vreme nu-mi mai păsa de mîncare, mai ales de cînd locuiam singur, dar Elena mînca cu poftă. După ce goli farfuria, o împinse, se lăsă pe spătarul scaunului în poziție confortabilă şi-şi încrucişă brațele la piept. Arăta extraordinar, deşi era obosită şi în ciuda eforturilor de a arbora un aer sever.

– Trebuia să-mi fi spus că ai cunoscut-o pe mama.

– Recunosc, ar fi trebuit să-ți spun. Ce să adaug?

Cînd te-am văzut acum două zile, am fost convins că eşti fiica Annei Kézdy. Arăți... bine, ai aerul ei. Poate era mai bine să te fi întrebat atunci. Vezi, ultima dată am întîlnit-o pe mama ta în 1945. Nici nu ştiam că mai trăieşte. Aş fi dorit ca Elena să se uite în ochii mei cînd îi spuneam toate acestea, dar ea se juca întruna cu linguriţa prin cana cu cafea. Ar fi trebuit să-ți spun că te-am recunoscut. Ai dreptate.

– Am văzut fotografia ei în *pigeonnier,* cînd mă schimbam.

– Da, m-am gîndit că acolo ai văzut-o. Asemănarea e izbitoare. O fotografie neobişnuită; retuşată manual. Eram la Cairo. O vedeam rar, cînd aveam permisie.

– De ce ai lăsat fotografia ei pe jos, într-o cămară?

Ce puteam să-i spun? Cum puteam să mă justific în faţa acestei tinere suspicioase cînd nici măcar Annei nu-i dădusem nici o explicaţie?

– Fotografia aceea stă în sufragerie. Am luat-o de acolo după ce te-am cunoscut. Am... Dumnezeule! Am inspirat adînc, dorindu- mi să dau o explicaţie simplă, directă, care să alunge orice mister despre descoperirea ei. Cînd David a luat legătura cu mine, nu mi-am închipuit că fiica Annei Kézdy îmi va lua un interviu. Apoi te-am văzut, m-am dus acasă şi am luat fotografia din sufragerie.

Elena îşi dădu părul pe spate. Semăna foarte mult cu Anna; parcă stăteam faţă în faţă cu fantoma ei.

– Nu înţeleg. De ce? De ce să o ascunzi? Dacă ați fost prieteni, de ce nu mi-ai spus acum două seri? De ce nu mi-a spus-o ea?

– I-ai zis că vii să mă vezi? am întrebat-o eu pe un ton care se voia neutru, deşi îmi tremurau genunchii.

Anna nu i-ar fi vorbit niciodată Elenei despre mine.

– Nu chiar. I-am spus unde mergem. I-am spus că mergem în Lot en Garonne să vorbim cu un pilot de bombardier. Ştie despre cartea mea – am rugat-o să-mi recomande cîțiva oameni, dar nu mi-a pomenit de tine. De ce, dacă ați fost prieteni?

– Mama ta şi cu mine am pierdut orice legătură cu mai bine de patruzeci şi cinci de ani în urmă. Poate că nu-şi mai aminteşte de mine.

– Dar tu i-ai păstrat fotografia în toți aceşti ani – tu ți-ai amintit de ea. Trebuie că ați fost apropiați.

Eram prea blînd cu mine însumi. Dorisem să demonstrez ce persoană onorabilă eram şi, ca să justific fotografia care se afla în casa mea, i-am spuse Elenei:

– Am fost foarte apropiat de mama ta. Am iubit-o mult. Nu am putut să o uit, nici nu am încetat să mă întreb ce s-a întîmplat cu ea... Nu-mi permit să sper că şi ea a simțit acelaşi lucru pentru mine. Era o femeie deosebită în toate privințele.

– Vrei să-mi spui că tu şi mama v-ați iubit? Biata Elena; era ca un copil care dă ochii cu un cîine mare pentru prima dată în viață. Puteam să-i spun Elenei ce se întîmplase între mine şi Anna? Nu aveam nici un drept să vorbesc despre Anna, cu atît mai mult cu cît vorbeam cu fiica ei, însă mă durea că Anna nu-i menționase numele meu, chiar şi acum, cînd trecuseră atîția ani.

Dar, cum spusese şi ea de atîtea ori, nu trebuia să privim înapoi şi nu trebuia să condamnăm pe nimeni; merita să ne amintim doar de clipele fericite.

– Nu. Simplul fapt că am cunoscut-o pe mama ta înseamnă că am ținut la ea şi atît. Trebuie să recunosc

că erau mulți tineri care aveau față de ea aceleaşi sentimente. Mama ta era o femeie de excepție.

– La fel este şi acum. Tata e un bărbat excepțional şi el. O voi suna şi o voi întreba despre tine. Poate chiar azi.

Biata Elena! Mă avertizase că nu-mi va crede orbeşte povestea. Părea decisă să mă prindă la strîmtoare. Poate că-şi închipuia că nu o cunoscusem deloc pe Anna şi că aveam fotografia de la vreun hodorog care o ținea pe bord. Nu ştiam ce răspuns va da Anna. Ea era singur în măsură să rescrie istoria exact aşa cum o dorea. M-am ridicat să plec.

– Cînd vei vorbi cu ea, transmite-i, te rog, cele mai bune urări din partea mea.

– Presupun că pe tata nu-l cunoşti.

– Nu. Şi el a fost în Egipt?

– Nu. S-au cunoscut după război.

– Înțeleg. Păcat că nu l-am cunoscut.

Am încercat să achit eu nota de plată, însă nu a acceptat.

I-am lăsat ziarul. În drum spre casă am scos din buzunar lista cu numerele de telefon şi am aruncat-o. Nu mai vedeam străzile din Sainte Cécile şi nici trecătorii cunoscuți. Mă întorsesem la Cairo.

„Oh, dacă aş avea aripi de porumbel, aş putea zbura şi mi-aş găsi odihna. Apoi aş porni iar la drum şi mi-aş găsi adăpost în sălbăticie, cît mai departe".

CAPITOLUL 10

– O cunoştea... de la Cairo. M-am aşezat pe marginea patului din camera de hotel şi am început să-mi rod unghiile.

David stătea lungit pe pat, sprijinit într-un cot şi răsfoia *The Times.*

– Ți-am spus aseară. Nu înțeleg de ce nu l-ai întrebat direct aseară.

– Nu înțeleg de ce nu m-a întreat el direct.

– Iubito, de ce să întrebe el? Iisuse, dacă aş intra în casa unui străin şi aş vedea fotografia cuiva pe care-l cunosc, nu l-aş necăji fiindcă nu mi-a spus imediat că a cunoscut-o pe persoană.

– Of, David, nu fi greu de cap şi ție îți place să ai secretele tale şi să ții oamenii în întuneric, comportîndu-te ca un cifru. Orice om normal ar spune adevărul – cu condiția să nu aibă ceva de ascuns. Am muşcat adînc unghia degetului mare şi m-am gîndit că poate era mai bine să o păstrez întreagă. M-am răzgîndit imediat şi am rupt-o cu dinții. Oricum, situația de față e complet diferită. În primul rînd el a mutat fotografia. El a făcut-o. Pentru Dumnezeu, e vorba de mama mea.

– Cu atît mai multe motive avea să țină secret. Tu nu ai fi făcut la fel dacă erai în locul lui?

– Nu, pe onoarea mea că nu. Am avut imediat o viziune; mă întîlneam cu fiul lui Peter Bagshawe. I-aş fi spus că am fost iubita tatălui său timp de doi ani? Pe naiba.

David scoase din geanta de voiaj un pachet de țigări şi aparatul de fotografiat. Se purta cu afurisitul de aparat de parcă ar fi fost un idol. Puse o țigară neaprinsă în gură şi umblă atent cu aparatul. Una din marile lui demonstrații de autodisciplină era că în timpul misiunilor fuma țigară de la țigară, iar cînd se „odihnea" se abținea de la fumat. Cu cîteva zile înainte de plecare începea iar să fumeze. Era de parcă îşi scutura de praf uniforma şi îşi verifica echipamentul. Aceste gesturi îmi dădeau de înțeles că avea să devină celălalt; nu ştiam dacă acesta va fi Jekyll sau Hyde. Îmi făcu cîteva fotografii rozîndu-mi unghiile, dintre care ştiam sigur că una avea să ajungă la WC.

– Spunea că au fost prieteni în Egipt. O întîlnea cînd avea permisii şi spunea că ținea la ea foarte mult, cum țineau şi alții.

– Şi... zise David, care e problema?

– După cum a spus-o, îți poți imagina că toată lumea murea după pantalonaşii ei – de parcă toți bărbații o cunoşteau.

David rîse.

– Parcă-l aud pe locotenentul Theodore Hamilton, medaliat cu ce o fi fost, spunînd: „Oh, acea Anna Kézdy – era o mică petrecăreață. Toți şi-ar fi dorit o aventură cu ea..."

– Ei, du-te naibii, cum să fi spus una ca asta? A spus

că ținea „mult" la ea şi că era „deosebită din toate punctele de vedere". Cum adică din toate punctele de vedere? Era atît de misterios. Parcă pe mine nu avea cum să mă intereseze.

– Şi te interesa?

– Sigur că da. Mama spunea că au existat şi alți bărbați în viața ei, dar numai ca să-l necăjească pe tata. De ce să fi ținut secret faptul că-l cunoaşte? Mi-ar fi spus, doar dacă nu are ceva de ascuns. Credeam că tata a fost singurul bărbat din viața ei. Trebuie să ştiu totul despre ea.

– Dar ea nu are dreptul să ştie totul despre mine, nu-i aşa, Elle? Mama ta a trăit cel mai mult alături de tine, dar tu te consideri îndreptățită sută la sută să ai viață personală. De exemplu, crezi că relația noastră nu o priveşte şi că nu e treaba ei dacă ne căsătorim sau trăim în păcat. Făcu încă o fotografie în timp ce bombăneam. Acum te agiți fiindcă nu ai fost informată despre o prietenie de cu douăzeci de ani înainte să te naşti tu. Aş numi cazul tău exces de critică, draga mea.

– Şi dacă nu au fost numai prieteni, Turcan? Dacă a fost iubitul ei?

– Of, iubito... De cîți ani spuneai că te simți? De şase? Aici ai nimerit-o! Am intrat în baie şi am dat drumul la apă să curgă cu putere ca să nu-i mai aud rîsul. Dacă David ar fi avut o mamă, fiindcă de multe ori credeam că a fost crescut de o lupoaică în pădure, ar fi înțeles şi el ce simt. Cîteodată avea o sensibilitate emoțională a planctonului marin. Veni în pragul uşii.

– Răspunsul e foarte simplu, draga mea.

– Şi care e acela, istețule?

– Sun-o şi întreab-o.

– Evrika! am exclamat victorioasă. Eşti un geniu! Acum, cum naiba nu m-am gîndit eu la asta?

David îmi trase fermoarul la rochie şi mă îmbrăţişă apăsîndu- mă uşor pe burtă.

– Ce face copilaşul?

– Copilaşul face bine şi se hrăneşte cu zilele mele. Acum, te rog să ieşi şi să mă laşi în pace. Vreau să găsesc un răspuns pentru clipa cînd va trebui să dau socoteală pentru că doi ani din viaţă mi i-am petrecut în pat cu Peter Bagshawe.

– Vei punea spune că ai fost nebună şi că totul s-a întîmplat pe durata uneia din numeroasele tale perioade de instabilitate mentală. Bietul copil va afla oricum de ele. Mă duc să dau o raită prin orăşel. Te descurci fără mine? Nu te apuci să faci vreo prostie? Poţi să te îmbraci singură şi să-ţi legi şireturile?

– Pleacă odată şi lasă-mă în pace. Nu înţelegi nimic.

Cît îmi place să stau în baie. Sînt zile cînd fac trei băi, doar ca să mă bălăcesc precum raţa. Stau în cadă şi simt căldura apei, apoi golesc puţin cada, după care o umplu din nou şi urmăresc aburii ieşind la suprafaţă. Pentru aşa ceva e nevoie să te afli într-o cameră de hotel, fiindcă acasă e mai dificil. Am ieşit din cadă ca să o sun, apoi mi-am adus aminte. Dacă răspunde tata? Dacă-l întreb pe el despre Theodore, iar el nu ştie nimic în legătură cu acest personaj, atunci va trebui să mă las tîrîtă într-o conspiraţie oribilă, împreună cu mama şi a naibii să fiu dacă voi accepta. Am hotărît să sun oricum, iar tata răspunse la al doilea apel. Era cît pe ce să închid.

– Tată? Eu sînt.

– Bună, draga mea. Eşti în Franța?

– Da. Am ajuns acum două zile sănătoşi şi cu bine.

– Perfect. Mama se agita ca o cloşcă. Nu-i place să nu-şi vadă puii în curte. Ce face David?

– E bine. Iar s-a apucat de fumat.

– Lasă-i unui bărbat dreptul la cîteva vicii, scumpo. Ţigările şi puțin whisky nu strică nimănui – bărbații nu trebuie să se apuce de femei. Bine măcar că nu te-ai apucat şi tu.

– Nu, tată, eu sînt fetiță cuminte. Promit.

– Cît mă bucur că-ți aud glasul. Ştii cum sîntem noi, bătrînii, ne facem griji pentru orice. Ştiu că eşti o fată cu mintea la cap, dar mama ta... Ştiam că tata îşi făcea la fel de multe griji pentru noi ca şi mama. I-am dat lui Charlie numărul tău de telefon de la hotel. Spunea că e la Paris şi s-a întîlnit cu un prieten al lui David care voia să ia legătura cu el. Unul pe nume Steve Heffner. Sper că nu te deranjează că i l-am dat.

– Nu. M-am obişnuit să fac pe telefonista lui David. Îl cunosc pe Steve. Charlie şi-a găsit ceva de lucru?

– Nu chiar. Spunea că încearcă să-i convingă să-l trimită la Tokyo ca să vadă birourile de acolo. Stă la *Meurice* – şi precis că nota de plată plătită de Fleming va fi umflată – şi a spus că te va anunța cînd va avea noutăți. Fratele tău e un mare pungaş şi aceasta e singura cale pe care-i place să meargă. Cîteodată e mai bine să-ți transformi hobby-urile în carieră, dacă poți.

– Of, tată, nu fi prea dur cu el. Poate că mă voi duce la Paris cîteva zile să stau de vorbă cu el.

– E timpul să nu-ți mai asumi responsabilități pentru alții şi să ai grijă de tine, fetița mea, mai ales că aştepți un copil. Aceasta e prioritatea ta. Acum, mama ta are şi

ea o prioritate, aşa că te dau la telefon. Tocmai îl boscorodea pe un biet indian la bucătărie şi m-am gîndit că e mai bine să-l scap din gura ei.

– Dacă vrea să vorbim...

– Nici măcar caii sălbatici nu ar împiedica-o să-ți vorbească, darămite bietul indian. O să-i dau o bere drept consolare.

Am aşteptat să vină mama la telefon, dorindu-mi să ştiu ce să-i spun.

– Draga mea! Ce surpriză! Cum a fost călătoria?

– Frumoasă.

– Cum e hotelul? E curat?

Am zîmbit gîndindu-mă la părerea mamei despre lumea largă, care pentru ea era plină de primejdii şi neprevăzut imediat ce treceai granițele Pămîntului celor Liberi.

– E frumos şi romantic.

– Cum e pilotul?

– Destul de nostim şi spune că te cunoaşte.

– Chiar aşa? Ciudat. Cine este? Haide, iubito! zise ea nerăbdătoare şi simțea din vocea ei că era interesată şi nerăbdătoare. Stau ca pe ace să aflu.

– Theodore Hamilton.

Urmă o pauză mai lungă. O auzeam cum respiră sacadat.

– Theodore Hamilton. Chiar l-ai cunoscut pe Theodore? Nu-mi vine să cred.

– Deci l-ai cunoscut?

– Ah, da, zise mai încet. Mă întrebam dacă tata era lîngă ea. Da, l-am cunoscut. Cînd eram la Cairo, el staționa cu baza în deşert, la escadronul 37.

– L-ai ghicit.

– Ce întîmplare că l-ai cunoscut pe el, din atîția. Nici acum nu-mi vine să cred.

– De aceea am şi venit în Franța, mamă. Să-l cunosc. Şi eu am fost surprinsă fiindcă nu-mi amintesc să-mi fi vorbit de el.

– Nu? Cred că m-am gîndit că e mort. Theodore. Nici nu ştiu ce să spun. Nu mi-ai spus că te duci să vorbeşti cu el. Deci, trăieşte în Franța?

– Da, se pare că da.

– Cu soția lui? întrebă mama şi nu ştiu dacă i se schimbase cu adevărat vocea sau mi se păruse doar.

– Ea a murit.

– Oh, bietul Theodore!

– El se simte bine. Am aşteptat să spună ceva, orice, dar mama tăcea şi atunci am continuat tot eu. Mamă? Are o fotografie a ta. Erai într-o haină roşie.

– Zău? Nu ştiu de ce mă obliga să repet tot ce-i spuneam – eu ar fi trebuit să fiu surprinsă şi să pun întrebări. Nu ştiu de ce dar glasul ei mi s-a părut mai blînd cînd a auzit de fotografie.

– Da, aşa este. Am găsit o fotografie cu tine îmbrăcată într-o haină roşie, mai ții minte? David şi cu mine am fost la el şi am cinat împreună aseară. Nu puteam să-i spun încă unde o găsisem. Semănai cu Ingrid Bergman.

– Multă lume spunea asta. Eu nu ştiu fotografia. Țin minte haina.

– Deci, mamă, a fost ceva între voi doi? Erați prieteni?

– Pe el l-ai întrebat?

– Nu, am răspuns imediat. Voiam să te întreb pe tine mai întîi. Poate că ar trebui să ştiu cîte ceva. Acum nu

mai puteam să-i transmit urările lui de bine...

– Of, Elena, a trecut atîta timp... nu ştiu... Eram buni prieteni. Era... deosebit. Frumos, strălucitor, foarte sentimental. Eram amîndoi atît de tineri. Ce ciudat, după atîta timp... Nu-mi revin după ce mi-ai spus că ai dat de el. De ani de zile nu mai ştiu nimic de el.

– Deci a fost prietenul tău?

– Nu era vorba de aşa ceva, draga mea. Erau atîția tineri curajoşi şi buni. Millie şi cu mine ieşeam cu mulți băieți. Poate că ți-am spus. Cîteodată ieşeam cu trei tineri diferiți în aceeaşi seară; mergeam la mai multe întîlniri.

– Ba da, mi-ai spus. Ieşeați foarte mult. Voiam să fiu rea şi eram chiar răutăcioasă. Deci Theodore a fost unul dintre cei mulți? Despre ceilalți ai glumit.

– E greu să-ți explic, dragă. Sînt cam... sincer, puțin şocată. Nu vrei să te sun eu mai tîrziu? Trebuie să... să...

Am lăsat-o să se chinuie.

– Să rezolvi problema cu indianul?

– Exact. Nu vreau ca tatăl tău să-l zăpăcească şi să-i spună ce nu trebuie să facă. Să scap de el, apoi te sun eu.

– Bine, dar vei suna, mamă? Adică, dacă mă mai văd cu el, mi- ar fi de folos să ştiu ce s-a întîmplat, mă înțelegi, nu?

Nu mi-a mai răspuns, a închis telefonul. M-am întins pe pat întrebîndu-mă de ce mă simțeam groaznic. Pe vremea cînd eram la universitate, mama nu era de acord cu tinerii pe care-i întîlneam; voia să ştie dacă mă culcam cu ei sau dacă aveam de gînd să o fac. M-a luat o dată să discutăm. Am încercat de o sută de ori să schimb

subiectul, dar ea continua să mă întrebe, căutînd să afle exact ce se ascunde în mintea mea şi ce vreau să fac. Acum se schimbase situaţia cu o sută optzeci de grade şi fusesem eu cea rea cu ea. După voce am înţeles că Theodore Hamilton fusese un bărbat special în viaţa ei. Ce nu înţelegeam era de ce mă afectase într-atît. Theodore era un bărbat cumsecade, inteligent şi frumos; mama fusese o femeie frumoasă, cu suflet bun. Fuseseră tineri, într-o ambianţă exotică, în timpul războiului. Nu trebuia să mă surprindă că se împrieteniseră defel. Poate că atracţia de la început se transformase în ceva mai profund. Deodată mama devenise o străină şi tot dintr-o dată imaginea mea despre mama şi tata ca fiind doi oameni cu acelaşi suflet se dizolvă în ceaţă.

Cînd eu şi Charlie eram copii, tata ardea pachetele de la biscuiţii americani, iar noi doi urmăream flăcările ce se ridicau spre tavan şi stăteam ca fermecaţi; urmăream cum hîrtiile se transformă în cenuşă. Exact acelaşi lucru simţeam acum în legătură cu comuniunea sufletească dintre părinţii mei. Mai bine nu veneam în Franţa.

Am rămas pe pat aşteptînd telefonul de la mama. Tot felul de idei nebuneşti îmi veneau în minte; mă gîndeam chiar că mama şi Theodore fuseseră cîndva căsătoriţi, lucru care ne fusese ascuns. Am tresărit cînd a sunat telefonul.

– Elena? Sînt Theodore Hamilton.

– Ah.

– Speram că vă ademenesc pe tine şi pe David la o plimbare de după-amiază. Trebuie să merg la Monpazier la un fierar şi mă gîndeam că aţi vrea să veniţi şi voi...

– Nu, mulţumesc. Trebuie să mai lucrez ceva. Poate

că vrea David să meargă. O să-i spun să te sune cînd vine.

– Desigur. Nu voiam să te deranjez... zise el parcă apărîndu- se. Atunci mi-am dat seama că fusesem nepoliticoasă, Theodore era totuşi, unul din cei cărora le luasem interviu.

– Ideea e minunată, dar pentru moment am altceva de făcut.

– Te înțeleg... poate altădată?

– Sigur. La revedere.

Rămăsesem cu mîna pe receptor cînd telefonul sună din nou.

– Alo?

– Dragă, eu sînt.

– Ai scăpat de indian? am zis eu sigură că scăpase de tata mai degrabă.

– Da... Elena, îmi pare rău că am vorbit atît de misterios cînd ai sunat. Nu am mai auzit numele lui Theodore Hamilton de zeci de ani. Nici nu m-am mai gîndit la el. Cînd mi-ai zis că l-ai cunoscut, au început să-mi tremure genunchii. Parcă văzusem o fantomă.

– Deci a fost prietenul tău? Nu ştiam un cuvînt mai potrivit pentru un fost iubit al mamei şi nu îndrăzneam să o întreb dacă fuseseră amanți, sau parteneri, nici măcar în glumă.

– Eram îndrăgostită de el.

De ce nu o întrebasem eu prima?

– Şi el de tine?

– Cred că da, pe atunci. Relațiile... poveştile de dragoste erau puțin diferite atunci. Aveam atît de puțin timp la dispoziție, vorbeam mai mult despre visuri, decît despre planuri de viitor. Ne cunoşteam doar prin scrisori.

Nu se ştia ce ne va aduce viitorul. Jumătate din timpul cît eram împreună îl petreceam gîndindu-ne cum să ne vedem data viitoare. Nu puteai să vezi mai departe de mîine sau de data viitoare... Theodore Hamilton a fost primul bărbat pe care l-am iubit..

Ţineam atît de strîns receptorul, încît îmi amorţiseră degetele.

– De ce nu te-ai măritat cu el? Dacă vă iubeaţi atît de mult?

Mama oftă.

– Nu ştiu ce să-ţi răspund. O vreme am discutat de căsătorie, apoi situaţia s-a schimbat şi lucrurile nu au ieşit după cum am fi dorit noi. El a fost trimis în Italia, eu am rămas la Cairo, războiul s-a sfîrşit şi ne-am despărţit...

Am tăiat de pe lista misterelor căsătoria, dar celelalte suspiciuni nu-mi fuseseră alungate.

– Pur şi simplu nu v-aţi mai iubit?

– Cred că da. Nici acum nu-mi e prea clar ce a fost.

– Haide, mamă, trebuie să-ţi aminteşti. Tu ai rupt relaţia sau el? Sau v-aţi depărtat? Ai cunoscut pe altcineva? V-aţi certat? Ce?

– Draga mea, e mult timp de atunci – acum nu mai pot judeca trecutul. Nici atunci nu am putut şti ce a fost. S-a întîmplat şi gata. A fost trist.

– Parcă spuneai că amintirile din război sînt frumoase şi că ai fost fericită.

– E adevărat. Toate lucrurile pe care încerc să mi le amintesc au fost frumoase, dar au fost şi lucruri triste, însă nu merită să mă gîndesc la ele. Ţin minte că am fost supărată, apoi l-am cunoscut pe tatăl tău şi toate s-au schimbat. Mă gîndesc numai la ce a fost frumos.

– Deci cînd l-ai cunoscut pe tata ai fost în momente de slăbiciune?

– Nu, nu a fost nici o „slăbiciune“, cum îi spui tu, răspunse ea enervată. L-am cunoscut pe tatăl tău la mult timp după povestea cu Theodore. Acum nu mai vreau să discut despre asta.

– Nu vrei să ştii ce face? Cum se simte?

– Sigur că sînt curioasă, draga mea – oricine ar fi.

– Ei, bine, e bătrîn.

– Toți sîntem bătrîni. Arată bine?

– Mamă, Dumnezeule! Are aproape optzeci de ani!

– Şi asta înseamnă că nu poate fi frumos?

Am aşteptat să comenteze despre tata, să spună că şi el arată bine, dar nu a făcut-o.

– Arată bine pentru vîrsta lui, am spus eu. E drăguț – un bătrînel liniştit, care-şi îngrijeşte de grădină. Pictează puțin, fotografiază cîte ceva. Nimic deosebit.

Dacă fantomele puteau fi chemate din morminte, acum puteau să se ducă la loc în sicrie, mi-am zis eu. Fantomele care ne înconjurau aparțineau trecutului – unei fete cu haină roşie, care nu avea nici o legătură cu mama mea.

Poate că femeia aceea i-a frînt inima lui Theodore, sau l-a părăsit cînd el îşi risca viața pentru țara lui, dar ea nu era mama mea.

– Pari supărată, draga mea. Eşti supărată pe mine?

– Nu, de ce aş fi?

– Nici eu nu văd vreun motiv să fii. Se distingea în glasul ei o reținere, amestecată cu o dojană maternă. Aş fi putut să-i înşirui o mulțime de motive, în special accentuînd că nu-mi spune totul. Vrei să te mai vezi cu el? întrebă ea curioasă.

– Mă îndoiesc. Am terminat interviul. Poate să mai dau de el prin oraş...

– Dacă-l întîlneşti, spune-i că am întrebat de el, bine? Spune-i... Întreabă-l dacă îşi aminteşte de *Sham el Nessim.*

– *Sham el Nessim?* Ce înseamnă asta?

– Nimic important. Întreabă-l dacă mai ține sărbătoarea. Va înțelege el.

Eram hotărîtă să nu trasmit nici un mesaj codificat, dacă mama nu avea de gînd să-mi spună ce însemna el.

– Ştii, mamă, că poți să-l suni chiar tu, dacă vrei să te plimbi pe Aleea Amintirilor. Să-ți dau numărul lui de telefon.

Urmă o pauză, după care îmi răspunse; mă rugam să nu-l accepte.

– Nu, iubito, nu mi-l da. Nu pot să-l sun eu. Dacă-l vezi, transmite-i dragostea mea. Asta era chiar mai rău decît să-mi ceară numărul lui de telefon. Propoziția era atît de scurtă şi nevinovată, o spusesem şi eu de o sută de ori; „Dacă-l vezi transmite-i dragostea mea". Poate i-am spus-o lui Nick pentru Peter, fără să însemne nimic pentru mine, atunci de ce părea atît de ciudată din gura mamei?

– Şi tu transmite-i tatei acelaşi lucru.

– Sigur, draga mea. Mama închise fără să mă întrebe ce mai fac. Nici nu a adus vorba despre copil.

Cînd a venit David, i-am spus mesajul de la Steve Heffner, transmis prin tata. Steve e cel mai mare beţiv, drogat şi petrecăreț vagabond pe care-l cunosc. David spunea că purtarea lui e decentă față de cea a altor colegi, dar nu-mi păsa; cînd auzeam de Steve Heffner,

parcă aveam legată de picior o bombă şi număram minutele pînă la explozie.

– O să întîlnesc cu el la Paris, înainte să iau avionul. Nu l-am văzut de cîteva luni.

– Credeam că vin şi eu cu tine. M-aş întîlni cu Charlie şi am chef să văd un oraş frumos.

– Exact ce ai tu nevoie. Am venit aici să evităm aglomerația. Mai bine odihneşte-te în somnorosul Sainte Cécile, trezeşte-te tîrziu dimineţile şi culcă-te devreme seara.

– Am senzația că vrei să scapi de mine.

– Nu. Ideea era că la țară te odihneşti şi stai cu picioarele pe scăunel.

– M-am răzgîndit. Poate că măcar o dată vreau şi eu să-ți fac cu mîna la avion. Regula mea şi a lui David era să nu ne luăm rămas-bun pe aeroport.

– Draga mea, dacă vrei să vii la Paris ca să-i vezi pe Charlie şi Heff, nu am nimic împotrivă. Mergem cînd doreşti – eu trebuie să plec joci noaptea.

– Deci totul e stabilit? nu mai era nevoie să întreb.

– Da. Am sunat la agenție azi dimineață. Apropo, l-am întîlnit pe Theodore Hamilton în piațetă şi spunea ceva de o călătorie la Monpazier.

– Dar cum se face că toată ziua dăm nas în nas cu el? Cred că mă urmăreşte. Probabil că stă în preajma hotelului şi se ciocneşte cu mine accidental – ca un urmăritor. Sau ca martorii lui Iehova.

David nu mai ştia ce să creadă.

– Nu te înțeleg. La început erai nebună după el. Acum îl vezi ca personificarea diavolului. Este un om singur, Elle. Ce problemă ai cu asta?

Am încercat încă o dată să-i explic sentimentele mele

față de el, dar văicăreala părea stearpă chiar şi în urechile mele.

– Şi ce te deranjează dacă mama ta s-a îndrăgostit cîndva de el? Credeai că a fost călugăriță? La naiba, Elle, nici trecutul tău nu e fără pată.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Hei, hei, stai uşurel, iubito... adică nu poți şterge ani din viața ei ca şi cînd ei nu ar fi existat. A fost o altfel de persoană. Dacă tu nu erai prietenă cu Peter, acum ai fi fost o altă persoană.

– Ba nu, aş fi avut mai mult respect de sine. Încercam să detensionez discuția, dar nu reuşeam. Ce ironic era totul. David venea din misiuni, îngropa perioada din viața lui odată cu filmele pe care le developa, apoi pleca din nou. Cred că acelaşi lucru făcea şi cu mine cînd lucra, iar cînd venea acasă mă scotea din magazie. Ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Hmm. Sigur.

– Nu mai da vina pe mama ta şi pe Theodore pentru ceva ce s-a întîmplat acum patruzeci de ani.

– Nu a fost ceva. Era îndrăgostită de el.

– Şi ce dacă?

– Iar gîndeşti încuiat şi o faci intenționat. E vorba de mama mea, pentru Dumnezeu. Nu trebuia să se îndrăgostească de nimeni, niciodată, decît de tata. Nu este normal. E oribil. Nu e...

– Cum? se uita la mine cu sprînceana ridicată.

– Mai lasă-mă în pace. Dacă îmi propun să o detest pe mama pentru un motiv oarecare, am tot dreptul să o fac, fără să te amesteci tu.

– Cred că te gîndeşti prea mult la drepturi, iubito. Eşti ob...

– Uite ce. După cîte văd eu nu am nici un drept,

precum spui tu. Nu am dreptul să ştiu totul despre mama fiindcă e viaţa ei. Nu am voie să beau fiindcă îi dăunează copilului. Nu am dreptul să te rog să nu pleci în Bosnia fiindcă...

– Fiindcă?

– Fiindcă nu îl am, bine? Nu am dreptul să-mi fac griji că-ţi intră un glonţ în cap, nu trebuie să ştiu dacă te culci cu altă femeie cînd nu eşti cu mine... fir-ar să fie, nu am nici un drept. La naiba cu totul.

Nu intenţionasem să aduc discuţia pe tema Bosniei. Pur şi simplu mi-a ieşit pe gură. Nu i-am spus lui David că nu voiam să primească această misiune. Ştiam că nu aici era problema, ci altundeva. Ştiam ca David nu avea să-şi schimbe viaţa pentru mine şi nu doream să-l fac să se simtă vinovat dacă m-ar părăsi. Aveam senzaţia că toată lumea mă părăsise.

– Ai uitat cîteva, iubito, zise el şi-şi aprinse o ţigară. Nu ai voie să vorbeşti ca un birjar în faţa copilului meu nenăscut şi nici să faci astfel de crize în acelaşi context.

– Isteţule, i-am spus eu. Era prima dată cînd spunea „al meu", şi nu „al tău". Nici tu nu ai voie să fumezi în faţa lui.

– Atunci o să ies afară.

– Of, lasă, fumează aici. Nu vreau să mă cert singură. E prea greu să răspund din ambele direcţii.

– Eu nu vreau să mă cert deloc. Veni şi-mi cuprinse obrajii între palme.

– Nu-mi place meseria ta, asta-i tot. Este prea periculoasă. Ar fi trebuit să te faci contabil. L-am muşcat uşor de palmă. Dacă nu putem să ne certăm, ce putem să facem? În afară de a-ţi venera *Leica.*

– Îţi spun eu ce facem. Te speli pe gură cu mult

săpun, îți faci valiza, iar eu o voi vrăji pe madame Guillot să-ți păstreze camera pînă săptămîna viitoare. Apoi îl sun pe Theodore şi-i spun că plecăm la Paris cîteva zile. Măcar unul din noi doi trebuie să arate că are maniere. Vrei să zburăm cu avionul, să mergem cu maşina sau să luăm trenul?

– Deci am voie să merg la Paris?

– Ai dreptul, Elle. Eşti fetiță mare acum – cîteodată, adică.

– Nu vei regreta.

– Deja regret.

– Hai să luăm trenul. E mai romantic. Să-ți mai spun ceva – hai să luăm bilete la vagonul de dormit, cu mese incluse şi să facem dragoste tot drumul pînă acolo. O să-mi pun şi o floare după ureche.

– Elle, tu şi poveştile de dragoste. Ai grijă că ele te vor duce la pierzanie. Te vor muşca de unde te doare cel mai tare.

Nici nu putea avea mai multă dreptate. Poveştile de dragoste – şi nostalgia, ca să fiu sinceră – mă trag după ele aşa cum un cîine Saint Bernard ar trage un copil ce-l ține în lesă. Am citit undeva că Winston Churchill avea o boală care-l făcea să plîngă ori de cîte ori rostea sau citea cuvintele onoare, decență, valoare, noblețe, curaj... Pe vremea aceea gîtul mi se congestiona cînd rosteam aceste cuvinte. La fel mi se întîmplă şi acum, aşa că nu pot da vina pe estrogeni.

David se opri în prag şi-mi zise:

– Hei, Elle, te-ai înşelat asupra unui lucru. Nu mă culc cu altă femeie în fiecare seară. Zîmbi pervers şi continuă: nu în fiecare seară.

CAPITOLUL 11

Fanteziile mele privitoare la sex nebunesc în cuşete de tren au fost spulberate foarte repede cînd am aflat că drumul cu trenul special TGV dura mai puțin de patru ore dintr-o gară în alta. Am făcut ce s-a putut şi ne-am imaginat că sîntem într-un film franțuzesc, deşi am fost serviți cu baghetă şi vin la masă. Nu era acelaşi lucru cu a fi servit cu micul dejun la pat şi nici a ajunge în Gare du Nord, unde trenul scotea aburi prin coşuri, apoi pleca la drum, dar nu mai aveam ce zice.

Am plătit o sumă frumuşică pentru telefoane mobile, aer condiționat şi anticoncepționale la discreție – deşi pe cele din urmă le-am plătit degeaba, apoi ne-am decis să nu comentăm sau să discutăm pe teme ce ne-ar strica voiajul. David era plin de energie, la sosire, aşa cum i se întîmpla de obicei înaintea plecării în misiune, exact ca un cal de curse la start.

Am mers să-l căutăm pe Charlie la hotel *Meurice* şi l-am găsit la piscina acoperită, în fața unei sticle de vin scoasă din frigider.

– Hei, Charlie, nu ne dai un interviu?

– Surioară! Ce surpriză! Tocmai voiam să te sun ca

să-ți fac o vizită şi să iau o gură de aer curat. Dădu mîna cu David ca doi buni prieteni. Vă invit să beți ceva.

– Mulțumesc, dar Elena nu bea.

– Ficatul, Elle?

– Sarcina, Charlie.

Fratele meu făcu ochii mari.

– Dar ar trebui să bem şampanie! Stai aşa, vreau să te privesc. Eşti mai grasă deja? Se simte copilul? Maică! Unchiul Charles – sună bine, recunoaşteți. Se bătu cu pumnul în piept. Un copilaş. Ce frumos! Felicitări, Turk şi bine lucrat!

– Trebuie să lucrezi cu artă, cu hotărîre, pot spune cu impecabilă precizie şi fler...

Charlie dădu din cap admirativ.

– Şi, văzînd-o pe sora mea, aş adăuga că a trebuit şi puțin alturism şi dedicație...

– Charlie, cînd va veni vremea ta, voi fi bucuros să-ți dau cîteva sfaturi.

– Nu vreți să tăceți amîndoi şi să-mi aduceți un suc de portocale, dacă nu cer prea mult?

Charlie ne-a pus la curent cu evenimentele. Zece zile încercase să ia legătura cu vechi prieteni, să contacteze bancheri, apoi se pregătea să plece la Hong Kong şi Singapore pentru seducerea corporației. Avea noroc cu carul. Ajunsese la o analiză sănătoasă a viitorului său.

– Dacă-mi oferă slujba şi o primesc, următorii douăzeci de ani voi dormi. Dacă nu mi-o dau sau o refuz eu, atunci sînt pierdut.

Am rămas cu el vreo oră, apoi am plecat în oraş unde David a căutat un hotel aproape de *Meurice,* în cartierul Marais. Era aproape de reşedința lui Steve Hef-

fner. David ştia că după o seară cu Heff, trebuia să nu aibă mult de mers pînă la hotel.

– Te aşteaptă o surpriză, zise Charlie, să ţii minte cuvintele mele.

Steve Heffner avea cam un metru şi şaptezeci şi era aproape chel la cei treizeci şi trei de ani ai săi. Purta un kimono roşu, iar cînd deschise uşa şi-l văzu pe David, sări de gîtul lui şi-l încălecă, încolăcindu-şi practic picioarele de mijlocul lui.

– Turk! Turk! declama el fericit.

David se scutură de el precum un cîine uriaş se descotoroseşte de un căţeluş căţărat pe spinarea lui.

– Ce mai faci, Heff?

Steve nu răspunse fiindcă mă sărută pătimaş pe buze şi mă apucă de fund cu amblele mîini. Nu dură mult pînă ce auzirăm surpriza. Heff era cunoscut pentru multe – nebunie, tîlhărie şi depravare – însă rezervarea nu era pe listă.

– Băieţi, e grozav, măi să fie ce grozav e... vreau să o cunoaşteţi pe mica mea doamnă. Mish! strigă el, iar dintr-o cămăruţă apăru o tînără asiatică, îmbrăcată într-un kimono identic. Mish, ei sînt prietenii mei cei mai bun, amicii mei de pe nenorocita asta de planetă. Turk Turcan şi Elena – şi mai cum, Elle, iubito? Rahat, cui îi pasă? Băieţi, e ea e soţia mea, Mishi. Nu-i aşa că e o dulceaţă?

David începu să rîdă cu hohote şi o sărută pe Mishi pe amîndoi obrajii. Am urmat eu.

– Acum, am cumpărat o sticlă de coniac – l-am pus pe aici, prin împuţita asta de gaură de şarpe, zise şi începu să arunce cu pernele de pe fotolii, pînă ce găsi

sub canapea o sticlă goală pe jumătate şi luă patru pahare pe care le şterse cu mîneca kimonoului. Se aşeză pe canapea, cu picioarele desfăcute, i se văzu tot echipamentul de dedesubt, dar nu se sinchisi, apoi le umplu.

– Caii cu trei picioare, prieteni.

– Şi Acela Care A Scăpat, zise David rîzînd.

Acest toast enigmatic era cunoscut de cînd David şi Steve se întîlniseră prima dată. Ştiam povestea de la Heff – o auzisem de multe ori, fiecare variantă mai exagerată decît cea de dinainte.

Heff, David şi un translator călătoreau împreună undeva în Afganistan, mergînd să cunoască un conducător kurd. După cum povestea Heff, lucrurile se petrecuseră astfel:

– Erau nişte tipi războinici, ca aceia din Evul Mediu, mă înţelegi? Galezul specialist în mine de teren încerca să-l convingă pe şeful cel mare să-i oprească pe oamenii săi să se mai joace cu sîrma ghimpată, înţeleg? Bieţii fraieri îşi puneau pielea la saramură ca să croiască drum printre mine, apoi marcau cu sîrmă zonele sigure, iar localnicii veneau noaptea şi furau sîrma ca să- şi poată da drumul la animale. Astfel vitele şi găinile umblrau bine mersi, libere, însă oamenii călcau pe mine şi săreau în aer. Inteligenţi, nu? Atunci domnul Luptător Şef adună bătrînii oraşului în cortul lui şi stă în mijloc, cu braţele încrucişate la piept, cu o armă spînzurată la centură, cu translatorul lîngă el; specialistul în mine încearcă să-i explice politicos că trebuie să le spună oamenilor să nu mai fure sîrma, fiindcă e spre binele copiilor, pentru că şi ei au rămas cu rezerve mici de sîrmă, fiindcă local-

nicii o tot furau. Războinicul dă din cap încet, stă să se gîndească, apoi zise: „Am înțeles problema ta. De astăzi nimeni nu va mai face probleme. Nu te îngrijora. Îi cunosc pe oameni. O să-i trimit pe ai mei la ei diseară şi o să-i ucid, ca să nu-ți mai dea de furcă". Atunci galezul începe să țopăie de parcă învăța un dans sălbatic şi strigă: „Nu, nu, lasă-i în pace! Lasă-i să ia afurisita de sîrmă ghimpată!"

De obicei, cînd interpretează această istorioară sare şi el pe masă cînd joacă rolul expertului genist, apoi devine serios şi sceneta durează vreo zece minute, pînă ajunge la cal. Heff e un bun povestitor. De aceea e bun reporter. Apoi trecu la cal:

– Nu ştim ce s-a întîmplat cu hoții de oi din valea vecină. Genistul bălmăjeşte ceva, iar Turk zice că a auzit ceva despre un cal – un cal, mă auzi – care a călcat pe o mină şi şi-a pierdut un picior în explozie, dar a scăpat. Acum calul țopăia în trei picioare, fericit precum Larry. Turk le explică despre englezi, care sînt ciudați, chiar schizofrenici şi că, dacă ar fotografia calul, le-ar face mai mult bine localnicilor decît douăzeci de fotografii cu copii țopăind într-un picior, înțelegi? Războinicul dă iar din cap spunînd că ştie. „Cunosc calul. E foarte departe... Dincolo de deal, la cîteva văi depărtare. Durează două, trei zile ca să ajungeți acolo. Oamenii mei vă vor duce la cal". Iar Turk, cretinul, sare şi zice: „Nu, las-o baltă. Nu pierd cinci zile pentru o fotografie cu un cal, în trei picioare sau nu". Heff face o pauză în acest moment şi-şi linge buzele, anticipînd. Războinicul ascultă, apoi dă din capul lui ciufulit şi zice: „Înțeleg. Nu e nici o problemă. Avem alt cal afară. Putem să-l aranjăm dacă vreți. Ce picior preferați, din față sau din spate?

De aceea cînd se întîlnesc, beau în cintea cailor cu trei picioare şi a Aceluia Care A Scăpat.

Acum, îl cunosc pe Heff destul de bine şi ar fi trebuit să-mi dau seama că e un şobolan, dar se pare că nasul mi-a fost înfundat. M-a luat prin surprindere aseară, cînd am ajuns la el. Am mai văzut acest sindrom la prietenii lui David – corespondenţi de război maniaci, care se culcă cu amărîte minore din ţările lumii a treia pe care le aduc apoi în lumea civilizată, pînă ce tipele îi părăsesc pentru un tip normal, cu slujbă bună şi o casă frumoasă în Shepperton. Poate pe Charlie l-ar fi impresionat, dar pe mine mă lasă rece. Aş şti să scriu scenariul acesta cu ochii închişi. Am luat o înghiţitură din pahar, apoi m-am aşezat lîngă drăguţa Mishi. Părea de vreo şaisprezece ani, avea ochi imenşi, cu gene negre, mătăsoase şi părul lung, cu nuanţe albăstrui.

– Haide, Elle, nu te abţine, draga mea, ştii că pui mereu întrebări dificile. Întreab-o de ce a venit cu mine. Haide, mă încurajă Heff ştergîndu-se la gură cu dosul palmei.

– Mishi, ai idee în ce ai intrat? am întrebat-o eu. Îţi dai seama ce obiceiuri proaste are acest om pe care-l numeşti soţul tău? Am spus toate acestea spre binele lui Heff. Din cîte îl cunoşteam pe Heff, Mishi avea să ştie doar cîteva cuvinte în engleză, adică „Bună, vrei să-mi cumperi ceva de băut, amice? Ştiu să te fac să te simţi bine..."

– Obiceiuri proaste? Heff păru consternat şi-i dădu un ghiont lui David. Ce minciuni i-ai turnat? Obiceiuri proaste, pe naiba. Nu am obiceiuri proaste. Băutura, desigur, drogurile din cînd în cînd, dar obiceiuri proaste?

Nu las niciodată colacul de la WC ridicat, aproape m-am dezvățat să mă scobesc în nas, iar cînd mor de foame mănînc ceară pentru scos bătături.

– Vezi ce voiam să spun, Mishi? am zis eu ridicînd din umeri. Mai bine te duceai la grădina zoologică din oraş dacă voiai să te măriți cu o maimuță.

– E nostim ce spui. Exact acolo l-am cunoscut pe tîmpit, zise Mishi cu un accent uşor american. Stătea într-un colț al cuştii şi îşi culegea puricii din părul pubian. Era al naibii de neajutorat şi mi-am zis să-l iau acasă, să-l desinfectez şi să-i spun că, sub coaja lui de rahat uscat, se ascunde un om de treabă.

Mi-a căzut fața cînd am auzit-o, iar David şi Heff au început să rîdă cu lacrimi.

Cînd reuşi să răsufle puțin, David zise:

– Elena, am onoarea să ți-o prezint pe Sharah Beth Franklin, descendentă din familia Franklin de pe Brooklyn Heights. Cunoscută prietenilor şi duşmanilor ca Mishi. Unii spun că e prescurtarea de la Miss Saigon, alții spun că este de la Misiune Imposibilă. Mishi lucrează pentru *Post*. Ne cunoaştem demult.

– Vă mulțumesc nespus, prieteni, am zis din toată inima. A fost foarte frumos. Heff, să-mi aduci aminte să-mi prezint piciorul burții tale data viitoare cînd ne întîlnim.

Cînd Jeff reuşi să vorbească fără să rîdă, îmi spuse:

– Mishi e jumătate vietnameză, jumătate chinezoaică şi jumătate yankee. Ca un cocktail reuşit. Agitat, dar nu amestecată. Ridică paharul şi bău pentru ea.

– Trei jumătăți. Matematica nu a fost niciodată punctul tău tare, Heff, am bombănit eu.

Mishi mă bătu pe genunchi.

– Ignoră-i pe copii, Elena. Oricine ar fi făcut aceeaşi greşeală, atîta timp cît nu deschid gura. O fac rareori ca să-l amuz pe Heff. Nu mai are simțul umorului încă din adolescență. Chiar sînt Miss Saigon – tata a fost un mare nimic, dar s-a căsătorit cu mama şi a adus-o în America, apoi a murit între două drumuri. Pe Heff şi Turk îi cunosc de cînd eram atîtica, zise şi arătă cu mîna cam la un metru distanță de pămînt. Nici în prezent nu era cu mult mai înaltă.

Petrecerea a fost grozavă. Heff era diferit de David, iar Mishi era undeva la mijloc. David detesta să povestească despre locurile unde fusese, însă lui Heff îi făcea o deosebită plăcere acest lucru. Acum aştepta pe oricine îi intra în casă pentru a-i povesti despre ultima călătorie la Kabul. Cine nu-l cunoştea îl vedea ca pe un beţivan nebun, dar, oricît de mult bea Heff, mărturisesc că nu l-am văzut niciodată beat. Nebun era, fără îndoială, dar nu beţivan. Pînă la urmă am mers la un băruleț ales din patru colindate. Toți beam, eu beam galoane de apă şi mă umflam ca un balon. Cînd în local intrară două englezoaice, probabil pentru prima dată plecate în străinătate fără părinți. Heff le făcu semn cu mîna şi le invită la masa noastră, privind-o pe prima, cea mai drăguță.

– La naiba, drăguță, dacă nu eram însurat... nu ți-aş promite nimic, păpuşă. Vrei grădini cu trandafiri? Să-ți cumpăr vreo două duzini. Să ştii că eşti frumoasă.

Biata fată roşise, dar se uita la el urît, neştiind dacă i se face curte sau se face haz de ea. Se uita cînd la Heff, cînd la prietena ei, care bîiguia ceva, ştiind precis că nu i se face curte.

Heff se duse la ea şi o luă de mînă, apropiindu-se de ea foarte mult.

– Păşeşte pe frumuseţe, exact ca Luna, zise el dezmierdător.

Mishi stătea lîngă mine şi rîdea în hohote.

– La naiba, acum începe să recite poezii. Cînd face asta, Heff e în pericol de a fi ridicat de poliţie...

– Dacă aş avea cel mai frumos giulgiu din lume, l-aş pune la picioarele tale...

Îl priveam pe Heff şi îmi era milă de biata fată şi de Yeats, autorul versurilor. Atunci David se apropie de mine şi-mi şopti la ureche pe un ton senzual:

– Dacă aş avea cel mai frumos giulgiu din lume,
Ţesut cu auriu şi cu lumina lunii,
Haina albăstruie, întunecată a nopţii,
Aş pune-o cu celelalte la picioarele tale;
Dar eu sînt sărac şi nu am decît visele mele;
Pe care le-am aşternut sub paşii tăi.
Calcă uşor, iubito,
pentru că sub tălpile tale sînt visele mele.

Cînd am deschis ochii, am văzut-o pe Mishi privindu-ne cu ochi trişti. Heff nu remarcase nimic. El interpreta alt rol acum.

– Închipuiţi-vă. Sîntem aici, înghesuiţi lîngă perete, stăm aici de-o oră şi ceva, ascultînd rahatul din toate părţile, apoi se face linişte de mormînt, ca şi cînd tot oraşul ar fi murit subit, iar inima mea e ca o minge de fotbal, bate să-mi spargă pieptul, sînt speriat, pe urmă vine femeia aceea cu copilul, ca şi cînd s-ar afla la plimbare, iar eu mă ridic şi spun „trebuie să mă ridic şi

să-mi dezmorțesc picioarele, dacă mă înțelegeți. Apoi vine Turk ăsta, aud o împuşcătură... îmi trage una în mutră aşa de tare că îmi sparge buza şi-mi sare dintele din față. Acum, unde rahat să găsesc un dentist în nenorocitul ăsta de Beirut şi cu ce o să-l plătesc pe meseriaş să-mi facă o reconstituire? Ştiți ce vreau să spun, nu? Într-o secundă îmi trec multe prin minte, dar aud un glonț trosc, ricoşează din perete în umărul lui Turk, iar eu sînt cu fața în mocirlă, plin de sînge şi cu buza spartă, dar reuşesc să mă întorc spre el. Turk cade încet pe genunchi, iar eu cred că a murit, gata, ştiți, dar el stă cu aparatul la ochi şi fotografiază femeia cu copilul, dar ea merge pe stradă parcă e în transă... Turk e în tricou şi se vede gaura pe unde a trecut glonțul, se vede carnea rozalie, ca de copil... Ştiți unde se îndrepta glonțul?

Ridică mîna spre tîmplă. M-am uitat la David. Heff se opri pentru o pauză dramatică, apoi continuă:

– Chiar acolo. Glonțul avea numele meu pe el; trebuia să intre pe-o ureche şi să iasă pe cealaltă. Vă spun eu, tipul ăsta – tipul acesta – e acela cu care trebuie să fiți cînd se apropie nenorocirea. Dacă vreți să vă salvați fundurile, ghemuiți-vă lîngă Turk, mă auziți? El e... sacru. Heff se apropie de David şi-l sărută pe g ră.

Fetele tresăriră şi se scuzară ca să plece. Heff rămase privindu-le şi strigă în urma lor:

– Să găsiți una bună, auziți?

Mie îmi venea să vărs şi m-a apucat tremuratul; David s-a uitat la mine şi a dat încet din cap, apoi s-a întors spre Heff. I se întunecaseră ochii.

Cîteodată David avea un camuflaj perfect, ca acum. Părea complet detaşat. Nu ştiai niciodată dacă va spune

o glumă sau dacă se va ridica şi va ieşi din cameră.

– Eşti un căcăcios, Heffner.

– Spun ce văd, amice. Asta mi-e meseria.

– Lasă-l în pace, Turk, îi zise Mishi. Ştiu că e un nebun, dar e nebunul meu şi mă ocup eu de el. Elena, Heff trebuie să spună toate acestea, că altfel explodează. Nu înseamnă nimic. Gîndeşte-te. Crezi că David sau Steve erau atît de idioţi încît să stea pe loc cînd gloanţele şuieră în jurul lor? Pe naiba. Ştiu cum să se apere singuri.

Am dat din cap, dar ştiam fotografia cu femeia şi copilul din Beirut. Văzusem tricoul lui David care avea o găurică arsă pe margini. David îmi spusese că se arsese cu ţigara, iar eu îl crezusem.

– Hei, Turk, i-ai spus Elenei despre calul cu trei picioare? Pe asta ţi-a spus-o, Elena? Asta a fost cea mai bună. Am făcut pipi pe mine, să ştii. Pur şi simplu am făcut pe mine. Rahat. Mulţi îi datorează viaţa lui Turk. Caii în trei picioare, nu-i aşa, bătrîne?

Ciocniră şi mai comandară un rînd. Am comandat şi eu un coniac iar tipul care mi-a adus paharul avea o mutră de parcă ar fi dat milioane numai să plecăm acasă înainte să distrugem barul. David nu m-a văzut cînd am băut coniacul.

– Aşa, Turk, spune-mi unde vă duceţi tu şi *Leica* ta acum?

David îşi aprinse cea de-a douăzecea ţigară din seara aceea şi trase adînc fumul în piept.

– Mîine plec la Sarajevo.

I-am văzut pe Heff şi pe Mishi uitîndu-se unul la celălalt, apoi Heff l-a lovit pe David uşor pe spate.

– Să-ţi dea un sfat bunul tău prieten. Nu te duce

acolo, omule. Nu merită. Nu ai ce vedea, ce face, decît să fii ucis împărăteşte. Nu ai nevoie să te amesteci în rahatul lor, amice. David surîse ironic. Nu e locul pentru tine, Turk. Am fost acolo anul trecut, dar acum nu e de mers acolo. Eu nu aş pune piciorul în oraş.

– Care este problema, Heff? Nu mai au băutură pe acolo?

– E un loc oribil, să ştii. Nu a mai rămase nimic în picioare, decît praf şi nisip. Dacă te bagi acolo, nu mai poţi să ieşi. Ce naiba, omule, doar asta este meseria noastră, să intrăm şi să ieşim apoi, nu-i aşa?

Doream să ascult mai departe, dar începusem să ameţesc şi eram obosită. Cred că era trei dimineaţa. M-am rezemat de umărul lui David, străduindu-mă să ascult ce se mai vorbeşte, dar auzeam doar frînturi.

–... Martin e acolo. Şi Micky. O ţii minte pe Micky? Curva aia roşcată...

–... Concluzia Turk, este că nu trebuie să te duci acolo. Nu mai ai ce dovedi...

–... nici eu nu ştiu ce vreau... ca şi tine...

–... ai văzut fotografiile lui Kravsky? A murit...

–... totuşi, trebuie să te duci...

–... trebuie să o duc acasă acum... mîine la patru...

–... e ca şi făcut, bătrîne...

Nu-mi amintesc cum am ajuns la hotel. M-am trezit la prînz. Am făcut dragoste cu un gen de somnolenţă pasională. Blîndeţea lui David mă înspăimînta. Tot auzeam frînturi de cuvinte, dar nu ştiu sigur dacă le auzeam sau le visam. Am plecat la restaurantul de după colţ şi am luat masa de prînz. Voiam să-i spun atîtea. Voiam să-i spun că îl iubesc. Să-i spun că sînt mîndră

de el, că nu exista nimeni pe pămînt care să-l poată atinge. Voiam să-i spun că, deşi bombăneam şi protestam, ştiam de ce face toate acestea şi că mă bucuram pentru ce face. Nu doream să fiu cu altcineva pe lume. Mai bine aş fi rămas singură. Voiam să-l rog să nu plece, dar nu aveam destul curaj. Mi se făcuse rău; mă jucam cu bricheta lui şi din cînd în cînd îl priveam şi spuneam:

– Vin la aeroport. El zîmbea şi răspundea:

– Ba nu vii.

A fost o masă oribilă.

Avea inima plină, însă mintea şi gura nu funcţionau. Ştiu că vorbisem despre cele două fete de la bar cu o seară în urmă; vorbisem despre Theodore, chiar despre vreme. Am vorbit iar despre nume de copii. Mă simţeam ameţită, mahmură. Aveam gura uscată şi mă străduiam să vorbesc ceva pentru ca timpul să curgă. David îmi spunea să nu-mi fac griji şi să se întoarcă să mă ia de la *Lion d'Or.* Nu ştiu ce era în capul meu, decît că voiam să se termine masa odată şi să-l văd plecat. Nu voiam să merg la aeroport, dar insistam să mă duc. El tot spunea că va fi bine, că simţea asta, altfel nu ar fi plecat.

I-am spus că vorbesc e prostii, iar el a rîs şi a zis că trebuie să termine cartea cu mine; trebuia să-şi respecte contractul. Am băut prea multă cafea. Am glumit despre cai. Îmi venea să plîng. Voiam să fiu acasă. Nu ştiu ce căutam acolo, nu mai ştiam unde sînt, sau cum apăruse povestea cu Bosnia. Tot ce ştiam era că David avea să plece fără să-mi spună la revedere. Cît timp vorbea, iar eu mă jucam cu bricheta lui, apărură Mishi şi Heff. Se aşezară la masa noastră, iar eu i-am salutat.

– Ah, bună! Parcă nu-i mai văzusem de un an. David se uită la ceas, se ridică, îşi puse geanta pe umăr, veni lîngă mine şi mă sărută cum nu o mai făcuse pînă atunci. In acel moment am ştiut cu o siguranţă deplină că nu-l voi mai vedea vreodată. A lăsat bricheta pe masă, iar eu am luat-o în mînă, mi-am pus capul pe faţa de masă albă şi am început să urlu ca un cîine. Nu numai pentru că plecase, ci pentru că eram împreună de doi ani şi şapte săptămîni, iar eu nu-i spusesem ce simt pentru el, iar acum nu mai puteam întoarce timpul înapoi.

Mishi mă mîngîia pe cap.

– Se va întoarce, Elena. Va intra pe uşă peste două săptămîni ca şi cînd nici nu ar fi fost plecat. E un bărbat cu capul pe umeri, asta contează foarte mult la bărbaţi... nu-şi mai continuă ideea, dar ştiam ce voia să spună. Se va întoarce.

– La naiba, sigur că se va întoarce. Turk. Al naibii băiat. Heff ridică paharul din care băuse David, iar mie îmi venea să i-l fărîm în cap.

– Sper să ai dreptate, Heff, că de nu se întoarce jur pe Dumnezeu că-l ucid cu mîinile mele, pe afurisit.

Charlie se strădui să-mi fie de ajutor seara, la cină. Încercă să vorbească despre David şi despre copil, dar eu nu eram în stare să-l ascult. I-am povestit cîte ceva despre Theodore şi mama noastră, lucru care l-a făcut pe Charlie să rîdă.

– Acum se potrivesc toate, Elle. Îmi dau seama. Cînd am discutat cu tata despre femei, el mi-a spus că lucrul care o face pe mama atît de deosebită este că a avut întotdeauna senzaţia că nu o cunoaşte loc. Nici măcar după patruzeci de ani împreună. Îl surprinde şi

acum. Spunea că nu ştie niciodată cum va reacționa sau ce era în mintea ei. Pun pariu că tata habar nu are despre pilotul acesta. E o femeie remarcabilă.

– Dar e dezgustător. Ar fi trebuit să-i spună şi lui.

– De ce? Dacă aş fi în locul lui, nu m-ar interesa să aflu. Dacă aş fi în locul ei, nu aş vrea să spun. Ce rost are? Îmi place ideea că o femeie e misterioasă – e bine să existe o uşă pe care nu poți să o deschizi. Tu ai fost întotdeauna prea nebună după sinceritate, Elle. Toți avem nevoie de secrete care să ne țină moralul. Aşa eşti mereu tînăr la suflet.

– Vrei să spui că mama şi tata au avut fiecare secrete în căsnicia lor?

– Ba nu. Vreau să spun că iubirea supraviețuieşte mai bine cînd nu omori partenerul cu detalii nesemnificative... asta face tata.

– Nu ştiam că tu şi tata discutați despre femei.

– Dar cu cine să vorbească dacă nu cu mine? zise Charlie ca un bărbat uns cu toate alifiile. Am discutat despre multe lucruri – despre ce-a simțit el cînd a aflat că mama nu poate rămîne însărcinată.

– Nu ştiam că nu putea rămîne însărcinată.

– Dumnezeule, Elle, s-au căsătorit cînd ea avea treizeci de ani – noi ne-am născut de-abia după mulți ani. Nu ai întrebat-o niciodată, cînd ți-a vorbit despre ciclul femeii?

– M-am gîndit că nu au dorit să aibă copii prea devreme.

– Şi nu ai vorbit cu ea înainte să rămîi însărcinată?

– Nu. De cînd sînt gravidă nu am fost niciodată singure.

– Biata mama! Biata mama, zise Charlie privindu-mă

compătimitor. Adică, eşti singura ei fiică...

– Îmi dau seama, Charlie. Mama şi cu mine sîntem foarte apropiate, dar toate s-au întîmplat foarte repede.

– Deci, în loc să vorbeşti cu ea despre cum e să ai copii, tu ai băut-o la cap despre pilotul acela bătrîn?

– Doamne, Charlie! Nu ştiu ce să mai cred. Am senzaţia că oricine are răspunsul, în afară de mine.

– Ştii ce trebuie să faci, surioară? Trebuie să nu mai pui atîtea întrebări.

Am dormit în patul lui Charlie în acea noapte, iar dimineaţa am plecat spre Sainte Cécile. David mă ştia acolo. M-am gîndit că, dacă va fi ucis, primii vor afla cei de la agenţie, iar ei nu ştiau de mine. Probabil că voi auzi de la Heff sau voi citi în ziar.

CAIRO

1 iunie 1943
Misiunea Statelor Unite

„Dragul meu Theo,

Iar muncesc ca o nebună; toată lumea e pe jar. Cairo e foarte liniştit. Aseară am fost la o petrecere în cinstea ofiţerilor care pleacă, un escadron american şi mă simţeam straniu fiindcă eu ştiam unde se duc, iar ei nu ştiau. Sigur că nu ştiu unde te duci tu, şi poate că e mai bine.

Am mai luat cîteva ore la cursurile de limbi străine. Ai rîde dacă ne-ai vedea. Millie şi cu mine sîntem profesorii de conversaţie şi în fiecare marţi organizăm o mică petrecere pentru ofiţerii forţelor aeriene egiptene. Ni s-a spus să discutăm cu ei aşa cum o facem cu

americanii, dar bieții băieți nu ştiu atîta engleză şi sînt foarte timizi. Millie şi cu mine interpretăm rolurile Naguib şi Ahmed, iar ei repetă ca papagalii. Ieri am avut o conversație însuflețită. Ahmed şi-a ieşit din fire.

Millie – Ce mai faci astăzi, Naguib?

Naguib – Dar tu ce mai faci, Ahmed?

Millie – Nu. Ce faci, domnişoară Barclay?

Naguib – Ce faci, domnişoară Barclay.

Millie – Bine. Dar tu?

Naguib – Şi eu sînt bine, mulțumesc.

Eu – Eu beau ceai. Beau ceai, tu bei ceai; domnişoara Barclay bea ceai. Tu bei ceai, Ahmed?

Ahmed – Eu beau ceai, tu bei ceai, domnişoara Barclay bea ceai. Tu bei ceai, Naguib?

Naguib – Beau ceai, domnişoara Kézdy bea ceai, Ahmed bea ceai.

Millie – Eu nu bea ceai. Eu stau pe scaun. Tu stai pe scaun, domnişoara Kézdy stă pe scaun. Ahmed?

Ahmed (foarte încet) – Eu nu beau ceai. Eu ştau pe şcaun. Tu ştai pe şcaun... Tu ştai pe şcaun, Naguib?

Millie nu se mai putea abține din rîs, dar băieții păreau mîndri de pronunția lor, iar noi nu puteam să rîdem de ei; ar fi fost o mare răutate. După oră am mers cu Millie să bem cîteva Martini. Nu ştiu de ce, dar am senzația că nu facem ce trebuie...

În afară de asta, la Cairo bîrfele continuă – nevasta cui a fost văzută cu nu ştiu cine, soția generalului şi-a făcut valiza şi a plecat în grabă, ce VIP a fost zărit la Auberge des Pyramides *dansînd cu „o doamnă englezoaică", apoi cum s-a purtat ministrul culturii la dineul misiunii, toate indiscrețiile, scandalul şi celelalte care fac să bată inima Cairo-ului.*

Săptămîna trecută am fost cu Mac la Ankara. Acolo e o atmosferă diferită. Am luat masa la un restaurant unde lîngă masa noastră erau nişte germani, în partea opusă nişte englezi, iar orchestra de unguri cînta cînd „Dumnezeu salvează Regele" (cerut de nemţi), cînd „Lili Marlene" (cerut de englezi). Mă temeam că va izbucni un scandal, dar cei de la mese se ignorau unii pe alţii. După aceea am fost la un club de noapte unde nişte turci s-au luat la harţă cu cîţiva americani care se luaseră de femeile lor. Eram la masă cu un comandant englez şi cu un asistent de ataşat militar, care a spus că, deşi eram aliaţi cu yankeii, această bătălie era una în care îşi permiteau să nu se amestece. Ne-am adăpostit, la fel ca şi orchestra, şi am privit cum mesele zburau pe deasupra capetelor, exact ca în filmele cu gangsteri. Mă temeam că băieţii noştri vor fi arestaţi, dar atmosfera s-a calmat, iar orchestra a fost convinsă să revină. Sinceră să fiu, cred că turcilor le-a făcut plăcere că americanii le-au dat atenţie. Comandantul mi-a spus o poveste despre turci şi prizonierii lor de război – care sînt bine trataţi, li se dă mîncare bună, băutură, trimisă de hoteluri, însă din cauza unui englez, gărzile turceşti au interzis băutura cu totul. A trimis vorbă la hotel să le dea „salată de fructe" în fiecare zi la micul dejun, prînz şi seară, într-un castron mare, unde fructele să fie stoarse, iar deasupra să se pună cîteva măsline...

Zilele trec greu fără tine. Nu-mi vine să cred că a trecut doar o lună de la Sham el Nessim – doar o lună despărţiţi şi atîtea altele de acum încolo. De pe front vin veşti bune şi cîteodată mă gîndesc că, după ce războiul va lua sfîrşit, tu te vei întoarce în Anglia, iar eu la mine acasă şi atunci mă trezesc rugîndu-mă să nu se mai

termine vreodată, dacă acesta e preţul pe care trebuie să-l plătim... Cît de rea sînt!

Acum e ora unu dimineaţa. În apartamentul nostru mai sînt două fete englezoaice, în tranzit. Millie şi cu mine am rămas mute cînd le-am văzut că-şi spală ciorapii în fiecare seară – au doar o singură pereche – aşa că le-am dăruit ciorapi de mătase în schimbul rujului. Am învăţat să fac comerţ în natură ca orice negustor egiptean. Acum trebuie să mă culc – mă ghemuiesc în pat şi te visez – te sărut şi-ţi doresc noapte bună, iubitule...

Mai tîrziu

Nu pot dormi – musafirele noastre s-au trezit la cinci să prindă avionul şi le-am condus împreună cu Millie. Acum nu mai pot adormi, oricît aş încerca. Nu pot să scriu toate nebuniile care mi-au trecut prin minte. Nu mă gîndesc decît la tine, dragule Theo, nu ştiu dacă zbori sau eşti la bază, dacă eşti sănătos şi cînd te voi vedea. Mă tem pentru viaţa ta şi nu pot decît să muncesc ca să nu înnebunesc. Da, ai dreptate, uneori îmi doresc să nu ne fi cunoscut, ca să nu mă tem atît. Acum un an eram lipsită de orice griji, iar acum nu mai ştiu cine sînt şi unde merg... Mama spunea „Mereu să ţii minte că eşti o lady" şi asta încerc, dar nu mă mai simt aşa, ci sînt doar o amărîtă cu inima zdrobită. Războiul nu pune paie pe foc? Ne-am iubi la fel de mult fără război? Nu ştiu şi nu-mi pasă. Prea multe probleme şi întrebări.

Mă întrebai despre căsătorie. Cînd veneam la Cairo cineva m-a avertizat în legătură cu soldaţii englezi – spunea că tot ce doresc este să se însoare ca un pa-

şaport american. Ştiu că vei zîmbi citind aceasta, aşa că nu te supăra şi nu pune la inimă. Vreau să spun că te iubesc din toată inima, dar nu mai ştiu ce vreau. Anul trecut eram o tînără din New Jersey, care se întîlnea cu un băiat din oraş, care-şi iubea părinţii şi nu dorea să se stabilească la casa ei pînă ce nu-şi va face un rost în viaţă. Acum totul e schimbat cu o sută optzeci de grade. Nu mai ştiu ce trebuie să fac întîi. Deocamdată îmi e de ajuns că te iubesc, că mă iubeşti, cred şi că ne vom întîlni din nou; nu pot să-mi fac planuri mai departe de următoarea întîlnire, dar va avea loc. Mă rog lui Dumnezeu să te aibă în paza lui şi am încredere în El, că într-o zi vom fi împreună, cînd războiul se va termina, cînd ne vom întîlni la o cafenea, în linişte şi vom discuta despre viitor. Pînă atunci, hai să nu vorbim, ci doar să visăm. Mai puţină vorbă sau gîndire, te rog.

Lucrul cel mai important este să ai moralul ridicat. Să nu fii trist, fiindcă mă îngrijorezi. Vreau să fii luminos la faţă chiar şi cînd eşti trist, iar cînd eşti trist, aminteşte-ţi că mi-ai promis să vii întreg la mine. Ai o mare răspundere, Theodore Hamilton. Eu sînt trup şi suflet lîngă tine – trupul îţi aparţine deja în întregime.

Alaltăieri a venit soţia lui Mac – doar cîteva zile, apoi pleacă acasă la copii. S-au dus la hotel şi a doua zi dimineaţă Mac avea capul greu ca o cărămidă. Toată noaptea soldaţii cîntaseră pe străzi şi umblaseră beţi, pînă ce s-a săturat şi a aruncat în ei cu săpun. Soldaţii sînt obişnuiţi să se arunce cu lucruri mai oribile în ei, aşa că nu s-au sinchisit. Bietul Mac, sperase că va avea o a doua lună de miere romantică. Dragul meu, trebuie să plec la birou. Mac e agitat de cînd a sosit Elizabeth. Mă rog pentru viaţa ta şi te iubesc – atît de mult cît pot

– şi aştept şi cel mai scurt cuvînt de la tine. Pînă atunci, dragă Theodore.

A ta, Anna.“

Începu asaltul asupra Italiei. În drum spre Kairouan, Theodore îşi aranjă o permisie de două zile la Tunis şi o anunță pe Anna să vină, dacă putea. Sosi la hotel şi ceru mesajele. Nu primise nimic. Gîndindu-se că Anna nu putea veni fiindcă nu avea cum să ajungă pînă acolo, luă prînzul cu un pilot din escadronul 70, Paddy Hesham. Se plimbă apoi pe malul mării admirînd casele albe şi moscheile.

La întoarcere, Paddy i-a făcut cunoştință cu două tinere: una brunetă şi una blondă. Paddy le-a încîntat cu povestiri din deşert, iar fetele au răspuns cu admirație şi uimire față de cei doi eroi. Au comandat o sticlă de Chianti, apoi încă una şi uite aşa, seara s-a desfăşurat în cadrul intim al unui restaurant franțuzesc. Blonda îl plăcuse pe Theodore şi îşi rezema capul pe umărul lui făcîndu-i ochi dulci; el ar fi dorit să aibă pe altcineva alături, dar pentru moment se mulțumi cu ce avea. Cînd fetele se retraseră să-şi pudreze fața, Paddy îl întreba pe Theodore:

– Ce părere ai, Theo? O lovitură norocoasă, nu?

– Nu sînt cu nimic mai prejos decît celelalte Suzette sau Leila, sau Nadia...

– Afurisit cinic! Nu s-ar spune că în ultimul an am avut prea mult de-a face cu sexul frumos. Trebuie să te relaxezi un pic. Ai pe cineva acasă?

– Nu pot spune că am.

– Atunci de ce faci mutra asta? Haide, Theo! Bea! Nu se ştie cînd vei mai avea o asemenea şansă – care

să-ți vină pe tavă, cum s-ar zice.

Fetele reveniră rujate, cu ochii fermecători şi ademenitori. Blonda se duse la cel care conducea orchestra, apoi veni în fața lui Theodore cu brațele întinse, invitîndu-l la dans.

– Pentru Dumnezeu, Hamilton, ce-i cu tine, omule? şuieră Paddy, apoi Theodore se ridică şi dansă cu blonda.

Închise ochii, însă tot simțea şoldul unduios frecîndu-se de pulpa sa şi mirosea parfumul fetei, înțepător şi persistent. Mirosul ieftin îl ameți. Deschise ochii şi o privi; fata căuta să- l farmece printre gene.

– Nu-ți plac, nu-i aşa, aviatorule?

– Nu e adevărat. Nu te cunosc.

– Se vede. Nu-ți place de mine. Crezi că nu sînt destul de bună pentru tine.

– Nu m-aş hazarda să-mi închipui asta, zise Theodore sincer. Eşti o tînără atrăgătoare. Nu pot crede că sînt mai puțin de o sută de inimi pe care le ai în mînă. Pe a mea nu o mai vrei, nu-i aşa?

– Minți, aviatorule. Văd ce e în inima ta. Se lipi de el şi-şi frecă obrazul de vestonul lui întocmai ca o pisică. Theodore nu zise nimic, dar se încordă, iar ea ridică privirea. Crezi că am dansat cu nemții?

Theodore nu răspunse. Voia să se ducă la hotel şi să-i scrie Annei. Se gîndea că mai bine nu venea la Tunis.

– Ai dreptate, am dansat cu nemți – şi cu italieni şi cu englezi, chiar cu americani. Mă crezi?

– Dacă spui tu.

– O să-ți arăt. Vorbesc bine engleza, nu? Ascultă-mă, aviatorule. Se ridică pe vîrfuri şi-şi apropie buzele de

urechea lui. Ti amo. Ich liebe dich. *Te iubesc.* Je t'adore. *Te doresc, iubitule. Avea vocea catifelată, dar plină de ură. Să ştii că nu e greu deloc. Toţi bărbaţii sînt la fel.*

Theodore o luă de braţ şi o împinse brusc. Fata îl privea cu mînie.

– Ştiu lucruri, aviatorule, pe care tu nu le vei şti niciodată. Crezi că e uşor pentru o fată în Tunis? Crezi că ar trebui să stau acasă zi de zi, aşteptîndu-i pe englezi? Crezi că, fiind un gentleman englez, meriţi mai mult decît persoana mea?

– Nu, zise Theodore cu milă.

– Sărută-mă, sărută-mă, aviatorule.

Theodore o ţinea la distanţă şi reuşi să se întoarcă la masă. Îl lăsă pe Paddy cu amîndouă fetele şi plecă spre hotel.

Anna stătea singură la o masă. Cînd îl văzu, alergă şi se aruncă în braţele lui.

Strîmbă din nas şi se depărtă uşor de el.

– Theo, unde ai fost? Miroşi a colonie ieftină... Luă un fir de păr auriu de pe vestonul lui. Am trecut prin iad ca să ajung la tine. Mac s-a dat peste cap ca să-mi aranjeze transportul şi tu...

– Anna, vrei să te măriţi cu mine?

– Să mă mărit cu tine? şuieră ea printre dinţi. Eşti beat? E cumva o glumă cu „Fata yankee se va mărita cu mine"? Păstreaz-o pentru popota ofiţerilor. Nu mi se pare amuzantă.

– Niciodată în viaţa mea nu am fost mai serios ca acum. Nu mi-am dorit niciodată ceva mai mult de asta. Vrei să te căsătoreşti cu mine, iubito?

Anna făcu un pas înapoi ca să lase loc în faţa intrării fiindcă un grup de australieni zgomotoşi îşi făcuseră apa-

riția. Theodore o ținu de braț şi o trase spre stradă. Anna se smuci din strînsoare.

– Mîine trebuie să mă întorc la Cairo. Mi se pare că nu trebuia să vin.

– Anna, nu înțelegi.

– Spune repede, amice. Îmi place să ascult.

Theodore era revoltat de gelozia ei; nu avea timp pentru aşa ceva.

– Am luat cina cu Paddy Helsham şi cu încă două fete pe care le-a agățat. A fost groaznic. Hai să nu irosim timpul prețios discutînd despre firul de păr de pe vestonul meu.

Anna îl privi din cap pînă-n picioare şi-i mai culese un fir de păr de pe guler. După aceasta surîse cu amărăciune.

– Ah, mi-am amintit că ți-am cumpărat un cadou. Căută în poşetă şi scoase un pachețel.

I-l dădu lui Theodore, iar el despachetă atent cutiuța şi înăuntru găsi, între straturi de mătase, un medalion mic, de aur, pe care erau gravate inițialele lui. Cînd îl deschise, Theodore găsi înăuntru o pietricică albastră pe o şuviță de păr blond.

– Căsătoreşte-te cu mine, Anna.

– Nu. Nu despre asta e vorba. Nu acum, cînd nu ştiu ce se va întîmpla mîine, cînd trebuie să pleci, cînd nu ştiu dacă săptămîna viitoare nu vei muri...

– Dar nu plecăm încă. Sîntem consemnați la Kairouan. Anna, te iubesc din toată inima. Nu voi lăsa nimic să ne despartă, oricum nu ceva grav, prostuțo. Îmi pare rău că gîndeşti astfel. Nu credeam că vei ajunge aici. Nu-mi permiteam să cred, ca apoi să fiu dezamăgit. Mărită-te cu mine, te rog, Anna. Dacă de sus mi s-ar promite un

an împreună cu tine, aş face schimb cu cît mi-a mai rămas de trăit pentru asta. Trebuie să mă ciupesc ca să-mi dau seama că nu e vis; eşti aici. Poate că ar fi bine să-mi tragi o palmă...

– Nu o voi face, zise ea privind în pămînt.

– Haide, ştiu că te-ai mai linişti.

– Of, dacă insişti... Anna îşi luă avînt şi, deşi Theodore se pregăti sufleteşte, mîna ei se opri pe obrazul lui, apoi coborî lin pe gît, spre eşarfa de mătase pe care purta. Oh, Theodore...

O luă de gît şi o sărută pătimaş.

– Anna, şopti el, promite-mi că vei fi soţia mea.

– Nu acum, te rog, acum fără planuri, fără promisiuni...

Se plimbară prin port. Găsiră o cafenea şi rămaseră acolo ore în şir. Theodore era mulţumit că putea să o privească. O mîngîia, iar ea tremura; cînd o săruta, Anna simţea fiori în tot trupul. Se făcu ziuă şi plecară să se plimbe pe malul mării, privind marea fără să scoată un cuvînt. Cînd soarele începu să lumineze cerul alburiu, Theodore vorbi:

– Anna?

– Da?

– Spune-mi că şi pentru tine e adevărat.

– Da, este. Este prea adevărat pentru mine, Theo. Aproape de limite.

– Chiar trebuie să te întorci astăzi?

– Pînă la şase diseară trebuie să ajung la Cairo. E un singur avion spre Egipt. Mac a plătit biletul.

– Te-aş duce eu însumi cu avionul. Aş fura unul... Nu poţi rămîne la noapte?

– Nu, nu pot. Aş vrea să...

– Cei ce-şi doresc sînt nişte fraieri. Aş dori să am mai mult decît dorinţa...

– Pierdem timpul, zise ea dînd din cap. Îl luă de mînă. Hai să înotăm.

– Acum? Aici?

– Vreau să mă duc la hotel şi să-mi iau cîte ceva. Să mă spăl, apoi vreau să mergem undeva. Oriunde, doar să fim singuri. Nu-mi pasă. Peste o oră oraşul va fi plin de armată. Hai să plecăm de aici.

Theodore împrumută o maşină şi-i promise lui Paddy că se va întoarce pînă la prînz. Merseră de-a lungul plajei pînă ce ajunseră la o plajă stîncoasă. Anna se jena, fiind în costum de baie. Theodore o aştepta să se schimbe şi fuma nervos. Intrară în apă. Inima lui Theodore bătea cu putere.

Anna strigă precum un copil cînd Theodore îi prinse piciorul pe sub apă. O sărută şi parcă ajunsese în rai, pregătit să moară chiar în acea clipă. Reveniră pe stînci, iar Anna căută ţigările în buzunarul vestonului lui.

Scoase medalionul.

– Nu ştiu de ce l-am comandat... E o prostie, un nimic sentimental.

– E frumos.

Anna i-l puse la gît.

– Te va apăra de primejdii. Mereu.

– Eu ce să-ţi dau în schimb, Anna?

– Nimic. Nu vreau nimic. Am tot ce-mi doresc.

– Eşti o fată neobişnuită, Anna Kézdy. Tu îmi dai totul, dar nu te pot avea pe tine.

– Sînt a ta cu totul, Theo.

– De ce nu vrei să ne căsătorim?

Anna scoase o țigară, iar Theo o ajută să şi-o aprindă.

– Nu vreau să fiu vîndută, Theodore. Nu aş suporta. Te iubesc, îmi va fi dor de tine, te pot părăsi dacă trebuie şi pot să te văd cu altă fată la braț, pot să-ți curăț vestonul de fire de păr, dar nu doresc să fiu văduvă la douăzeci şi cinci, şi şase... sau cînd se poate întîmpla.

– Dar nu voi muri, Anna.

Anna îi puse mîna pe gură.

– Ce prostie ai spus. Retrage imediat – să nu tentezi soarta să dovedească exact contrariul. Ce ştii tu? De ce crezi că eşti aşa de special?

– Tu mă faci să cred asta. Cu tine cred orice. Datorită ție cred că Dumnezeu este în ceruri şi că lumea este în perfectă ordine. Anna dădu din cap negativ. Nu mi-aş fi închipuit niciodată că o fată ca tine s-ar fi uitat la mine. Am avut noroc că mă aflam la Kit Kat *cînd săgeta rătăcită a lui Cupidon ți-a atins inima, dragostea mea. Acum un an nu aş fi crezut că un tînăr ca mine se poate îndrăgosti, mai ales fiind vorba de o yankee. Vreau să cad în genunchi şi să mulțumesc cuiva pentru că mi-a fost dat să te ador pe tine... Theodore căzu în genunchi şi o strînse în brațe.*

– Dar nu sînt o zeiță, Theodore, zise Anna rîzînd.

– De ce să te cred? De ce să nu mă rog ție, aşa cum mă rog altei imagini a perfecțiunii? Oh, Anna, iubito. Te ador. Te iubesc. Eşti perechea inimii mele.

– Theodore, iubeşte-mă aşa cum sînt. Nu mă transforma în ceva ce nu sînt. Cîteodată cred că vrei să fiu perfectă.

– Vreau doar să nu te pețească nimeni. Poate dacă

aveai o cicatrice pe obraz sau o cocoaşă sau erai ştirbă, m-aş fi simţit mai în siguranţă. Poate chiar aş fi dorit să fii aşa. Astfel băieţii nu ar mai fi roit în jurul tău. Cînd sînt cu băieţii din escadronul meu nu pot să nu mă gîndesc, chinuindu-mă, cu cîţi ofiţeri ieşi în seara aceea, cîţi te cer de soţie şi dacă nu cumva le spui „Nu, acum să nu ne facem planuri". Uneori mă întreb dacă nu cumva îţi faci datoria în acest război cu plăcere, trimiţîndu-i pe bieţii băieţi pe front cu zîmbetul pe buze, hmm, fată cu păr de aur? O mîngîie pe picior, iar ea îşi trase pe umeri vestonul lui.

– Ce doreşti, Theo? Vrei să-mi pară rău pentru tine sau vrei să mă duc la mînăstire?

– Anna, iartă-mă. Vreau să fii exact aşa cum eşti, cu toată libertatea spiritului pe care o ai. Nu îţi pot cere să stai acasă serile, să plîngi pentru mine sau să refuzi invitaţiille...

– Cred şi eu! Cu firele de păr blond pe guler, nu poţi!

– Taci. Vreau să-ţi aminteşti că te iubesc cu toată fiinţa mea. Inima mea îţi aparţine şi poţi face cu ea ce doreşti, doamnă crudă... vreau să te căsătoreşti cu mine...

O trase pe genunchii, încrezător că îl iubeşte.

Theodore presupunea corect. Anna zbură înapoi la Cairo cu un pilot american, într-un avion de aprovizionare. Pilotul era încîntat că are o încărcătură atît de fragilă şi era bucuros că persoana era tot din New Jersey. Nu mai ştiu ce să creadă în clipa cînd o întrebă dacă are pe cineva, iar ea izbucni în plîns şi nu se mai putu opri pînă ce aterizară pe aerodromul Payne Field. Pentru că bărbaţii trebuie să plece la muncă, iar femeile să plîngă...

Lt. col. T.R.Hamilton
Escadronul 37 DAF
Djedeida, 5 decembrie

„Unica mea dragoste,

Săptămîni în şir m-am tot plimbat prin baracă, drăcuind şi trîntind de supărare cînd nu găseam nici o scrisoare în raftul meu; îi uram pe ceilalţi fiindcă primeau scrisori, am urît-o pe sora mea fiindcă mi-a scris, i-am urît pe băieţii care stau de pază, am ţipat la ei (să ştii că te cunosc şi au un dinte împotriva ta), pînă ce mi-am spus „Nu-mi pasă" apoi azi-dimineaţă am primit toate scrisorile de la tine şi am simţit că devin avion şi zbor foarte sus, printre nori.

Scrii despre speranţe şi visuri, apoi regreţi că eşti sentimentală. Dacă tu nu eşti sentimentală, atunci cine să fie? Nu trăim decît prin visuri şi prin amintiri frumoase. A trecut aproape un an deja şi inima mea speră că nu va mai dura mult această perioadă şi că ne vom putea întîlni pentru a rămîne unul al celuilalt. Te rog, iubito, Anna, să fii sentimentală cu mine. Nu trebuie să-ţi reţii sentimentele sau să le înfrînezi, fiindcă ar însemna că mă certi pe mine că am spus că vei fi o minunată soţie de ambasador. Stau cu capul plecat şi recunosc că ai fost o perfectă ambasadoare – am tăiat „soţie" Ce mîndru aş fi de tine să devii asta într-o zi, deşi mă îndoiesc că unchiul Sam şi-ar dori un reprezentant în persoana unui fost aviator RAF, care nu ar fi bun decît să-i care bagajele soţiei... Vom face faţă unchiului împreună, cînd va veni momentul, iar între timp mă bucură foarte mult că îţi place şi eşti mîndră de munca depusă.

Ştiu că, dacă spun Birou de Externe, te superi şi mă corectezi cu „Departamentul de Stat", dar sincer, iubito, crezi că versiunea americană e mai potrivită? Hai să ajungem la un compromis şi să zicem serviciul diplomatic, apoi tu vei rămîne doamna mea diplomată, eu fiindu-ţi umilul servitor diplomatic...

Te superi pe mine şi fiindcă sînt gelos şi îmi aminteşti de o anumită doamnă din Tunis... acum. Chestiunea în discuţie trebuie lăsată deoparte pe vecie. Mă îndoiesc că femeia cu pricina se poate numi doamnă, dar să nu ne împiedicăm de definiţii. Mă întrebi dacă am considerat-o „bună la pat", însă nu am nici cea mai vagă idee, dar mă nelinişteşte că o doamnă ca tine pune asemenea întrebări. Pretindeai că eşti geloasă dar lasă-mă să-ţi mărturisesc că e imposibil să dansezi cu o femeie fără să-i simţi trupul lipit de al tău. Sînt un ignorant, un necunoscător şi un neexperimentat, dar dacă tu poţi să-mi dai o soluţie plauzibilă, recunosc că am greşit. Refuz orice acuzaţie şi mă simt cu conştiinţa curată. Tu, draga mea, faci faţă mai multor tentaţii şi de aceea te acuz de: dans toată noaptea, dineuri şi fraternizare cu o întreagă galerie de personaje ca acelea pe care le cunosc de la Shephard's. *Singura ta scuză ar fi că „O fată trebuie să se distreze, nu-i aşa?". Bine, poate că ai dreptate, iubita mea, dar nu prea des, ca să nu-mi vezi inima bătînd nebună de teamă...*

Lăsînd gluma la o parte, sînt încîntat să te ştiu mulţumită cu ce faci – nu ţi-aş putea dori o altă existenţă. Comparînd vîrtejul social în care trăieşti tu cu propria-mi vijelie, să-ţi spun că acum cîteva seri am mers cu băieţii la cinema. Un spectacol prost; nu ştiu de ce-i mai spun distracţie. Ne-am întors dezgustaţi la popotă şi i-am gă-

sit acolo pe cîțiva australieni din escadronul 70, cu care ne-am consolat bînd ceai în jurul sobei. Nu scriu asta ca să te fac să te simți vinovată! Dacă nu pot să fiu cu tine, măcar să fiu cu băieții aceştia! Acum ultimele cuvinte despre gelozie; vreau să-mi povesteşti de ce nu trebuie să fiu gelos, ştiind că te întîlneşti cu tinerii ofițeri... Să-ți spun o poveste nostimă de la sora mea, pe care o iubesc la fel de mult ca pe tine. Melanie e şi ea în forțele armate şi a fost în vizită la o mătuşă din Scoția. Mătuşa mea s-a uitat la pantalonii ei, a dat din cap dezaprobator şi i-a zis că nu-şi va găsi niciodată un soț dacă nu va căuta să se îmbrace cu alte veşminte, respectiv să-şi caute o altă ocupație. Biata Melanie este deja logodită, iar tînărul pe care-l iubeşte este în Franța; acest lucru nu a împiedicat-o pe mătuşa Ida să insiste. Sînt de acord cu biata femeie – uniformele nu sînt pentru femei. Mai am o poveste care să te înveselească. Unul din compatrioți tăi a fost găsit hoinărind prin Alger, arătîndu-şi burta dezgolită. Se dusese în permisie şi trecuse pe la un atelier de tatuaje, unde îl făcuse pe bietul om să-i scrie pe burtă: „În caz că mă găsiți, înapoiați-mă la doamna Martha, Beebohm strada 97-3, Littletown, PA." Englezii care l-au găsit au rămas perplecşi, uimiți de această modalitate brutală de identificare, dar yankeul a zîmbit şi a zis că nu era vorba de soție, mamă sau rudă apropiată, ci de fosta profesoară de matematică, pe care dorea să se răzbune că îi făcuse anii de şcoală o povară grea. Ce macabru banc...

Începem să ne pregătim de Crăciun, fără să ştim unde îl vom petrece; se pare că în Italia, țara iubirii, a lui Romeo şi a Juliettei sale. Am fost ultima dată în 1936, cu părinții mei, care credeau că am nevoie de o doză de

civilizație înaintea intrării în viață. E un loc minunat, plin de cultură şi nicidecum de prea multă civilizație. Aştept să-ți prezint locurile acelea «data viitoare».

Scrisoarea e foarte dezmembrată, după cum vezi; mintea nu este în cea mai deplină facultate în aceste momente, apoi băieții de aici, în special australienii, niște munți de bărbați, au dat o mică petrecere şi îți imaginezi că scrisoarea mea e sabotată. Băieții mă cheamă la masă, iar unii îmi sugerează ce să-ți scriu, însă nu îndrăznesc să aştern cuvintele lor pe hîrtie. M-am mutat într-o cameră liberă ca să-mi limpezesc gîndurile şi să închei scrisoarea.

Acum mi-am găsit pacea şi liniştea; privesc cerul în nuanțe roşietice, gălbui şi azurii. Este o încîntare, după cerul noroios şi ploile torențiale. Într-o jumătate de oră va trebui să ne împrăştiem; la popotă miroase a rufe puse la uscat. Toți aşteaptă decolarea, deci tensiunea este maximă. Sperăm să ne întoarcem cu toții. Port la gît medalionul de la tine şi-mi imaginez buzele tale sărutîndu-mă pe gît; mirosul părului tău îmi pătrunde în nări şi nu pot să-ți scriu decît că te iubesc cum nu am iubit pe nimeni vreodată. Numai iubirea pentru tine are sens, restul e deşertăciune. Totuşi, trebuie să-i potolesc pe băieți, ca să nu cadă de la înălțime, lucru pentru care aş plăti tot eu. Trebuie să fim atenți la locurile asupra cărora aruncăm bombele, deci să ne concentrăm înainte de plecare.

Nu ştiu cînd ne vom vedea, iubirea mea, dar te sărut şi vreau să ştii că inima şi viața mea îți aparțin cu totul.

Al tău, pe veci, Theodore"

CAPITOLUL 12

Nu am fost deloc surprins cînd fiica Annei a apărut în pragul uşii.

După micul dejun de acum o săptămînă eram sigur că o văzusem pentru ultima dată.

Părea necăjită. Genele ei semănau atît de mult cu cele care umbreau privirea Annei.

Îți era greu să-i vorbeşti.

– Îmi pare rău că am apărut aşa, pe neanunțate. Aseară am ajuns la hotel şi am căzut frîntă. Vin mai tîrziu, dacă te deranjez.

Biata de ea stătea în prag, iar eu am invitat-o în casă.

S-a aşezat pe un scaun la bucătărie.

– Nu mai am nevoie de nimic pentru interviu. Am tot ce-mi trebuie. Cînd se întoarce David – dacă se întoarce...

I-am turnat puțină cafea.

– Cînd va veni David, adică săptămîna viitoare, va dori să-ți facă un rînd de fotografii.

– Desigur. Este la Paris? Spunea că o să plecați la Paris.

– E la Sarajevo, zise ea cu bărbia tremurînd, apoi izbucni în lacrimi. Nu mai ştiam ce să spun şi m-am apropiat de ea, apoi am strîns-o la piept. Lacrimile m-au copleşit întotdeauna. Cîteva clipe a opus rezistenţă, dar pe urmă şi-a odihnit fruntea pe pieptul meu şi a început să plîngă cu sughiţuri. Cînd s-a mai liniştit i-am dat o batistă.

– Scuză-mă, Doamne, am venit să-mi cer scuze. Pentru că m-am purtat copilăreşte cînd am auzit despre tine şi mama. Nu trebuia să spun nimic... acum nu mai contează oricum. Am mîngîiat-o uşor pe spate cînd am văzut că începe iar să suspine. M-am gîndit la trecut, cînd am privit-o pe Anna plîngînd; eram neajutorat dar şi răspunzător pentru lacrimile ei. Elena îşi reveni şi se retrase. Mai bine să-ţi spun, zise ea în continuare. Se şterse la ochi şi rimelul i se întinse pe obraji. David este... trăiesc cu David. Nu voiam să ştii, fiindcă m-am gîndit că ţi se va părea lipsit de profesionalism faptul că noi doi trăim împreună. Nu înseamnă că nu luăm cartea în serios, înţelegi. Am dat din cap afirmativ, ascultînd-o cu atenţie. A trebuit să plece de la Paris... am vrut să merg şi eu.

– Bineînţeles.

– Oricum, acum e în Bosnia, reluă pe un ton controlat şi se va întoarce săptămîna viitoare. Voiam să-ţi spun că regret impolitetea de care am dat dovadă. Am fost o proastă. Nu pot să-ţi dau mai multe explicaţii. Am vorbit cu mama şi mi-a zis să-ţi transmit...toată dragostea ei. Voiam să mă uit la fotografia Annei pe care o dusesem înapoi în sufragerie. Aşteptasem demult veşti de la ea, iar acum să aud aceste cuvinte – transmise de această tînără cu aerul Annei, cu ochii şi părul ei – era peste

puterile mele. Credeam că pot suporta orice. Ce bătrîn prost am devenit.

– Povesteşte-mi despre mama ta, Elena. E bine?

– Foarte bine. Arată grozav. Locuieşte cu tata la Londra. Mi-a spus că ați fost apropiați cînd lucra la Cairo. M-a rugat să-ți transmit dragostea ei şi să-ți amintesc de... Shammer Neeseem?

Am închis ochii o clipă, aşteptînd să-mi apară chipul Annei.

– *Sham el Nessim,* am corectat-o eu. E o sărbătoare de primăvară la egipteni. O țin în fiecare zi de luni, după paştele coptic. Înseamnă Aroma Brizei. Evocator nume, cum mi s-a părut dintotdeauna. Mama ta şi cu mine am sărbătorit împreună această zi.

Numai Anna putea să aleagă o zi ca aceasta dintre toate petrecute împreună.

Mi-o amintesc perfect.

Parcă aveam în nări mirosul proaspăt al primăverii şi parfumul Annei.

Vedeam copacii tremurînd în bătaia vîntului călduț, uscîndu-ne lacrimile pe cînd ne plimbam în parc, nefericiți.

– Mi-a spus că a fost îndrăgostită de tine.

– Ah, am zis eu zîmbind forțat, apoi am simțit că mă pierd. E o femeie cumsecade. Adevărul este că eu eram îndrăgostit de ea pînă peste cap. Nu puteai să o cunoşti pe Anna Kézdy şi să nu te îndrăgosteşti de ea.

– Am întrebat-o ce s-a petrecut între voi, dar ea spune că nu ştie exact. Ce ştia era că ai plecat în Africa de Nord şi aşa v-ați despărțit. Ştiu că nu mă priveşte, dar eram curioasă şi mă intrigase că nu menționase numele tău; totuşi, e mama mea. Am crescut ştiind-o

cum glumeşte în legătură cu tinerii care au curtat-o. Despre tine nu a glumit.

Mi-a fost foarte greu, dar am răspuns calm:

– Mă bucur să aud asta. Nu m-aş fi supărat dacă persoana mea i-ar fi adus un zîmbet pe buze... După ce escadronul meu a fost mutat în Italia, ne-a devenit foarte greu să ne mai întîlnim.

– Dar v-aţi întîlnit? În afară de Cairo?

– Cînd am putut, da. Din '44 ne-am întîlnit de cîteva ori în Italia şi de vreo două ori la Cairo. Era foarte greu să-mi aranjez permisii. Mama ta muncea şi amîndoi nu puteam scăpa uşor de la datorie. O dată a venit la baza noastră în Tortorella, a intrat în biroul comandantului, apoi a venit la popotă. M-am simţit atunci invidiat de toţi. Nu-ţi poţi imagina ce frumoasă era pe atunci.

– Oh, ba pot.

– Nu era doar o frumuseţe fizică – era atît de plină de viaţă, de spirit, radia de *joie de vivre*. O ţin minte foarte bine.

– Ce păcat că nu aţi păstrat legătura.

– Destinele noastre au apucat-o pe drumuri diferite. Era inevitabil. Oricum, mă bucur să aud că e bine şi fericită! Speram că ultimul cuvînt va trece imperceptibil, dar Elena remarcă diiscreta mea curiozitate.

– Da, tata şi mama sînt foarte fericiţi. Au fost de la început. Se pot numi perechea perfectă. S-ar bucura să te vadă, dacă vii pe la Londra.

– Nu mai sînt multe care să mă recheme acolo. Ştiam că nu aş mai suporta să o văd pe Anna. I-ai transmis urările mele de bine?

– Sigur. Elena se ridică. Dacă vrei, mi-ar face plăcere să mai vin, să-mi povesteşti despre Cairo – nu

pentru carte. Dacă nu te superi, acum mă duc la hotel Sînt obosită. Nu ştiu de ce. Credeam că femeile însărcinate înfloresc, dar cred că nu e adevărat. Se îndreptă spre uşă şi am urmărit-o pînă ce s-a urcat în maşină.

În următoarele zile nu am încercat să o contactez. Mă duceam mai rar în centru. Voiam să vină să stăm de vorbă de bună voie, din dorința ei, nu la sugestia mea. Într-o seară mi-a telefonat madame Guillot şi m-a invitat la hotel. Mi-a spus că madame Turcan era bolnavă şi nu ştia pe cine să sune.

Cînd am sosit, mă simțeam stingher să apar la uşa Elenei. Generația mea e oarecum reticentă la prezența unui bărbat în camera unei doamne, mai ales dacă nu face parte din familie. Am găsit-o în pat, cu ceaşafurile adunate pînă sub bărbie, albă la față şi transpirată. Am întrebat-o dacă voia să chem un doctor, dar a spus că nu o poate ajuta nimeni. Pierdea copilul. Era vădit îngrozită.

Avea senzația de vomă şi asuda îngrozitor. Am alergat jos să sun la clinică. Sebastien Duhaze mai era acolo; el o îngrijise pe Chantal în ultimele luni de viață. Madame Guillot se ocupa de această situație, în timp ce eu stăteam în hol, neputincios. Cînd sosi Duhaze, nu am urcat cu el, ci am rămas jos. Auzeam protestele Elenei şi admonestările doamnei Guillot. La scurt timp l-am văzut pe doctor coborînd cu Elena în brațe; o ducea la spitalul din Cahors. Pe chipul Elenei se citea spaima. Am întrebat-o dacă vrea să sun la părinți, sau dacă ştia unde să-l găsesc pe David, dar a refuzat; a întins mîinile spre mine, chemîndu-mă să o însoțesc la spital.

Nu voiam să merg, dar doctorul a insistat. În maşină i am ţinut mîna pe palma mea şi am mîngîiat-o; plîngea sfîşietor. În sala de aşteptare mă gîndeam la Chantal şi la Anna, la trecut. Vocea Elenei plîngînd îmi răsuna în urechi, dar nu aveam curajul să o sun pe mama ei. Duhaze veni din cabinet şi-mi spuse că Elena se va face bine şi că pentru moment sarcina era salvată. Copilul trăia, dar nu se putea şti decît după douăzeci şi patru de ore. Aveam senzaţia, din tonul lui dezaprobator, că bietul om credea că eu sînt tatăl. I-am spus că tatăl copilului e în Bosnia.

Oricum, nu avea de unde să suspecteze relaţia mea cu Elena, ce prostie din partea mea să-mi închipui una ca asta. Se uitase la mine straniu, cu răceală, ca în ultimele zile de viaţă ale lui Chantal. Cînd l-am întrebat ce se va întîmpla cu Elena, mi-a spus că numai Dumnezeu o poate ajuta. Spunea că viaţa ei stă în mîinile Lui. El va hotărî destinul ei. Răspunsese aproape la fel cum îmi spusese şi la vremea aceea.

Anna şi cu mine rîdeam adesea de lipsurile zeilor. Cîteodată, în timpul războiului, îmi spuneam că eram un biet necredincios, precum evangheliştii sînt de religioşi. Cîteodată avem impresia că Dumnezeu mă abandonase şi dădeam vina pe el pentru suferinţele mele. Acum mă rugam pentru binele Elenei şi al copilaşului ei.

– Pot să o văd? l-am întrebat pe Duhaze.

– Dacă doriţi.

– Aş putea să fac ceva pentru ea – să-i spun ceva?

– Nu. I-am recomandat că trebuie să se odihnească, fiindcă de asta e nevoie în asemenea situaţii. Poate că e mai bine pentru ea să ştie în acest moment că va fi bine şi copilul. După aceea va vedea; nu mai contează ce a

crezut sau ce dorim noi. Noapte bună, domnule Hamil ton.

– Doctorul spune că vei fi bine şi tu şi copilul, i-am spus cînd am intrat la ea.

– Sper să fie aşa, zise zîmbindu-mi. O ţineam de mînă şi a început să plîngă. Eu... sînt atît se stînjenită că te-am amestecat în asta. Îmi pare rău, Theodore. Fratele meu e la Paris, se pregăteşte să plece la Hong Kong. De David nu am cum să dau. Nu vreau să ştie ai mei. Poate că oricum ar ajunge aici prea tîrziu; poate că totul va fi bine.

– Sînt de acord. Am văzut-o că închide ochii, părea obosită. Elena? Să te las să dormi?

– Te rog, Theodore, nu pleca. Stai de vorbă cu mine.

– Sigur că stau.

– Te vei face bine, draga mea. Nu te nelinişti. Încearcă să dormi... Cu n o ţineam de mînă, ea a închis ochii, dar nu ştiam dacă doarme sau dacă îi administraseră vreun somnifer. Am început să-mi amintesc din trecut. Ţin minte cum eram eu Bob, Bert şi Sam. Ţi-am povestit. Eram mahmuri şi aveam un băiat nou la bord. Avionul din capul coloanei se vedea în faţa noastră. L-am întrebat pe Bob dacă bumerangul era pregătit, iar el mi-a răspuns prin intercom: „Sigur, şefule, lasă că ne întoarcem noi la bază! Să vezi cîţi o să doborîm astăzi. Simţeam că îmi e din ce în ce mai rău şi le-am spus băieţilor că diseară nu aveam să ies cu ei în oraş. Poate mîine. Mă întrebam dacă şi ei se simt la fel de rău ca mine. Am intrat apoi într-o perdea de nori şi vedeam reflecţia lunii pe suprafaţa oceanului. Cînd am ajuns deasupra ţintei am încetinit. Toată nava fusese inundată de acea lumină albăstruie, ca din vis. Din jos se vedeau

reflectoarele care detectau avioane, dar singurii oameni de pe pămînt eram eu şi băieţii mei. L-am întrebat pe Bob dacă are încredere în mine şi el a zis „Ca în mama, căpitane". Am văzut că Elena nu spunea nimic, dar mă strîngea mai tare de mînă. Am continuat: Mă simţeam undeva în al nouălea cer. Seara, cînd ne-am adunat la masă, am aflat că două avioane căzuseră. Unul din piloţi se numea Bingham, iar pe celălalt nu-l cunoşeam. Cînd am întrebat despre Bingham, mi s-a spus că zburase în opt operaţiuni şi că la acest număr de zboruri nu se putea spune că era bun sau rău, ci sută la sută depindea de noroc dacă va mai zbura sau nu altădată. După vreo douăzeci, se putea vorbi de artă, dar nu pînă atunci. De fapt tot nouăzeci la sută noroc era, dar mai ai de partea ta şi măiestria. Asta e viaţa. Aşa merg lucrurile.

– Spune-mi despre soţia ta şi primul vostru copil, mă îndeamă Elena în şoaptă.

– Păi... am început eu trăgînd aer în piept. Copiii sînt cel mai minunat lucru pe lume. Fiinţe fermecătoare, mai ales cînd nu le aduci tu pe lume. Chantal... Chantal...

Elena deschise ochii. Erau de un verde clar pe fundalul de marmură al feţei. Parcă citeam în ei sute de acuzaţii. Femeile au atîtea de reproşat soţilor, bărbaţilor în general, dar unul dintre lucruri se referă la naşterea copiilor. Suferinţa lor e mai mare, la fel responsabilitea, iar dragostea şi loialitatea sînt de două ori mai mari. Am luat pe umerii mei aceste acuzaţii, plus vinovăţia care rezultă din ele; cred că sînt justificate.

– A născut copilul?

Doctorul era pregătit să-i spună Elenei adevărul, dar eu nu fusesem la fel de încrezător.

– Sigur că da. Am avut o fiică, apoi un fiu.

– Vorbeşte-mi despre Cairo... murmură ea.

– Aşa este. Am sosit în 1941. Deşertul era fierbinte, iar eu aveam uniformă nouă; gata să plec la luptă. Era un loc extraordinar pentru tineri – exotic, strălucitor, plin de femei frumoase...

– Ca mama?

– Ea nu sosise pe atunci, dar cînd a apărut, le-a dat la o parte pe celelalte. Era foarte frumoasă... Pun totul la bătaie pentru asta.

– Te-ai îndrăgostit de ea la prima vedere?

Parcă o vedeam pe Anna aşa cum a zărit-o în prima seară, pe terasă la *Shepheard's,* înconjurată de tinerii aceia. Dragoste la prima vedere? Nu puteam exprima în cuvinte ce am simțit atunci. Din nou am simțit o apăsare pe mînă.

– Aşa a fost? repetă Elena.

– Toți se îndrăgosteau de ea imediat ce o vedeau. Aveau darul de a da oamenilor încredere în sine. Te uitai la ea şi uitai de război, căpătai speranță. Chiar dacă numai cu cîteva clipe înainte viața ți se păruse inutilă. Avea calități de vindecător. Nu ştiu dacă atunci m-am îndrăgostit de ea eram doar înmărmurit de frumusețea ei. Am iubit-o cu atît mai mult cu cît am cunoscut-o mai bine. Poate că aşa şi trebuie. Nu trebuie să vedem ce-i mai bun în oameni de cum îi vedem, nu crezi?

Elena adormise cu zîmbetul pe buze. O priveam cum doarme şi o asistentă a venit să-i ia pulsul. Am rămas peste noapte cu ea. Mă simțeam ca un bătrîn sentimental. Nu puteam să o ajut cu nimic; eram atît de inutil încît nu puteam aduce alinare.

Stăteam acolo şi mă gîndeam. Nu ştiam unde să mă duc fiindcă timpul meu era la dispoziția întîmplării. Timpul e un ticălos mai rău decît Destinul. După ce anii trec, şi ani în care regreți trecerea lor rapidă, nu mă simțeam altfel la şaptezeci şi cinci de ani, față de cum mă simțisem acum cincizeci de ani. Se spune că pe chipul omului rămîn semnele înțelepciunii, dar inima rămîne neschimbată. Unii foşti camarazi ai mei se plîng de bătrînețe, de infirmitățile ei, de părerea de rău că s-au retras din viața activă. Anna avea o bună filozofie de viață, anume că trebuie să trăieşti pentru prezent, dar, cu cît îmbătrînesc, cu atît sînt mai tentat să trăiesc pentru trecut.

Spitalele sînt locuri excelente pentru a privi lucrurile în perspectivă, eşti mai puțin absorbit de trivialitățile personale. În seara aceea a fost adus un bătrîn care murise la spital. Nu simțeam pentru el nici invidie, nici milă.

Dimineața, înainte de a mă duce acasă, am trecut pe la Elena. Culoarea îi revenise în obraji, iar doctorul adusese veşti îmbucurătoare.

– Ai nevoie de ceva? Cărți? Fructe, poate?

– Am nevoie de un dicționar francez sau de un translator.

– Dacă-ți pot fi de ajutor...

– Nu, mă simt bine. Doctorul spune că poate mîine mă voi întoarce la hotel, dacă mă mai primeşte madame Guillot.

– Nimic nu-i mai drag decît cineva pe care să cocoloşească. Nu voiam să insist, dar doream să-i fiu de ajutor cu ceva concret. Elena, dacă vrei să-mi fii oaspete pînă la întoarcerea lui David aş fi încîntat. Nu vreau

să mă amestec în viața ta, însă poate că ai fi mai în siguranță... Mă așteptam să refuze, dar ea rîse bucuroasă.

– Speram că mă vei invita. Mă bucur nespus că ai făcut-o.

– În cazul acesta, vin să te iau de dimineață, dacă ești gata de plecare.

Cînd dădeam să plec, Elena mă strigă.

– Cînd m-am trezit azi dimineață eram sigură că totul va fi bine – copilul, David, totul. Mă întrebam, știi talismanele acelea, despre care spuneai că Bert avea patru? Știu că David are unul, poate că și eu ar trebui să-mi cumpăr, dar mă întrebam, care este al tău?

– Al meu era foarte lipsit de originalitate. Era o amuletă albastră. Se găseau peste tot în Egipt, chiar și caii aveau așa ceva. Se spunea că alungă spiritele rele.

– Și îl mai ai?

– E pe undeva, prin casă.

– Aș dori să-l văd.

– Îl vei vedea, draga mea. Cînd te vei face bine, ți-l voi arăta cu plăcere.

Nu i-am spus că amuleta mea era diferită de acelea vîndute în Cairo. A mea fusese închisă într-un medalion și stătea pe o șuviță de păr blond, de culoarea aurului curat. Nu i-am spus nici că o țineam strîns în mînă chiar atunci cînd vorbeam cu ea.

CAPITOLUL 13

De-abia posibilitatea pierderii copilului m-a făcut să cred în existența lui. Pînă atunci mă simțisem încolțită. Cînd am văzut sîngele şiroindu-mi pe picioare, în clipa aceea mi-am dorit copilul din toată inima. Totul fusese numai vorbă pînă atunci, nu era decît în legătură cu mine şi cu David, nu cu copilul. Credeam că mă îmbolnăvisem de ceva viral şi am rămas în cameră. Mă temeam de călătoria la Paris şi ziceam că de acolo mi se trăgea. M-am culcat după-amiază, deşi mă durea burta groaznic, apoi am ațipit. Cînd m-am trezit, eram transpirată leoarcă. Simțeam ceva rece şi lipicios între pulpe.

M-am dus la baie şi am văzut sînge. M-a cuprins groaza. În clipa aceea nu mă gîndeam decît că trebuie să ştiu dacă pierdusem un băiat sau o fetiță. Atunci mi-am dorit un copil mai mult decît orice. Cinci ore, cît am stat întinsă în pat, deşi Theodore era cu mine, ştiam sigur că pierdusem copilul şi-l pierdusem şi pe David.

Cînd am plecat de la spital am simțit un nou centru de gravitație. Voiam ca acel copil să crească în mine;

vorbeam cu el tot timpul. Nu trebuia să mă las. Voiam să-mi văd pîntecul umflîndu-se cu el, ca să-mi dovedească vigoarea micuțului. Cuvîntul „viu" nu avusese pînă atunci o mare semnificație pentru mine, dar de atunci încolo era tot la ce mă gîndeam. Nu ştiu dacă-l folosisem prea des, dar atunci m-am gîndit că existau două feluri de fetuşi; vii şi morți. Viu, adică va trăi, va avea o existență proprie, „în condiții normale". Exact aşa îmi vorbise şi doctorul francez, într-o engleză perfectă. Ciudat că un copil putea fi viu şi inviolabil, sau ne-viu şi violat. A doua zi citeam din cartea lui David, stăteam pe marginea piscinei, în costumul de baie negru şi îmi încurajam copilaşul la viață.

Theodore veni pe terasă şi-mi aduse o cană cu ceai.

– E ceai de plante. Fără cofeină şi fără băuturi tari. Aşa a spus doctorul.

– Chiar a zis el asta?

– Nu, sigur că nu. Sîntem o țară civilizată. Doctorii ştiu că viitoarele mame înțelepte îşi pot permite să bea cîte puțin vin roşu la masă. Theodore îmi dădu ziarul *Times* din ziua precedentă. M-am gîndit că ai dori să ştii ce se întîmplă acasă.

– Mulțumesc. Ai fost amabil că m-ai invitat să stau aici, dar nu vreau să te inoportunez cu ceva. Nu trebuie să-ți schimbi obiceiurile din cauza mea.

– Dar nu am făcut-o. Voi picta puțin, apoi iau masa cu nişte prieteni, la cîteva mile distanță. Mă întorc abia spre seară. Giselle e acasă toată ziua şi te ajută dacă ai nevoie de ceva. O să-ți pună masa. Poți mînca aici, dacă nu vrei să stai înăuntru.

– O să-mi pregătesc singură ceva. Nu îmi e chiar atît de foame.

– Prostii. Nu uita; trebuie să mănînci pentru doi. Ai grijă cu soarele – ştii ce se spune despre cîinii turbaţi şi englezoaice... Găseşti pălări de soare în *pigeonnier.* Odihneşte-te şi acoperă-ţi capul. La revedere.

Am deschis *The Times* şi pe prima pagină am văzut fotografia de pe străzile din Sarajevo, printre dărîmăturile blocurilor, deasupra cărora zăcea un trup de copil. Nu mai era nevoie să mă uit sub imagine ca să-mi dau seama că nu era făcută de David.

Nu era stilul lui. Am citit printre rînduri articolul gîndindu-mă la David. Nu voiam să-i spun de aceste zile îngrozitoare, dacă totul se va termina cu bine. Oare cum îl va schimba faptul că va deveni tată? Nu mi-l închipuiam luîndu-şi o muncă de birou şi nici călătorind între două conferinţe, sau alergînd să facă fotografiile noilor numiţi în nu ştiu ce funcţii.

La începutul relaţiei noastre îl acuzasem de dezechilibru psihologic, de atracţia pentru pericole şi căutam să-mi explic că o făcea fiindcă se simţea vinovat de moartea naşului său. El mi-a respins teoria. David nu era precum Heff: el era un singuratic, la muncă dar şi la distracţii. Mereu s-a temut de adevărul ascuns lui şi nu credea decît ceea ce vedea cu propriii săi ochi.

Avea o curiozitatea patologică şi a nu merge într-un loc primejdios era ca şi cum ar fi ratat petrecerea anului. Pleca fie în Rusia, fie într-o ţară africană, sau undeva unde se purta un război civil. Se gîndea mereu ce va fi „la sfîrşit". Africa pierdea bătăliile, dar în cazul Bosniei „a nu merge" însemna pierderea petrecerii mileniului.

Stăteam şi citeam ore în şir despre războiul din Bosnia. Aflasem despre disputele dintre sîrbi şi croaţi, despre musulmani, totul doar să nu-mi afecteze mie viaţa.

Oricît de îngrijorătoare erau imaginile trimise de cei ca David, toate erau la mii de mile depărtare de Sainte Cécile, de Notting Hill Gate. Deşi el considera evenimentele ca fiind importante, cei din *The Economist* sau din *Time* nu dădeau doi bani pe ce se întîmpla acolo. Gîndurile mele zburau şi ele aiurea, la copilaşul meu, la David, la Theodore, la părinţii mei, la carte, ba chiar la mine însămi.

Oare de ce nu l-oi fi întrebat pe doctor dacă puteam să înot... regret că nu m-am uitat la fotografie mult mai atentă, că nu am dat atenţie durerii mamei copilului; oare cum mi se paralizaseră orice simţiri adînci? Dacă aş fi plecat cu David şi aş fi fost martoră la toate, poate că aş fi fost mişcată.

Poate de aceea David se ducea la faţa locului, ca să-şi demonstreze că e mai presus de interesul de sine. Oare umanităţii nu i se poate înmîna un cec pentru Salvarea Copiilor, pentru ca oameni ca David să nu plătească tributul cu viaţa? În momentul acela mă gîndeam că oriunde se duce nu conta, atîta timp cît venea acasă întreg şi iubea copilaşul nostru.

După prînz am colindat prin casă, oprindu-mă în sufragerie, unde am văzut fotografia mamei la locul ei. Era o fotografie frumoasă.

Ea stătea la o masă undeva, afară şi cred că bătea vîntul – părul îi flutura, iar ea şi-l dădea la o parte de pe obraz. Rîdea cu sfială. Expresia feţei îmi era necunoscută, deşi era mama. Era prea tînără. Nu o văzusem niciodată cu părul atît de lung şi avea ceva schimbat la faţă – poate machiajul. Parcă femeia din fotografie nu avea nimic în comun cu mama. Existau asemănări fizice

evidente, dar nu mă simțeam legată de acea femeie. Oare pe ea o cunoscuse tata? De ea se îndrăgostise el, sau de cineva care aparținuse cu sufletul lui Theodore Hamilton şi care rămăsese imortalizată în hotarele acelei rame timp de jumătate de secol? Fotografiile sînt lucruri reale, aşa cum pictura reprezintă imaginea unei persoane sau un peisaj.

Fotografia este reală precum masca morții; ea imortalizează o secundă pe care o îngheță în timp. Fotografiile sînt probe incontestabile. Doar dacă nu te gîndeşti că ar fi putut fi făcute din trei sute cincizeci şi nouă de unghiuri diferite...

Am dormit mare parte a după-amiezei. M-am trezit brusc, cînd am auzit ropotul ploii şi tunetele în depărtare. Rafalale loveau ferestrele şi pervazurile, iar cerul era întunecat şi mi-am zis că era tîrziu, însă era doar şase. L-am auzit pe Theodore discutînd cu Giselle în bucătărie şi m-am dus şi eu. Theodore nu mai mersese la golf din pricina ploii de vară. Stătea în fața aragazului şi pregătea un sufleu pentru cină. Îmi plăcea să mă uit la el cum găteşte; îmi amintea de tata.

– Ce frumos!

– Stai să guşti şi atunci să tragi concluziile. Giselle are o părere proastă despre calitățile mele de bucătar. Fata rîse. Îi umăream cum discută, dar din puținele cuvinte pe care le cunoşteam în franceză nu-mi puteam da seama care era tema conversației. Giselle spuse noapte bună, luă nişte chei şi plecă.

– Giselle vine cu bicicleta – e ceva drum şi nu vreau să meargă prin ploaie.

– Eşti foarte grijuliu.

– Dumnezeule! Să nu te audă că spui asta – ea e

cea care are grijă de mine. E o tînără independentă, cum sînteți toate în ziua de azi.

– Dar mama nu era independentă la vremea ei?

– Mama ta? zise şi se gîndi o clipă. Era feroce de independentă. Nu suporta să fie cocoloşită. Era o fire tare. Încîntătoare şi atrăgătoare tocmai pentru asta. Spirit liber, căruia nu-i place să i se dea sfaturi. Bine că nu s-a înrolat în forțele armatei – nu ar fi rezistat să i se dea ordine.

– Dar tu ai rezistat?

– Sigur. E mai plăcut să primeşti ordine, decît să faci ceva de unul singur. În viața de escadron primeai ordine, apoi le dădeai tu mai departe.

– Dacă erai obosit de atîtea ore de zbor, de ce acceptai să ieşi cu avionul în fiecare noapte? De ce nu-i spuneai comandantului să se ducă naibii?

– Disciplină! acesta era cuvîntul cheie. După ce te urcai la bord, instinctul prelua greul. Am fost crescuți în umbra primului război mondial şi eram învățați cu greutățile. Cred că nu i-am educat bine pe copii aşteptînd de la ei recunoştință. Nu crezi că vorbesc ca un puritan? Omul e atît de dornic ca descendnetii lui să trăiască mai bine decît el, încît îi apără prea mult pe copii de adversități, de resemnare. Chiar tu spuneai deunăzi că nu ai o cazuă nobilă în viață şi nici vreo dilemă morală. Theodore turnă puțin vin într-un pahar şi mi-l dădu. Pregăti salata şi refuză orice asistență din partea mea.

– Înțeleg ce înseamnă să-ți faci datoria, am spus eu. Cîteodată am presentimente şi eu. De exemplu cînd eram în spital mă temeam că am pierdut copilul fiindcă nu merit nimic după un plan perfect. Am avut totul uşor în viață, nu a trebuit să mă lupt pentru nimic şi acum

venise ziua cînd ceva dorit îmi aluneca printre degete. Parcă mă aşteptam ca pe drum să ajung la o răscurce – pierderea copilului.

– Dar asta nu s-a întîmplat.

– Nu, dar era cît pe ce. Poate a fost un avertisment. Mai există şi altele care pot să nu meargă bine... David poate fi rănit.

– Sînt convins că nu va fi rănit.

– De unde ştii?

– Bine, Elena, zise el aşezîndu-se la masă. Nu ştiu. Poate a fost rănit, poate nu. Doamne fereşte, poate va fi ucis. Dar dacă se va întîmpla aşa, va fi alegerea lui, viaţa lui. Dumnezeu îi va da o lecţie lui David, stingîndu-i flacăra vieţii.

– Dar mai devreme vorbeai de adversităţi care nu merită să fie suferite.

– Ei, mai există şi nenorociri, dar în general noi ne aşternem să dormim. Te rog eu, fă-ţi griji pentru suferinţele pe care le cauzezi altora, dar nu pentru suferinţele pe care nu poţi să le previi.

Furtuna de afară se răzvrătea, iar mie îmi stătea pe limbă să-l întreb cum bombardaseră oraşele din Italia şi Germania.

Probabil că fuseseră bucuroşi că aruncă bombele în grup fiindcă nu mai ştiau a cui proiectil a lovit o ţintă civilă.

Ca şi în plutonul de execuţie, fiecare trăgător poate gîndi că glonţul lui a fost cel orb. L-am întrebat:

– Există ceva din timpul războiului care te-a făcut să te simţi responsabil personal?

– Sigur că da.

– Anume?

– Anumite lucruri despre care nu doresc să-ți povestesc, zise el calm, zîmbind. Mîncăm?

– Arată minunat. Theodore, povesteşte-mi despre familia ta. Cînd mi-ai spus acele lucruri la spital, mintea îmi era confuză.

– Ți-am spus despre soția mea, a murit acum zece ani.

– Cum s-a întîmplat?

Trebuie să fac o mărturisire groaznică. Sper din tot sufletul că nu sînt singura de pe pămînt care gîndeşte astfel, dar de cîte ori cineva se pregăteşte să-mi povestească despre o tragedie trăită, simt un gen de anticipație exaltantă, mai ales dacă persoana îmi e străină. Acest lucru îmi dă măsura dezastrului care poate cădea chiar pe capul meu. E o curiozitate bolnăvicioasă, ca atunci cînd te uiți pe geam cînd auzi dimineața devreme o ambulanță trecînd pe strada ta.

– A avut cancer. Doctorul pe care l-ai cunoscut, Duhaze a lucrat cu echipa sa pentru a o salva.

– Cred că a fost groaznic pentru tine.

– Mai rău a fost pentru ea. Să nu-i crezi pe cei care spun că mai greu le e celor care supraviețuiesc. Chantal nu se resemna că va muri şi a suferit foarte mult. Era speriată, însă s-a luptat pentru viață îndelung. Aşa am cunoscut-o pe Giselle – ea s-a mutat la noi ca să îngrijească de soția mea. Era doar un copil cînd a venit la noi. Pentru Chantal a fost o alinare. Ei i-au plăcut întotdeauna copiii şi tinerii. Giselle o făcea să rîdă, chiar şi cînd mai avea puțin de trăit. Theodore lăsă capul în pămînt. Aş fi vrut să-i spun ceva de genul „Îmi pare rău", dar am preferat să tac. A fost mai greu pentru copii, continuă el. Liliane venea des de la Paris; cînd putea.

Pe atunci nu era măritată. Era cu trei sau patru ani înainte de căsătorie. Doream să fi fost şi Chantal de faţă; ar fi fost foarte fericită.

– Dar fiul tău?

– Michael este medic. Lucrează la *Médecins sans Frontiéres.*

– Am auzit de ei – fac o treabă minunată.

– Într-adevăr. Din păcate, îl vedem foarte rar. A fost în multe ţări africane.

– Cred că eşti mîndru de el.

– Face ce şi-a dorit şi mă bucur.

– E însurat?

– Din cîte ştiu, nu. Ultima dată cînd am vorbit nu era. Îţi place sufleul?

– E minunat.

– Acum e rîndul tău. Spune-mi despre familia ta.

M-am gîndit bine înainte să încep să-i descriu. Nu aveam multe de spus – nu au fost drame, nici schelete găsite în dulapuri. Eram o familie fericită, normală.

– Tata a stat mult în Africa, apoi a intrat în Forţele Militare Internaţionale şi a plecat peste tot. Mama şi-a lăsat lucrul cînd s-au căsătorit şi a mers cu el peste tot.

– Cred că i-a plăcut. Adora să vadă lumea. Credeam că va rămîne în serviciul diplomatic.

– Păi, îşi dorea copii, iar slujba tatei nu-i lăsa prea multe opţiuni.

– Ai fraţi, surori?

– Un frate, Charlie. Îl înnebuneşte pe tata fiindcă are aproape treizeci de ani şi nu s-a aşezat într-un loc. Anul trecut, de Crăciun, i-a spus tatei că vrea să-şi înceapă studiile medicale fiindcă va mai dura cel puţin opt ani pînă ce va profesa. Face asta ca să agite spiritele.

– E însurat?

Am rîs la ideea unui Charlie însurat.

– Nu-i place să-şi asume responsabilităţi – faţă de femei, case, ţări, slujbe. Nu cred că ar dura mai mult de cîteva săptămîni o căsnicie cu el.

– Ce părere are mama ta despre asta?

– Oh, mama s-a resemnat. Oricum, e copilaşul ei şi nu poate face rău nimănui. Zicea că e mai bine singur; că are tot timpul să se însoare, să-şi făurească un viitor.

– Îmi imaginez. Şi tu nu eşti căsătorită?

– Nu. Sînt cu David de vreo doi ani. Asta-i tot.

– Vreţi să vă căsătoriţi?

M-am gîndit înainte de a da un răspuns. Nu era o hotărîre unilaterală.

– Cred că nu. Oricum nu ar fi nici o diferenţă. Cînd David nu lucrează, e cu mine. Cînd lucrează, Dumnezeu ştie unde e şi tot el ştie cînd se întoarce. Ce rost ar avea să ne căsătorim?

– Poate pentru copil?

– Pentru el care ar fi deosebirea? David va fi mereu tatăl său, iar eu voi fi mama. Dacă ne grăbim la altar înainte să se nască, nu ştiu cu ce l-ar ajuta? Asta dovedeşte că vrem să trăim toată viaţa împreună? Sau că tatăl său o iubeşte pe mama sa? E doar o formalitate. Cu ce ne poate ajuta?

Nu discutasem subiectul cu părinţii mei, iar cu David evitasem subiectul, totuşi cu Theodore Hamilton discutam deschis.

– Poate că ai dreptate. Există o mie de motive pentru a te căsători, iar copiii nu sînt un motiv. Desigur, în ziua de azi nimeni nu te presează să te căsătoreşti...

– Poate că nu presează nimieni, dar părinţii o fac!

Mama nu a spus încă nimic, dar aştept să o aud spunînd că nu vrea ca nepotul ei să fie bastard!

Theodore nu zîmbi. Părea grav şi mă făcea să mă simt stînjenită.

– Mama ta a fost întotdeauna o femeie foarte deschisă la minte.

– Ah, dar crezi că mai e acum? Poate acum cincizeci de ani, la Cairo, cînd era tînără şi singură. Doamne, ştiu că fuma! Dar asta nu înseamnă că rolul de mamă îi lasă aceeaşi deschidere. Faţă de prieteni s-a dovedit a fi deschisă la minte, chiar şi faţă de Charlie, dar cu mine...

Theodore surîse:

– I-ai dat o şansă? Ai discutat cu ea despre tine şi David?

– Doar nu sînt nebună. Mamei nu trebuie să-i acorzi o şansă – dacă-i dai un deget, îţi apucă toată mîna... M-am oprit fiindcă Theodore mă privea ciudat. Cum era pe atunci? M-am uitat la fotografia pe care o ai cu ea, însă nu o văd bine. Nu-mi pot imagina că a fost atît de tînără. Ce fel de femeie era? Era o fată bună? Nostimă? Nebunatică? Fuma?

– Sigur că fuma. Toţi fumam.

– Ştiam eu! am zis cu răutate. De cîte ori mi-a spus că e un obicei dezgustător. De cîte ori ne-am certat pe această temă în trecut. Cît îl înnebuneşte pe tata... Stai să ajung acasă. Acum voi şti cum să o iau.

– Mama ta... începu Theodore cu un aer melancolic... Anna era cea mai bună, cea mai caldă, cea mai isteaţă femeie pe care am cunoscut-o.

– De aceea s-au îndrăgostit toţi de ea?

– Nu. Tinerii pun rar în capul listei blîndeţea şi căldura; preferă mila. Tinerii se îndrăgosteau de Anna fi-

indcă era frumoasă şi foarte veselă. Nu ți-o puteai scoate din minte, chiar dacă încercai. Toți roiau în jurul ei precum albinele la miere. Îi atrăgea pe toți. Nu se putea găsi un antidot mai bun împotriva războiului; parcă ar fi fost pregătită într-un laborator special.

– Chiar erai atît de îndrăgostit de ea?

– Aş fi făcut orice pentru ea.

– Dar nu ai cerut-o de soție?

Theodore ridică privirea spre mine; avea ochii obosiți şi în clipa aceea arăta exact vîrsta pe care o purta pe umeri.

– Am cerut-o de atîtea ori şi în atîtea locuri şi în atîtea moduri încît am pierdut numărul.

– Iar ea a spus nu?

– Eram despărțiți mult timp şi era...

– Te-a refuzat?

– Nu întotdeauna. Pînă la urmă eu am dezamăgit-o.

– Nu înțeleg. Erați logodiți?

Theodore plecă iar capul în podea şi dădu din cap uşor.

– Da, în cele din urmă a acceptat să-mi fie soție. Ne consideram ca logodiți.

– I-ai dăruit un inel? am întrebat eu mirată.

– Nu. Nu-mi puteam permite să cumpăr un inel.

– Deci nu erați logodiți propriu-zis?

– Eram ca şi logodiți. Plănuiam să ne căsătorim după ce se va termina războiul. De aceea a fost groaznic ce s-a întîmplat, înțelegi?

– Nu... nu înțeleg. Ce a fost atît de groaznic?

– Că o iubeam atît de mult. Theodore se ridică şi m-am temut să nu se clatine. Scuză-mă, Elena. Nu am dreptul să... trebuie să mă ierți, repetă şi se îndreptă

spre uşă. Sînt atît de obosit. Aş dori să mă întind puțin. Te rog să laşi masa aşa. Giselle se va ocupa de toate. Sînt prea obosit... Poate că ploaia... Sînt prea bătrîn pentru asemenea discuții.

Deşi îmi spuse să las bucătăria neatinsă, nu puteam să mă culc. Acum, cînd ştiam că fuseseră logodiți, că trebuiau să se căsătorească. Mama spusese că nu se gîndea la căsătorie cînd l-a cunoscut pe tata, dar că s-a îndrăgostit de el pe loc şi a ştiut că va fi cu el toată viața. Îmi amintesc că mi-a spus să nu fac acest pas decît dacă simt că nu se poate altfel.

Totuşi, ea o făcuse. Îi promisese lui Theodore Hamilton că se mărită cu el, apoi îi frînsese inima. Lacrimi îmi curgeau pe obraji. Am spart un pahar, iar cînd am adunat cioburile m-am tăiat la mînă.

Priveam sîngele țîşnind şi am dus mîna la gură, ca să sug picăturile.

Ploaia bătea în geamuri.

CAPITOLUL 14

Am convins-o pe Giselle să ia o pauză la bucătărie şi să stea cu mine pe terasă, ca să bem cafeaua împreună. Theodore plecase deja. Era o zi minunată; nici nu ai fi zis că aseară fusese furtună.

Soarele strălucea sus, pe cer, iar aerul era curat şi proaspăt. Trecuse de ora nouă.

Giselle îmi făcuse suc de portocale şi mă simțeam foarte cocoloşită.

– Theodore spune că vei avea un copil.

Am zîmbit, am privit în jos şi am zis:

– Da. În noiembrie.

– Eşti fericită că vei avea un copil?

– Oh, da, foarte fericită. Conversațiile în limbi străine – Giselle ştia mult mai multă engleză decît ştiam eu franceză – se dovedesc a fi întotdeauna foarte simpliste. Dacă am fi vorbit în franceză, aş fi putut numai să o întreb dacă are un cîine, dacă îi place cîinele, fiindcă atîta ştiam. Norocul meu că Giselle vorbea puțin engleza. Giselle, Theodore spunea că eşti asistentă. Ai îngrijit-o pe doamna Hamilton?

– Nu sînt asistentă de profesie. I-am ajutat atunci

cînd doamna s-a îmbolnăvit. Chantal era în stare foarte gravă şi nu dorea ca Theodore să o îngrijească. Era... stînjenită de situaţia ei.

– Stînjenită?

– Da. Cînd eşti foarte bolnav, nu vrei ca oamenii care te iubesc să te vadă în starea aceea şi m-a rugat pe mine. Îmi plăcea de ea. Nu o cunoşteam dinainte. Eu nu trebuia să o mint, cum făcea el.

– Adică Theodore o mințea?

– Aşa dorea ea. El ştia. Cînd îl întreba dacă mai era frumoasă, el spunea că este. Cînd mă întreba pe mine, eu spuneam adevărul. Poate că era mai bine pentru ea.

– Tu îi spuneai că e urîtă?

– Nu, doar că arată ca un om bolnav şi foarte slab.

– Theodore trebuie să fi fost zdrobit cînd a murit ea.

– Zdrobit?

– Adică înnebunit de durere. Foarte supărat.

– De ce? Era bucuros, ca toată lumea, de altfel. Fusese atît de bolnavă şi de nefericită, încît venise timpul să moară.

Mă întrebam dacă Giselle ar fi dat dovadă de mai multă compasiune dacă am fi conversat în franceză, dar mă îndoiam.

– Dar copiii? Liliane şi Michel?

– Liliane a fost necăjită, dar şi fericită. O iubea pe mama ei. Michael... nu ştiu. Michael este... nu ştiu cum să spun... un rahat.

– Rahat. De ce?

– Nu a venit să o vadă. Era prea ocupat. E medic, dar nu a dorit să o ajute. E mai uşor să ai grijă de cei străini, de care nu-ți pasă dacă mor.

– Chantal voia să moară?

– La sfîrşit, da. Voia... prea mult medicament? întrebă, nesigură cum se spune.

– O doză mărită de morfină?

Franţuzoaica ridică din umeri, poate pentru că nu cunoştea terminologia. Înţelesesem.

– Oh, ce groaznic!

– Nu a fost mult timp. Astăzi era foarte bolnavă. S-a dus la spital, a venit acasă şi peste douăsprezece ore era moartă. Atît. Acum trebuie să mă duc la treabă. Liliane şi Philippe vin în weekend. Trebuie să pregătesc o cameră.

– Nu te gîndi să-mi pregăteşti prînzul. Mă duc în oraş şi mănînc ceva la restaurant.

– Bine.

Era zi de tîrg. M-am plimbat şi eu printre tarabele cu legume, fructe şi alimente expuse.

Nu ştiam că în orăşelele franţuzeşti se mai găseau prăjiturele englezeşti. La prînz m-am îndreptat spre terasa de la *Méridien.* Mă gîndeam că-l voi găsi acolo pe Theodore.

– Madame? am simţit pe cineva bătîndu-mă pe umăr. Era madame Guillot. Mi-a strîns mîna şi am invitat-o la masa mea. Mergea la cumpărături aşa că a refuzat, însă după ce m-a întrebat dacă mă simt bine, mi-a spus că domnul Turcan sunase acum cîteva seri, iar ea îi spusese că am fost dusă la spital, după care i-a dat numărul de la Cahors.

După ce am mîncat un sandviş m-am dus spre clinică şi l-am văzut pe doctorul Duhaze coborînd din maşină chiar atunci. I-au trebuit cîteva clipe ca să-şi dea seama cine eram.

– Miss Stewart, spuse el. Vă simțiți mai bine? Nu sînt complicații?

– Nu. Mă simt perfect, mulțumesc. Am venit să vă mulțumesc pentru tot ce ați făcut.

– Nu e nevoie. Ați avut noroc că m-ați găsit aici. Lucrez la clinică doar două după-amieze pe săptămînă. Bine că v-am găsit şi eu. A sunat cineva la clinică, dar nu mai erați la noi şi asistenta i-a spus domului că ați plecat. Nu putem să dăm informații despre pacienții noştri străinilor, ştiți.

– Sigur, dar ştiu cine a fost.

– Bine, atunci, la revedere. Dacă mai aveți sîngerări, sunați-mă.

– Domnule doctor, voiam să vă întreb despre soții Hamilton – despre Chantal Hamilton. Soția lui Theodore?

– Da, am cunoscut-o. Cum vă spuneam, nu avem voie să discutăm despre pacienți.

– Chiar dacă au murit?

– Chiar şi aşa.

– Dar Theodore nu e pacientul dumneavoastră. Mă îngrijorează.

M-a privit încruntat şi a început să-şi scoată din maşină servieta cu fişe.

– Miss Stewart, mai bine vă gîndiți la dumneavoastră şi la copil, lăsați-i pe cei care nu au nici o legătură cu dumneavoastră. Dacă mă scuzați, am foarte mult de lucru.

– Dar e un om bătrîn, domnule doctor. A fost deprimat după moartea soției. Nu-mi puteți acorda măcar un minut?

– După zece ani? Dacă monsieur Hamilton doreşte o

consultație, ştie unde să mă găsească. Mă îndoiesc că o va face.

– De ce spuneți asta?

– Nu e pacientul meu. Are motivele sale. Adesea soțul şi soția au medici diferiți. Acum, vreau să mă duc la clinică, dacă nu vă supărați.

A urcat scările, iar eu am rămas murmurînd:

– Mulțumesc, la revedere.

Am o imaginație bogată. De cînd sînt însărcinată, am căpătat accese de independență, probabil din cauza hormonilor. În minte îmi apăreau o mulțime de variante posibile. Am început să mă gîndesc că poate mama l-a părăsit pe frumosul pilot fiindcă se îndrăgostise de altcineva. Doar nu ar fi fost singurul secret pe care-l avea față de mine.

Theodore o cunoscuse şi el pe Chantal. Ea nu-l iubise cu adevărat şi Theodore nu putuse să-i ofere alinarea înainte de moarte. Theodore nu avea voie să o atingă. Poate că Michel, din solidaritate cu tatăl său, nu-şi iertase mama. Poate Chantal avusese o aventură şi doar fiica o înțelegea, nu soțul şi fiul. Doctorul ştia tot, însă trecuse informațiile în sfera secretului medical.

Acum toate se legau în mintea mea şi, mergînd pe deal spre casă, parcă auzeam dialogul dintre tată şi fiu. Theodore, nobil şi onorabil, îl rugase pe fiul său să uite şi să ierte, dar Michel refuzase.

Apoi parcă îmi răsuna în urechi conversația dintre Chantal şi doctorul bățos. Chantal îl rugase să-i jure că nu va spune. Chantal murind – comentariile lui Giselle – că Theodore nu-i putea spune lui Chantal că o iubise în ciuda tuturor infidelităților ei. Devotamentul lui poate o înnebunise pe biata femeie. Toate duceau spre un ro-

man din secolul XIX: soțul iertător, iubitor, soția depravată şi necredincioasă, copiii cu părerile împărțite între cei doi părinți şi doctorul care ştia totul dar nu putea face nimic. Totuşi, unele lucruri nu se potriveau. De ce nu puteam să mă gîndesc şi la legătura mamei în toată această şaradă. Poate că mama era de condamnat pentru tragedia familiei acesteia, poate că ea era de vină pentru suferința dublă a lui Theodore şi pentru neîmplinirea bietei Chantal, ca şi pentru nefericirea şi dezaprobarea fiului ei.

Oricum, nu o puteam acuza pe mama; ea nu putea fi cea care jucase rolul frumoasei cu inimă de gheață. Nu o condamnam pentru independența ei de înainte de venirea mea pe lume fiindcă şi eu avusesem multe iubiri trecute. Peter mă ceruse de soție, iar eu acceptasem, apoi mă răzgîndisem. Dacă m-aş fi răzgîndit în fața altarului, nu ar fi fost mai mare tragedie? Peter ar fi suferit o umilire extraordinară. Cu Nick am fost nefericită. Peter a dat în patima băuturii şi s-a cuplat cu o funcționară de la o firmă de investiții. Se căsătoriseră, deşi fata nu-l iubea şi urmau să-şi ducă zilele în minciună pînă ce lui Peter îi va veni ideea să cumpere o armă şi să-i secere pe oamenii nevinovați care treceau prin fața casei sale. Era vina mea că spusesem nu? Parcă-l şi vedeam pe bietul Peter în boxa acuzaților, pledînd că e nebun, iar eu eram chemată ca martoră şi susțineam că era un băiat bun, că nu dorise răul nimănui, dar că...

Subiectul acesta nu era la fel de bun ca primul. Nu avea romantismul perioadei războiului, iar personajele nu erau destul de nobile – oricum nu Peter. Mi-a venit să rîd la ideea că imaginația mi-o luase razna în drum spre casa lui Theodore. Oricum Peter nu păruse necăjit

cînd l-am refuzat şi probabil că acum se logodise deja cu vreo tînără pletoasă, ca acelea pe care le văzusem la tîrg şi singura acuzaţie căreia i-ar fi văzut victimă ar fi fost de delapidare dintr-un fond de investiţii.

Citroen-ul lui Theodore era în garaj. M-am dus să mă culc şi tocmai căzusem într-o toropeală plăcută, visînd, cînd mi-am auzit numele.

– Elena? Elena? Dormi? E cineva la telefon pentru tine.

Am coborît din pat derutată şi am deschis uşa.

– E David?

– Nu, e un bărbat, dar nu i-am reţinut numele.

Am ieşit desculţă în hol şi m-am dus în sufragerie, unde era telefonul.

– Alo?

– Elena! Sînt Heff. Ce naiba făceai?

– Dormeam. Ce s-a întîmplat, Heff? Credeam că vorbim peste o săptămînă.

– Da. Ascultă, iubito. A sunat Turk aseară. Era la mijlocul afurisitei de nopţi.

– Oh, Doamne, trebuia să-mi închipui. A sunat la hotel şi la spital...

– Prostii. Spital. A sunat la mine şi m-a făcut de doi bani. Zicea că la spital nu au vrut să-i spună nimic. M-a pus să jur că te găsesc. Zicea că-mi crapă capul dacă nu dau de tine.

– A lăsat un număr de telefon unde-l pot găsi?

– Rahat, număr de telefon... crezi că are telefon mobil? Iisuse, Elena, unde crezi că e băiatul ăla? La Biarritz? Tu unde naiba eşti acum? Cum nu am răspuns, Heff a lăsat-o mai moale. Ascultă, draga mea, ce ai căutat la spital?

– Nimic. A fost o prostie, acum sînt bine.

– Bine? Nu mă lua pe mine cu chestii dintr-astea, fetițo...

– Sînt al dracului de bine, ai înțeles, Heff? Acum eşti mulțumit, căposule? am strigat eu şi l-am văzut pe Theodore în pragul uşii. S-a retras imediat.

– Mi se pare că faci bine, într-adevăr. I-am promis lui Turk că, dacă am vreo îndoială, vin să te văd, O.K.?

– La naiba, Heff, nu e nevoie. Sînt bine, sincer. Am aici prieteni şi pot să am grijă de mine şi singură.

– Nu-mi vinde mie gogoşi. I-am promis lui Turk că ajung la tine. Mai ales că vei avea un copil.

– Da, ştiam asta. Mi se făcuse frig cu picioarele goale pe piatră şi aveam o presimțire că Heff avea să mă anunțe că vine la mine.

– Un copil şi habar nu ai să ai grijă de tine. Vin cu Mish şi ne vedem pe la şase, şapte diseară. Nu trebuie decît să ne rezervi o cameră undeva, m-ai auzit?

– Da, Heff, am zis resemîndu-mă.

– Acum spune-ne unde trebuie să venim.

Pe Theodore l-am găsit pe terasă.

– Îmi pare rău.

– De ce?

– Erau nişte prieteni ai lui David, am explicat eu. David i-a sunat aseară şi a crezut că s-a întîmplat ceva cu mine, aşa că i-a somat să vină să mă vadă. Sosesc diseară. Îmi iau lucrurile şi mă mut înapoi la hotel.

– Dar prietenii tăi sînt bineveniți la mine.

– Oh, nu ai mai spune asta dacă i-ai cunoaşte.

– Voi fi încîntat.

– Ştiu, dar sînt o pereche stranie şi ar fi mai bine să-i duc la hotel, mai ales că vine şi fiica ta în weekend...

– Elena...

– Ştiu. Sincer. Ne vedem peste cîteva zile, bine? am spus şi apoi l-am sărutat pe obraz.

Heff şi Mishi au ajuns seara la hotel. Atîta agitaţie au făcut, deşi erau amîndoi mărunţei, însă prea zgomotoşi pentru restul locuitorilor din Sainte Cécile. Spre deosebire de David, Heff a acceptat bucuros ca doamna Guillot să-i care bagajele în cameră. Ne luă de braţ pe mine şi pe Mishi şi ne împinse către bar.

– Bine, Elle. Te ascultăm. De ce nu ne-ai spus la Paris că eşti însărcinată?

– Nu ştiu.

– Nu-mi vine să cred că aţi pus-o aşa de bine. Bravo, Turk, pungaşule ce eşti. El ştia?

– Sigur că ştia, dar ne-am gîndit că nu trebuie să trîmbiţăm despre asta.

– Mda, bine. Eu şi Turk nu am avut niciodată secrete între noi.

– Norocul vostru. Din păcate nu pot spune acelaşi lucru.

– Elena, zise Mishi, David era supărat cînd am vorbit cu el. Era îngrijorat pentru tine şi copil. Cei de la spital i-au spus doar că te-ai externat.

– Sînt bine. De cîte ori trebuie să vă repet.

– Dar copilul? mă întrebă ea strîngîndu-mă uşor de mînă.

– Şi copilul e bine. Doar că... Dacă aş fi fost singură cu Mishi, i-aş fi povestit cu de-amănuntul ce se întîmplase, dar nu era să-i spun lui Heff despre sîngerare... acum sînt bine.

– Slavă Domnului, murmură Mishi.

– Lăudat fie! Acum, doamnelor, mergem să luăm cina? Unde? Heff refuză să mîncăm la hotel. Nici vorbă. Dacă tot am venit în ținutul ăsta afurisit din motive neîntemeiate, vreau să văd ce înseamnă bucătărie tradițională serioasă. Vreau să mănînc al naibii de bine. Scoase ghidul Michelin şi zise: uitați, pe drum se pare că e un local frumuşel. O să-l anunțăm şi pe Turk dacă merită.

– Oh, Heff, nu ştiu dacă putem ajunge. Eu nu am maşină şi de obicei mă duc la culcare devreme...

Heff chemase deja un taxi.

Patruzeci de minute mai tîrziu am ajuns la un restaurant foarte elegant, aflat într-un sătuc curat şi liniştit. Cînd ne-a văzut intrînd, şeful de sală a strîmbat din nas. Toți eram îmbrăcați destul de neglijent, fiecare cu blugii, tricoul sau ghetele fiind într-o stare avansată de uzură; cel puțin eu purtam pantaloni scurți strînşi cu şiret la mijloc şi o cămaşă a lui David, cu mînecile suflecate. Cum era miercuri seara, lume puțină, se mulțumiră cu orice fel de clienți. Heff comandă *menu gastronomique,* spre bucuria gazdelor. Nu erau prea multe opțiuni în meniu şi Heff se hotărîse dintr-o dată, exact aşa cum se hotărîse să se însoare. La lista de vinuri, Heff făcu mofturi şi ceru o sticlă de vin alb şi una de vin roşu.

– Dacă aveți şi roz, aduceți şi din aceea. Scoase țigările şi ne servi pe amîndouă, imediat apăru o scrumieră în mijlocul mesei, apoi paharele şi vesela fură rearanjate iar Heff, plictisit de agitația chelnerului, îi făcu semn să ne lase în pace. Ai dracului. Le-aş da bacşişul de acum, doar să ne lase în pace, comentă el.

Cînd ni se aduse primul fel, chelnerii roiau în jurul

nostru ca bondarii lîngă stupul cu miere. Heff vorbea, farfuriile apăreau în fața noastră, iar el dădea din mîini uimit. Unul dintre băieți tuşi, celălalt îşi drese glasul, iar Heff, exasperat, ridică mîinile şi zise exasperat:

– Băieți, terminați! Dacă aveți vreo boală contagioasă în gît. Dați-vă naibii la o parte şi nu mai tuşiți în farfuriile noastre, mă auziți? Dacă aveți vreun microb?

Tipii se uitară la el dar nu înțeleseră şi unul spuse:

– *La mousse d'artichaut et de fromage de chévre, sur un lit d'herbes fines.*

Ridicară capacele emailate de pe platouri toți în acelaşi timp şi pe farfurii apără nişte piramide de culoare cenuşie, plutind în mici băltoace verzui.

– Să fiu al naibii dacă nu arată ca rahatul de cîine pe deşeuri toxice. Heff fluieră admirativ, iar chelnerii dispără mulțumiți de reacția lui.

Am început să mănînc şi i-am întrebat:

– Ce spunea David? Cînd se întoarce?

Heff dădu să răspundă, dar Mishi i-o luă înainte.

– E bine. Zicea că e cam obosit şi că acolo e o nebunie, dar se simte bine. Era preocupat de tine, în afară de altele.

I-am văzut cum se uitară unul la altul cu subînțeles.

– Care altele?

– Nimic, Elena. Acolo viața e dură, să ştii. Noi l-am avertizat. Ştia la ce se duce. E foarte greu... nu atît să te întorci, cît să ieşi de acolo.

– Dar el e bine?

Mishi dădu scurt din cap şi privi în farfurie. Heff îşi şterse farfuria cu o bucată de pîine, apoi o împinse spre mijlocul mesei atît de tare încît era să dărîme pînă şi lumînarea din suportul de pe centrul mesei. Tuşi greoi şi

parcă prin acest acces de tuse ar fi aruncat afară tot greul care-i apăsa sufletul.

– A fost lovit, zise Heff.

Îl priveam înmărmurită şi nu ştiam ce vrea să spună cu „lovit". Fusese împuşcat? Dacă fusese împuşcat, cum mai vorbise la telefon?

– Nu e grav, Elle. Problema nu e că a fost lovit, fiindcă a mai pățit-o şi altădată, dar acum s-ar părea că l-au lovit bine.

– L-au lovit bine? repetam eu ca un copil prost. Mi se făcuse frig.

– Da. Nu mi-a dat amănunte, dar cred că în drum spre aeroport. Acolo e mizerie mare. Asta-i problema la Sarajevo – singurul loc pe unde poți să-ți iei tălpăşița din Sarajevo e să apuci pe drumul aeroportului. Nu ai de ales. Heff îşi aprinse o țigară şi trase primul fum. Sigur, mereu există o altă variantă – poți să te ascunzi într-un beci, ca şobolanii şi să aştepți ca ei să-şi mute locul de tragere, apoi să scoți capul la lumină.

– Ce vrei să spui cu „a fost lovit"?

– A fost împuşcat. Bang. În picior. Nu te gîndi că l-a nimerit cineva intenționat, Elena oamenii ăia nu au nimic cu reporterii. Mai pățesc şi alții, dar acum se pare că a fost o ploaie de gloanțe. Nişte nenorociți se adunaseră cu armamentul pregătit şi mulți fugeau încoace şi încolo; aşa l-au nimerit pe David.

Mishi încercă să-mi ia mîna, dar eu mi-am smucit-o.

– Elena, e sănătos. Spunea că nu mai are nimic. A avut noroc. Întotdeauna are. A primit îngrijirile necesare, sînt doctori acolo... zău, se simte bine. Uite. Heff nu s-ar afla aici dacă Turk ar fi fost grav rănit. S-ar fi dus la el.

– De parcă eu nu m-aş fi dus? Da, ce să spun, e o

uşurare. În clipa aceea mă gîndeam că, dacă mi s-ar fi oferit şansa să dau timpul înapoi, să nu-l fi cunoscut pe David Turcan, să nu fi fost însărcinată şi să nu mă fi aflat în restaurantul acela, aş fi apucat-o; jur pe Dumnezeu. Simțeam că iau foc de furie.

– Elena, unii consideră o împuşcătură ca pe o medalie. Probabil că-i vor da şi o nenorocită de medalie, sau ceva care să sune a recompensă. O să o pună pe perete şi cînd puştiul va creşte o va folosi pe post de țintă de aruncat cu săgețile. Turk era mai preocupat de tine, decît de el însuşi. Ce naiba, e vorba de un picior, dar are două! De aceea avem cam două bucăți din toate, ca una să rămînă de rezervă. Bine, nu chiar toate sînt perechi, adică trebuie să ai grijă de cocoş, că e unul singur, mă înțelegi? Înțelege, dulceață, acesta e jocul.

– Ce joc, Heff?

– Se cheamă Roata Norocului sau Ruleta Rusească, la naiba, nu ştiu nici eu. Nu e vorba că pierzi sau cîştigi, ci cum joci. Da, dom'le! Poate că seamănă cu pokerul. Ai şapte cărți, te uiți bine la ele. Totul se citeşte pe față. Se bătu peste piept, iar în buzunar avea un carnețel şi stiloul.

– Nu se cheamă Familii Fericite? Sau Norocul Familiei?

– Rahat, Elena, şuieră el, nu face pe dura cu mine, te rog!

Veniră chelnerii cu celelalte feluri, dar mie îmi pierise deja pofta de mîncare, deşi ajunsesem de-abia la felul doi.

– David ți-a spus cînd se întoarce? am repetat eu.

– Iubito, nu este în măsură să dea Ora Estimată a Sosirii. O să scape cînd va putea, adică după ce e gata

totul. Cînd a zis zece zile sau două săptămîni, am crezut că e optimist.

– Şi nu a lăsat nici un număr unde poate fi contactat?

– Aş fi mai mult decît surprins să fie mai mult de un telefon în coclaurile acelea – agenția Reuters are un telefon prin satelit, dar nu poți suna la ei. *Holliday Inn* din Sarajevo nu e *Hilton* din Dallas, mă înțelegi?

L-am amenințat cu cuțitul, ținîndu-l exact sub buzunarul stîng de la piept.

– Heff, dacă nu încetezi cu zîmbetul acela ironic şi continui să mă consideri un copil, jur pe Dumnezeu că-ți înfig cuțitul chiar prin inimă, fac o despicătură şi îți scot organul acela cu mîinile mele! M-ai înțeles?

Chelnerii se adunară în jurul nostru atigîndu-se ca nişte păsări în fața uliului. Mishi rămăsese calmă şi se uita pe rînd la mine şi la Heff. Acesta mă luă de mînă uşor şi-mi vorbi pe un ton de nerecunoscut:

– Scuză-mă, draga mea. Aş vrea să pot face ceva ca să te liniştesc, dar nu pot face nimic. Turk nu e grav – crede-mă pe cuvînt. Doar că parcă nu vorbea el. Spunea tot felul de prostii despre tine şi copil şi ce să fac dacă nu se mai întoarce. Singurul lucru coerent a fost că ne-a cerut să venim la tine să vedem dacă eşti bine. I-am zis să vină dracului aici să aibă grijă de tine şi a zis că nu poate pleca deocamdată. Mishi şi cu mine am tot vorbit despre asta în drum spre tine şi ne-am decis să nu-ți spunem de rana căpătată la picior, dar cred că e mai bine să ştii. Nu poți face decît să...

– Ce? Să plec la Sarajevo şi să-l scot de acolo tunînd şi fulgerînd?

– Nu, iubire. Nu ai cum să ajungi la el şi oricum l-ai

omorî. Nu poți decît să te duci la agenție şi să-i trimiți un mesaj: că eşti bine. Apoi spune-ți că va veni înapoi, stai liniştită şi ține pumnii strînşi.

Nu cred că a mai mîncat cineva felul doi. Ştiu doar că am băut cam mult. Nu-mi păsa şi nu dădeam doi bani pe ce spunea lumea care m-ar fi condamnat. Auzeam frînturi de conversație, dar în mintea mea cea mai puternică voce era a lui David spunîndu-mi că este bine, că se va întoarce. Apoi îl auzeam pe Theodore spunînd că prețul pe care-l voi plăti nu va fi pe spezele lui David. Mai auzeam un al treilea glas. Al lui Claire Babington care îmi spunea că anumite tîrguieli cu soarta erau o prostie – cînd promiteai ceva în schimbul întoarcerii bărbatului iubit, schimbul era de multe ori o capcană: îl căpătai înapoi, dar nu mai era ce aşteptai să fie.

Ne-am întors la hotel şi m-am dus direct la culcare. Iar am visat casa părintească, dar eu nu eram acolo. I-am visat pe ai mei, iar eu eram într-un fel de hambar din metal. Spuneam tuturor că sînt bine, dar nu ştiam ce era în neregulă totuşi. Pericolul era acolo, amenințarea plana, dar nimeni nu-mi spunea ce se întîmplă. Nu ştiam decît că tata plînge şi niciodată nu-l văzusem plîngînd. Glasul lui era atît de straniu încît mă apropiam de el şi-l loveam cu palma pe spate, de parcă s-ar fi înecat, deşi ştiam că nu pățea nimic. Suspina doar. M-am trezit în întuneric, iar perna era udă leoarcă la fel cum erau şi obrajii mei.

Botul avionului coborî cu patruzeci şi cinci de grade şi începu coborîrea prin ploaia artileriei antiaeriene. Pilotul refuză să coboare trenul de aterizare pînă în ultimul minut, de teamă că vreun glonte se va rătăci în

roțile lui. Avioanele de transport ale presei Națiunilor Unite erau cunoscute ca Liniile Aeriene Poate: Poate ajung la destinație. Poate nu ajung.

– Unde ți-e vesta? îl întrebă pilotul.

Vestele antiglonț nu putea scădea pericolul unei astfel de aterizări. Pilotul era echipat cu o asemenea vestă, cu mănuși, caschetă, paraşută şi mască de oxigen. David îşi puse şi el vesta; ținea la mijloacele de autoprotecție; înainte de plecare investise bani într-o vestă nouă. A lui fusese de prea multe ori atinsă, aşa că se cerea una nouă.

David se ghemui şi încercă să străbată drumul pînă la turnul de control. Condiția fizică îi era de ajutor, dar faptul că era masiv îi îngreuna înaintarea. Un bărbat de peste un metru optzeci e uşor de zărit, chiar şi cînd aleargă ghemuit. Trecuseră şaisprezece ore de cînd se despărțise de Elena. Plecase de pe aeroportul din Marais la Paris, de acolo spre Zagreb, apoi spre Sarajevo. Îi plăcea să se urce şi să coboare din avioane. Aeroportul arăta ca un animal răpus; se afla exact între liniile de atac bosniace şi sîrbe. Turnul de control arăta ca un joc Lego în care un copil lovise cu piciorul, de nervi. Înăuntru David găsi doi bărbați care între două partide de cărți asistau avioanele la aterizare. Deasupra capetelor lor se putea citi inscripția: „Nu trebuie să fii nebun ca să lucrezi aici, dar te-ar ajuta". Îi aminti de o stație de benzină din New Jersey. Făcu o fotografie, apoi plecă să găsească o ocazie spre oraş. Un cadavru era proptit de un hangar. Peste capul mortului cineva pusese o eşarfă roşie. Poate că stătea acolo de zile în şir, dar nimeni nu-i dăduse vreo atenție. Poate că şi el, cadavrul, aştepta un mijloc de transport. David nu fotografie

cadavrul fiindcă rămăşiţele capului erau prea dureros de privit. Unii fotografi imortalizau cadavrul aşa cum era, modificînd doar poziţia membrelor, trăgînd uşor eşarfa ca să se vadă jumătatea de cap rămasă întreagă. David nu fusese niciodată avid de a imortaliza moartea sau mutiările, el nu se gîndea la zonele de război ca la teatre ale atrocităţilor sau zone de ofensivă, ci le vedea ca pe nişte locuri unde trăiau oameni şi cel mai important lucru pe care-l avea el în vedere era modul cum supravieţuiau aceşti bieţi oropsiţi ai soartei şi nu felul cum mureau.

Toate imaginile erau o lecţie. Trebuia să iei aminte cum se poate rămîne în viaţă, să înveţi să trăieşti printre gloanţe. Un veteran din Vietnam nu putea fi veteran în Zair sau la Sarajevo. Aici era doar un începător care trebuia să înveţe totul de la capăt. Cum ajungeai la hotel, trebuia să lipeşti ferestrele cu bandă adezivă, dacă mai existau geamuri.

Te culcai cu o torţă legată de mînă. Puneai ghetele lîngă pat sau dormeai cu ele în picioare. Ştiai cum să păstrezi o chiuvetă cu apă o zi întreagă. Cînd treceai pe la punctele de control aveai grijă să dai permisul corect – dacă accidental îl dădeai pe cel incorect, puteai să te sinucizi.

Nu călătoreai în maşini cu oameni necunoscuţi, nici chiar dacă erau tot ziarişti, orice partener de drum trebuia să fie de încredere; cel puţin previzibil. Aveai grijă ca la agenţie să laşi scrisă grupa de sînge, pe care ţi-o scriai clar şi pe haină sau vesta de protecţie. Mai presus de toate, te mişcai repede, dar nu prea repede, ca să nu-ţi pierzi puterea de concentrare.

David ajunse la Sarajevo cu camioneta Crucii Roşii,

alături de cadavru; şoferul îl lăsă la Holiday Inn, *apoi se duse la morgă. Aici îi cunoştea pe cei mai mulţi dintre clienţii hotelului şi ştia ce să vorbească. Hotelul se afla pe Snipper Alley; faţa clădirii era înspre sîrbi. Nordul era destul de sigur şi complet ocupat. David urcă la etajul trei, în cameră şi începu să baricadeze geamurile. Se duse la birourile Reuters, la etajul cinci, vorbi cu vechi colaboratori, căută un translator, apoi trecu la treabă. Surprinzător pentru el era că gîndurile îi zburară acasă, la Elena.*

La trei zile după sosire, el încălcă una din reguli şi o sună. Simţea nevoia să-i audă glasul, s-o asculte cum îl dojeneşte. Seara din cameră se uitase pe fereastră şi urmărise o femeie însărcinată care trecea pe stradă cu o fetiţă de mînă. Ţinea o mînă protector peste abdomenul umflat. Atunci se duse să dea telefonul. O găsi pe madame Guillot, apoi sună la spital şi se rugă să nu audă vreo veste proastă; nu mai putea gîndi, dorea să ajungă înapoi mai repede, dar întîi avea ceva de făcut aici.

A doua zi de dimineaţă se porni. Peste alte douăzeci şi patru de ore se afla în apartamentul unui musulman, comandant şi făcea fotografii. Tipul era atît de sigur de moartea sa încît îi dădu lui David propriul anunţ mortuar, rugîndu-l să i-l publice la Londra, în ziarul Times. *David se gîndi că da, imediat cei de la ziar vor publica anunţul post-mortem al unui bosniac de treizeci de ani, fără nume.*

David medită că nu ar putea trăi în locul acela, printre musulmani; mai degrabă ar alege şi el moartea. Îi părea rău că are atîţia oameni dragi pe lume. Cum s-ar descurca Elena şi copilul fără ei?

Nu se putea gîndi la ei, cînd avea la cine să se gîndească. Nici nu îndrăznea să se gîndească la ce ar simți fără ei. Seara se duse pe dărîmăturile unei case de musulmani dar nu găsi nimic prea interesant de fotografiat – printre moloz văzu fotografii de familie, o păpuşică, o poşetă de piele...

Noaptea, la hotel se culcă lîngă o roşcată de la Associated Press cu care se mai culcase şi în urmă cu patru ani, în alt loc. Se numea Micky şi în timp ce făceau sex, gloanțele ofereau fundalul muzical. Micky ajunse la orgasm foarte repede, cînd văzu urme de sînge pe cearşaf, era sînge din rana lui David.

Cei din lumea presei aveau o regulă de aur: cel mai rău era atunci cînd nu-ți mai era teamă. Pentru David asta nu însemnase niciodată nimic. Niciodată nu-i fusese teamă, nici măcar cînd fusese împuşcat. Fotografiase femei frumoase şi acestea îl speriară. Frumusețea lor serioasă era ceva pierdut în ceața trecutului lor, unde ştia că, dacă ar sonda adînc, ar putea descoperi multe taine.

Dragostea îl şoca pe David; dragostea pentru femei şi copii; era copleşit de demnitatea lor. Misiunea lui în viață fusese să se găsească foarte aproape de ei. Stătea la cozi împreună cu ei, alerga cînd alergau şi ei, vorbea cu ei cîteodată.

Cîteodată nu purta jacheta antiglonț de teamă să nu fie prea departe de ei. Era superstițios; ştia că fusese lovit o dată, deci a doua oară nu putea să mai fie rănit, cel puțin nu pe stradă. Căuta perfecțiunea în imaginile sale şi momentul potrivit – era hotărît să rămînă la Sarajevo pînă ce va găsi momentul potrivit.

Teama îi dădea energie.

Negocie împrumutul unui Land Rover ca să ajungă la periferia oraşului, luînd cu el un reporter şi un translator; aceştia fuseseră termenii negocierii.

Se îndreptă spre liniile sîrbilor. Maşina urla pe şosea şi ajunse la destinaţie. Făcu fotografiile şi coborîră muntele la lăsatul serii.

Pe drum fusese ţinta sîrbilor şi bosniacilor în egală măsură, dar condusese repede, deşi pe drumul de munte erau precum peştii într-o găleată. Gloanţele pătrundeau prin parbriz şi unul îl nimeri pe reporter în braţ. Altul şuieră prin geamul lateral.

Drumul era minat pe ambele părţi. David fusese avertizat că după o curbă urma un adevărat teren minat. Reporterul voia să se arunce din maşină şi să rişte deplasarea pe jos.

David înţelegea ce e în sufletul bietului om. Se gîndi la Elena, la copilul lui şi se rugă pentru amîndoi să fie în viaţă.

Cu maşina în viteza întîi acceleră şi intră în curbă.

CAPITOLUL 15

Cînd a sunat telefonul, m-am repezit să răspund, sperînd că era David. Era mama.

– Oh, mamă! am izbucnit eu în plîns. Mamă, ce bine îmi pare că îți aud vocea.

– Pentru Dumnezeu, ce se întîmplă, Elena? zise ea încordată şi neliniştită, însă după David era prima persoană cu care doream să vorbesc.

– A fost groaznic. David a fost împuşcat, nu ştiu unde este sau dacă se mai întoarce... Îmi ştergeam nasul cu mîneca bluzei şi plîngeam cu suspine. Bine că nu mă vedea mama.

– Urc la tine.

– Cum? am sărit eu ca arsă.

– Sînt în hol, Elena.

Peste cinci minute mama intră în cameră şi mă strînse la piept. În brațele ei calde şi primitoare mă simțeam cel mai bine şi acolo aş fi vrut să rămîn pe veci.

Dintr-o dată a devenit foarte grijulie. Mi-a aranjat patul, pătura şi a comandat micul dejun într-o franceză atît de stricată încît, oricît de tristă mă simțeam, nu m-am putut abține să nu rîd printre lacrimi.

Se aşează pe un scaun, lîngă pat.

– Acum să luăm lucrurile pe rînd. Cum adică David a fost împuşcat?

– Steve Heffner mi-a spus ieri. Zicea că David e bine acum. Vorbise cu el.

– Şi noi. Aşa că nu a murit. Acum, de ce ai fost în spital?

– Într-o seară am sîngerat. Am intrat în panică – nu a fost cine ştie ce, dar nu se mai oprea. Credeam că voi avorta. M-au dus la spital, mi-au făcut o ecografie şi a doua zi mi-au dat drumul să plec fiindcă totul era în regulă. Am fost proastă fiindcă m-am speriat.

– Dar la mine nu te-ai gîndit să mă suni?

– Oh, mamă, era la miezul nopții – ce puteam să fac? Eram pe mîini bune şi nu aveam de ce să te sperii.

– Nici măcar cînd ai ieşit din spital nu mi-ai spus.

– Deja totul era normal. Mi-am dat seama că exagerasem.

– Bine măcar că ai avut minte încît să chemi un doctor, dacă nu pe mine.

– Nu voiam să te neliniştesc fără motiv. Dacă te-aş fi sunat, te speriai şi tu, te-ai fi urcat în primul avion şi ai fi venit aici. Mama se ridică şi merse la fereastră. Se întoarse după ce trase draperiile şi atunci am văzut cît de trasă era la față, parcă îmbătrînise de cînd nu ne-am mai văzut. Vezi, exact asta ai făcut acum. Aşa că am avut dreptate să nu sun.

– Nu ştiu ce dreptate ai avut, Elena. Te-ai gîndit o clipă ce am simțit eu şi tatăl tău cînd am auzit că eşti într-un spital din Franța, fără să ştii ce se petrece?

– Dar cine v-a spus? am întrebat î. ət. Theodore Hamilton?

– Theodore? zise ea. Nu. David. El a sunat, era speriat, dar nu a spus nimic de faptul că a fost rănit. Zicea doar că eşti într-un spital din Cahors şi că asistenta nu a vrut să-i spună ce se întîmplase cu tine, apoi că ai dispărut. După aceea linia s-a întrerupt. Mă gîndeam că ai avut un accident de maşină. Îți dai seama ce am simțit? Aş dori ca măcar din cînd în cînd să te gîndeşti şi la cei din jurul tău. Se citea pe chipul mamei că era supărată.

M-am răsucit pe pat şi m-am aşezat pe partea cealaltă.

– Eu nu pot cîştiga niciodată, nu-i aşa, mamă? Dacă ți-aş fi spus ce s-a întîmplat, ai fi sărit în sus, dar precum vezi te enervezi degeaba. Nu sînt de vină că v-a sunat David.

– Ba eşti. A avut dreptate să sune. Dacă te-ai fi purtat cu mai multă responsabilitate, şi ai fi avut grijă de tine precum te-am rugat, nimic din toate acestea nu s-ar fi întîmplat. Ce crezi că simte David? O zi întreagă am fost amuțită de teamă, ca să nu mai spun de tatăl tău. La el te-ai gîndit? Nici acum nu ştie ce faci – ce fac şi eu. Am găsit un avion spre Toulouse, tatăl tău insista să vină şi el, dar nu l-am lăsat fiindcă ştiu că nu ar fi putut face față dacă ți s-ar fi întîmplat ceva rău. A fost un coşmar, de la început, pînă la sfîrşit. Nu te puteam găsi nici pe tine, nici pe David, Charlie plecase de la Paris şi nu a avut bunăvoința să ne anunțe unde se află.

– Dacă eşti atît de îngrijorată pentru ce simte tata, de ce nu-l suni ca să-i spui că sînt bine, ca să nu-mi mai ții predici ca unui copil de cinci ani?

– Fiindcă tot nu sînt lămurită că toate sînt în regulă. Aştept să-mi spui ceva...

– Despre mine? Mamă, dar nu sînt un copil; am treizeci şi unu de ani, destul de matură ca să pot lua singură hotărîri. Eram bucuroasă cînd ți-am auzit glasul la telefon, iar acum vii şi-mi spui că nu trebuia să fac asta şi asta. Mai bine stăteai acasă. Doamne! Mai bine tata... nu ar fi reacționat aşa. De ce nu înțelegi că e vorba de viața mea şi nu încetezi să-mi spui ce trebuie sau ce nu trebuie să fac? Adică, la naiba, mamă, cum crezi că mă simt în acest moment?

– Nu e nevoie să fii vulgară...

– Of, la naiba, la naiba, la naiba!

Se auzi cineva bătînd la uşă. Mi-am cufundat fața în pernă. Doamna Guillot probabil mă auzise drăcuind, aşa că intră fără să-şi ridice privirea de pe tavă, o lăsă pe măsuță şi dispăru imediat. Pe masă era şi un buchet de flori. Mama se uită la el.

– Oh, Doamne, mamă, doar nu i-ai telefonat ca să-i spui că vii. Ştia că vii? El a trimis florile?

Mama stătea cu florile în mînă şi nu spunea nimic. Puse buchetul pe pat, lîngă mine, apoi se duse la fereastră. Pe cartonaşul din buchet scria: *Elena – sper ca ele să-ți înveselească odaia şi că vei veni să-ți iei rămas bun înainte ca tu şi David să plecați din Saint Cécile. Theodore.*

Ar fi trebuit să-i cer scuze mamei chiar în acel moment, dar m-am gîndit că, deşi greşisem față de ea şi mă simțeam vinovată, poate că-şi va recunoaşte şi ea măcar o părticică de vină.

– Acum că ai venit, îl vei vedea? Pariez că de asta ai venit.

Mama se întoarse cu fața spre mine şi am văzut două lacrimi prelingîndu-i-se pe obraji.

– Nu înțeleg cum poți fi atît de crudă. Într-o zi, Elena, poate vei înțelege măcar puțin, dar acum... se opri, iar eu m-am lăsat pe spate, plină de remuşcări şi regrete, apoi am coborît din pat şi m-am dus la ea; ne-am îmbrățişat şi am vorbit amîndouă în acelaşi timp.

– Iartă-mă, mamă, am fost nedreaptă.

– Ştiu, draga mea, dar acum nu mai face nimic, gata, sînt cu tine, iubito.

– Nu am vrut să spun asta, dar eram speriată. Te iubesc mai mult decît orice pe lume şi nu voiam să te necăjesc.

– Ştiu. Lasă acum, tu vei rămîne mereu fetița mea, indiferent ce se va întîmpla; nimic pe lume nu contează, decît ca tu să fii sănătoasă.

După ce ne-am şters nasurile, am luat micul dejun împreună, iar eu i-am povestit despre cele spuse de Heff legat de David.

– Important este că ştii că nu e rănit grav.

– Nu am încredere în el. Nu mi-ar spune dacă ar fi aşa. Ție ce ți-a spus?

– Nimic. De-abia a avut timp să vorbesc şi ştii că nu e un bărbat vorbăreț.

– Mie îmi spui?

– Elena, a schimbat copilul ceva între voi? Adică, sînteți tot împreună?

– Nu s-au schimbat multe. Mă gîndeam că dacă va deveni tată, se va simți altfel, dar nu a fost aşa.

– David nu e genul de bărbat care să dea totul pe față, nu-i aşa, iubito? Copilul nu poate schimba un bărbat, el scoate în lumină ce era deja acolo. Tatăl tău a fost dintotdeauna un bărbat fermecător – Doamne, Ben! Trebuie să-l sun imediat! Cred că e foarte îngrijorat.

Am vorbit scurt cu tata. Cînd l-am auzit, mi-a venit iar să plîng. El şi-a dres glasul emoţionat şi a zis:

– Ei, fetelor, să aveţi grijă una de cealaltă. Nu căscaţi prea mult gura şi, Elena, ţine-o pe maică-ta departe de magazie. Măcar încearcă. Este înarmată pînă-n dinţi cu cărţi de credit şi e foarte periculoasă...

Apoi a vorbit cu mama. Nu ştiu ce şi-au spus, dar după ce mama închise telefonului am zărit în ochii ei o bucurie fără margini şi aceeaşi sclipire permanentă.

– Bătrînel pisălog, zise ea cu dragoste.

– Ce mai zicea?

– Să am grijă de tine şi să-ţi mai pun carne pe oase, să ne cumpărăm cîte un cadou din partea lui, apoi să ne grăbim acasă fiindcă...

– Fiindcă?

– Se simte singur fără mine. Bătrînel sentimental.

– Sînt atît de geloasă. Cred că lui David nu i-a fost niciodată dor de mine.

– Prostii.

– Oricum nu vrea să recunoască niciodată. Tata îţi spune mereu cît de mult te iubeşte.

– Draga mea, nu există femei şi bărbaţi perfecţi. Caută să apreciezi ce au ei mai de valoare. Poate că David nu e sentimental, dar aduce pe masă lucruri mai importante şi e bărbatul potrivit pentru tine. Îl cunoşti deja bine şi auzi şi ceea ce nu-ţi spune. Mă mîngîie pe obraz şi adăugă: Eşti prea încăpăţînată şi nu vrei să asculţi. Cît despre tatăl tău, află că nu e mereu afectuos. Să fi fost de faţă cînd a văzut nota de plată de la cărţile de credit Amex.

– David nu-mi şopteşte niciodată la ureche vorbe dulci... am zis eu îmbufnată.

– Eu aş spune că a făcut un drum lung doar ca să se intereseze că eşti bine şi că are cineva grijă de tine, dat fiind locul unde se află acum. Asta contează mai mult decît nişte cuvinte. David te iubeşte foarte mult.

– Atunci de ce nu mi-o spune?

– Poate că o va face, dar faptele...

– vorbesc mai coerent decît cuvintele, am continuat eu zîmbindu-i.

Mama scoase din geantă rujul şi pudra şi a început să se fardeze. De cînd eram mică îmi plăcea să urmăresc acest ritual.

– Draga mea, fă o baie, apoi hai să mergem la cumpărături, ca să-l ascultăm pe tata.

Am dat drumul la apă în cadă şi i-am dat o veste proastă: anume că în Sainte Cécile nu erau magazine în sensul cunoscut de noi, adică interesant.

– Dar trebuie să existe ceva! exclamă ea revoltată.

– Absolut nimic.

– Atunci măcar să ne uităm la ceva. Trebuie să-ți fi scăpat.

Cînd am ieşit din baie, ea se afla în faţa oglinzii, studiindu-şi tenul.

– Mamă, serios, nu vrei să-l vezi pe Theodore? I-ar face plăcere să te întîlnească.

– Nu, dragă, zise ea aranjîndu-şi părul. Apoi îşi pieptănă sprîncenele şi adăugă: sînt oricum prea nedichisită.

Am lăsat un mesaj pe pragul uşii pentru Heff şi Mishi, apoi, după ce am convins-o pe mama că nu exista nici un magazin pe o rază de zece mile, ne-am aşezat la o masă în restaurant. Voiam să fiu singură cu ea; nu simțeam nevoia companiei exuberante a lui Heff. Domnul Guillot se tot învîrtea pe lîngă mama şi chiar îi făcea

avansuri vizibil, deşi ea îl avertizase că e cu vreo zece ani mai mare decît el. Parcă luam masa cu mama, dar şi cu o prietenă de-o seamă cu mine. Conversaţia noastră ajungea tot la subiectul David, apoi trecea peste el, aşa cum o femeie care ţine cură de slăbire deschide uşa frigiderului, apoi o închide la loc.

– Dacă nu va putea scăpa din Sarajevo, mamă?

– Va scăpa, mă linişti mama. Cînd va termina treaba acolo, va scăpa. Trebuie să ai mult mai multă încredere, Elena.

– Dar dacă e grav rănit?

– Nu este. Dacă era, ştiai. Ai încredere. Gîndeşte pozitiv şi nu-ţi mai face atîtea griji.

– Dar dacă nu mă iubeşte cu adevărat? Dacă nu vrea să fie cu mine?

– Ştiu că doreşte să fie cu tine. Dacă-şi iubeşte meseria, asta nu înseamnă că nu te iubeşte. Chiar dacă ar fi aşa, atunci va trebui să te obişnuieşti cu ideea.

Era mai confortabil să schimb subiectul şi să discutăm despre bărbaţi în general.

– Cînd ai fost tînără, cum ştiai că ţii cu adevărat la un bărbat?

– Dar cum ştie fiecare femeie? Din instinct. Nu sînt preistorică, draga mea, să ştii, chiar dacă arăt aşa. Se mai face curte chiar şi în ziua de azi.

– Nu la asta m-am referit, ci la trăsăturile pe care le căutai la bărbatul perfect. Cum ar fi ochii, nu ştiu, fundul sau altceva?

Mama rîse.

– Nu-mi amintesc să fi plăcut vreodată bărbaţii după spate. Cred că ochii au fost cei mai importanţi şi vocea. Oricît de mult îmi plăceau băieţii americani şi cît de

apropiată mă simțeam de ei, tot accentul englezesc mă fermeca. În cel mai aglomerat bar din Cairo le auzeai glasurile dintre zeci de clienți. Englezii au un fel anume de a-ți spune „darling". Cînd tatăl tău îmi spune așa, simt fiori pe șira spinării.

– Mie îmi place americanul „darlin", mai mult decît clasicul și bățosul „dahling".

– Asta pentru că am făcut greșeala de a te crește în Anglia. Dacă te creșteam în America, ai fi simțit la fel ca mine.

– Și ce altceva...?

– Stai să mă gîndesc... întotdeauna mi-au plăcut bărbații masivi – cu pieptul lat, bărbați care să mă facă să mă simt mai mică. Nu-mi plac aceia slăbănogi, pitici – mucoși, cum le zice tatăl tău. Tatăl tău, Theodore, David sînt toți bărbați înalți, puternici, pe care îi simți cînd îi strîngi în brațe. Bărbații în uniformă, bărbați inteligenți, educați. Bărbați ca tatăl tău, ca să fiu sinceră. El a fost întotdeauna bărbatul visurilor mele. Este și acum, cînd se poartă ca un băiat bun.

– Dar cum poți să-ți dai seama dacă este... Oricît de intimă eram cu mama, îmi venea greu să o întreb „bun la pat". Nu că mă jenam sau că ea nu ar fi știut despre ce e vorba; era femeie și fusese atrasă de mulți bărbați la vremea ei, dar nu puteam să-i spun pe nume.

– Te referi la sex? Nu trebuie să te culci cu un bărbat ca să-ți dai seama dacă sînteți compatibili sexual. Pe vremea mea nimeni nu avea pretenții să te culci cu un bărbat imediat ce l-ai cunoscut. Asta nu înseamna că nu-ți poți face o idee. Mama Natură era la fel de activă cum este și în prezent. Mai există și alte moduri...

– Sărutul?

– Da, şi asta, desigur, dar nu la sărut mă gîndeam, ci la dans. Mă privea cu ochi visători, iar eu am început să zîmbesc. Nu face pe mironosiţa! Eram o dansatoare bună la vremea mea – una foarte bună, crede-mă!

– Sigur, mamă, dar sala de dans nu e tocmai locul cel mai erotic, trebuie să recunoşti. Chestiile cu luna, cu vara şi cireşele sînt poveşti sentimentale.

– Dar ce ai împotriva sentimentelor, Elena? Te înşeli dacă spui că nu e un loc erotic. Dansul adevărat este ca o partidă de sex în picioare, pur şi simplu. La capitolul acesta ai pierdut mult. Ceea ce numiţi voi dans astăzi...

– Mamă, dar eu nu mai merg la dans. Sînt prea bătrînă pentru asta. Nu am mai intrat într-un club de cînd aveam douăzeci şi cinci de ani.

Nu am mers niciodată cu David la dans. Ar leşina, dacă i-aş propune asta.

– Nici nu ştii ce pierzi. Imaginează-ţi cu foxtrot lent, iar dacă partenerul ştie să te ţină în braţe şi cum să te conducă, corpurile voastre stau lipite complet, nu pătrunde nici acul între voi. Îmi amintesc de un ofiţer de marină din Ankara care dansa ca un profesionist – era un vis să dansezi cu el. Singura lui problemă era că nu putea purta o conversaţie, aşa că am dansat toată noaptea. Nu conta cu cine eşti, probabil că jumătate se îndrăgosteau de cine nu trebuia. Dansul este un drog puternic; nu eşti niciodată prea în vîrstă pentru dans, totul vine din sînge. Închise ochii şi începu să fredoneze o melodie. În plus îţi spun tot ce vrei să afli despre bărbatul cu care dansezi. Spune-mi, iubito, dacă nu te duci la dans, atunci cum îţi evaluezi tu pretenţiile?

Am roşit puţin, însă am răspuns:

– În alte feluri; după felul cum se uită la mine. Ce se

petrece cu vocea lui cînd îmi vorbeşte, cum mă atinge. Cheia e totuşi giugiuleala.

– Draga mea, spune-i sărutat. Giugiuleala e un cuvînt atît de urît şi înjositor.

Avea dreptate. Cînd îmi plăcea, nu-l numeam giugiulit. Giugiulitul avea o rezonanţă tinerească. Ţin minte discuţiile de la şcoală, cînd se mergea la dans şi Bec sau alte fete comentau primele lor experienţe după sărut. Fetele chicoteau cînd îşi povesteau una alteia cum au furat o sărutare cutărui băiat. Tot Bec inventase şi testul cu privitul în oglindă de la cîţiva centimetri. Pe vremea aceea împărţisem săruturile, respectiv băieţii cu care ieşeam şi ne sărutam, în două categorii: Şerpi şi Lingători.

Cînd eu sau Bec veneam acasă de la o întîlnire, printr-un singur cuvînt caracterizam băiatul şi nu mai era nevoie să spunem nimic altceva despre el. Era fie un „Şarpe" fie un „Lingător". Peste zece ani mai foloseam încă etichetele acestea. Cînd mergeam la film sau vedeam pe stradă un bărbat, făceam presupuneri asupra categoriei în care s-ar fi încadrat. Ziceam: „Bec, ăsta e un şarpe".

Şerpii sînt îndrăzneţi, au limbi rigide, subţiri şi te pătrund printre dinţi cu putere, pasional, flămînd, lăsînd puţin imaginaţiei să mai presupună cum ar fi fost să faci sex cu ei şi ce tehnici utilizau. Lingătorii sînt mai puţin insistenţi, dar nostimi oarecum, au limbi late, cărnoase, umede, cu care îţi ling faţa, lăsîndu-ţi dîre de salivă lipicioasă, exact ca un labrador care lipăie apă din vasul său şi îşi bagă lăbuţele din faţă în apă. Personal îi suport mai mult timp pe Lingători decît pe Şerpi, însă Bec nu era de aceeaşi părere cu mine. Se gîndea să-şi cum-

pere un aspirator dentar de salivă, ca acelea folosite de dentiști, pentru a-l avea la dispoziție cînd cunoștea un astfel de personaj. Deși mă giugiulisem în viața mea cu vreo cincizeci de băieți și bărbați – în total – mă culcasem doar cu vreo patru și toți știau să sărute. Desigur, tehnicile elevate de sărutat pot fi înșelătoare. Unii bărbați au fost învățați să sărute de către o femeie răbdătoare, așa cum fiecare poate învăța cîțiva pași de dans, dar cînd treci de la vals la tango, totul se duce de rîpă.

Nu i-am împărtășit mamei această analiză pură, dar simțeam că e de acord cu mine, chiar dacă ea s-ar fi exprimat altfel. Atmosfera era destinsă.

– Mami? Vorbește-mi despre... Theodore Hamilton.

– Elena, scumpa mea. Ce altceva pot să-ți spun?

Voiam să-i sugerez, pentru început să-mi spună de ce nu s-a măritat cu el, dar era prea brusc.

– L-ai părăsit pe Theodore pentru tata?

– Nu, zise ea cu tristețe în glas. Nu-l mai văzusem pe Theodore de trei sau patru ani cînd l-am cunoscut pe tatăl tău.

– Spuneai că erai îndrăgostită de el și că v-ați despărțit brusc. Theodore mi-a spus că ați fost logodiți. Ce s-a întîmplat?

Mama bău puțin vin din pahar și se rezemă confortabil de spătarul scaunului.

– Drumul este lung pe Bulevardul Amintirilor, draga mea.

– Și e unul dezagreabil?

– Nu tocmai. Ca multe amintiri, este un amestec de lucruri bune și rele. Pe vremea aceea ne distram mult.

– Asta mi-ai spus de fiecare dată.

– E greu să explic. Aveam în jur de douăzeci de ani,

la douăzeci şi şase de ani s-a terminat războiul, dar vîrsta mea de atunci nu se compară cu cei douăzeci şi şase de ani pe care i-ai trăit tu. Noi ne purtam mai mult ca adolescenţii. Astăzi fetele se maturizează mult mai repede decît pe vremea aceea. Plecarea la Cairo a fost ca o slujbă pentru mine, aşa cum acum voi plecaţi la universitate şi plecaţi de acasă. La fel era şi pentru băieţi. Toţi erau diferiţi de tinerii de acum. Era greu să te maturizeci trăind un război. Bărbaţi ca Theodore s-au maturizat repede, fiindcă luptau. Aveau o răspundere imensă şi treceau prin situaţii greu de imaginat. Cînd l-am cunoscut, era cu un an sau doi mai mare decît mine, dar părea de treizeci de ani. Nu eram maturi emoţional, totuşi – în ceea ce priveşte dragostea şi căsătoria. Nu-ţi poţi imagina ce frumos era. Înalt şi elegant. Arăta ca un star de film, după părerea mea. Toată lumea se uita după el cînd intra undeva. Dar nu era numai înfăţişarea; ci mult mai multe.

– Atunci ce s-a întîmplat?

– Cînd s-a terminat războiul, ceea ce aşteptam cu toţii, totul se schimbase. Petrecusem doi ani făcîndu-ne planuri unde să ne întîlnim, cum să furăm două ore de la o petrecere, ca să fim singuri o oră, vorbeam mereu despre „data viitoare"... După terminarea coşmarului, au intervenit alte priorităţi – casa, familia, munca civilă. De atunci nu m-am mai văzut cu Theodore.

– Aţi rupt logodna?

– Tehnic vorbind, cred că da. Căsătoria era un gînd care ne înspăimînta. Fusesem în Anglia doar o dată şi nu ştiam nimic despre viaţa lui. Stătusem în Anglia doar două zile înainte de a pleca la Cairo. Venisem cu vaporul din State, eram douăzeci de fete de la Depar-

tamentul de Stat, călătoria a fost amuzantă... aş dori să-ţi pot reda atmosfera.

– Încearcă.

– Eram nebunatice toate şi porneam într-o mare aventură. Am cunoscut-o pe Millie Barclay, care era îmbrăcată ca şi mine într-un costum elegant, dar aveam şi căşti de protecţie. Purtam tocuri înalte şi, cînd ticăiam pe podea, un ofiţer strigă: „Hei, tu, blondino! Ce zici de o întîlnire diseară?" Toate fetele puteam alege din douăzeci de băieţi şi asta ni se urca la cap. Rîdeam, dar eram naive şi cuminţi, ne-am luat rămas bun de la părinţi, lucru foarte emoţionant. Tata era înlăcrimat... mă rog. Cînd am debarcat în Anglia, ne-am adunat şi am fost urcaţi într-un gen de camion de persoane cu un steag în faţă. Drumul l-am parcurs pe întuneric. Ţin minte cum Millie se tot admira în luciul caschetei de protecţie. Cînd am ajuns la baza militară, a trebuit să mărşăluim alături de soldaţi – eram încălţate cu pantofi cu tocuri. Ţin minte şi acum figura sergentului de instrucţie, care se străduia să nu rîdă.

– Pînă acum nu mi-ai povestit niciodată toate astea, mamă. Nu ştiu nimic despre tine din perioada aceea.

– Cînd eram cazate în barăci, aveam exerciţii de duşuri-viteză. Fetele făceau duş de la şapte la şapte şi jumătate, apoi veneau băieţii. Mereu ei soseau mai devreme – puneau ceasurile să sune mai devreme ca să ne surprindă la duş –, iar noi începeam să ţipăm, ne luam repede prosoapele, halatele şi fugeam. O fată, Doamne, cum o chema? Era o zăpăcită – spunea că ar trebui să ne înfăşurăm prosopul în jurul capului, ca un turban, ca să nu fim recunoscute. Nici una nu avea curajul să facă asta.

– Apoi în Egipt?

– Călătoria a fost cu totul altfel. Era un vapor militar britanic. Eram obişnuite cu fluierăturile soldaților americani şi după ce ne-am urcat la bordul navei englezeşti, soldații nu s-au uitat la noi timp de trei zile. Mai tîrziu, unul dintre ei mi-a spus că şi ei simțeau la fel ca soldații americani, dar erau prea timizi să se exprime. La un moment dat a fost zărit un submarin şi am fost nevoiți să ne luăm în grabă doar lucrurile necesare – hîrtie igienică, medicamente, obiecte de valoare – iar primul lucru pe care l-am apucat a fost o pereche de chiloți de mătase pe care mi-a dăruit-o colegele, cadou de plecare. Era singurul lucru pe care nu suportam să-l pierd. Peste două săptămîni fiecare era îndrăgostit de cineva – cel puțin temporar. Multe poveşti s-au derulat pînă la debarcarea în Egipt. Mama se opri şi mă bătu uşor pe mînă: Cîteodată îmi aduci aminte de mine la vîrsta ta.

– Apoi, la Cairo?

– Da. La Alexandria ne-am despărțit. Cîteva fete au plecat la Ankara, altele în Palestina, eu şi Millie la Misiunea Americană din Cairo. Ne-am apucat de treabă, dar ne țineam şi de glume.

– Şi l-ai cunoscut pe Theodore.

– Cam la şase săptămîni după ce am sosit.

– Şi ai rămas îndrăgostită de el pînă la sfîrşitul războiului?

– Da, cred că pînă atunci.

– Ce nu pot înțelege, mamă, este de ce nu te-ai măritat cu el. Îl iubeai cu adevărat şi el te iubea...

– Da, mi-a spus asta de nenumărate ori.

– Şi mie mi-a spus acelaşi lucru. Războiul se terminase... nu înțeleg ce v-a putut separa. Tu nu eşti o

femeie care se sperie uşor. De ce te-a speriat o posibilă mutare în Anglia? Ai fost pregătită să pleci cu tata.

– Ai dreptate, niciodată nu m-am speriat de nimic – aş fi vrut să am ceva mai multă minte cîteodată. Adevărul e că eu şi Theodore nu ne-am cunoscut destul de bine. Povestea noastră de iubire s-a desfăşurat mai mult prin scrisori şi telegrame – poate că nici nu a fost realitate, sau ne-am speriat amîndoi de realitatea situației.

– Stai să înțeleg şi eu, am zis exasperată. Tu ai rupt logodna sau el?

– Nu cred că asta contează.

– Pentru Dumnezeu, mamă, contează enorm! Pentru el a contat.

– Atunci de ce nu-l întrebi pe el? Nu pot vorbi în numele lui.

– Dar văd că nu vrei să vorbeşti despre asta.

– Nu, nu vreau.

– Dar nu v-ați despărțit cu durere în suflet?

– Nu.

Îşi întoarse fața de la mine şi am remarcat aceleaşi trăsături ale feței din fotografia lui Theodore. Păcat că nu era David cu noi ca să o imortalizeze aşa cum arăta acum.

– Eşti sigură că nu vrei să-l revezi, mamă? Am putea trece pe la el să bem o cafea. De dragul vremurilor de demult?

– De dragul vremurilor de demult? Nu, nu cred că ar fi bine pentru amîndoi. Theo şi cu mine am avut o relație fericită, dar după cincizeci de ani nu am mai avea ce să ne spunem. Închipuie-ți că te-ai întîlni cu un fost prieten al tău după cincizeci de ani. Cu Peter sau cu Nick. Ce ai vorbi cu ei?

– Cred că nu mi-aş dori să-i văd, dar aş fi curioasă să ştiu ce mai fac, ce au făcut în viaţă.

– Draga mea, tocmai aici voiam să ajung; tu îmi poţi spune ce a făcut Theodore cu viaţa lui!

– Cred că aşa este.

– Deci?

– Nu am vorbit prea mult. A fost avocat. Au doi copii, o fiică, Liliane, care e măritată şi un fiu, Michel, care e medic şi lucrează cu Medicins sans Frontiéres. Soţia...

– Chantal.

– Da, a murit de cancer acum zece ani.

– Biata femeie!

– Acum Theodore trăieşte singur... într-o casă superbă, la marginea oraşelului – douăzeci de minute de mers pe jos. Pictează nişte chestii ciudate, îl interesează fotografiile şi îşi vizitează familia la fiecare sfîrşit de săptămînă.

– Sună frumos. Mă bucur pentru el. Pun pariu că nu are copii atît de reuşiţi ca mine.

– Parcă simt o undă de gelozie, mamă. Are o grădină de care se ocupă şi înoată; pare în formă.

– Aşa a fost întotdeauna.

– Şi are fotografia ta pe masa din biroul său.

Mama împături şervetul de masă şi-i ceru domnului Guillot nota de plată.

– Face cinste tatăl tău, draga mea. Apropo de el, diseară ar trebui să mă întorc la el.

– Nu vrei să mai rămîi?

– Dacă ai nevoie de mine, sigur că mai rămîn, dar nici pe tatăl tău nu-mi place să-l ştiu singur. Nu poţi avea încredere în el că-şi poartă singur de grijă. Ca şi tine, de altfel.

– Îl iubeşti, mami? Cu adevărat? am întrebat-o simplu. Mama părea contrariată.

– Pe cine? Pe tatăl tău? Dacă-l iubesc pe Ben? După patruzeci de ani? Tu ce crezi, Elena?

– Nu ştiu. Nu ştiu ce să cred.

– Îl iubesc din toată inima. Iubesc totul la el. Asta nu înseamnă că din cînd în cînd nu mă scoate din sărite, dar acesta e preţul bărbaţilor. Ca să nu mai spunem că el este bărbatul care mi te-a dăruit pe tine şi pe Charlie.

– Du-te acasă, mamă. Eu sînt bine, copilul la fel, oricum îi am pe Heff şi pe Mishi cu mine vreo două zile şi poate curînd va reveni şi David.

Mama mă strînse de mînă.

– Să fii sigură de ce ţi-am spus, iubita mea. Crede-mă. Am spus-o din inimă.

– Eşti grozavă, mamă. Ţi-ai dedicat viaţa rolului de soţie şi mamă, dar ai fi putut să fii o foarte bună conducătoare. Preşedinte, chiar.

– Oh, draga mea! Puteam să fiu mai mult decît atît! Puteam să fiu soţie de preşedinte.

Nu ştiu dacă afirmaţia ei intra în categoria feminismului, sau era ceva adevărat.

Era posibil ca să fi fost curtată de un fost candidat la preşedinţie. Ştiam că mama ar fi putut orice.

Am plecat la aeroport, iar mama mă rugă să nu-i spun lui Theodore că venise la mine; i-am promis că aşa voi face, deşi îmi părea rău. Acum parcă simţeam că l-aş fi trădat pe Theodore, care fusese atît de bun cu mine. Oricum, îmi era mai lesne să-i ţin parte mamei. Mi-am dat seama că nu dorea să-l întristeze. Mama e o femeie foarte realistă şi îmi doresc să fiu odată ca ea.

Îmi părea rău că trebuie că ne despărțim, acum mai mult ca altădată. Cunoscusem o parte a ei pe care nu o ştiam şi aveam sentimentul că era prea tîrziu să o cunosc cum se cuvine. Am rămas în sala de aşteptare pînă ce avionul spre Londra a decolat, apoi am închiriat o maşină.

Voiam să mă simt liberă şi să nu depind de nimeni. De-abia cînd am ajuns la Sainte Cecile mi-am amintit şocată că mama rostise numele lui Chantal Hamilton, deşi nu-l auzise de la mine.

Tortorella

Conducător de escadron T.R. Hamilton
Escadronul 37, DAF, CME, Italia
12 februarue 1944

Scumpa mea Anna,

Mai bine nu mă plîngeam de căldura din Africa. Aici e atît de frig, iar în corturi e imposibil să faci focul. Duc dorul unei raze de soare. Dorm pe podea şi mă învelesc cu multe pături, ba chiar şi cu impermeabilul. Nici o femeie nu m-ar admira în starea în care mă aflu. A-propo de femei, singurele pe care le mai vedem sînt țărăncile italiene care vin să ia lenjeria la spălat şi care vînd ouă pe țigări. Am cerut corespondența dar mi-au spus că nu au nici o scrisoare pentru mine. Nu ştiu de ce ai tăcut. Am dat vina pe poştă la început, dar acum a început să funcționeze regulat şi mă gîndesc că de vină eşti tu.

Draga mea, sînt foarte îngrijorat. Aş vrea să ştiu dacă în inima ta mai e loc pentru Theodore Hamilton,

conducător de escadron, iar dacă este aşa, scrie-mi şi spune-mi-o!

Sînt destul de mare să aflu că nu mă mai iubeşti şi că „noi" va dispărea. Dacă m-ai părăsit, eliberează-mă pe veci şi nu mă lăsa să aştept în infern. Ai uitat atîtea promisiuni şi planuri sau nu mai vrei să ne luăm la revedere? Cîteodată mă gîndeam că doar dragostea pentru tine mă ținea în viață, dar dacă aş afla că nu mă mai iubeşti, nu ştiu cum aş suporta. Am retrăit de mii de ori fiecare moment petrecut împreună – hotel Continental, Sham el Nessim, Kit Kat, Shepheard's, *unde a început totul. Mi-ai spus că nu ne facem promisiuni, dar viața nu poate continua fără tine. Spune-mi ceva, fată dragă şi chiar de o fi de rău, voi şti să suport orice ca un bărbat, fără lacrimi în ochi. Nu vreau să mai continui să mă autocompătimesc.*

Sînt trist mai ales fiindcă un bun prieten al meu, Jimmy Stafford-Clark, a fost lovit azi noapte. L-am văzut căzînd şi l-am auzit comunicînd prin radio: «Sînt lovit... mă lasă motorul... ne vedem acasă, băieți...!» Cînd am ajuns la bază nimeni nu ştia nimic de el. Nu am dormit toată ziua şi m-am tot plimbat pe la raftul cu scrisori. Mă gîndeam că mai bine cădeam eu, decît bietul Jimmy, fiindcă pe mine nu mă mai iubeşte nimeni, pe cînd el are soție şi un copil acasă.

Mi se pare o veşnicie de cînd nu te-am mai văzut şi nu te-am ținut în brațe. De ce, Anna? Pentru Dumnezeu, dacă a apărut altcineva, spune-mi şi nu te voi condamna, ți-o jur! Aşa e războiul, continui să-mi spun şi să sper că lumea se va schimba după aceea, că se va termina odată coşmarul nostru. Destinul parcă mă strînge ca o gheară şi mă apasă pe piept. M-ai prevenit că nu

trebuie să ne facem planuri de viitor, dar numai Dum nezeu ştie cîte mi-am făcut deja.

Acum ajunge. Furia trebuie să treacă. Băieţii au în ceput să-şi împartă raţiile de rom care ne ajută să rez istăm în condiţiile de aici, dar afară vremea este cum nu se poate mai greu de suportat. Ne pregătim de o ieşire mîine şi, faţă de aici, deşertul pare un loc de pace bine cuvîntată. În Anglia agream schimbările de vreme, dar aici, cînd ploaia se transformă în burniţă – pe care acasă o găseam fermecătoare – simt că-mi pierd minţile. Deja simt că nu voi mai suporta o picătură de ploaie cît voi trăi.

Săptămîna trecută ne-au vizitat nişte piloţi din forţele de eliberare şi doi erau compatrioţi de-ai tăi – unul parcă venea din Georgia. Interesant tipul şi un gentleman. Am discutat şi nu-mi puteam dezlipi ochii de pe ţigările lui; fuma aceeaşi marcă pe care o fumezi tu şi la fiecare fum tras mă uitam pe filtru şi căutam urme de ruj, închipuindu-mi în nebunia mea că eşti acolo, cu mine. Fotografia primită de la tine şi scrisorile tale le am sub pernă, iar medalionul îl port la gît şi cînd vreau să-mi amintesc aurul părului tău, îl deschid şi privesc. Aş vrea să fii acum, aici, să te pot săruta, să-ţi mîngîi părul... aş vrea să am inima ta, aşa cum medalionul ascunde bucla ta blondă.

Doamne, mă îmbolnăvesc de iubire neîmpărtăşită. Iubito, nu-ţi întoarce privirea de la mine şi nu mă lăsa ca pe un biet cîine vagabond părăsit de stăpînă pe străzile sălbatice. Măcar aş accepta orice explicaţie. Cîinii au ochi blînzi şi inimi devotate, dar fereşte-te de dinţii lor ascuţiţi, cu care muşcă la supărare. Dacă am fi pe terasă la Shepeard's *ştiu că mi-ai spune: «Bărbaţii nu sînt*

cîini, ci ființe nobile care se ridică mai presus de instinctele bietelor animale» dar eu ți-aş răspunde: Nu e o diferență prea mare între bărbat şi cîine – cel puțin vorbesc de bărbatul pe care-l ai în față – dar dacă te porți cu bărbatul ca şi cum ai avea un cîine, dacă-l pregăteşti să te apere şi să se lupte pentru tine, vei vedea că se comportă ca atare„ Ştiu că răspunsul tău va fi: «În cazul acesta nu-mi doresc un cîine de pază în dormitor. Locul lui e în beci sau în stradă cu restul cîinilor.» Sigur că la aceasta nu aş mai avea nici un răspuns.

Bietul Jimmy, tot nu ştim nimic de el şi trebuie să presupunem ce-i mai rău. Aş da orice să-l văd pe băiatul acesta întors. Poate că azi amîndouă visurile mele se vor împlini şi voi primi o scrisoare de la tine, iubito, atunci aş fi cel mai fericit cîine de pe lume. Pînă atunci, îmi petrec timpul visînd, tînjind, temîndu-mă, dar, cu toate acestea, lăsîndu-mi inima pe mîinile tale, femeie adorată.

Theodore

Scrisoarea Annei veni peste zece zile, iar de-abia peste două luni se revăzură. Fuseseră despărțiți cam şase luni, iar primăvara Anna îi trimise vorbă că va veni în Italia, la Tortorella, cu trenul de dimineață. În primul tren nici urmă de Anna. Theodore venise la gară cu cîteva zeci de minute înainte, iar cînd văzu că nu apare, îşi aprinse nervos o țigară şi se întoarse cu jeep-ul la bază, furios şi deznădăjduit. Cum operațiile deveniseră alerte şi frecvente, iar aliații atacau Monte Cassino, nu mai avea timp să se gîndească la Anna, însă de cînd aflase că va veni la el, numai la asta visa. Acum se

întorcea dezamăgit şi, tocmai cînd intra pe poarta bazei, se întîlni cu Jimmy Stafford care-i făcu semn să oprească.

– Tot mă uitam după americanca ta, Hamilton şi mă întrebam unde ai ascuns-o? Doar nu ţi-e teamă să o prezinţi prietenilor, nu-i aşa?

Avionul lui Jimmy avea o gaură în fuselaj de mărimea unui corp uman, dar el reuşise să aducă nava la sol, într-o mlaştină la cîţiva kilometri de Tortorella. După ce intră la popotă, toţi ştiindu-l dispărut de treizeci şi şase de ore, Theodore îi sărise de gît şi desfăcuse o sticlă de şampanie în cinstea revenirii lui. Cei doi se împrieteniseră mai demult şi prietenia lor se cimentase cu timpul. Jimmy şi Bob erau singurii din escadron în care Theodore avea încredere deplină şi cărora le împărtăşea temerile legate de Anna.

Acum Theodore ajunse la bază şi coborî din jeep lăsînd cheile unui soldat, spre a parca maşina. Îl luă pe Jimmy de umeri şi-l bătu uşor pe spate.

– Nu a venit.

– Poate că în tren a cunoscut un tip mai arătos decît tine. Nu ar fi exclus.

– Poate că nu a putut suporta gîndul că va da ochii cu tine, Jimmy.

– Sau este sătulă pînă peste cap de scrisorile tale siropoase. Ţi-am spus să nu mai scrii în halul acela. Singurul mod de a struni o fetişcană este să ţii hăţurile strîns şi să ai mîna hotărîtă, dar blîndă. Ascultă-l pe unchiul Jimmy.

– Prostii!

– Păcat că nu ai fost aici, Ham. Ai ratat o fază grozavă acum o jumătate de oră.

– Ce anume?

– Un colonel yankeu apare la bază însoțind o bijuterie cu tocuri înalte şi ciorapi de mătase. Feathers o trage în biroul lui şi închide uşa. Jimmy scoase din buzunar un pieptene pe care i-l dădu lui Theodore. Ia aici; poate vrei să-ți aranjezi puțin părul înainte să dai ochii cu ea. Eu zic că merită efortul.

Theodore o rupse la fugă spre birouri.

– Intră. Dacă ai curaj.

Colonelul de aviație Feathershawe stătea la biroul său şi tocmai se aplecase să-i aprindă țigara Annei. Theodore intră, iar colonelul îi zise:

– Ah, Hamilton. Această domnişoară a bătut drumurile provinciei mai bine de o oră căutîndu-te. Nu e elegant din partea ta să o faci să aştepte, dragul meu.

Theodore rămase în mijlocul încăperii, sfîşiat de dorința de a o strînge în brațe pe Anna, dar reținîndu-se din pricina prezenței colonelului.

– Confuzie logistică, domnule. Au am aşteptat-o la gară.

– Îmi pare rău, Theodore. Cînd am ajuns în Italia cu avionul, mi s-a propus să fiu condusă pînă aici cu maşina şi am acceptat.

– Norocul meu, Hamilton, nu-i aşa? rîse colonelul. Altfel ai fi ascuns-o pe frumoasa domnişoară şi nu aş mai fi avut ocazia să o cunosc. Oricum, am invitat-o la prînz.

Anna îi surîse bătrînului, iar Theodore îl condamnă la focul veşnic.

– Şi tu eşti invitatul meu, omule, dacă te mai aranjezi un pic. O să prînzim la Clubul American, ca să se simtă

domnişoara în largul său. Mîncarea e mai bună la el. Acum, dacă vreți să mă scuzați cîteva minute. Mă duc să caut un şofer şi vă aştept afară peste zece minute?

Theodore se duse la ea şi o luă în brațe învîrtindu-se de bucurie, lipindu-şi fața de pieptul ei, trăgînd în piept aroma iubită.

– Doamne, Anna, şase luni! Şase luni fără să te văd şi acum trebuie să te împart şi cu bătrînul ăsta nesuferit...

– Este un om cumsecade, Theo. Nu puteam să-l refuz.

– Mai bine o făceai. Trebuia să-i spui să-şi vadă de treburile lui. Doamne, ce bine e să te simt în brațe! Stai să te privesc. Se uitară unul la altul în tăcere. Anna, eşti minunată! Mai frumoasă decît în visele mele! Cît timp avem?

– Patru zile – poate cinci. Depinde de avioanele care pleacă. Trebuie să-mi las numele pe lista de la hotelul ofițerilor americani pentru plecare.

– Bine, luăm masa cu colonelul, apoi plecăm la Napoli. De-abia aştept să fim singuri. Dacă Feathershawe tărăgănează prînzul o să-l împuşc.

– Ai mai amenințat o dată că o faci.

– Era alt colonel. De data aceasta voi spune că am fost în toate mințile.

– De ce? zise ea punîndu-i mîna pe gură. Nu fi rău. E un om cumsecade.

– Crezi? Face tot posibilul să mă enerveze, fiindcă ştie că nu-l pot trimite la naiba. Ştie cît de mult am aşteptat întîlnirea cu tine...

– Suportă-l încă o oră...

– O oră... de neconceput. Îmi va fi imposibil să stau

la masă cu bătrînul între noi, el fiind aproape de tine, iar eu neputînd să te simt lîngă mine...

– Hamilton! se auzi colonelul de afară.

– Lasă-l să aştepte, zise Theodore sărutînd-o cu patimă.

– Hamilton, ce naiba faci acolo?

Theodore o luă de mînă şi zise:

– Trăsura vă aşteaptă, doamnă.

Mai trecu un an şi Anna se întîlni cu Theodore cam în acelaşi stil, foarte rar, pentru puţin timp, după bunăvoinţa Forţelor Aeriene Regale şi a guvernului Statelor Unite. Aliaţii au intrat în Roma în iunie 1944, dar ofensiva în nordul Italiei a durat pînă în 1945. Cîteodată Anna venea în Italia, însă Theodore nu putea să plece de la bază. Alteori Theodore avea permisie, însă Anna trebuia să rămînă la Cairo.

Chiar şi cu bunăvoinţa colonelului Feathershawe sau a ministrului Arthur McClure, le era din ce în ce mai greu să se vadă. Theodore nu putea părăsi Italia, iar cererea Annei de a fi transferată a fost refuzată de Washington, spre liniştea lui Mac. Deşi între ei existau cîteva obstacole, Anna şi Theodore erau mulţumiţi. Aveau încredere în victorie, chiar dacă nu mai venea o dată şi credeau în viitor. Au sărbătorit împreună Anul Nou la Sorrento, convinşi că peste douăsprezece luni nu vor mai fi despărţiţi niciodată. Pînă atunci doreau să se căsătorească.

CAPITOLUL 16

La patru zile după plecarea mamei de-abia i-am convins pe Heff şi pe Mishi să se întoarcă la Paris. Ştiam că le vine greu să renunțe la postul de cîini de pază pentru David, iar Heff se distra de minune şi nu dorea să plece.

Asupra unui băiat din New York cîteva zile de somn într-un orăşel liniştit aveau acelaşi efect ca o vizită la Disneyland făcută de un puşti de cinci ani, venind din Insulele Hebride.

Tot ce vedea era pentru el minune. Singurul cuvînt pe care-l repeta într-una era „Iisuse!". Într-o zi a oprit maşina pe cîmp şi a stat aşa pînă ce s-a convins că eu şi Mishi văzusem trei vaci brune care păşteau. După ce i-am convins să plece, promițîndu-le că îi voi suna de două ori pe zi, m-am liniştit şi eu.

Trebuia să mă țin de cuvînt şi să sun în intervalul stabilit, căci altfel era jale. Amenințarea era că, dacă nu sunam pînă la prînz în fiecare zi, se urcau în primul tren şi veneau. Țineam la ei, dar singura persoană cu care doream să fiu era David.

Am stat zece zile absolut singură. Aşteptam venirea pe lume a copilului meu şi mă resemnasem aşteptîndu-l

pe David. Cei de la agenție confirmară că fusese împuşcat, dar că acum era bine şi îmi promiseră să-i transmită că şi eu sînt bine. La Saint Cécile nu se găseau prea multe ziare străine, dar Theodore îmi promise să-mi facă rost de un *Sunday Times* ca să vadă cu ce se ocupa David în misiune.

În fiecare dimineață luam micul dejun la *Meridien,* apoi mă duceam în salon şi lucram la carte, corectam notițele, detailam cele aflate de la piloții intervievați şi mai făceam ultimele retuşuri.

La prînz mîncam la hotel, cîteodată cu Theodore care îmi răspundea răbdător la un milion de întrebări. După-amiaza dormeam puțin şi mă plimbam prin zonă. Mă gîndeam că ar fi frumos să ne mutăm în această regiune după ce se va naşte copilul. Pentru David nu ar conta din punct de vedere profesional, iar apropierea de Paris era un adevărat avantaj. De la Paris puteai ajunge uşor oriunde în lume.

Ciudat, fiindcă David fusese împuşcat şi era departe de mine, cele mai fericite momente erau cînd mă plimbam prin peisajul provincial. Faptul că mama venise pe neaşteptate şi plecase iar, faptul că David era departe, toate mă făcuseră să accept ideea că va trebui să mai am răbdare pînă la sosirea lui şi pînă la naşterea copilului.

Nu mă puteam obişnui cu gîndul că l-aş pierde pe David sau că exista riscul avortului, însă am început să realizez că toate nu-mi stăteau în putere. În seara cînd Theodore m-a dus la spital mi- am zis că puteam pierde sarcina fiindcă oarecum copilul aflase că nu era binevenit pe lume şi-mi făcea viața mai uşoară; însă de-abia

după aceea am tras concluzia că iubeam acest copil mai mult decît orice pe lume, fiindcă îl simțeam în mine. Nu puteam spune că nu mă temeam de maternitate şi cu greu mă imaginam în rolul de gospodină şi mamă, dar ştiam că pe David nu puteam conta prea mult în acest sens.

Mai era şi grija evoluției copilului: naşterea, mersul, vorbitul, cititul, prima întîlnire, care toate la un loc mă duceau cu gîndul la bomba cu temporizare a vieții, următoarele etape fiind pensionarea mea, durerile de spate, bătrînețea cu menopauza, părul cărunt şi osteoporoza.

La patru luni de sarcină nu-mi mai păsa de nimic. Doream să pot ține copilul în brațe.

Aveam brațele goale. Cînd doctorul mi-a arătat pe ecranul ecografului formele difuze, picioruşele şi mînuțele, cînd i-am auzit bătăile rapide ale inimii, singurul lucru pe care mi-l doream era să-l văd înfăşat, iar David să fie alături de noi toată viața. Aveam de gînd ca imediat ce David va ajunge sănătos, să vin iar pe capul doctorului Duhaze şi să-l rog să prezinte copilul tatălui.

Mă plimbam printre casele provinciale, liniştite şi îngrijite, întrebîndu-mă oare cine avea o casă de vînzare; dacă avea piscină. Despre piscină m-am răzgîndit în cîteva ocazii, de teamă că ar putea prezenta un pericol pentru copil pînă ce va învăța să înoate.

După aceea am început să-mi fac tot felul de gînduri sumbre, despre casă, despre terasele pietruite, periculoase pentru copii, despre a avea un cîine sau o pisică, dar pe cea din urmă am exclus-o de la început şi tot aşa. Mă temeam deja pentru soarta copilului de care mi-a fost dat să am parte după ce am ieşit din spital. Eram hotărîtă să nu fac un pas greşit.

Într-o sîmbătă după-amiaza, am plecat spre Cahors ca să cumpăr un *Life* şi alte ziare englezeşti. Peste tot erau fotografii din Sarajevo. Chiar şi *Times* avea pe prima pagină articole înspăimîntătoare din Bosnia.

E greu să descrii o fotografie făcută în zone de război, aşa cum e greu să descrii în cuvinte tabloul lui Botticelli, *Naşterea lui Venus.* Cuvintele pierd din sensul iniţial al imaginii.

Pe prima pagină se găsea o fotografie de la o nuntă din Sarajevo, iar naşul avea în mînă un AK 47. Detaliile vorbeau din fotografiile lui David.

Pantofii eleganţi ai unei femei care alerga pe Sniper Alley, ochii ei creionaţi frumos; ţigara pe care o ţinea între degete un soldat, dar nu simţea că focul îi ajunsese la mînă; expresia obosită a unui bătrîn odihnindu-se lîngă un cadavru.

Fotografiile acestea nu aveau nevoie de comentariu. Vorbeau de la sine. Pentru aceasta era David atît de apreciat şi căutat. Ştiam că şi el era mîndru de munca depusă şi de sacrificiile făcute. Cîteva fotografii din acestea vor rămîne mărturie peste timp, iar ele vor defini episoade din timp şi spaţiu, într-o anumită perioadă grea, după care urma întrebarea: merita să fii împuşcat pentru asta? Probabil că ele meritau.

În seara următoare m-am dus la Theodore cu ziarele. Era în grădină şi pregătea grătarul cînd am ajuns eu cu maşina pe alee.

– Elena! Cît mă bucur că ai venit! Arăţi minunat! Înfloreşti, draga mea, îmi zise şi mă sărută.

– Mulţumesc. Era şi timpul. Arăt ca deşertul după ploaie.

– Ai veşti de la David?

– Indirect. Nu am vorbit cu el, dar a vorbit cu Heff la Paris şi am lăsat un mesaj pentru el la agenție. Acum o bine, dar a fost împuşcat.

– Da, ştiu, dar nu ştiam că ai aflat şi tu. A apărut ceva în ziarul de ieri.

– Doamne, de abia azi am luat ziarele, dar nu am citit articolele! Ce scrie?

– Vezi singură. Nu ştiam dacă fac bine să-ți arăt. Ziarul este acolo, pe masă.

Am studiat fotografia unei familii, cu copiii ținîndu-se de fusta mamei. Nici nu puteai număra cîte capete brunete se vedeau, însă clar apăreau perechile de ochi. Femeia se uita în obiectiv dar parcă privea prin el. Sub fotografie era scris numele lui David şi se amintea că fusese surprins în focul luptelor de stradă, sperîndu-se că se va înzdrăveni.

Îmi tremurau mîinile, din cauza paragarfului cu „se aşteaptă o înzdrăvenire". L-am întrebat pe Theodore:

– Ai fost rănit vreodată?

– Slavă Domnului, niciodată! Am pățit cîteva necazuri la aterizare şi mi-am dislocat umărul. Într-o seară mi-a explodat în față un instrument de bord, dar am scăpat ieftin în comparație cu alții. Am puține cicatrici din bătălii.

– Nu-mi imaginez ce înseamnă să trăieşti cu teamă pentru propria-ți viață.

– Nu a fost chiar aşa, Elena. Nici pentru David nu e chiar aşa cum crezi. Nimeni nu-şi poate face datoria într-o stare de teamă permanentă. Existau momente de groază puternică, dar ele nu durau foarte mult şi după aceea îți dădeai seama că ai scăpat cu bine. Cei care

nu-şi puteau înfrînge teama, trebuiau să iasă din serviciul militar. Nu puteau rezista. Un pilot bun trebuia să stea bine cu nervii. Se iau multe decizii dificile şi viaţa echipajului depinde de capetele limpezi – propriul tău cap. În plus mai ai răspundere şi faţă de viețile celorlalți. David a mai fost împuşcat vreodată?

– Nu cred... de cînd îl cunosc eu, nu. Nici nu ştiu dacă mi-ar spune. Ştiu că a avut prieteni care au fost ucişi. Odată a trebuit să aducă acasă cadavrul unui prieten.

– Ce treabă neplăcută! Theodore se ocupa de grătar şi împărţea cărbunii uniform pe foc.

– Vorbeai cu mama despre ocaziile nefericite, atunci cînd erai speriat?

– Numai foarte pe scurt. Nu aveam nimic de cîştigat. Mai bine exorcizam demonii fricii. Oricum cînd eram cu Anna nu aveam chef să discut despre ceva neplăcut.

– Poate că ea ar fi fost mai puțin speriată, dacă ar fi ştiut adevărul.

– Este o mare diferență între experiența pe care am avut-o împreună cu mama ta şi aceea pe care o aveți tu şi David. În cazul nostru, toată lumea era în aceeaşi barcă. Mă tem că pentru tine este o experiență mult mai singulară. Theodore se uită lung la mine şi surîse trist. Nu vrei să înoți puțin înainte de masă? Mai am puțină treabă la bucătărie.

– Theodore, nu trebuie să dispari. Deja sîntem prieteni vechi. Ştii ceva? Încep să fiu mîndră că sînt însărcinată. Chiar... îmi doresc să arăt mai însărcinată decît acum.

Theodore păru stînjenit şi nu comentă. Oricum, cînd am intrat în apă, s-a dus la bucătărie, poate din tact sau

fiindcă avea nevoie să ia ceva de acolo. În apă, după primele mişcări, parcă parcă simțeam copilul înotînd înlăuntrul meu. Am înotat mai mult pe sub apă. Cînd am ieşit la suprafață, Theodore mă privea atent. Îngenunchease la marginea bazinului şi întinse un prosop.

– David e la telefon, Elena. Mă ajută să ies, iar eu am rupt- o la fugă spre sufragerie.

– David?

– Elle... eşti bine? Elle? Nu puteam vorbi cînd l-am auzit. Glasul lui parcă îmi înghețase toți muşchii. L-am auzit rostindu-mi numele de cîteva ori, după care am reuşit să spun gîfîind:

– Da, sînt aici?

– Te simți bine?

– Foarte bine. Dar tu?

– Copilul?

– E perfect.

– Slavă Domnului! Iisuse, Elena! Nici nu-ți poți închipui.

– Ba da, dragul meu. Eşti...?

– Sînt bine. Mă întorc la tine.

– Cînd?

– Peste vreo două, trei ore. Să zicem trei.

– Cum? credeam că nu auzisem bine.

– Sînt la Paris. Am avion spre Toulouse peste douăzeci de minute. Închiriez o maşină şi vin cît pot de repede. Striga acum şi am recunoscut zgomotul de fond din aeroportul Tannoy. M-am rezemat de perete şi m-am prelins pe lîngă el.

– David, nu-mi vine să cred. Eşti la Paris?

– Da. Acum trebuie să mă duc. Se fac ultimele apeluri pentru zbor.

– David...

Nu mai răspunse nimeni. Mi-am înfăşurat umerii cu prosopul şi am ieşit pe terasă unde Theodore mă privea cu insistenţă.

– Se întoarce, atît am reuşit să spun. Îmi aplecasem capul într-o parte, precum cîinii, ca să-mi iasă apa din urechi. E la Paris. Se îndreaptă spre noi.

– Slavă Domnului! Mă bucur pentru tine, dar şi pentru el.

– Cît durează să ajungă la Toulouse? Trecuseră deja două săptămîni de cînd o dusesem pe mama pînă acolo. Ştiam că se face o oră, dar în clipa aceea aşteptam să ia altcineva hotărîrea. Am început să caut cheile maşinii golindu-mi geanta pe terasă. Ajunge acolo în două ore.

Theodore se uită la ceas.

– Ar trebui să pleci în patruzeci şi cinci de minute.

– Dacă e grav rănit? Poate de aceea se întoarce... ceva nu e în ordine. Poate trebuie să meargă direct la spital. Să-l sun pe Heff, sau la agenţie. Să rezerv locuri pentru zborul de Londra. Crezi că este avion atît de tîrziu? Nu ştiu ce să fac... Simţeam că izbucnesc în plîns. Theodore îmi puse halatul pe umeri şi mă bătu părinteşte pe sapte.

– Îmbracă-te şi usucă-ţi părul. Apoi vino aici ca să bei ceva înainte de a pleca la drum. Mă îndoiesc că are nevoie de doctor. Tu eşti singura persoană pe care doreşte să o vadă.

M-am pregătit căutînd să mă calmez, dar simţeam că-mi explodează pieptul.

Theodore desfăcu o sticlă de şampanie şi o privi cu interes.

– O să beau un pahar, zise el.

– Şi eu, am spus. Unul este de ajuns pentru toast. Theodore ridică paharul.

– Pentru tine, pentru David, pentru copilaş şi mulţi ani de fericire în viitor.

– Mulţumesc. Voiam să adaug ceva, dar îmi era jenă şi ceea ce am spus poate a părut incoerent. Ştii, de cînd e David plecat şi de cînd am fost în spital am crezut că voi pierde copilul. Theodore... nu ştiu cum aş putea să-ţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut atunci, pentru că ai fost alături de mine.

– Nu am făcut nimic.

– Îţi sînt recunoscătoare şi ai fost minunat! De atunci îmi spun că dacă David ajunge acasă întreg, nu mă voi mai supăra niciodată pe el. Sînt norocoasă că îl am pe el. Nu ştiu cum să-i spun ce simt, adică în tot acest timp m-am gîndit că vreau să fiu cu el...

– E un bărbat norocos, Elena. Foarte norocos că vine acasă la femeia pe care o iubeşte.

– Dar dacă nu va dori să rămînă cu mine? David a fost un singuratic toată viaţa. Poate că nu se mai poate schimba. Nu-i va fi uşor cu mine şi copilul pe cap. Nici nu doresc să se simtă obligat să se însoare cu mine fiindcă sînt însărcinată. Doamne... nu vreau milă! Tata o tachinează pe mama cu asta. Zice că a luat-o şi a scuturat-o de praf, fiindcă îi era milă de ea, fiindcă fusese uitată pe raft.

– Anna nu mi-ai părut niciodată femeia care să inspire milă, ca şi tine, de altfel.

– Spune aşa ca să o supere şi reuşeşte de cele mai multe ori.

Theodore luă sticla, îşi mai turnă puţină şampanie, iar eu am refuzat, apoi mi-a zis:

– E o absurdiatte să crezi că Anna Kézdy a fost uitată pe raft. M-ai rugat de multe ori să-ți spun de ce nu m-am căsătorit cu Anna.

Eu l-am oprit atunci.

– Nu mai spune nimic. Ar fi trebuit să nu te întreb niciodată. Iar tu trebuia să-mi spui să-mi văd de treabă. Te rog, uită asta.

– Acest lucru nu-l voi putea uita niciodată. Aş vrea să-ți spun totuşi. Poate că te va ajuta puțin. Dacă vrei să mă asculți...

„Oh, Theodore, oh, Theodore, nu-mi pasă acum!" Mă uitam la pahar şi îi evitam privirea.

– Theodore, nu cred că sînt dispusă să ascult. Ai fost un prieten bun şi mă bucur nespus că ne-am întîlnit, dar nu vreau să ştiu ceva urît despre mama. Regret că lucrurile nu au ieşit după cum ați dorit voi, ştiu că amîndurora v-a părut rău atunci, dar nu vreau să ştiu. De ce să dezgropăm morții? Oricum nu se mai poate schimba nimic. Şi nu pot... trebuie să plec, nu mai e timp...

– Anna! zise el pe un ton sever. Şi-a dat seama că greşise persoana căreia i se adresa. Şi-a acoperit fața cu mîinile.

– Scuză-mă, Elena. Trebuie să mă asculți pentru tine, nu pentru mine. Povestea aceasta trebuie spusă. Se poate întîmpla oricui – sînt convins că mulți au pățit-o după război. Nu vreau să-ți spun...

Mi-am acoperit urechile ca un copil, refuzînd să ascult mai departe. El mi-a luat uşor mîinile şi mi-a zis:

– Mama ta nu a făcut nimic rău sau „urît". Eu am greşit. Răspunderea e numai a mea.

– Nu înțeleg.

– Exact acelaşi lucru l-a spus şi mama ta cînd am

rupt logodna. Nu-ți dai seama cît de bine semeni cu ea în clipa aceasta. Eşti imaginea ei vie.

– Dar ea nu a murit, am protestat eu. *Tu* ai rupt logodna?

– Da, eu.

– Dar ea mi-a spus că *ea* a rupt logodna. De ce? De ce nu ai mai iubit-o?

– Niciodată nu am încetat să o iubesc. Totul a fost simplu, deşi pe vremea aceea mi s-a părut cea mai urîtă poveste în care mă puteam amesteca.

Theodore ținea mîinile pe genunchi şi observasem cum îi strînge cu putere, fiind foarte crispat. Avea o figură tristă şi se citea mîhnirea pe chipul lui. Ştiam că, dacă nu ascultam atunci, nu era sigur că voi mai avea altă şansă să ascult povestea. Inima îmi lovea pieptul şi ardeam de curiozitate.

– Theodore, îmi pare nespus de rău.

– Mmm? ridică el privirea spre mine. Se uită la ceas şi exclamă: Doamne, Elena! Uite ce tîrziu s-a făcut. Nu trebuie să întîrzii la aeroport.

L-am sărutat şi am plecat în grabă. Pe grătar erau două bucăți de carne care se carbonizaseră deja, dar Theodore nu le băgă în seamă.

Am ajuns la timp la aeroport. O mulțime de oameni aşteptau avionul de la Paris; o femeie cu un copilaş în brațe, un şofer flegmatic, cu țigara atîrnîndu-i în colțul gurii, un panou cu numele cuiva scris în negru, două fete din Australia cu rucsacuri în spate.

Mi-am lipit nasul de geamul de sticlă, dar David nu apăruse încă. În sfîrşit începu fluxul de călători. Fetele australiene îşi văzură compatrioata şi săriră amîndouă

de gîtul ei, şoferul se găsi cu omul de afaceri, copilul îşi revăzu tatăl, iar cînd apăru şi David, simţeam deja transpiraţia şiroindu-mi pe frunte. Avea după gît aparatele şi şchiopăta uşor.

M-am agăţat de gîtul lui şi am început să plîng. El m-a sărutat pe creştet şi am rămas aşa îmbrăţişaţi.

– Hei, iubito.

– David, oh, Doamne, cît de dor mi-a fost de tine!

M-a mîngîiat pe obraz, apoi pe burtă.

– Şi mie. Hai să ieşim de aici.

– Ai valize?

– Nu. Călătoresc uşor. Hai să închiriem o maşină.

– Maşina ne aşteaptă afară.

– Tu conduci, Elle? Tocmai m-am întors cît de cît viu şi nevătămat, cu un glonţ în picior, iar tu vrei să mă las pe mîinile tale?

– M-am schimbat foarte mult. Acum şofez perfect.

– Da, o să cred cînd o să văd. Sper că nu te-ai schimbat prea mult, iubito.

– Lasă că-ţi duc eu servieta, am zis eu.

– Mă descurc. Nu sînt chiar infirm.

David nu spuse nimic pînă ce nu ieşirăm din Toulouse. Eram atît de emoţionată că-l am cu mine în maşină, încît am luat-o pe un drum greşit la ieşirea din aeroport şi am ajuns în centrul oraşului. David stătea lîngă mine, cu piciorul întins şi ochii închişi.

Era palid şi se vedea că nu se răsese de cîteva zile. Speram că doarme. M-am orientat după metoda mea clasică de navigaţie urbană; am aruncat harta şi m-am ghidat numai după semnele rutiere. La mine acasă o luam pe străzile cele mai aglomerate ca să ies la lumină.

Toată lumea mă ştia că ajung pe Barnes High Street prin Notting Hill Gate. Am hoinărit tot aşa prin Toulouse pînă ce am zărit semnul spre Mountauban – Cahors, adică spre nord şi m-am îndreptat spre şosea lent, cu grijă şi fără să mă grăbesc deloc; acum, cînd eram toţi trei în maşină, voiam să rămînem în siguranţa pereţilor metalici.

De la Montauban trebuia să virez stînga şi căutam să văd peisajul cunoscut, dar am ajuns tot pe o arteră aglomerată. La stop am profitat de oprire ca să consult harta. La un moment dat, în spate, se auziră claxoanele şoferilor nervoşi, iar David se trezi, opri motorul, coborî din maşină şi se duse şchiopătînd spre maşina din spatele meu.

Şoferul gesticula iritat şi arăta cu pumnul spre noi, însă David se aplecă prin geamul lăsat şi-l scoase pe şofer pe jumătate afară, zgîlţîindu-l ameninţător.

Apoi îi dădu drumul, însă, din spate, ceilalţi continuau să claxoneze. David se şterse pe mîini şi se duse supărat spre maşina următoare. L-am văzut pe şofer ridicînd repede geamul şi mîinile într-un gest de supunere şi predare necondiţionată, după care rămase liniştit pe locul său.

David reveni la maşină şi-mi zise:

– Gata, Elle. Aşteaptă să se facă din nou verde şi porneşte încet. Ai tot timpul din lume.

Am mai condus drept vreo zece minute, apoi am tras maşina pe dreapta şi l-am privit.

– Ce s-a întîmplat acolo, David? l-am întrebat, dar el nu ştia la ce mă referisem. Tipul din maşina din spatele nostru.

– Acela? Să-l ia naiba, Elle, era timpul să-l disci-

plineze cineva! Doar vedea că te uiți pe hartă şi, dacă ştie să citească, dobitocul trebuia să-şi dea seama că în fața lui e o maşină închiriată, mai ales că la volan era o femeie. Dobitocul putea să- şi dea seama că eşti străină şi să se poarte civilizat, nu ca un necioplit. Nu mi-a plăcut, asta-i tot.

– Şi ce i-ai spus?

– Nimic. Am fost politicos.

– Nu-mi vine să cred că ai făcut asta.

– Ce mare rahat puteam să-i spun? Am reacționat normal.

– David, asta se cheamă furia condusului.

– Furia condusului? zise el izbucnind în rîs. Dar nu a fost furie, dragă Elle. Acum , te rog, du-ne la hotel fiindcă mă doare îngrozitor piciorul. Luă harta şi mă pilotă el ca să ajungem odată în oraş.

– Eşti sigur că te simți bine, David?

– Niciodată nu m-am simțit mai bine.

Cînd am ajuns la *Lion d'Or,* David a refuzat să mănînce. Domnul Guillot mi-a pregătit un sandviş şi cît timp am mîncat David a băut un whisky.

– Nu-mi spui nimic despre Sarajevo, David?

– Sigur că-ți spun, iubito. Toate la timpul lor. Acum vreau să ştiu cum ai ajuns în spital.

I-am luat mîna şi i-am povestit.

– Cel mai uluitor lucru a fost ecograful. David... am văzut copilul. I-am văzut mînuțele, picioarele, i-am ascultat inima care bătea cu putere. E un luptător, David. Doctorul m-a asigurat că totul va fi bine. Asta-i tot.

– Dar nu trebuia să se întîmple, Elle.

– Ce anume?

– Sîngerarea. E semn rău. Nu trebuie să se întîmple

după douăsprezece săptămîni. Ar trebui să te pregăteşti pentru ce e mai rău.

– David, nu te îngrijora. Ai încredere în mine, totul e în regulă acum. Ştiu eu, simt eu. Creşte deja. Uite, pune mîna, se dezvoltă. Pînă vom ajunge acasă voi avea o burtă de nerecunoscut.

David repeta întruna, parcă temîndu-se cumva să pipăie burta:

– Elle, nu trebuia să se întîmple. Nu ştiu la ce se referea; poate la sîngerare, poate la copil sau la noi doi.

– Dacă vrei, mîine mergem la clinică şi-l vei vedea cu ochii tăi. David dădu din cap absent. David, cum s-a întîmplat? Cum ai fost împuşcat?

– Acum sînt bine, iubito. Goli paharul dintr-o înghiţitură. Băutura nu-i atingea niciodată buzele, zise el gînditor şi rîse.

– Cum?

– Pilotul nostru spunea asta. Îmi povestea de un prieten care bea mult şi care obişnuia să-şi toarne băutura pe gît fără ca ea să-i atingă buzele. Sînt bine, draga mea, dar vreau să mă îmbăt criță.

– Te rog, fă ce doreşti. Dar spune-mi cum te-au nimerit.

David îşi aprinse o ţigară şi îndreptă vîrful aprins spre mine zicînd:

– Să ştii că ai putea spune că m-au nimerit din cauza ta. Zîmbea, dar nu-mi plăcea gestul amenințător cu ţigara spre mine.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Ah, vorbesc serios, iubito. M-au nimerit fiindcă nu-mi stătea mintea acolo, ci la tine. Am făcut treabă bună, totuşi. Ai văzut vreo fotografie?

– Da, în *Times* au publicat imaginea cu femeia şi patru copii.

– M-am gîndit şi eu că asta va merge bine. Femeie şi copii... bun articol. Ai văzut fotografia din *Life?*

– Da, a fost grozavă, ca şi cea din *Sunday Times.*

– Cîte pagini am avut?

– Păi... şase în revistă, plus coperta, trei duble şi patru în *Life.*

– Perfect.

– Deci, ce s-a întîmplat?

– S-a întîmplat că am avut imboldul să aud, măcar pentru plăcerea de a-ți auzi glasul. Am un prieten la Reuters şi l-am convins să mă lase să dau un telefon, pe motiv că era o chestie de viață şi de moarte. I-am zis că-i dau cincizeci de parai pe minut. Cînd am vorbit la spital, am fost convins că ai pierdut sarcina. Butch – tipul de la Reuters – m-a lăsat să-i sun pe ai tăi, să sun iar la hotel, am încercat la Theodore, apoi la agenție. Mă gîndeam să sun chiar la poliție. M-am îmbătat după ce am plecat de la amicul meu şi un tip de la Associated Press a făcut nişte fotografii pe care eu le ratasem. Făcusem o greşeală. Atît. O greşeală. Apoi am alergat pe o stradă ca să ajung la o clădire dărîmată, cînd ar fi trebuit să stau pe loc, să aştept. Am fost un tîmpit. O fracțiune de secundă şi bang! Nu am gîndit; am alergat şi m-au nimerit. Asta-i tot, Elle, nimic complicat.

– Cine te-a împuşcat?

– Mă depăşeşte. Nu pot băga mîna în foc, dar puteau fi tipii pe care-i fotografiasem cu cîteva zile înainte. Trebuia să mă opresc şi să le cer adresele ca să ne trimitem felicitări de Crăciun în următorii zece ani. De ce nu m-oi fi gîndit la asta?

Am început să plîng, iar David i-a făcut semn lui Guillot să mai aducă o sticlă.

– Sînteți un gentleman. Nu beți ceva cu mine? Domnul Guillot a refuzat şi ne-a urat noapte bună.

– Cum ți-e piciorul? l-am întrebat ştergîndu-mi lacrimile.

– Ei, foarte bine. Am putut chiar să alerg cu el. Nu simți un glonț chiar atît de uşor. E o înțepătură scurtă şi o durere surdă, de parcă ți-au căzut o tonă de cărămizi pe picior. La început crezusem că am făcut pe mine, dar era sînge. Glonțul a ieşit pe partea cealaltă. Nu mi-a atins osul. Rana s-a vindecat frumuşel, a rămas doar o zgîrietură. O să-ți arăt mai tîrziu. Doctorul era libanez şi a lucrat curat. Ciudat; am fost în Beirut de şase ori, dar nu am cunoscut un medic libanez.

– Acum te doare?

– Nu. Hai să nu mai discutăm despre asta, Elle. Hei! a strigat el la un moment dat. Nu ne serveşte nimeni aici? l-am împins sticla mai aproape. La naiba, zise David, am uitat că e cu autoservire. Tu nu-mi ții companie, pisoi?

David nu-mi spusese niciodată pînă atunci „pisoi". Nimeni nu-mi spusese aşa.

– Sigur. De ce nu? Am răspuns şi mi-am luat un pahar de la bar.

David a început să vorbească incoerent. Vorbea repede, dar evenimentele îi veneau în minte haotic, precum amintirile celor care suferă accidente de maşină. La ora trei dimineața, l-am ajutat să urce scările şi l-am aşezat pe pat.

l-am scos tricoul cu greu şi mi-au trebuit zece minute ca să-i scot şi blugii. Sub coapsă, piciorul era bandajat

aproape pînă la genunchi, urca spre fesă şi îi cuprindea mijlocul. Pe partea din faţă şi în spatele pulpei se vedeau două pete ruginii de sînge. A început să mă-doară capul cînd le-am văzut.

David nu mai ştia ce face, dar continua să bolborosească. Cînd era cît pe ce să adorm şi eu, i-am simţit mîna izbindu-mă greu peste faţă; cred că mă lovise cu ceasul peste buză, fiindcă am simţit miros de sînge; am dat să mă ridic, dar David mă imobiliză cu braţul lui puternic. Gemu, apoi mă cuprinse cu ambele braţe şi şopti somnoros:

– Să nu mă părăseşti, Elle, nu mă lăsa singur. Am rămas trează vreo cîteva ore, strivită sub greutatea lui David, dar nu am făcut o mişcare ca să mă eliberez de sub el.

M-am mai trezit în cursul nopţii. Cred că se crăpa de ziuă fiindcă îi vedeam faţa scăldată într-o lumină azurie. Stătea pe pervazul ferestrei şi fuma. Se uita la nişte negative în lumina veiozei. Am închis ochii şi am rămas în pat, prefăcîndu-mă că dorm.

CAPITOLUL 17

În dimineața următoare David sosi la vila mea. Nu mă surprinse. Era o vizită profesională.

– Mă bucur să te revăd. E prea devreme? Aş fi sunat mai devreme, dar nu am vrut să o trezesc pe Elena ca să-mi dea numărul tău.

– Nu e devreme deloc, amice. Intră.

– Am venit să fac cîteva fotografii, Theodore. După cum e lumina, cred că mai bine ar fi să le facem afară.

– Unde crezi că e mai bine, dar hai să bei o cafea mai întîi. Şi eu am nevoie de una înainte de a mă lăsa fotografiat. L-am văzut; era ca un armăsar ținut în cuşcă. După cîteva ezitări, intră şi-şi lăsă aparatele în hol. Nu ştiam dacă e bine să deschid descuția despre rana de la picior sau să-l las pe el să spună singur.

– David, am petrecut execlent în compania Elenei, cît ai fost plecat. E o tînără remarcabilă.

– Da. Mi-a spus aseară cîte ai făcut pentru ea. Mulțumesc.

– Crede-mă, nu am făcut nimic. David ridică din umeri involuntar. Cum a fost drumul?

– În ordine?

– Cum preferi cafeaua?

– Fără zahăr. Nostim, nu-i aşa? Ne-am învăţat cu discuţia despre dulce şi amar, crezînd pînă la urmă că dulcele va ieşi la suprafaţă.

– Şi nu iese?

– Nu cred... Eu mă ocup doar de fotografii. Oamenii trebuie să se hotărască singuri ce gust să aleagă în viaţă.

– De multe ori m-am gîndit ce influenţă are fotograful asupra imaginilor, fiindcă el le alege.

David bău cafeaua dintr-o sorbitură, iar eu i-am făcut semn să-şi mai toarne.

– Să nu ai atîta încredere în noi. Ne dăm sufletul pentru o imagine care spune totul. Bang! faci treizeci şi şase de cadre şi, dacă ai noroc sînt bune doar şase. Speri să fi surprins subtilitatea în ele, dar nu se ştie niciodată.

Mă simţeam în largul meu cu David, mai mult decît cu Elena.

– Imaginile din Sarajevo mi s-au părut foarte emoţionante. Le-ai văzut? David dădu din cap că nu, şi i-am pus pe masă *The Times.* Nu vrei să înoţi puţin? Nu trebuie să facem fotografiile chiar azi, decît dacă te grăbeşti cumva.

– Parcă mi-ar plăcea să înot. Şi un păhărel ar prinde bine. Ai cumva coniac?

Era ora nouă şi m-am gîndit să-i ofer ceva de băut sperînd că va bea ceva şi va adormi apoi. Am pus sticla pe masa din bucătărie şi David şi-a turnat în cana de cafea, peste zaţ.

Deschise revista *Life* şi se uită la fotografia a trei cadavre.

– Cred că am făcut sute de fotografii cu morți. Îi vezi? Acesta arată ca un copil adormit. Cel de lîngă el parcă e de ceară, de parcă nu a respirat în viața lui. Sînt unii despre care nu-ți vine să crezi că au trăit vreodată. Nu-mi place tot ce am surprins la Sarajevo.

– Dar nici nu e plăcut ceea ce ai văzut.

– Moartea nu m-a înspăimîntat niciodată. Face parte din procese. Aici m-a interesat mai mult ce se va întîmpla după. Oamenii voiau să arate sîrbilor că nu se dau bătuți.

– Ziceai că înoți, amice? Aruncă-te în apă şi uită totul.

– Şi crezi că totul se va spăla cu apă curată?

– Nu. Vei uita o vreme, amintirile revin tot timpul.

– Elena are o teorie care susține că doar amintirile plăcute rămîn.

– Cred că ştiu de unde o are. Anna susținea mereu că trebuie să păstrăm doar amintirile frumoase. David mă privi cu cinism.

– Dar tu nu eşti de acord cu ea?

– Acum nu mai sînt. Necazul cu amintirile frumoase este că ele se şterg mai repede. Memoria joacă uneori feste şi cu cît îmbătrînesc, cu atît mai triste îmi devin amintirile frumoase. Se ştie că bucuria acelor momente nu mai revine niciodată ea piere pe veci.

– Ai coşmaruri, Theodore?

– Nu. Sînt numai anumite momente cînd...

– Ai dori să uiți?

– Nu chiar să uit. Țin la fantomele care mă bîntuie, fie ele bune sau rele. Ce-ți mai face piciorul?

– E bine, zise, apoi îşi aprinse o țigară. I-am văzut ochii grei evitîndu-mi privirea.

– Ai fost foarte norocos.

– Tu ştii mai bine. Am fost un prost, acesta-i adevărul. Sînt în meserie de prea mult timp şi-mi dau seama de asta. Oricît de experimentat te crezi, o poţi zbîrci într-o secundă dacă-ţi pierzi forţa de concentrare. Mă înţelegi, nu?

– Noi numeam asta tremuratul mîinilor. Adică momentul cînd mintea nu-ţi mai stă la panoul de comandă.

– Exact aşa este. David luă *Sunday Times* şi începu să-şi studieze lucrările.

L-am lăsat singur.

– Mă găseşti la piscină.

Înotasem mai bine de o jumătate de oră, pînă ce a venit şi David. Şchiopăta. I-am dat o pereche de pantaloni scurţi, iar cînd s-a dezbrăcat am văzut că rana arăta foarte bine.

– Cînd ai dus-o pe Elena la spital, ai discutat cu medicul despre copil?

– Nu. Cum nu eram rudă, nu a vrut să-mi spună nimic. Elena a primit toate informaţiile. E mult mai liniştită acum.

– Cum te-ai simţit cînd soţia ta a rămas însărcinată prima dată?

Era o întrebare absolut normală, dar mi se părea greu de răspuns.

– La început, cînd mi-a spus am fost uluit. Mă simţeam parcă lovit în cap. David asculta cu interes. Trebuie să recunosc cu ruşine că nu am fost prea bucuros. Nu mă gîndeam la copil pe atunci, ci doar la mine. Mi se părea o nedreptate să mi se pună pe umeri răspunderea faţă de un copil. La vîrsta aceea, mulţi bărbaţi sînt

taţi, bunici chiar, dar eu trăisem cinci ani într-o nebunie şi nu eram încă pregătit. Pînă la urmă mi s-a părut extraordinar, un miracol. E şi mai minunat să fii deja tată.

– Cred că te-ai descurcat bine. Elle mi-a spus că ai doi copii.

Am decis să fiu sincer cu David, deşi mi-a fost greu să-mi deschid sufletul în faţa Elenei.

– Trebuie să-ţi explic: soţia mea nu putea avea copii. Prima sarcină a pierdut-o, apoi doctorii au sfătuit-o să renunţe. Ea dorea să încercăm în continuare, dar nu a fost să fie. Nu-i puteam explica Elenei din motive pe care le vei înţelege mai tîrziu. Am înfiat copiii, i-am crescut şi i-am iubit din toată inima. Chantal, cu toate acestea, a crezut că a eşuat în viaţă. Nu o puteam convinge că se înşela. Cîteodată mă întrebam oare cum era să-mi văd propriii copii crescînd, dar mi-am dat seama că era o mare greşeală. Biata Chantal credea că-mi risipise această plăcere inegalabilă, dar nu era aşa. Cînd a murit, am vrut să ştie asta.

– Şi a aflat?

– Nu ştiu sigur. Nu era întotdeauna lucidă, iar cînd era prefera să-mi vorbească, decît să mă asculte. Detaliile nu mai contează cînd ai trăit o viaţă întreagă cu o femeie. Am fost fericit alături de ea şi sînt convins că ştia asta.

– Cred că ţi-a fost greu să o duci pe Elle la spital. Trebuie să-ţi mulţumesc fiindcă ai avut grijă de ea.

– Lasă, bătrîne.

– Elle e obsedată de ideea că tu i-ai făcut rău mamei ei, sau că ea ţi l-a făcut ţie. Nu ştiu ce se petrece în mintea ei. Nu ştiu de ce contează atît pentru ea ce s-a

petrecut acum cincizeci de ani. Pentru mine nici ce a fost acum zece zile nu mai contează.

– Pentru ea contează fiindcă ea însăşi va fi mamă. Mintea devine foarte perceptivă.

Cînd vorbeam amîndoi, o văd pe Elena parcînd în faţa casei.

– Theodore, bună dimineaţa. Elena părea palidă, dar veselă. Bună, dragule. Trebuia să mă trezeşti şi pe mine înainte de a pleca. Se apropie de David şi-i privi de aproape piciorul. Îl sărută pe obraz.

– Totul este în regulă, iubito. Uită-te. Nu este nimic deosebit.

Elena se lăsă pe vine şi examină atent cicatricea, apoi pe cea de pe partea opusă.

– Nu crezi că trebuie să se uite un doctor la ea? Ar fi bine, înainte de a pleca spre casă. Elena se uită la mine aşteptînd parcă o confirmare. David, nu vrei să vezi Monpazier? Am putea merge la prînz, tu poţi face nişte fotografii. O să hoinărim...

– Elle, iubito. Nu-mi vorbi pe tonul acesta moale, de parcă aş fi handicapat. Glonţul mi-a trecut prin picior, nu prin creier. Nu mi-e foame şi nu am chef să stau într-o maşină.

David o îmbrăţişă cu dragoste în clipa următoare, iar eu m-am gîndit că era cazul să-mi fac de lucru.

– Dacă vreţi, rămîneţi cu mine la prînz. Giselle e liberă dar ştiu să fac o salată foarte bună.

Peste zece minute Elena veni la mine în bucătărie.

– Nu e el însuşi.

– Draga mea, mie îmi pare că se simte bine. Nu te îngrijora degeaba. E doar obosit şi nu-i place să se dea importanţă rănii de la picior, asta-i tot.

– Dar nu e el însuşi, repetă Elena. Aseară a fost ciudat, vorbea ca un nebun. Nu-l cunosc aşa. Nu-l mai recunosc. Elena îşi întindea părul spre spate cu gesturi nervoase.

– Dar azi dimineaţă mi s-a părut complet normal.

– Nu l-am mai văzut astfel. Nu aşa furios. Mereu el e cel care mă linişteşte, dar acum...

– Mai dă-i puţin timp.

– Cred că ar fi bine să chem doctorul. Începu să-şi roadă unghiile. Ba nu, mai bine sun la agenţie. Ei ştiu ce să facă în asemenea situaţii. Poate că la Paris au şi un psiholog.

– Elena? Lasă-l o zi, două. Nu sînt profesionist şi nici nu vreau să mă amestec, dar singurul lucru de care are nevoie acum este puţină linişte.

– Theodore, tu eşti un drăguţ, ştiu că ai dreptate, dar David îmi vorbeşte de obicei. Mereu am comunicat.

Elena mă şoca. Nu ştiu dacă mai ştia ce doreşte de la relaţia lor. Deşi spunea că totul fusese în regulă între ei, mă îndoiesc că relaţia lor se bazase foarte mult pe comunicare verbală.

– Draga mea, tu ştii mai bine. Nu trebuie să-ţi imaginezi că vrea să vorbească numai cu tine. De multe ori nu poţi să-i împărtăşeşti femeii cu care-ţi petreci viaţa momentele sumbre. Poate că vrea să te protejeze. Ascultă-mă pe mine, am văzut cazuri şi mai rele. Cu mine poate discuta altfel, fiindcă ştie că şi eu am văzut lucruri înfiorătoare.

– Ştiu că acum trebuie să ştie că eu şi copilul sîntem bine...

– Da, ai dreptate, draga mea. Dacă nu vrea să vorbească, lasă-l. Poate că încă nu e cazul.

Elena ieşi din bucătărie, pregătită să dea piept cu inamicul. Peste douăzeci de minute veni înapoi cu cheile de la maşină în mînă şi cu capul în pămînt.

– Nu vrea să-mi vorbească. Mi-a fost atît de dor de el... credeam că dacă va veni... nu vrea să fie cu mine... Elena vorbea ca un copil de zece ani. Îmi aminti de Liliane la vîrsta ei, cînd prietena ei se certase cu ea pentru altă colegă de şcoală. Îmi era greu să nu zîmbesc, dar pentru ea, ca şi pentru Liliane în trecut, totul era prea dureros.

– David e puțin zdruncinat, Elena. Trebuie să-şi facă ordine în viață.

– Şi să mă scoată pe mine din ea?

– Deloc, dimpotrivă. Are nevoie de spațiu pentru tine şi copilul vostru.

– Şi eu ce fac? Nu pot să-l las pur şi simplu. Şi eu am nevoie de el.

– Mai lasă-mă să stau de vorbă cu el, apoi te voi suna la hotel. Elena, îți promit.

Vedeam că nu prea crede în vorbele mele, dar s-a urcat în maşină şi a plecat.

L-am lăsat pe David pînă ce a simțit nevoia să vină el să-mi vorbească. Îl priveam din casă cum stă la soare pe terasă.

Țineam în mînă fotografia Annei rugîndu-mă să-mi dea puteri să fac lucruri bune.

– Domnule colonel? Vreți să facem fotografiile acelea?

– Sigur, David. Sînt la dispoziția ta.

– M-am plimbat prin împrejurimi şi aş dori să-ți fac o fotografie la vie, apoi pe terasă şi să încercăm cîteva cadre în *pigeonnier*. Apoi ne întoarcem aici.

– Mă las pe mîinile tale. Vrei să mă îmbrac cu ceva mai respectabil?

– Nu. Cred că arăți perfect. Nu facem fotografii hainelor, ci omului.

– Dar ce cauți tu exact, David?

El căuta ceva prin buzunarele vestei, însă nu mă asculta.

– Ei, important este să se vîndă cartea. Oameni care au trăit vremuri grele dar au spuravieţuit. E ca la Sarajevo. Spiritul omenesc. Cum ți se pare?

– E bine spus, dar faptul că numai unii au supravieţuit, în timp ce alții au fost omorîți e o chestiune de alegere a soartei. Un gen de selecție a legilor firii, mă tem.

David îmi făcu semn să mă aşez pe un scaun sub vița de vie. Mă temeam să nu arăt ca un viticultor bătrîn.

– E bună şi selecția întîmplătoare. Dacă ştiam dinainte cine va supraviețui şi cine nu, am mai fi fost întregi la minte? Am fi înnebunit.

– Doar o parte. Cînd zburam mă imaginam stînd lîngă foc, cărunt, lîngă o doamnă în vîrstă, mîngîind un cîine care şedea pe genunchii mei. Chiar mă visam lîngă o viță de vie. David, vorbesc prea mult? Dădu din cap că nu. Apoi, o parte din mine a realizat că mai am puțin şi-mi pierd mințile. Poate că acea parte prefera să se întîmple aşa. Catastrofa absolută – devastare totală. Cîteodată te simți atras spre dezastru.

– Deci nu crezi că e ceva întîmplător?

– Dimpotrivă. Dacă nu ar fi fost întîmplător, am fi înnebunit cu toții.

– Ai încercat vreodată să te sinucizi? Cînd zburai?

– Dumnezeule, nu! Oricum, nu direct. Riscam cînd

nu era nevoie să o fac, dar nimic mai mult. Cîteodată îți ziceai că nu rişti nimic – deşi, dacă-ți era scris să mori, mureai. Era ca şi cînd te-ai fi simțit prea obosit ca să fii precaut şi ca să gîndeşti lucid. Nu eram un om prea vulcanic, iar cînd se punea problema că aveai viața celorlalți în mîinile tale, deveneai foarte sănătos la minte.

– Vrei să priveşti spre casă? Doar să întorci puțin capul.

– Cred că la tine problema e cu totul alta, David. E mai bine cînd nu trebuie să dai socoteală nimănui şi cînd nu ai răspundere față de cineva.

– Îmi place să lucrez singur.

– Dar ai vreodată coşmaruri?

– Nu. Se apropie de mine şi făcu cîteva fotografii unele după altele, în stilul reporterilor pe care-i vedeam la televizor.

– Mă dezamăgeşte ce spui. Mă consolasem cu ideea că toți au coşmaruri.

– Spuneai că tu nu ai.

– Am mințit. Poate că nu sînt coşmaruri în sens convențional – cînd trebuie să prinzi un tren dar păşeşti pe nisipuri mişcătoare. Sînt scutit de aceste tulburări nocturne neplăcute, dar îmi revin în minte imagini de care nu pot scăpa. În special cele din Italia. După război, mă gîndisem chiar să mă mut acolo – soția mea dorea foarte mult asta. Eu nu m-am putut împăca deloc cu locurile. Se întîmplaseră anumite lucruri acolo. Mă înțelegi ce spun? Mi se părea că se întîmplaseră multe, dar nu era aşa.

– Mai bine te-ai opri, spuse David Turcan. Nu-mi place. Nu mă bucură. Nu pot controla nimic.

– Poftim?

– Umbra. Umbra nu cade bine şi nu pot scăpa de ea. Trebuie să ne mutăm.

Îmi făcu semn să ne ducem în *pigeonnier*. Dintr-o dată m-am simțit ca un bătrîn obosit.

David se metamorfozase odată cu schimbarea de peisaj. Deveni dintr-o dată vorbăreț.

– Acum mai merge. Nu mai arăți atît de... împăiat. La naiba, nu-mi place să fac fotografii statice. E greu să ştii cum să surprinzi personajul, fiindcă nu ştii ce va spune autorul despre el. Ştii povestea cu filmarea unei excursii dintr-o închisoare din America de Sud? Nu ai auzit-o? David puse aparatul pe iarbă, luă altul, introduse filmul în casetă şi continuă: Sunetiştii au venit primii şi l-au găsit pe condamnat legat la ochi, cu spatele la perete, cu polițiștii în jurul lui, aşteptînd echipa de filmare. Prizonierul – nu mai ştiu ce făcuse, dezertase, insultase un general sau pe soția acestuia – nu mai avea răbdare, aşa că şi-au văzut de treabă şi l-au executat. Cînd au venit cei cu filmarea, l-au găsit pe tip lat la pămînt, plin de sînge, iar plutonul de execuție se pregătea să meargă la paradă. David vorbea cu însufleție şi trăgea din țigară, se uita la mine, mai făcea cîte un cadru. Deci directorul ascultă banda cu înregistrarea, ştie că nu e credibilă şi cheamă cîțiva soldați să repete scena. Înfig mortului o țepuşă în spinare, acoperă împuşcăturile cu o pînză, îl îmbracă într-o cămaşă curată – probabil a directorului – şi-l mai împuşcă o dată. Începu să rîdă şi schimbă aparatul. A fost o porcărie, fiindcă mortul cînd a căzut, bineînțeles că a căzut drept, ca un copac doborît, din pricina bățului înfipt în spate. Se vedea clar că era o înscenare. Cîți oameni apucă să moară de două ori? Ei, asta-i bună!

– Nu e o imagine pe care să o uiți prea repede.

– Da. Ei, pe aceasta am ratat-o.

– David, te-ai gîndit vreodată că suferi de stres post traumatic? David rămase cu degetul pe butonul declanşatorului; timp de cîteva secunde nici unul din noi nu s-a mişcat. După ce a declanşat aparatul s-a uitat la mine.

– Nu m-am gîndit niciodată că un bărbat ca tine va folosi vreodată fraza aceasta răsuflată. Stres post traumatic! Da, m-am gîndit şi am vorbit despre asta. Ce crezi că dezbat corespondenții de presă într-o zi ploioasă? Cu toții vorbim despre asta. Părerea mea este că e un rahat. Oamenilor nu le place să audă termenul de cădere nervoasă. Aşa că toți preferă să-i spună post-traumatic. Dacă-ți pierzi cumpătul, se zice că-ți pierzi vitalitatea.

– Şi care e părerea ta?

Se frecă la coapsă şi se întinse pe iarbă.

– Nici una. Nu am nimic, dar dacă ar fi ceva cu mine, nu cred că e legat de stres sau traume sau alte chestii. Dacă era vorba de stres, aş fi dat vreun semn demult. E legat de sarcina Ellei.

– Ce părere ai despre asta?

– Mă simt... mă simt... uimit. De parcă ea ar fi prima femeie de pe lume care rămîne ınsărcinată şi copilul meu va fi primul care se naşte. Nu-mi vine să cred. Aş dori să văd asta cu ochii mei. Cînd am aflat, m-am dus la studio şi am stat acolo ore în şir uitîndu-mă la fotografii ale copilaşilor de toate vîrstele. Mă gîndeam dacă voi simți şi eu ce au simțit părinții lor. Nici Elle nu a luat-o prea în serios, dar după două luni a devenit obsedată şi vorbeşte tot timpul numai de asta. Parcă eu nu aş face parte din acest eveniment. Am vrut să-l întrerup,

dar m-am oprit. Să nu crezi că nu mă bucur. Sînt fericit Dar persoana mea nu e relevantă şi nu simt schim barea. David se întinse complet pe iarbă şi se adresă cerului. La Sarajevo mi-a fost frică. Pînă atunci nu am cunoscut acest sentiment. Nici măcar în Vietnam. Nicio dată în viaţă nu mi-a fost frică, fiindcă nu conta nimic pentru mine, dacă mor sau trăiesc, atîta timp cît imortali zam ce trebuie. La Sarajevo totul se schimbase.

– Fiindcă ştiai că te aşteaptă doi oameni acasă – doi oameni care depind de tine?

David zîmbi şi se răsuci pe burtă.

– Nu. Fiindcă eu mă simţeam dependent de ei. Înainte de asta nu dădeam doi bani dacă mi se întîmpla ceva; mergeam înainte cu ochii deschişi fiindcă eu alesesem acel drum şi mergeam pe el de douăzeci de ani. Putea să mă şi trăsnească că nu aş fi suferit. Mă speria gîndul că lor li se putea întîmpla ceva.

– Cînd ai aflat că Elena e în spital?

– Într-a patra noapte, parcă. Nu-mi amintesc. Voiam să-i telefonez, să fiu sigur că e bine. Bătrîna de la telefon mi-a spus că s-a dus la spital şi atunci mi-am zis că a murit. Asta am crezut în primele minute; oricum mă gîndeam că a pierdut copilul. Mai am şi acum îndoieli în privinţa asta.

– Cînd ai fost împuşcat?

– Ceva mai tîrziu. O vreme am crezut că înnebunisem. Nu voiam să cadă toată vina pe umerii mei. Îmi doream să mor. Doream să văd sfîrşitul cu ochii mei. Dar nu s-a întîmplat chiar aşa. Nu am asistat la nici un măcel.

– Şi te-ai apucat din nou de treabă?

– Ce puteam face? M-am întors la *Holiday Inn,* unde

era presa. Acolo i-am văzut pe cîțiva cu care mă am bine, dar erau şi scursorile de război.

– Şi după aceea?

– Am ieşit la treabă. Am făcut ce ai văzut. Atunci am început să mă simt mai aproape de oamenii aceia şi am făcut materialul cel mai bun. Atunci mi-am zis că nu voi abandona ce fac. Eram prea bătrîn, îmi pusesem deja amprenta pe reportajul de război, dar acum aveam alte responsabilități. Mă păcăleam fiindcă ştiam că nu pot renunța la activitatea mea. Nu poți lua o astfel de hotărîre. Nu aş putea să deschid un ziar sau să ascult o ştire fără să mă gîndesc că ar trebui să fiu la fața locului. Cel puțin nu acum. E ca dependența de drog.

– Dar şi asta e o misiune, David. Trebuia să vorbeşti cu Elena.

– Despre copil?

– Despre toate.

– Sigur, dar mai întîi trebuie să beau ceva.

M-am dus în casă şi i-am adus sticla.

NAPOLI

Theodore ajunsese pe Via Giuseppe Cotronei, la numărul 18 din Napoli, într-un cartier cîndva elegant, dar acum mai straniu. Multe cartiere din Napoli scăpătaseră. Cumpărase un buchet de flori de la vînzătoarea din colț; ele îi amintiră de Anna şi de floarea pe care o purta atunci în păr.

Pe doamna Molesini o mai întîlnise de trei ori, o dată la un club al ofițerilor SUA, unde fusese invitat cu colonelul Feathershawe, apoi într-o clădire rechiziționată şi transformată în Stat Major şi o dată, întîmplător, la un

bijutier, unde îi alegea Annei un cadou. Doamna Molesini îl ajutase să aleagă o broşă în formă de cal înaripat; îl invitase să ia masa cu ea, în apartamnentul ei. Theodore nu fusese prea încîntat să ia masa iar la popotă, aşa că acceptă.

Acum era invitat la cină şi nu ştia dacă face bine să meargă, însă colonelul îl împinsese de la spate, spunîndu-i că trebuie să încurajeze relaţiile armonioase între localnici şi forţele armate. Verifică adresa pe biletelul primit de la ea. Se uită în sus şi o văzu la o fereastră.

– Vino sus. E la etajul trei.

Holul îngust era întunecos şi mirosea a mucegai şi grăsime rîncedă. Theodore urcă încet şi la fiecare etaj cîte un cap ieşi curios din spatele unei uşi. O fetiţă se juca pe palier, la etajul al treilea, iar cînd Theodore se aplecă să o mîngîie, copila începu să plîngă. Apăru şi signora Molesini.

– Casa e plină de copii, trebuie să ai grijă să nu calci peste ei. Sînt cîţi şoareci în casele vecine. Eu prefer totuşi copiii. Copiii, văduvele şi şobolanii, acestea sînt adevărate epidemii din Napoli. Luă florile şi le puse în glastră. Nu vrei nişte vin? Nu am whisky, regret.

– Mulţumesc, un pahar cu vin.

– Scoate-ţi vestonul. Aşteptă ca Theodore să se dezbrace şi-i puse vestonul pe un umeraş din spatele uşii, mîngîind uşor simbolurile aviatice. Simte-te ca acasă, zise făcînd semn spre canapea. Nu e prea frumos la mine, dar nu vreau să mă scuz. Sînt sigură că ai văzut şi case mai sărăcăcioase.

Theodore mulţumi şi se aşeză. Primi un pahar cu vin. Purta o fustă neagră şi o bluză crem; părul negru îi era strîns la spate.

Nu-ți dădeai seama ce vîrstă are, dar Theodore se gîndi că avea treizeci.

– Dacă vrei să mă scuzi puțin, am să termin la bucătărie.

– Pot să vă ajut cu ceva?

– Nu. Îmi place să gătesc şi nu prea am ocazia să pregătesc cuiva masa. Dacă doreşti, poți să vii în bucătărie ca să stăm de vorbă. Îl conduse şi Theodore o urmă ascultător.

– Sînteți foarte amabilă că mă ospătați, doamnă Molesini.

– Chantal, te rog. Poate că sînt mai în vîrstă, dar nu cu mult. Spune-mi Chantal. Îmi place să hrănesc ofițerii. Toată lumea are nevoie de companie, chiar şi aceia care s-au obişnuit să fie singuri.

– Oricum, eşti foarte amabilă. Cîteodată te saturi să mănînci la popotă.

– Ți-e dor tare de bucatele de acasă, Theodore, nu-i aşa? Eşti căsătorit?

– Nu... nu sînt.

– Spui asta de parcă nu ai fi absolut singur.

– Nu sînt căsătorit.

– Dar ai o fată care te aşteaptă acasă?

– Da, am o fată.

– E foarte bine. Fiecare soldat trebuie să se gîndească la iubita lui. Vrei să deschizi asta, te rog? îi dădu cuțitul şi o conservă. Theodore observă pe inelar o verighetă lată. Nu avem prea multe, dar sînt mai bune decît ale noastre, te asigur.

– Nu te nelinişti. Nu te voi servi cu „vită". Stefano – soțul meu – îmi spunea mereu că ştie că se luptă cu cei puternici fiindcă mănîncă bine. Chiar şi în deşert, ei

aveau paste cu carne din belşug. Îmi scria şi-mi po vestea că vom cîştiga războiul; că prizonierii de război se uitau dezgustaţi la mîncarea lor. Theodore ştia că era franţuzoaică, dar trăise în Italia foarte mulţi ani.

– Locuieşti singură, Chantal?

– Nu prea mai e loc pentru altcineva aici. Pînă la moartea lui Stefano, locuiam cu părinţii. Aveau o moşie la ţară. Sînt vechi napolitani. Odată au avut o bancă, iar acum mai au doar proprietatea. Cînd am aflat de moartea lui Stefano, m-am mutat aici. Nu mai puteam suporta să o aud pe mama lui plîngînd în fiecare zi. Spera, săraca de ea, că se va întoarce. Avea camera lui pregătită şi punea masa pentru el în fiecare seară, doar s-o întoarce. E înduioşător, nu? Uneori îmi zic că a înnebunit, săraca. Şi eu sînt puţin nebună, dar a trebuit să plec de la ei. Italienii sînt maeştri ai plînsului, mai buni decît francezii. Poţi să-mi oferi o ţigară? mă întrebă ea brusc.

– Desigur. Trei ani e o perioadă scurtă. Cred că ţi-e dor de soţul tău. Chantal luă o ţigară, dar o lăsă neaprinsă pe masă.

– Da. Nu trebuia să moară. Ni s-a dat o medalie pentru meritele lui deosebite. Ceva... post... cum se spune, după moarte?

– Postum?

– Da, exact. Ne-au spus că a fost viteaz, că doborîse şase avioane englezeşti, apoi fusese lovit el însuşi. Anul trecut am cunoscut un pilot din acelaşi escadron cu tine. Mi-a spus că Stefano fusese doborît de tunurile italienilor, nu de un avion englezesc. Acum nu mai contează, dar atunci am fost teribil de furioasă. Poate că e mai bine că a fost lovit de un italian... dintr-o dată tăcu,

duse mîna la spate şi scoase din păr pieptănul care-i susţinea părul. Podoaba brună îi căzu în valuri pe umeri şi pe spate. Theodore recunoscu că era o femeie frumoasă. Avea obrajii prea prelungi, dar, în general, era drăguţă. Mai durează douăzeci de minute şi putem mînca. Hai să mergem dincolo. Avem paste şi pui.

– Am adus o cutie de piersici conservate.

– Piersici? Mă răsfeţi! Ţigări şi fructe! Theodore remarcă tonul sarcastic şi se simţi puţin umilit. Mulţumesc. Acum, după ce ai aflat povestea mea, hai să o auzim şi pe a ta, căpitane de escadron.

Chantal se aşeză la masă, iar Theodore pe canapea.

– Eşti pilot? Ca Stefano, zise ea aprinzîndu-şi ţigara, apoi închise ochii şi trase fumul adînc în piept.

– Pe ce zbura soţul tău?

– Cred că pe CR42, cînd a fost în Africa de Nord. Altceva nu ştiu.

– Deci era pe bombardiere. Eu zbor pe Wellingtonuri.

Aşteptă comentarii referitoare la bombardarea oraşului de către avioanele britanice, dar ea nu spuse nimic.

– Nu prea mă interesează tehnica.

– Nici nu ai de ce, doamnă.

– Chantal, îl corectă ea. De cînd eşti în Italia, Theodore?

– Din 1943, de la Crăciun. Dar tu?

– Oh! Am venit cu zece ani înaintea ta! Eram tînără, aveam douăzeci de ani. Voiam să studiez restaurarea picturilor la Florenţa. Părinţii s-au opus să vin aici. Era greu pentru o tînără necăsătorită în Italia. Mie nu-mi

păsa. L-am cunoscut pe Stefano şi m-am măritat cu el. El m-a transformat în doamnă, una respectabilă, dar era străin. Bine că era catolic.

– Şi ţi-ai păstrat interesul pentru artă?

– Nu, din păcate, răspunse ea rîzînd. Stefano nu m-a lăsat să muncesc... spunea că nu se „cuvine" Ai lui erau tradiţionalişti. Pînă la război. Acum toţi pot munci. Stefano fusese trimis în Spania să lupte pentru fascişti. Apoi a plecat în Libia, în 1940. De atunci nu l-am mai văzut. Vorbesc italiana, franceza şi germana. Am lucrat ca translator în acest război.

– Sună frumos.

– Am învăţat mai mult engleza pentru a lucra cu aliaţii.

În timp ce povestea îşi împletea părul într-o coadă pe care o despletea apoi şi o reîmpletea. Theodore considera gestul ei tulburător.

– Cred că nu ţi-a fost uşor.

Chantal zîmbi pentru prima dată de cînd îl avea ca oaspete.

– Eşti amabil că spui asta, dar te contrazic. Nu am pierdut copii, iar familia lui Stefano nu şi-a pierdut toţi banii. Acum, în Italia, totul se rezumă la bani. Pentru mulţi, banii în plus înseamnă supravieţuire. Poate ţie îţi pare ciudat, dar să ştii că sînt într-o situaţie mai bună decît a altora. Am bani destui fiindcă am muncit şi se cheamă că sînt bogată. Îmi place să am o ocupaţie.

– De ce nu te întorci în Franţa?

– De ce? întrebă ea sfidător. În Franţa ocupată? Nu am mai vorbit cu ai mei de ani de zile. Am fost căsătorită cu duşmanul. Toţi în Franţa sînt în Rezistenţă, deşi nu ştiu la ce au rezistat. Fratele meu e mort, soţul meu la

fel, bunicii cred că au murit şi ei. De ce să mă duc acasă? Aici e casa mea.

– Regret că ai pierdut pe cei dragi.

– Nu spune asta, te rog! Nu eşti tu de vină. E unica mea şansă să urez bun venit eroului cuceritor. Victoria îți aparține. Nu contează dacă sînt franțuzoaică sau italiancă – nu-mi mai pasă. Toți sîntem cuceriți, poate chiar şi voi, englezii.

– Eu nu văd viața aşa.

– Da, cred că nu o vezi aşa. Spune-mi despre prietena ta. Sînt convinsă că e drăguță.

– E mult mai mult... e americancă.

– Şi americancele sînt mai drăguțe?

– Nu, unele sînt chiar urîte, zise Theodore rîzînd. Anna însă e foarte frumoasă.

– Blondă?

– Da.

– Mă gîndeam eu. Şi cum a cunoscut un domn pilot o yankee?

– În Egipt. Ea lucrează acolo.

– Ah, îşi aduce contribuția la soarta războiului?

– Da.

– Vă doresc numai bine, ție şi americancei tale. Chantal ridică paharul.

– Mulțumesc. Vinul e foarte bun. Mai bun decît... era cît pe ce să spună Sîngele lui Benito, cu referire la vinul Chianti, ieftin, însă se opri la timp... decît acela pe care-l bem la popotă.

– E de pe proprietatea socrilor mei. Este... pensia mea de văduvă. Vino. Stai jos. Hai să-ți dau de mîncare.

Chantal Molesini se mîndrea cu cele gătite. Pe mă-

sură ce stătură de vorbă, Theodore se mai dezmorți şi începu să agreeze compania ei. Ea îl încuraja să vorbească despre Anna şi asculta cu atenție.

– Anna este o fată deosebită pentru tine, cred. Trebuie să ai grijă de ea. Cred că bărbații roiesc în jurul ei. Vreți să aveți copii?

– Sperăm.

– Iubesc copiii foarte mult. Mulți dintre cei care locuiesc în casa aceea sînt orfani. Cîteodată am grijă de ei.

Theodore era prea cuviincios ca să o întrebe de ce nu-i avea pe ai ei. Chantal deschise a doua sticlă de vin mai tîrziu şi amîndoi începură să rîdă, să glumească, să-şi povestească întîmplări hazlii; el de la escadron, ea din viața ei.

– Mama şi tata văd avioanele inamice apropiindu-se de cîmpul unde lucrează, zise Theodore. Îi trimit pe copii să ascundă vitele şi porcii, de teama noastră. Ne spun că mor de foame, dar se vede după burțile lor că se hrănesc bine. Plecăm şi le lăsăm țigări şi ceva bani, iar ei ne dau cîteva găini pricăjite pe care le consideră nedemne să le fiarbă în oalele lor.

– Da, ştiu că în Italia, acum, foarte mulți țărani lucrează pămîntul şi e rentabil. Ceea ce le-au mai lăsat nemții sau nu au călcat cu tancurile. Ar trebui să-l asculți pe socrul meu.

– Mi-ar plăcea să-l cunosc.

– Mă tem că el nu ar spune asta despre tine, Theodore, căpitan de escadron.

Îl mai invită la cină şi altădată, cînd va putea. El o invită la operă, fiindcă se simțea bine în compania unei femei, chiar dacă nu era aleasa inimii lui; măcar putea

purta o discuție despre Rigoletto. *Îi telegrafie Annei, însă ea nu putea pleca; Mac avea nevoie de ea la Cairo. Theodore ar fi dorit să o plimbe prin Napoli, să-i arate piersicii înfloriți.*

Peste trei săptămîni, Chantal îl întîlni în fața operei din San Carlo. Avea părul strîns în coc şi era nemachiată. Costumul din două piese era curat, dar nu-i venea prea bine, iar Theodore se gîndi ce prost înlocuitor era această femeie pentru Anna. După terminarea spectacolului Theodore o văzu că plînsese. Merseră să bea o cafea; apoi o însoți pe Via Giuseppe Cotronei. Ea îl invită la un pahar de vin.

Theodore se uită la ceas, dar ea îl strînse de mînă.

– Nu te uita la ceas. Timpul zboară iute. Mai stai cu mine, te rog, căpitane. Mă simt singură în această seară. Stefano mă ducea la operă des – la Roma, la Milano, la Verona, dar de cele mai multe ori în San Carlo. E prima dată cînd merg la operă de cînd... Îi dădu cheia de la apartament şi urcară împreună.

Scoase două pahare, o sticlă cu vin, iar Theodore se uită pe geam; strada era pustie. Chantal reveni în cameră fără jacheta costumului şi avea nasturii bluzei descheiați pînă la piept. Îşi lăsase părul liber. Veni lîngă el, la fereastră şi îi arătă vecinii de peste drum.

– Aceea e casa doamnei Bertolini. O vezi acolo, la fereastră? Grăsana aceea. Are şapte copii, dar nu are soț. A murit în primul an de război. Lîngă ea stă doamna Giocorda. Soțul ei s-a întors infirm; a rămas cu un singur ochi. Ea crede că nu a plătit un preț prea mare. Locuiesc în patru camere cu doi copii, fratele lui şi familia acestuia. E un om nostim. Sub stă doamna Fiametta cu două fete. Au un atelier de croitorie. Ele

mi-au făcut asta, zise Chantal arătîndu-şi bluza. Muncesc mult, dar le e greu să se întreţină. Oricum, toate se descurcă. Vezi lumina aceea... acolo? îi arătă o casă din colţul străzii. Lîngă casa bombardată. E camera Sofiei Maschini. Are douăzeci şi patru de ani, chipul Madonnei; era studentă cînd ne-am mutat aici, iar acum e prostituată.

Theodore dădu să închidă fereastra, dar ea îl opri.

– Las-o deschsă, te rog. Simt că mă sufoc. Îşi mai descheie un nasture de la bluză. Theodore îi oferi o ţigară şi ceva îi spunea că trebuie să plece imediat. Simţi cum se ridică fierbinţeala din stradă? întrebă Chantal. Şi mirosul? Ce crezi că miroase, Theodore?

El se aplecă uşor şi trupurile li se lipiră cîteva secunde. Îşi aminti de Aroma Brizei şi de Anna.

– Nu ştiu. Usturoi. Gunoi. Cîini?

– Miroase a vieţi de oameni. Chantal trase adînc aer în piept. Sărăcie. Dragoste. Bărbaţi şi femei împreună. Ruşine. Speranţă. Pasiune. Le miroşi pe toate, dacă încerci.

Theodore simţi furnicături pe şira spinării şi transpiraţia începu să-i şiroiască pe spate. Simţea ochii femeii pironindu-l. Se uita la casa doamnei Bertolini. Chantal era aproape lipită de el şi-i simţea şoldul lipit de coapsa lui. Se răsuci şi sînii i se lipiră de pieptul lui Theodore. Îi puse mîna pe braţul sprijinit de fereastră.

– Chantal, cred că nu e o idee bună. Trebuie să mă întorc. Theodore vorbi mai mult cerului.

– De ce? Fiindcă sînt o biată văduvă într-o ţară străină? Sau fiindcă soţul meu ţi-a omorît camarazii? Sau prietenii tăi mi-au omorît soţul? Ce contează? Crezi că lucrez pentru Gestapo?

– Nu, fiindcă iubesc pe altcineva.

– Şi această Anna a ta, frumoasa americană – crezi că nu te va ierta niciodată, dacă va afla că ai găsit compania altcuiva atunci cînd ea era departe?

– Nu ştiu.

– Tînăra aceasta care te iubeşte şi doreşte să-ţi devină soţie, crezi că ar dori să te ştie singur, cînd ea nu poate fi cu tine?

– Nu ştiu.

Theodore se uita pe fereastră şi era hotărît să o refuze, în timp ce îşi lipea buzele de gîtul lui murmurînd:

– Theodore, eşti un bărbat bun. Te temi că o vei trăda. Nu va fi aşa. Într-un război, infidelitatea nu are nici un sens. E un cuvînt gol. Nu se poate traduce în limbile pe care le folosim în aceste momente. Ea nu are nici o legătură cu aceasta. Nu vorbim de viitor, de „acasă", nici de ziua de mîine. Într-o zi, curînd, vei pleca la iubita ta Anna şi vei avea copii cu ea, veţi fi fericiţi împreună. Vei fi un soţ fidel, iubitor, nu-ţi vei mai aminti de mine, de seara aceasta care nu-ţi va face nici un rău. Theodore îi simţea buzele frecîndu-se de pielea gîtului şi pulsul îi devenea rapid. Dacă ne întindem pe pat nu trebuie să te gîndeşti că sînt eu cu tine, poţi să-ţi imaginezi că este ea în braţele tale puternice. Închide ochii şi închipuie-ţi că eşti cu ea. Nu mă deranjează. Rămîi şi voi fi cine vrei tu.

Theodore o luă în braţe şi o sărută. Parţial o făcu cu milă, parţial cu repulsie pentru că ea singură se umilea în aşa măsură. Se întreba oare cîţi bărbaţi îi luaseră locul bietului italian mort. Oare cît de strîns trebuia să-şi închidă ochii pentru a-şi imagina la rîndul ei că Stefano

se află în pielea unui american sau polonez sau englez? Chantal îi desfăcu nasturii de la cămaşă şi-l mîngîie pe piept. El o luă de mijloc şi o îndepărtă de el.

– Chantal, eşti o femeie frumoasă, admirabilă, dar nu pot face asta. Este împotriva principiilor mele de viaţă. Nu pot să ţi-l aduc înapoi pe Stefano al tău. Nimeni nu poate. Poate că ai dreptate în privinţa Annei. Poate că ar înţelege, oarecum. Da, mă simt singur şi îngheţat ca şi tine, dar nu cred că leacul cel mai bun ar fi să fac dragoste cu cineva. Mîine dimineaţă ce ne va mai rămîne? Nimic. Doar vinovăţia şi dorul meu de ea. Aş minţi dacă ţi-aş spune că nu am dorit să mă culc cu tine... Ea se lipi de Theodore şi încercă să-l sărute, însă el se retrase. Îl împinse şi ea acum, cînd văzu refuzul.

– Pleacă, te rog. Dacă nu vrei să rămîi cu mine peste noapte, pleacă acum. Tonul ei era mai degrabă implorator, iar Theodore simţi că i se face rău. Întinse mîna spre ea, dar ea dădu din cap. Te rog, nu mă atinge. Dacă ai şti cît de mult am aşteptat atingerea unui bărbat şi de cînd îmi doresc ca un bărbat să mă atingă, nu ai mai face asta. Nu-ţi cer să mi-l aduci în amintire pe Stefano. Nu sînt precum mama lui – nu păstrez patul cald pentru el. Pleacă şi nu mai reveni. Îşi strînse părul la spate. Mult noroc, căpitan de escadron. Avanti.

Theodore îşi încheie vestonul şi plecă. Coborînd scările se gîndi că fusese un nebun. Dacă la Oxford *i-ar fi spus cineva că o franţuzoaică drăguţă îi va propune într-o zi să facă dragoste cu ea, iar el o va refuza, ar fi rîs cu gura pînă la urechi. Dar iată-l, refuzînd, de dragul Annei, care oricum habar nu ar fi avut de această aventură şi care probabil, în acest moment chiar, dansa cu*

vreun alt bărbat. Nu trebuie să regreți nimic, îşi zise el, încetinind pasul. Îşi scoase vestonul şi privi în sus, spre etajul al treilea. Aerul era fierbinte. Chantal stinsese lumina, dar îi vedea silueta în spatele ferestrei. Plecă şi cînd ajunse la colțul străzii, o voce subțire îl opri:

– Hei, soldățel!

Se întoarse şi văzu o tînără frumoasă stînd în pragul uşii, făcîndu-i semn cu degetul. Avea o cicatrice pe un obraz. Acum înțelese de ce Chantal spusese că avea chipul Madonnei. Dădu din cap, refuzînd, apoi o salută. Mai privi o dată, peste umăr, casa de la numărul 18. Se întoarse. Intră, trecu printre copiii de pe scări, supărat că nimeni nu-i culcase deja. Deschise uşa apartamentului lui Chantal. O văzu stînd ghemuită lîngă fereastra deschisă. Theodore azvîrli vestonul pe pat, o luă în brațe şi o duse în locul unde presupunea că trebuie să fie dormitorul.

CAPITOLUL 18

Am sosit devreme ca să-l văd pe Theodore. Revenisem de la Monpazier după-amiază şi primisem mesaj că mă aşteaptă în piaţetă la ora şase, dar la cinci şi jumătate îl aşteptam deja pe o bancă.

Nici acum nu-mi amintesc de Monpazier cu plăcere, deşi era un orăşel drăguţ. Mă întrebasem toată ziua ce se petrecuse la vila Le Bosc.

Oraşul nu-mi aducea amintiri plăcute. Deja cînd îi auzeam numele făceam asociere cu Banja Luka, Sarajevo, Mostar, Gorazde. Toate acestea uciseseră mii de oameni şi erau pentru alte milioane oraşe cu nume pătat.

Ce amintiri va avea un copilaş în anul 2005, cînd va şti că în oraşul lui Enniskillen sau Gorazde, generaţii au suferit înainte de naşterea lui? Pînă şi numele creştineşti deveniseră întinate. Cînd eram studentă, aveam trei prieteni iugoslavi, Milan, Dusan şi Slobodan. În anul 1982 habar nu aveam dacă erau sîrbi, croaţi, bosniaci, musulmani sau altceva. Acum, chiar şi numele de creştini pe care le citeam în ziare îmi întorceau stomacul pe dos. Biete, nevinovate nume!

Mă aşteptam ca David să vină cu Theodore, dar acesta veni singur. Se aşeză şi nu mă invită la el acasă, ba dimpotrivă, propuse să discutăm acolo.

– L-am chemat pe doctorul Duhaze după-amiază să-i vadă piciorul lui David. Nu te teme, David e întreg la minte şi la trup, trebuie să recunosc că are tăria fizică şi emoţională a unui taur... soţul tău...

– Nu e soţul meu... am protestat eu. Theodore oftă şi închise ochii cîteva secunde.

– Ştii mai bine decît oricine că David a petrecut douăzeci de ani într-o tensiune imensă, în zonele de război cele mai aprige. De patru ori mai mult decît mine, adică şi, a văzut mai mult rău decît mine. Nu ştiu cum a reuşit. Aş dori să aflu anumite lucruri despre David şi m-am gîndit că m-ai putea ajuta.

– Theodore, nu vreau să te jignesc, dar pot să am grijă de el şi singură. O să dau cîteva telefoane şi i se va oferi îngrijirea de care are nevoie.

Nu voiam să pomenesc de sindromul post traumatic. Theodore nu ar fi ştiut la ce mă refer.

– Sper să faci asta, dar nu cred că David suferă un şoc post traumatic şi nici el nu o crede.

– Dar de ce nu vrea să mă vadă?

Theodore mă privi cu tandreţe.

– Sigur că vrea. Elena, mulţi bărbaţi din generaţia mea nu au povestit un cuvînt soţiilor sau copiilor legat de experienţele lor. Tu şi David aveţi viitorul în faţa voastră – aveţi tot timpul din lume să vorbiţi. Nu face presiuni asupra lui; lasă-l să decidă el cînd va vorbi. Încearcă să ai răbdare.

– Ce vrei să ştii despre David?

– David mi-a spus că nu şi-a cunoscut părinţii.

– Au murit într-un accident cînd el avea doisprezece ani.

– Înțeleg. Cine l-a crescut?

– A fost dat la internat. În vacanțe stătea la bunici, undeva în sud. La optsprezece ani s-a dus în Vietnam cu naşul lui, care era fotograf, iar Mitch a fost ucis de o bombă a teroriştilor.

– Şi de atunci?

– Bunicii lui au murit, de atunci el lucrează. Ba nu: s-a căsătorit, dar nu s-au înțeles şi au divorțat de comun acord. Au trecut zece ani de atunci.

– Dar altcineva? Pînă la tine?

– Nu ştiu, am răspuns eu. Nu cred. Nu ştiu. Poate că nu-l cunosc deloc.

– Prostii! zise el. Îl cunoşti mai bine ca oricine şi s-a întors la tine şi la copil. Crede-mă, Elena, doar dragostea ta l-a ținut sănătos. Ştiu ce înseamnă asta. La fel simțeam şi eu pentru mama ta.

Nu ştiam ce să-i spun în acel moment. Eram hotărîtă să nu-l las pe David Tucan să iasă din viața mea.

– Vin cu tine, i-am zis. Nu-mi pasă dacă se va ascunde în grădină. Nu-mi pasă dacă mă urăşte sau nu, o să stau în fața lui. Am nevoie de el. Regret dacă nu eşti de acord cu mine, dar trebuie să aflu singură dacă mă iubeşte sau nu. El îl iubesc, iubesc copilul nostru şi asta-i tot.

– Semeni atît de mult cu mama ta, Elena. Mă bucur doar cînd mă uit la tine.

– Niciodată nu m-am gîndit că voi semăna cu mama. Nu m-am gîndit că sînt nici pe jumătate la fel de drăguță ca ea sau la fel de cunoscută şi apreciată. Nici puternică nu am crezut că sînt, dar tu mi-ai confirmat asta.

– Dacă ai crezut asta, te-ai înşelat. Eşti imaginea ei exactă. Semănaţi ca două picături de apă; la fel de feroce, de vulcanică, poate mai greu de abordat. Tatăl tău şi David sînt bărbaţi curajoşi. Cu inimi de leu. Trebuie să semeni şi tu cu leoaica. Acum, draga mea, dacă insişti să vii cu mine, hai să ajungem acolo înainte de sosirea doctorului.

Theodore fusese discret şi nu mă prevenise că David era total zdrobit de beat. În viaţa mea nu-l văzusem aşa de beat. De la uşă îl auzeam cîntînd. Nu era manifestarea şocului post traumatic la care mă aşteptasem; credeam că voi vedea un David urlînd de furie, aruncînd cu obiecte în ce nimereşte, dar el era blînd ca un mieluşel şi cînta la nesfîrşit *Clementina.* Theodore surîse cînd deschise uşa.

– Elena, să ştii că îmi asum responsabilitatea complet. Am cîntat puţin mai devreme – nu credeam că-şi mai aminteşte cîntecul. Am mers încet prin hol. L-am ascultat pe David cîntînd din străfundul plămînilor.

Decolaţi din deşertul vestic
Şase sute de avioane,
Aceleaşi bătrîne, aceleaşi echipaje,
Aceleaşi ţinte, aceleaşi vremuri.

Escadronul şaptezeci, escadronul şaptezeci,
Deşi rostim asta oftînd,
Trebuie să ducem poşta
Deşi în fiecare noapte murim puţin.

Pilotule! Ne-ai pierdut?
Vino aici şi aruncă o privire,

Cineva a primit o lovitură în aripă,
Noi sîntem întregi, băieți, am ajuns la Tobruk!

Escadronul şaptezeci, escadronul şaptezeci,
Spunem cu un oftat,
Trebuie să ducem poşta
În fiecare noapte pînă vom muri.

Oh, să fii în Piccadilly,
Să vinzi chibrituri cu cutia,
Dar nimeni nu ne poate obliga
Să mai... ducem... afurisita de poştă...

Şaptezeci... la naiba!

David reluă refrenul, iar Theodore deschise uşa larg.

– Theodore, nu-mi amintesc nenorocitul ăla de vers... Elle! strigă David. Se ridică în picioare şi veni să mă îmbrățişeze. Mă sărută atît de pătimaş, încît îmi era clar că nu-şi mai amintea nimic din ce se petrecuse înainte. Elle, murmură el. Dragostea mea... Aş fi stat aşa, în picioare să-l sprijin o zi întreagă. Îi stătea atît de bine beat! Theodore, cum era primul vers? Am înnebunit tot gîndindu-mă la nenorocitul ăla de vers.

Theodore îl ajută:

Înapoi la zbor în fiecare dimineață.

Apoi David începu să secondeze:

Aşteptînd un bilețel pe panoul de comandă,
Efortul maxim... ghici încotro?

De-abia cînd i-am auzit pe amîndoi cîntînd mi-am dat seama că şi Theodore era beat.

Chiar şi acum ţin minte cîntecul, îl fredonez cînd sînt în maşină, sau i-l cînt copilului.

Îmi amintesc cuvintele atît de uşor, de parcă eu aş fi fost în deşert. David şi Theodore cîntau umăr la umăr ca doi vechi prieteni.

Apăru şi doctorul Duhaze care se uită uimit la cei doi, de parcă ar fi intrat într-un ospiciu. Aruncă o privire severă spre Theodore şi-l întrebă:

– Care din voi trei e pacientul meu în această seară?

Theodore arătă cu degetul spre David, care se prăbuşise pe un fotoliu.

– Va trebui să-ţi dai pantalonii jos, îi zise Theodore lui David, iar acesta începu să chicotească.

M-am dus să-l ajut şi imediat David rămase fără blugi. Doctorul se aşeză în genunchi lîngă el şi-i examină rana. Se uită întîi la mine şi la Theodore parcă sugerînd să ieşim, dar noi am rămas neclintiţi şi l-am privit cum desface bandajul.

– Arată bine. E de vreo trei săptămîni? Perfect curată. În Cahors nu întîlnesc prea des astfel de răni prin împuşcare. Aţi avut mare noroc cu poziţia în care v-aţi aflat. Mai e puţin umflat, dar va trece. Aţi făcut ceva fizioterapie? întrebă doctorul scoţîndu-şi ochelarii.

David ridică piciorul celălalt şi urlă:

– Fizioterapie? Rahat, doctore, nici vorbă! Din păcate nu mi-a fost uşor să găsesc un fizioterapist la Sarajevo. Oricum, mi-au dat nişte medicamente al naibii de bune.

– Ceea ce v-a dat posibilitatea să vă folosiţi piciorul înainte să fie recomandabil, zise Duhaze deloc amuzat.

Practic, piciorul dumneavoastră este intact, nu aveți infecție. Se vede că a fost bine îngrijit. Se uită la mine: nu e obişnuit ca glonțul să lovească muşchiul în acest loc fără să atingă o arteră sau să rămînă înfipt în os. Palpă încet vînătaia din jurul rănii. Există, desigur, o vătămare a muşchiului şi, dacă vreți să vă vindecați complet, vă recomand să nu păşiți cu acest picior vreo cîteva săptămîni. Vă sfătuiesc să urmați nişte fizioterapie. Să ştiți că trebuia să faceți asta de la bun început. O să curăț rana, voi reface bandajul şi vă voi administra preventiv o injecție cu antibiotice. Apoi nu trebuie decît să vă odihniți.

Doctorul începu să facă exact ce a spus; dezinfectă rana, iar eu mi-am acoperit ochii văzînd iodul pe rana deschisă.

– Nu vă temeți, nu va simți nimic, zise el cînd mă văzu albindu-mă la față. Îi voi face o anestezie uşoară. Zis şi făcut. Cînd acul intră în fesa lui David, el începu să cînte:

Undeva, deasupra regiunii Benghazi, zburăm jos,
Un motor o duce prost
Fiindcă a fost nimerit.
Undeva, deasupra regiunii Bengazi zboară nemții,
Zboară pe deasupra
Atunci eu de ce trebuie să mai zbor?

Doctorul îşi închise trusa şi-mi dădu o rețetă. L-am condus la uşă, iar Theodore i se alătură lui David şi cîntară amîndoi. Aveau nişte glasuri oribile.

– Nu simte nimic, am zis eu dorind să-l fac pe Duhaze să zîmbească.

– Nu are voie să bea cît timp ia antibiotice. Mai ales nu-l lăsa să conducă.

– Bine. Mă îndoiam că ar fi recomandabil, să-i spun lui David ce mi-a comunicat medicul, mai ales că trebuia să se abțină de la băutură.

– Să ştiți că e foarte ciudată această casă a englezului, îmi zise el din prag. E straniu şi că am tratat trei persoane asociate cu această casă. Toți au avut noroc.

– Cum adică, am avut noroc?

– Ați avut mare noroc că ați păstrat copilul, domnişoară Stewart, mai ales în acel stadiu de sarcină. Prietenul dumitale a avut noroc de locul unde a fost împuşcat. Doi centimetri mai la stînga şi ar fi pierdut piciorul.

– Doi centimetri mai la stînga şi nu l-ar fi nimerit defel.

– Puteți privi situația şi din acest unghi. Domnul Hamilton – ei bine, şi dînsul e un bărbat norocos. Să treci printr-un război şi să fii perfect sănătos, mai ales că...

L-am privit atentă, curioasă de cele ce vor urma.

– Are o vîrstă. Şi doamna Hamilton a avut noroc că a murit atunci.

– Mă scuzați? am zis eu făcîndu-l să repete.

– De ce să vă scuz, cînd beneficiați de un noroc fără asemănare? Bucurați-vă!

– Doctore, ştiu că nu mă agreați dintr-un anume motiv – pe care nu-l pot bănui. Credeți că vă irosesc timpul?

– Nicidecum. E meseria doctorului să ajute spiritul şi sănătatea trupului. De aici pornesc cele mai severe suferințe. Dacă pacienții mei sînt îngrijorați, prefer să mă cheme.

– În acest caz, vă deranjează dacă mîine vin la cli-

nică şi îl aduc pe David să asculte inima copilului?

– Absolut deloc. Mă găsiți între ora unu şi două. Puteți veni oricînd. Altfel, va trebui să ajungeți la Cahors. Să nu-l lăsați pe el să conducă. Noapte bună, domnişoară Stewart.

Chiar şi la plecare, tot nu am reuşit să-l văd zîmbind.

Cînd am revenit în sufragerie, David nu mai cînta. Se întinsese cu picioarele în mijlocul camerei şi vorbea, de parcă era singur. Theodore se retrăsese într-un colț, sprijinit de perete şi-l asculta.

– Ce crezi, domnule locotenent-colonel de aviație? Elle e încă tînără. La Sarajevo am cunoscut o puştoaică musulmană de nouăsprezece ani care lucra cu mine ca translator, deci era cu douăzeci de ani mai tînără decît ea. Theodore mă văzu intrînd în cameră. Mi-a povestit despre tați care au fost siliți să-şi violeze fiicele adolescente ca să le salveze viețile. Povestea despre o femeie căreia îi fusese dat să aleagă între a-i smulge cu dinții testicolele fiului său sau să-l vadă mutilat de alții. Să aleagă. Stăteam şi mă gîndeam la Elle şi la mine crescînd un copil şi în tot acest timp o femeie mă implora să-i iau copilul, unul dintre mai mulți. Spunea că nu conta că nu-l va mai vedea vreodată, voia doar să-l ştie scăpat de acolo. Poate că peste ani oamenii vor spune că a fost o prostie ce s-a întîmplat aici, că Occidentul nu făcuse decît să agraveze situația, precum bombardase în trecut țările Axei. Să le spui tuturor că aşa ceva nu trebuie să se mai întîmple. Le spuneam că Occidentul nu va permite aşa ceva, totuşi s-au întîmplat. Găseşte tu o fotografie, un chip... David vorbea şi se freca la picior. Reporterii sînt cei care se satură. Noi, ceilalți, rămînem

acolo şi adunăm mărturii pentru ce se întîmplă, pentru ceea ce am lăsat să se întîmple. Dacă surprindeam acea imagine...

Lacrimile mi se scurgeau pe obraji. Theodore îl luă pe David pe după umeri:

– Prietene, vei reuşi. Spunînd aceasta, ieşi din cameră. Mă lăsă pe mine să-i iau locul.

– David, iubitule.

– Elle? Iubita mea, nu ştiam că eşti aici.

– De-abia am intrat. L-am condus pe doctor. Te simți bine?

– Da... bine... obosit doar. Aş putea să dorm o săptămînă.

– Poate că ar trebui să te culci.

– Aici, cu tine, nu vreau să pierd timpul dormind.

Mi-am sprijinit capul pe umărul lui.

– Vrei să plecăm acasă, David? Să ne întoarcem la Londra?

– Cînd doreşti tu, iubito. Deocamdată cred că nu pot ajunge nici pînă la pat.

M-am apropiat de el; voiam să facem corp comun. Theodore plecase şi în cameră era întuneric. Lumina pătrundea din hol, prin uşa întredeschisă.

– Dacă vom fi împreună, trebuie să ştii anumite lucruri. M-am săturat să trăiesc diferite vieți şi m-am săturat să mă tem că nu voi deveni eroul pe care-l doreşti.

– Dar eu nu doresc să fii erou.

– Ba da, iubita mea, chiar dacă nu-ți dai seama. Mereu ți-ai dorit să iubeşti un erou. De aceea ții atît de mult la piloții aceia.

– Nu, David, nu-i adevărat.

Mă mîngîia pe păr şi mi-am adus aminte ce discutam

cu o prietenă despre olandezi; discutasem în contradictoriu. Ea spunea că sînt fundamental diferiți de englezi. Olandezii sînt realişti, iar englezii sînt romantici. Am rîs cînd am auzit-o. Englezii căpătaseră o reputație proastă în lume ca fiind lipsiți de sentimente, reci, şi foarte represivi.

Nu-i găsisem niciodată a fi romantici. Ea luase apărarea dînd exemple de englezi din perioada romantică, de poezii despre pajiştile verzi şi tablourile minunate. Vorbea despre patriotism şi onoare, despre Elgar, Churchill şi despre imnul „Îți jur credință, țara mea"...

David avea dreptate. Voiam ca toți să fie eroi, îmi era sete de eroism.

– Dar nu vreau să stau la înmormîntarea ta şi să-i ascult pe cei care spun ce mare erou ai fost şi ce nobil a fost gestul tău de a salva copilul altcuiva, cu riscul de a fi spulberat de o bombă. Vreau să iubeşti copilul nostru mai mult decît pe milioanele de copii din lumea întreagă. Vreau să trăieşti cu noi.

– Dar te iubesc, Elle, iubesc copilul nostru. Îmi făceam doar datoria şi ştiu că mi-am făcut meseria cum am ştiut mai bine. Nu ştiu sigur ce doreşti tu, sau ce se va întîmpla cu noi şi de aceea trebuie să vorbim.

– Eu nu vreau să vorbim. Ştiu că totul va fi bine. Trebuie să te refaci, atît. Te iubesc şi doi ani de zile mi-am spus că mă voi descurca şi dacă vei pleca de lîngă mine, dar acum nu mai spun acelaşi lucru. Dacă te depărtezi de mine, voi muri. Totul la tine, bun sau rău, tot ce faci mă doare. Atît timp cît copilul e bine, cît tu eşti bine, vreau ca toate să rămînă ca mai înainte. Asta-i tot.

– Bine, iubito, zise el, dar mie nu mi-e de ajuns.

Mă aşteptam să-mi spună că nu mă iubeşte, că nu-şi

doreşte copilul sau că mîine se întoarce în Bosnia. Mă mîngîie pe cap.

– Eu nu vreau ca toate să fie ca mai înainte. Vreau să-mi petrec restul vieții alături de tine, iar dacă nu mă crezi, să ştii că-ți deschid căpşorul ăsta încăpățînat, zise strîngîndu-mi uşor capul între palme.

– Cum crezi că pentru mine eşti un erou romantic cînd te porți astfel? Cîteodată cred chiar că faci toate acestea ca să-mi satisfaci fanteziile legate de spiritul de sacrificiu. Oh, David...

– Elena... zise el amenințător.

– Bine. Dacă insişti. Dacă te simți mai bine...

– Elena... L-am sărutat, iar el murmura cuvinte tandre cu buzele lipite de gîtul meu. Da, te cred, slavă Domnului că mă vrei! David îmi acoperi buzele cu gura lui pătimaşă. Dar am cîteva condiții de pus. Cînd ajungem acasă, te duci la un psihoterapeut. Nu se poate să-mi promiți ceva, apoi să uiți. Mai bine nu mi-ai mai promite nimic. Nici eu nu mai promit nimic. Dar nu trebuie să uităm de zilele noastre de naştere, oriunde ne vom afla.

– Isuse, Elle, chiar nu poți să taci? Mă sărută cu insistență. Exact acest lucru mi-l doream şi eu, Elle...

– Voiam să te fac să rîzi, David, nu-mi pasă de zilele de naştere, zău, le urăsc.

– Ridică-ți cotul de pe gaura din piciorul meu... chiar acum!

Nu am mai vorbit despre iubire, cred că era prea beat ca să-şi amintească discuția. L-am dus în pat şi am stat aşa, îmbrățişați, David murmurînd întruna despre un drum şerpuit şi despre o curbă periculoasă. Nu ştiu unde credea că este. Din cîte am reuşit să deduc din in-

dicațiile date de David, curba trebuia luată cu viteză mare, apoi după ce se intra în curbă trebuia frînat şi de-abia după aceea accelerat. Ideea era să ia curba cu peste optzeci de kilometri la oră. Mă gîndeam ascultîndu-l cîte curbe periculoase vom avea amîndoi de parcurs pe drumul vieții.

ROMA

– Ce părere ai să fii soție de avocat?

Eram amîndoi în barul hotelului D'Inghilterra, *care fusese rechiziționat şi acum funcționa pentru ofițerii britanici. Era în luna mai, la două săptămîni după victorie. Anna se aşteptase să vadă o atmosferă veselă, dar aliații se adunaseră la bar şi păreau liniştiți, chiar trişti. Se gîndi la întrebarea lui apoi răspunse:*

– Cred că ar fi bine, dacă trebuie. Nu ştiu cum te-aş vedea fără uniformă.

– Parcă avusesem impresia că mă placi mai mult fără uniformă...

– Căpitane de escadron! Faci afirmații riscante! zise ea zîmbind. Mă închipuiam ca soție de aviator. Îmi plac aripile tale, ştii.

– Şi nu vrei să te măriți cu un înger căzut, fată cu părul de aur?

Anna îl mîngîie. Remarcă pe chipul lui o secundă de tristețe, dar nu voia să-l necăjească.

– Nu mai fi atît de serios,dragul meu. Tu vei fi mereu îngerul meu, oricît de jos vei cădea.

– Dacă vrei pot să rămîn în forțele RAF.

Anna dădu din cap, se uită de jur împrejur şi-l întrebă:

– Ce se întîmplă cu toți? Dumnezeule! Ar trebui să fie toți în al nouălea cer. Nu pentru asta ne-am rugat?

– Durează ceva timp pînă ce vor coborî din nori, draga mea. Nu toți sînt la fel de optimişti ca tine. Unii băieți nu vor putea pleca acasă prea curînd. Pentru alții va fi un şoc greu de suportat. Mulți dintre noi nu ştim de ce mai mergem acasă. Acum două săptămîni eram cu cîțiva camarazi pe un aerodrom care aparținuse forțelor Luftwaffe. Ni se făcuse milă de noi înşine ascultînd radioul: „Ostilitățile în Europa vor înceta astăzi, la miezul nopții...Trăiască Regele!" După ce am ascultat discursul lui Winston, unul din băieți, care tot războiul dorea să se sinucidă, a turnat rom în pahare şi a spus dezamăgit: „Hei, iar am rămas fără slujbă!" Cred că nu-i voi uita niciodată figura.

– Dar tu cum te-ai simțit?

– Mă gîndeam la tine. Cît de mult aş dori să te strîng în brațe. Mă întreb şi acum dacă, în sfîrşit, putem să ne facem planuri pentru viitor. Atîția prieteni nu au mai apucat ziua aceasta. Sam, Tommy, ceilalți. Oare cum s-or fi simțit familiile lor cînd au ascultat anunțul lui Churchil că războiul s-a terminat?

– Oh, dragul meu! Îmi pare rău că nu pot să te ajut. Te înțeleg.

– Anna, ai o inimă atît de mare! Mulți şi-au pierdut capacitatea de a crede în bine şi în finaluri fericite... Nu ştiu dacă viața mai merită trăită, dacă şi ție ți se va întîmpla la fel...

– Dar nouă nu ni s-a întîmplat aşa, Theodore. Sîntem aici, împreună, ne aşteaptă viitorul în față.

– Ai dreptate, fată de aur. Cînd te căsătoreşti cu mine? Theodore îi sărută mîna.

– Cînd doreşti. Vreau să-mi cunoşti părinţii. Vreau să mergem acasă, fiindcă va fi ultima dată cînd spun „acasă".

– Şi eu doresc asta. Ce părere vor avea părinţii tăi despre mine? Mai ales că nu am nici o ocupaţie. Ce va zice tatăl tău?

– Nu cred că va obiecta să aibă un avocat în familie. Nu ştiu ce va zice că eşti englez...

– Dar tu cum te simţi?

– Fericită.

– Eşti cea mai dulce fiinţă de pe pămînt. Vreau să le spunem copiilor noştri despre această seară. Cînd vom fi bătrîni, nu vor şti ce înseamnă să primeşti premiul pe care zeii mi l-au dat mie.

– Dacă vor fi fete?

– Voi merge în tot oraşul să le spun să bată clopotele. Sper că vor fi la fel de frumoase ca mama lor.

– La fel vei simţi şi cînd voi fi bătrînă şi urîtă?

– Nu vei fi niciodată aşa, draga mea. Vei fi mereu exact aşa cum eşti acum.Vom avea o mulţime de fotografii cu copilaşii noştri şi cînd îi vom privi, ne vom gîndi la tine, aşa cum eşti în această seară.

– Atîtea luni de aşteptare, vorbim de viitor, iar tu vezi deja fotografii cu copii?

– Este singura mulţumire oferită de Cupidon; binecuvîntarea cu copii.

– Cînd poţi să te demobilizezi?

– Sîntem la dispoziţia zeilor. Am vorbit cu colonelul şi l-am rugat să mă elibereze cît de curînd se va putea. Vrea să mai rămîn, ca să mă promoveze. Sincer, draga mea, aş mai rămîne, acum că voi avea de întreţinut o soţie, însă, dacă mă gîndesc mai bine, aş face o încer-

care pe Strada Civiliei. Dacă eşti şi tu de acord.

– Încearcă să spui ceva cu care să nu fiu de acord, căpitan de escadron...

– Dacă-ți spun că e o prostie să te încurci cu un nebun ca mine?

– Aş spune că merg mai departe.

– Dacă-ți voi spune că sînt un netrebnic, nedemn să-ți sărute picioarele?

– Dacă insişti?

– Că o femeie ca tine nu ar trebui să se lase pe mîna unuia care nu are un viitor sigur, nu are slujbă şi nici perspective?

– Aici ai dreptate, trebuie să recunosc.

– Că eşti cea mai frumoasă de pe pămînt?

– Te descurci bine, dar ai mers prea departe.

– Şi dacă te invit să mă însoțeşti într-o cameră pustie, ca să te pot săruta pînă ce-ți voi lua răsuflarea?

– Întotdeauna mi-ai promis că faci asta şi ar fi cazul să te ții de cuvînt. Mai e ceva, Theodore. Mi-ai promis că mergem la balul ambasadei, să dansăm. De aceea am venit.

– Dumnezeule mare! Ce femeie mi-ai dat, Doamne, care pune munca mai presus de iubire?

– Îmi place să le combin, cînd se poate. Am chef de dans. Mergem?

– Cum rămîne cu camera pustie?

– Poate să mai aştepte, Theodore. Am învățat amîndoi să aşteptăm, nu crezi?

Cînd ajunseră la petrecere, veselia era în toi. Theodore era mîndru, dar şi gelos pe ofițerii care veneau să-i salute iubita, invitînd-o la dans. O vedea pe Anna ca

esența victoriei, ca pe cineva care l-a menținut în viață, nu numai prin natura ei generoasă, dar prin tot ce reprezenta pentru el. Se sprijini de un perete mai retras şi o urmări cum dansează cu un ofițer mai în vîrstă. Şeful Annei veni la el.

– Domnule căpitan? zise Arthur întinzînd mîna. Vreau să-ți prezint felicitările mele, Theo.

– Eşti amabil, Mac. Mulțumesc.

– Ați hotărît unde se va ține ceremonia?

– Nu... nu am ajuns atît de departe. Oricum, să fiu sincer, nu-mi pasă. M-aş însura chiar aici, dacă vrea să o facem acasă, bine, dacă vrea să mergem în America, iar e bine.

– Prietene, să mă anunțați şi pe mine. Vreau să-ți fiu cavaler de onoare, dacă nu ai nimic împotrivă. Anna e iubită de toți. Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără ea, ca să-ți spun adevărul.

– Susțin tot ce spui.

– Ştiu că nu v-a fost uşor. Cît mă bucur că am găsit-o pe Elizabeth înainte de izbucnirea războiului şi nu a trebuit să fac sacrificii aşa ca tine şi ca ea.

– Nu am simțit niciodată că am făcut sacrificii, Mac. Mă consider un bărbat norocos.

– Nu ştiu dacă realizezi cît de norocos? Mac îl lovi uşor pe spate. Ei, amice, victoria e în mîinile tale, să nu te apuci să clinteşti un fir de păr de pe căpşorul ei drăguț.

– Mă amenințI, domnule ministru?

– Să fii sigur de asta, căpitane de escadron. Aceea este floarea Americii. O iubesc ca pe o fiică. Nouă, yankeilor, nu ne place să dăm din mînă premiile, dar nu ne-am putut înțelege cu ea. Te doreşte şi gata! Din

seara aceea la Kit Kat. *Am ştiut-o de cum m-am uitat în ochii ei. Ar trebui să mulţumeşti stelelor norocoase care te-au ajutat.*

– Asta fac tot timpul, crede-mă.

– Ştiu, amice. Să ştii că te iubeşte la nebunie. Fie vorba între noi, o meriţi şi tu. Vă doresc tot norocul din lume şi binecuvîntarea lui Dumnezeu.

– Mulţumesc din nou, Mac. Cred că pe amîndoi ne-ar bucura foarte mult dacă ai primi să fii cavaler de onoare.

Cei doi îşi strînseră mîinile şi se priviră cu simpatie. Theodore îşi aprinse o ţigară şi-l privi pe Mac plecînd. Nu era deloc gelos că logodnica lui dansa cu ofiţerii. La început se temuse că o va pierde, dar acum, cînd se gîndi că va fi mireasa lui cît de curînd, zîmbi şi fumă tacticos.

– Poţi să-mi oferi şi mie una? se auzi o voce care-l făcu să tresară.

– Chantal, nu mă aşteptam să te întîlnesc aici. Chantal era îmbrăcată într-o rochie neagră, elegantă, avea părul strîns în coc. Se sprijini şi ea de perete, lîngă el.

– Chiar aşa? Ţi-am spus că am lucrat cu americanii. Poate că s-au gîndit că nu vor fi destule femei la bal. Poţi să-mi oferi o ţigară?

– Desigur. Theodore i-o aprinse. Spera că nu-l va invita la dans. Nu ştiam că eşti la Roma.

– Nici eu nu ştiam că eşti aici. Nu dansezi?

– Astăzi rămîn pe loc, zise el bătîndu-se pe coapsă. Mă cam încearcă piciorul.

– Ce păcat! Nu te-am mai văzut dinaintea victoriei.

– Am fost foarte ocupat. Munca de birou, birocraţie, ştii tu. Mai zburăm încă.

– Nu trebuie să te scuzi. Aceea este fata ta, nu? Acolo, blonda? Chantal făcu semn cu ţigara spre Anna. Muzica se opri, iar Anna se găsea în mijlocul unui grup de trei americani. Se întoarse, o văzu pe Chantal cu Theodore şi surîse. Ai dreptate. E frumoasă. Foarte frumoasă chiar. Nu mă prezinţi?

– Nu e o idee prea raţională, Chantal.

– Doar nu crezi că v-aş face vreun rău, Theodore? Sau crezi că nu am avea ce să ne spunem una alteia?

Theodore se gîndi că acum era prea tîrziu. Anna se îndrepta spre ei, zîmbind, exact ca în urmă cu doi ani, cînd se cunoscuseră. Simţi că îi bate inima cu putere.

– Dragule, iartă-mă că te-am lăsat aici, spuse ea gîfîind. Nu ştiam că atîţia prieteni vor fi aici. Bună, sînt Anna Kézdy, dumneata eşti...

– Anna, să-ţi prezint pe doamna Molesini. Domnişoara Anna Kézdy.

– Chantal, te rog.

– Mă bucur să te cunosc, Chantal.

– Nu mai puţin, Anna. Dansezi foarte bine. Te pricepi.

– Mulţumesc. Am dansat foarte mult. Te distrezi bine, Chantal? Eşti franţuzoaică, nu-i aşa? Se cunoaşte după accent.

– Ai dreptate. Sînt franţuzoaică la origini.

– Te invit să iei cina cu noi, te rog. Sîntem opt la masă şi am fi bucuroşi să ni te alături.

– Eşti foarte generoasă, Anna. Mulţumesc, dar nu pot rămîne la cină. Mîine dimineaţă, devreme, trebuie să mă întorc la Napoli.

– Ce păcat! Lasă, sînt sigură că drumurile ni se vor mai întîlni cîndva, zise Anna dînd mîna cu Chantal

Molesini, dar se uita deja la Theodore.

– Poate. Nu se ştie niciodată. Căpitane de escadron, sper că vei veni să-ţi iei rămas bun înainte de a părăsi Italia? Aş dori să te văd înainte să pleci.

– Sigur că voi veni. Noapte bună, doamnă Molesini. Drum bun. Theodore nu-şi desprindea ochii de pe Anna şi o ţinea de braţ.

– Vei veni deci să mă vezi înainte de plecare?

– Da, da,

– Trebuie să vorbim ceva.

– Bine, Theodore îşi trădă pînă la urmă iritarea, Voi veni să-mi iau rămas bun, doamnă. Aveţi cuvîntul meu. Chantal îi lăsă în sfîrşit singuri.

– Cine era femeia, Theodore? Nu păreai prea încîntat să o vezi.

– Este o translatoare, văduva unui italian răpus în deşert. Nu mă simt în largul meu cînd o văd, atîta tot.

– Şi despre ce voia să discutaţi?

– Nu ştiu, poate e o prostie; poate caută de lucru undeva. Orchestra începu să cînte Călătorie sentimentală. *Anna, vrei să dansăm? Acum totul s-a terminat.*

Theodore nu se duse la Chantal Molesini, nici nu-i trimise vreo scrisoare în care să-i explice, fiindcă simţea că nu are ce să-i spună.

Într-o seară, la opt zile după balul de la ambasadă, Theodore se afla în biroul lui Feathershawe şi discuta cu superiorul său despre viitorul lui, la un pahar de whisky. Se auzi o bătaie în uşă şi apăru aghiotantul colonelului.

– Mă scuzaţi, domnule, aşteaptă o doamnă care doreşte să vorbească cu domnul căpitan de escadron.

Theodore se ridică

– Anna? Ce surpriză plăcută! Doamne, Hamilton, ce de ascunsă o ții vederii altora. Urît din partea ta. Nu o lăsa să te aştepte! Invit-o înăuntru bătrîne.

– Îmi pare rău, domnule, dar domnişoara a spus că vrea să discute în particular cu domnul căpitan de escadron Theodore Hamilton.

– Asta nu este Anna, zise Feathershawe lăsîndu-şi capul într-o parte. Hamilton! strigă la Theodore, văzîndu-l că se duce la uşă. Nu aşa de repede! Mulțumesc Becker. Aghiotantul ieşi.

Theodore se întoarse cu fața spre colonel.

– Bănuiesc că e vorba de doamna Molesini, domnule. Mi-a spus că s-ar putea să-mi facă o vizită la bază.

– Şi vrea să te vadă personal? Dubios. Nu vrei să-mi spui şi mie ce se întîmplă, tinere domn? Theodore lăsă privirea în pămînt. Bătrînul mormăi: Cred că bănuiesc despre ce e vorba. Nu te pot condamna numai pe tine. Nu eşti primul care a cedat în fața tentației de a avea o femeie, cînd pe alta nu o puteai avea... Ei, Hamilton, mai bine cheam-o înăuntru. Eu o să dispar puțin. După ce pleacă doamna, vino la mine în apartament.

Theodore stătu de vorbă cu Chantal o oră întreagă şi înainte de cină se prezentă în fața colonelului. Discută cu Feathershawe două ore şi plecă de la bază cu permis pentru perioadă nelimitată, avînd ordin de transport pînă la Cairo a doua zi de dimineață. Îi trimise vorbă Annei.

Se întîlni cu ea la Almaza. Era mai frumoasă decît o văzuse vreodată. Veni cu maşina lui Mac şi îi spuse că Mac auzise de venirea lui şi îi dăduse maşina cu şofer, drept recompensă că se deplasase la Cairo.

– Mac e plecat. Putem să mergem la Piramide, dacă vrei, sau la Luxor. Putem să luăm trenul. Millie s-a dus săptămîna trecută. Ți-am spus că se mărită cu un egiptean? Oh, Theo, ce bucuroasă am fost cînd am primit telegrama ta... Nici nu speram să te văd atît de curînd. Cum ai reuşit să-l păcăleşti pe Feathers? Am lucrat mult în ultima vreme... ca şi tine, cred... spune-mi, te-au transferat la Londra... dă-i drumul! Ascult orice! Dă-mi vestea cea rea, dacă există!

Theodore amuțise.

– Theo? Ce s-a întîmplat?

– Nimic, draga mea. Sînt obosit.

– Nu eşti bolnav, nu? Theo, ştiu că s-a întîmplat ceva. Ți-a murit vreun prieten? Nu Jimmy? Doamne, nu Bob?

– Nu e vorba de asta, crede-mă.

– Unde vrei să mergem? La Shepheard's?

– Cum doreşti tu, Anna.

Anna îi spuse şoferului unde să-i ducă, apoi continuă să-i vorbească lui Thedore:

– Am rezervat o cameră la Continental. Poate ne vom întîlni cu Millie şi logodnicul ei să bem ceva, dar dacă nu vrei, rămînem singuri. Cum doreşti. Totul s-a terminat acum dragul meu, nu-i aşa? M-am tot rugat...

Theodore o trase mai lîngă el şi închise ochii. Nu ştia ce să facă. Voia să coboare din maşină şi să fie undeva singuri, dar era imposibil, aici, la Cairo. Cînd ajunseră la Shepheard's directorul veni să-i salute, îi sărută mîna Annei. Theodore se simți sufocat de mulțime.

– Afurisit acest oraş, zise el dintr-o dată. E imposibil să găseşti un loc liniştit. Anna îl privi surprinsă.

– Theo, Cairo e liniştit acum; ca un mormînt. Italia e plictisitoare, dacă aici ţi se pare aglomerat. Hai să bem şampanie. Să sărbătorim!

– Anna, trebuie să stăm de vorbă... Trebuie să ţi spun...

– Taci acum. Lasă-mă doar să te privesc. Nu-mi vine să cred că sîntem cu adevărat aici.

Theodore îi privi buzele trandafirii, ochii de smarald şi aurul părului şi văzu cum visurile i se spulberă. Muzica se auzea în surdină, dar lui i se părea că-i sparge timpanele. Se uită la Anna, dar se îndoia că va avea curajul să-i mărturisească... dacă ar exista o cale să scape de Chantal, să nege tot ce se întîmplase, să fugă departe, să nu poată fi prins, iar Anna să nu afle nimic. O privi şi îşi dori mai degrabă să fi fost împuşcat decît să fi ajuns în acest moment penibil.

– S-a întîmplat ceva. Îmi ascunzi ceva. Îl iubeşti mînă. Dragule, mai ţii minte Sham el Nessim?

– Cum aş putea uita vreodată?

– Ai aceeaşi figură tristă ca atunci... mă faci să mă simt tulburată.

– Iartă-mă, domnişoară cu părul de aur. Am fost trist în ultimele săptămîni şi parcă nu-mi revin.

– Atunci ascultă-mă! Războiul s-a terminat. Plecăm acasă şi toate se vor aranja. Vreau să îmi cunoşti familia, dar dacă nu doreşti asta, nu mă supăr. Poate că tatei i se va frînge inima, dar putem să ne căsătorim mai întîi, apoi să mergem acasă. Cum preferi tu. Vreau să fii fericit şi te voi face fericit!

– Anna, nu putem să mergem în cameră? Vreau să nu mai văd toţi aceşti oameni. Vreau să fim singuri.

– La mine în cameră nu vom fi... trei fete stau cu noi

şi Millie se pregăteşte pentru o petrecere. Ştii ce a făcut? A zis că-mi dă mie rochia argintie, de seară, dar acelaşi lucru i-l promisesem şi eu drept cadou de logodnă... cred că trebuie să-mi cumpăr o rochie nouă. Dragul meu, ne-am gîndit să dăm o petrecere pentru toţi patru, să sărbătorim împreună. Barmanul de la Turf *mi-a promis o navetă de şampanie. Hai să mergem, dacă vrei. Pînă mă pregătesc, poţi să stai de vorbă cu mine. Oh, Theo, nici acum nu-mi vine să cred. Iată-ne împreună. Hai să bem pentru noi!*

Theodore se duse în hotelul unde avea camera rezervată, apoi reveni în cîteva minute, o luă de mînă şi zise:

– Hai să mergem sus.

– Dragule, dar nu putem să aşteptăm pînă după petrecere? Theodore o trăgea *după el pe scări, iar sus scoase cheia şi descuie camera. Annei îi luceau ochii.*

– Theodore, ce romantic...

– Anna, stai jos.

– Ce?

– Te rog, scumpo, stai jos. Trebuie să-ţi vorbesc. Anna se aşeză pe un scaun din faţa noptierei. Theodore începu să se plimbe nervos prin cameră, apoi se auzi o bătaie în uşă. Valetul aduse o tavă cu o sticlă de şampanie pe care o lăsaseră pe masă la bar, o sticlă de whisky şi un trandafir roşu.

– Domnul Hamilton a spus că floarea este pentru domnişoara Kézdy şi că îi e dor să o vadă în părul dînsei. Valetul îşi continuă discursul apoi plecă în tăcere.

– Ce drăguţ din partea lui, comentă Anna, urmărindu-l pe Theodore care se plimba dintr-un colţ în altul.

– Da. Foarte elegant.

– Dă-mi paharul.

Theodore i-l dădu, apoi veni în fața ei şi căzu în genunchi, cu capul în poala ei. Anna începu să-l mîngîie pe păr, aranjîndu-i şuviţele.

– Anna, spuse el gemînd. Anna, nu ştiu cum să-ți spun...

– Ştiu ce vrei să spui, Theodore, zise ea în şoaptă, dar nu vreau să aud. Nu acum. Mîine poți să-mi spui ce vrei, dar acum nu vreau să ştiu nimic.

– Anna, nu înțelegi. Trebuie să-ți vorbesc. Trebuie să-ți spun despre...

– Nu, nu-mi spune. Nu vreau să aud veşti proaste. Vreau să sărbătorim sfîrşitul războiului. Nu-mi strica această plăcere, Theo. Dacă mă iubeşti cîtuşi de puțin, fă cum te rog.

Tentația spre a-şi închipui că lucrurile stau altfel era prea mare pentru Theodore; ar fi dorit să uite totul, cu prețul trezirii în coşmarul dimineții.

– Anna Kézdy, ascultă-mă cu atenție. Nu, iubito, nu-ți voi face mărturisiri. Hai să păstrăm această seară aşa cum sîntem acum, cum doreşti tu. Te iubesc, Anna, din toată inima. Te voi iubi mereu. Tu eşti viața mea. În veci.

Anna se aşeză şi ea pe genunchi în fața lui, iar el o îmbrățişă. Theodore începu să plîngă cu sughițuri, iar Anna îl mîngîie aşa cum o mai făcuse în ziua de Sham el Nessim. *Îi descheie nasturii de la veston, apoi de la cămaşă, după care i le scoase pe rînd şi le aşeză frumos pe spătarul scaunului. Îl conduse spre pat. Theodore plîngea în brațele ei şi trupul i se cutremura sub presiunea suspinelor. Încet, încet, se linişti la adăpostul mîngîierilor ei şi, deşi încercă să se rețină, pasiunea îi*

aprinse inima şi trupul. Cu ochii trişti, dar cu cea mai mare tandreţe, se pierdu în Anna. Ea rămase trează după aceea. Nu se îndoia că o iubeşte, dar se schimbase ceva la el, lucru care o înspăimînta. Se mai trezea din cînd în cînd şi-i mîngîia fruntea brăzdată de o cută adîncă.

În zori se strecură din pat şi stătu dezbrăcată la fereastră, răcorindu-se sub briza dimineţii. Străzile erau tăcute. Oraşul începea să-şi recapete rutina din timp de pace. Anna se întrebă oare ce ar spune mama ei dacă ar vedea-o acum, ştiind că ar şoca-o faptul că fiica ei are un amant.

Spera ca părinţii ei să-l iubească pe Theodore aşa cum îl iubea ea. Fusese educată ca fată cuminte şi sperase să rămînă virgină pînă la căsătorie, apoi fidelă după aceea, însă războiul schimbase atîtea vieţi şi principii. Războiul îi dăduse biletul spre libertate, îi permisese să se îndrăgostească, iar dragostea o făcuse să treacă la fapte pe care nu crezuse că le va face. Acum, cînd războiul se terminase, aştepta să plece acasă, apoi să meargă în Anglia să-i cunoască familia lui Theodore, după care să şi-o întemeieze pe a ei. Se întreba oare cîte îi va spune fiicei sau fiului ei din lecţiile învăţate în război. Se întoarse în pat şi adormi pe pieptul lui Theodore.

Cînd se trezi, el se îmbrăca. Îl privi cu ochi întredeschişi, admirîndu-i trupul musculos şi locurile cele mai intime pe care le zărise. Theodore îşi puse cravata, se pieptănă, apoi tresări cînd se auzi strigat. Anna întinse braţele spre el.

– Dragule... bună dimineaţa.

– Anna... se aşează pe pat, lîngă ea şi-i atinse uşor părul pe pernă.

– Mă simt ca o femeie decăzută... pentru a nu ştiu cîta oară, dar e o senzaţie plăcută. Theodore îşi strînse tîmplele între palme.

– Anna, te rog, îmbracă-te, zise pe un ton încordat. Anna se ridică brusc şi, îmbrăcîndu-se îi simţi ochii fixînd-o. După ce îşi puse fusta şi se pregăti să-şi tragă ciorapii pe picior, Theodore începu să vorbească.

– Ceea ce-ţi voi spune te va face să mă urăşti. Cu atît mai mult acum.

– Deci, spune-mi. Întinse piciorul graţios, netezi ciorapul de mătase, mulat pe formele perfecte.

– Am cunoscut o femeie la Napoli.

– Oh, da? Eram sigură de asta.

– Anna... pentru Dumnezeu! Vino aici, te rog, Anna.

– Imediat. Stai să termin.

– Anna. Am avut o legătură cu ea.

– Ştiu.

– M-am simţit o femeie foarte tristă... franţuzoaică...

Anna îl privi interesată:

– Era femeia aceea, nu-i aşa? Străina aceea care a venit la balul ambasadei – cea care nu se îndura să te lase. Iisuse, Theodore, m-ai prezentat femeii celeilalte! Cum ai putut?

– E văduva unui pilot care a murit în 1941.

– Nu mă interesează să aud despre soţul ei. Nu contează. Nici de unde este, nici unde a fost ucis.

Theodore aprinse o ţigară, iar Anna întinse mîna şi Theodore îi dădu să tragă un fum.

– Da, nu are importanţă asta, pentru tine, dar pentru mine are.

– M-am gîndit că vei spune asta. Spune-mi ce e cu ea?

– Am văzut-o de cîteva ori. Nu m-am simțit atras de ea. Îmi inspira milă. Era atît de singură.

– Înțeleg.

– Aş dori să poți înțelege. Chiar şi mie mi-aş dori asta. Nu a fost nimic. M-am dus la ea la cină... am dus-o la operă.

– La Roma?

– Nu, la Napoli. Ce contează, Anna? Contează unde am mers?

– Nu, nu contează. Anna se încălță şi răsuci picioarele pe rînd, ca să-şi verifice dunga de pe mijloc.

– Am condus-o acasă...

– Ce domn!

– Termină, Anna. Orice ai spune nu îmi poate face mai rău decît mi-am făcut singur.

– Scuză-mă, continuă, zise privindu-se în oglindă. Începu să se macheze. Theodore vedea că îi tremurau mîinile. Se mînie cînd nu reuşi să-şi rujeze buzele, şi le şterse şi o luă de la început.

– M-am culcat cu ea, Anna. După aceea, în seara aceea.

– Mulțumesc pentru că mi-ai spus. Vrei să-mi spui exact de cîte ori ai făcut sex?

– De patru ori, Anna. Problema este că e însărcinată.

– Oh, înțeleg. Ba, nu sînt chiar sigură că înțeleg.

– Va avea un copil; copilul meu. Anna îl privi cu ochi goi. Hotărîsem să termin cu ea. Din prima noapte am regretat ce am făcut. A fost o greşeală. Nu o iubesc. Am încercat din tot sufletul să o evit. Cînd eram cu ea nu-mi

închipuiam decît că sînt cu tine. I-am spus că nu se va mai repeta. Nu am avut încotro...

– Şi ai făcut dragoste cu ea?

– Ba nu! Cînd mă duceam să-i spun că punem punct ea refuza. Nu voia să mă asculte. Ştia de tine. Spunea că tu vei înțelege, că nu va însemna nimic pentru legătura noastră. Spunea că, după ce se va termina războiul, fiecare vom merge pe drumul nostru. Spunea că te vei bucura pentru mine.

– Ce spunea?

– La început. Aceasta a fost consolarea pentru o singură noapte. Doamne, de ce o învinovățesc pe ea? Îți jur, că nu am vrut să mă culc cu ea, dar s-a întîmplat... Theodore se aşează pe pat şi-şi trecu degetele prin păr, neputînd să se uite în ochii Annei.

– Şi acum va avea un copil? Şi tu crezi că eşti tatăl?

– Nu e genul de femeie care-ți închipui că e, Anna. E o femeie cumsecade.

– De ce crezi asta?

– Anna, oh, Doamne!...

– Poate că se culca pe rînd cu alți bărbați. Poate că pe tine te-a găsit cel mai credul. Poate ceilalți sînt deja însurați, sau mai deştepți decît tine. A prins un englez aviator drăguț şi ce şi-a zis... va merge. Poate dacă nu cîştigam războiul, ar fi pus mîna pe un aviator neamț, de la Luftwaffe...

– Anna, te rog.

– Ce mă rogi? Se ridică, dar părea amețită şi duse mîna la gleznă. Theodore veni lîngă ea. Nui mă atinge! țipă ca arsă. Nu-mi vine să cred ce prost ai devenit, Theodore. Eşti exact ca un şcolar, prins copiind.

– Anna, eu o cred. Nu e o femeie uşoară. A fost o

greşeală. Greşeala mea. S-a întîmplat. Trebuie să răspund. Trebuie să fiu sincer faţă de tine.

– Azi dimineaţă, dar nu şi aseară?

– Anna...

– Oh, nu te obosi să-ţi iei apărarea. Ai încercat să-mi spui aseară. Bine.

Se întoarse cu faţa la oglindă. Îşi strînse părul la spate.

– Trebuie să-şi asume responsabilitatea. Asta trebuie să facă orice femeie. Regret pentru ea. Poate să apeleze la medic, dacă nu doreşte copilul.

– Anna, e catolică. Nu poate.

Anna se opri în timp ce se pieptăna. Îl privi pe Theodore prin oglindă.

– Şi eu sînt, Theodore. Şi eu sînt catolică, zise ea încet.

– Dacă o părăsesc, dacă fac pe laşul... nu te merit, nu înţelegi?

– Poţi să-i dai bani pentru copil.

– Voi fi nedemn de oricine, dacă fac asta.

– Oricum eşti nedemn deja.

Theodore tresări.

– Dacă nu ţi-aş fi spus şi continuam să trăiesc cu această greşeală în suflet, ar fi fost posibil. Cred că aş fi înnebunit. Nu pot fi un bărbat onorabil dacă o las baltă. Nu-i aşa?

Anna se ridică sprijinindu-se de marginea noptierei. Luă sticla de whisky, îşi turnă într-un pahar şi bău.

– Vrei să-mi dai jacheta?

Theodore i-o dădu, iar ea o puse pe umeri.

– Anna, e foarte cald afară.

– Dacă vrei să ştii, Thoedore, nu-mi place să umblu

în Cairo doar cu bluza pe mine. De ce eşti trist, Theodore? Mereu am convenit că nimeni nu va plînge, nu va regreta şi nu va condamna pe celălalt. Aşa ne-am înţeles. Plec la lucru. Cred că nu ne vom mai întîlni vreodată. Îşi luă poşeta. Înainte să plec, vreau să ştii ceva. Vreau să ştii că te-am iubit... că te iubesc... cît se poate iubi un bărbat. Voi spune la revedere, dar mă întreb cum te vei simţi şi dacă ai mai fi considerat un lucru „onorabil" dacă eu însămi m-aş fi aflat în situaţia tîrfei tale franţuzoaice? Anna trecu pe lîngă el, iar în trecere atinse uşor aripile de pe gulerul vestonului, apoi plecă.

Theodore se duse la fereastră. Cît de mult suferise în ultimii patru ani, oricît de mulţi prieteni pierduse pînă acum, niciodată nu simţise o asemenea durere în adîncul inimii.

O privea pe Anna trecînd pe lîngă un arab, apoi pe lîngă terasa Shepheard's. *O urmări cu privirea pînă ce nu o mai văzu printre oamenii care se duceau fiecare la treburile lor zilnice. Negustorii începuseră să-şi strige mărfurile.*

Totul se terminase exact cum începuse, pe terasă, la Shepheard's.

CAPITOLUL 19

Voiam să-mi văd părinții şi asta m-a hotărît să plec de acasă. Altfel aş fi trecut cu uşurință peste termenul limită la care trebuia să predau cartea, lenevind pe terasa lui Theodore. David se simțea bine oriunde; singura lui motivație fiind aceea de a-mi face pe plac.

Deşi Theodore a încercat să-l tenteze să viziteze locurile numite Bastides, David nu s-a lăsat înduplecat şi a continuat să ne fotografieze din toate pozițiile şi în toate locurile care i se păreau frumoase.

Fotografiile cu Theodore pot ocupa singure o carte; chiar i-am sugerat lui David subiectul unei cărți: „portretul unui bătrîn"

Era greu să plec din Sainte Cécile, unde viața mea a început să capete noi semnificații şi unde amintirile sînt foarte dragi.

David auzise inima copilului la clinică şi rămăsese foarte impresionat, iar doctorul zîmbise în sfîrşit. Totuşi, începuse să-mi fie dor de părinții mei şi am cumpărat biletele de întoarcere pentru vineri. Joi seara Theodore ne ivitase la cină.

La ora şase David îmi zise:

– Du-te tu înainte, Elle, vin şi eu mai tîrziu.

– Cum adică?

– Du-te să iei masa cu Theodore şi voi veni şi eu puțin mai tîrziu, promit, Elle.

Am plecat singură la Theodore. Aveam senzația că de acum încolo voi face des asta. Giselle mă întîmpină în prag. Casa lui Theodore devenise parcă şi a mea.

– Ai fost atît de bun cu noi, Theodore. Nu ştiu ce mă făceam fără tine, sincer. Nu-mi place să-mi iau rămas bun.

– Atunci nu spune nimic. Ştiu că tu şi David veți reveni să-mi prezentați micuțul. Am încredere în voi că veți face asta.

Avea un chip atît de blînd. Ştiu că este o copilărie. Theodore este un bătrîn cu părul alb, cu fața brăzdată de riduri, cu ochii uşor duşi în fundul orbitelor, cu mîinile uşor tremurînd, adică un bătrînel obişnuit, dar eu am văzut mai mult de atît pe chipul lui.

Fotografiile lui David redau cel mai bine acest lucru văzut de mine atunci. Ridurile îi accentuau eleganța şi noblețea sufletească. Era cel de-al doilea bărbat deosebit pe care-l cunoscusem şi îmi părea rău că trebuie să-i spun la revedere.

– Theodore, mîine plecăm acasă. Trebuie să terminăm cartea. Apropo, am adus reportofonul. Măcar acum pot să te înregistrez? De dragul săptămînilor trecute?

– Sînt gata să fac abstracție de maşinăria aceea ciudată, dar nu mai ştiu ce pot spune.

– Încearcă. Pentru mine. Dacă ar fi să tragi concluzia, ce ai spune? Am apăsat pe buton. Voiam să-i aud vocea pe bandă.

– În urmă cu treizeci de ani am considerat că nu mai

trebuie să mă gîndesc la război. Nu ştiam că mă va mai întreba cineva despre vremurile acelea. Amintirile sînt totuşi proaspete şi mi-a făcut plăcere să le împărtăşesc cuiva. Poate că au fost cei mai fericiți ani pe care i-am petrecut în viață, deşi prețul a fost cam mare... durere pentru pierderea prietenilor, vieți în pericol, temeri, plictiseală şi deprimare. Oricum, compensațiile sînt mari pentru ce am suferit noi atunci şi a meritat. Toți camarazii mei erau băieți talentați, onorabili. Camaraderia consta chiar în a rezista la toate împreună.

– Deci, ce a însemnat pentru tine, personal?

– A fost cea mai vie perioadă din viața mea. Un mod plăcut de a îmbătrîni. Mulți dintre noi nu plecaseră din Anglia, dar aşa am putut ajunge în Orientul Mijlociu. Tunisul, Tripoli, Cairo, toate, aveau un aer misterios, exotic, de aventură. Te simțeai util. Îmi plăcea să zbor şi m-am bucurat cînd am cîştigat ofensiva din Africa de Nord. Îmi plăcea să mă înalț în albastrul senin şi să mă simt aproape nemuritor.

Cînd am mîncat am lăsat banda să înregistreze, iar Theodore vorbea lent, plăcut, aşa încît m-am gîndit să-l las numai pe el în carte, excluzîndu-i pe ceilalți.

Theodore se duse să mai aducă o sticlă.

– Dacă ar şti obstetricianul meu cît am băut în ultima vreme, cred că m-ar da pe mîna altcuiva şi m-ar acuza de inconştiență. Se va vorbi de mine la lecțiile de pregătire prenatală.

– Ce a spus doctorul Duhaze?

– Zicea că de cînd e el medic, vinul roşul n-a dăunat nici unui bărbat, copil sau femeie, atîta timp cît e de calitate.

– Slavă Domnului că mai există oameni ca doctorul

Duhaze. Hai să bem pentru el. Deci ai ascultat sfatul medicului. E un medic nobil, aş adăuga eu.

– De ce am avut impresia că nu te place?

– Nu cred că nu mă place, dar mă bănuieşte.

– De ce?

– De a-mi fi ucis soția, presupun. Theodore bău din vin şi închise ochii savurîndu-l. Are şi dreptare. Tehnic vorbind, eu am ucis-o. Mă uitam nelămurită la el. La sfîrşit a suferit foarte mult, promisesem că nu voi lăsa pe nimeni să sufere durerea, mai ales dacă era cineva iubit şi îi promisesem că-i voi pune capăt durerii, dar nu am putut. Duhaze putea fi complice, fiindcă îmi spusese că anumite medicamente pot fi fatale. Sper că vei distruge nenorocirea asta de bandă, ca să nu-mi fie probă de acuzare. Deci, cînd Chantal era foarte grav bolnavă, i se administra morfină, dar la un moment dat nu-i mai ajungeau dozele ca să-i alunge durerea. Ținînd cont de cele spuse anterior de Duhaze, am acționat în consecință, curmîndu-i suferința şi lăsîndu-l pe Duhaze fără pacient. De aceea simte ce simte.

– Probabil că realiza ce simțeai. Şi că Chantal ar fi dorit asta.

– Elena, nu a fost chiar simplu. Te vezi pe tine în fața părinților sau a fratelui tău, cineva drag, însă poți fi agentul morții lor, nu? Chiar dacă s-ar afla într-o stare de cumplită suferință.

– Nu, dar nu mi-i pot imagina pe ei într-o atare situație.

– Ai dreptate să gîndeşti astfel. Duhaze a simțit la fel. Este catolic şi nu putea face nimic pentru schimbarea cursului vieții. Oricum, nu a acceptat puritatea motivării mele.

– Trebuie să fi admis că ai făcut-o pentru ea.

– Elena. Vreau să-ți spun o poveste care are legătură cu mama ta. Nu mi-am ucis soția fiindcă aş fi iubit-o pe mama ta. O iubeam pe Chantal şi de aceea am ucis-o, nu din alt motiv. Nu ca să mă cruț pe mine, sau pe Liliane. Oricum, pentru doctorul Duhaze mama ta era un factor. Nu ştie că Anna este mama ta. Oare cum ar fi reacționat dacă ar fi ştiut?

Theodore reumplu paharele. Acum povestea ceea ce dorisem să aud mai demult şi totul rămase pe bandă. Iată ce a spus:

– Am spus că am iubit-o pe mama ta mai mult decît am iubit viața. Cînd am revăzut fotografia ei m-am îmbolnăvit din nou de dragoste. Anna avea o vrajă pe care o emana. Chiar şi cînd te privesc, chipul ei îmi revine în minte. Deşi era foarte emancipată, rămînea în ochii mei o inocentă. Acum îmi vine mai uşor să-i apreciez calitățile decît pe vremea aceea. O doream atît de mult. Nu era vorba doar de o dorință fizică – şi aceea îşi juca rolul – dar ea reprezenta speranța mea în viitor. Anna era simbolul meu, aşa cum fiecare avem nevoie de simboluri în viață. Cu toate acestea, am trădat-o.

Ascultîndu-l, îmi doream să o pot vedea aşa cum era pe atunci, măcar o clipă. O vedeam cu ochii minții aşa cum era acum, mergînd destul de greu, din pricina durerilor de picioare, cu multe hîrtii în jurul ei, sau stînd în pat.

O vedeam de Crăciun, oprind taxiuri, convingînd oamenii străini să facă nu ştiu ce lucruri pentru ea, o vedeam bătrînă, epuizată, aşa cum sosise în Sainte Cécile acum cîteva săptămîni, dar nu o puteam vedea aşa cum fusese în 1943 la Cairo.

– Cum aşa?

– În toamna lui 1945 batalionul 37 staționa în Italia. Colonelul Feathershawe, un băiat bun, mă prezentase unei văduve, Chantal Molesini; soțul ei, italian, fusese doborît. Ea era franțuzoaică, dar trăia în Italia de zece ani. La început relația noastră a fost nevinovată. Cînd mergeam la Napoli nu mă puteam întîlni cu mama ta şi mă întîlneam cu ea în oraş sau mergeam la ea acasă. Într-o seară ne-am culcat împreună. Ştiam că voi regreta. În loc să pun capăt legăturii noastre pe loc, am continuat-o. La cîteva zile după victorie Chantal mi-a spus că era însărcinată. Mama ta şi cu mine ne făceam planuri de nuntă. Spre ruşinea mea, mă gîndeam s-o abandonez pe această femeie. Nu numai grija față de Chantal m-a făcut să iau această hotărîre, ci şi ce-mi mai rămăsese din respectul de sine. De multe ori nu poți alege fericirea, dar poți să-ți asculți conştiința. I-am spus Annei adevărul şi m-am însurat cu Chantal. Îți spun asta acum fiindcă nu vreau să crezi că mama ta a făcut ceva rău în viață.

– Dar ai iubit-o?

– Dumnezeule, din toată inima.

– Şi de ce nu i-ai spus lui Chantal? Theodore mă privi ciudat. Nu se făcea pe vremea aceea?

– Nici în ziua de azi nu se face. Poate că sînt eu demodat, dar cred că oamenii trebuie să fie responsabili pentru faptele lor, oricît de nebuneşti ar fi.

– Dar nu putea face avort?

– Nici nu voia să se gîndească. Nu fiindcă s-ar fi gîndit la credință, ci fiindcă îşi dorea un copil.

– Dar puteai să-i dai bani – orice. Să-i întreții... Nu ştiu de ce dar mă gîndeam la David.

– Chiar dacă mă gîndeam la dizgrația socială în care ar fi căzut, se punea problema cum va fi tratată fiind văduva unui pilot inamic. Nu ştiam ce vor face forțele de ocupație. Provenea dintr-o familie de catolici, respectabili şi ce puteau crede toți ştiind că aşteaptă un copil cînd era văduvă de trei ani? Dacă aş fi părăsit-o pe Chantal şi mă însuram cu mama ta, aş fi fost un laş, un nemernic. Mama ta merita mai mult decît mine. Sînt convins că l-a găsit pe acela mai vrednic de ea.

– Dar mama ce a spus? Ce a făcut?

Theodore se aşează pe scaun şi atunci păru dezarmat, copleşit cu adevărat de evenimente.

– A fost generoasă, fiindcă aşa îi era firea. I-am spus lui Feathershawe adevărul, ca să pot sta mai mult. M-a degradat întîi şi mi-a zis să plec la Cairo, dar să nu mă mai întorc. I-am spus Annei direct ce se întîmplase, iar după seara aceea nu am mai văzut-o niciodată. Am continuat să o iubesc, vreau să ştii asta, dar cu timpul mi-am iubit şi soția foarte mult. Întinse mîna după pahar, dar îl dărîmă şi cioburile se împrăştiară pe dalele de piatră. Dacă eşti îndrăgostit, asta nu înseamnă că eşti pregătit pentru căsnicie. Contează dorința şi speranțele; poate că toate marile poveşti de dragoste sfîrşesc prin căsătorie. Chantal m-a iubit de la început, dar mi-au trebuit ani de zile ca să o iubesc la rîndul meu. Mai bine nu aş fi pierdut acest timp.

Mă întrebam atunci oare cîte zile o fi plîns biata mea mamă, fiindcă Theodore fusese iubirea vieții ei. Oare cum m-aş simți dacă David s-ar întoarce la o femeie cu care s-a culcat şi pe care a lăsat- o gravidă.

Nu mi-ar păsa de ea şi m-aş aştepta să o părăsească, chiar dacă nu aş fi eu însămi însărcinată.

Mă gîndeam la mama, care, de cînd i-am spus că l-am cunoscut pe Theodore Hamilton, nu a rostit un cuvînt rău împotriva lui.

Nici nu-mi lăsase impresia că l-ar fi urît. Mă încurajase să cred că ea fusese de vină. Mă gîndeam la o tînără care se pregătea de nuntă şi care-l admira pe bărbatul care urma să-i devină soţ.

Atîta dragoste, atîtea speranţe şi visuri, toate spulberate de o sarcină întîmplătoare. Devenisem tăcută, iar Theodore reîncepu să vorbească.

– Cînd Chantal mai avea puţin pînă la moarte, ea începuse să fie supărată din pricina mamei tale; i-a spus-o şi doctorul Duhaze. Se gîndea că o privase pe ea, dar şi pe mine, de ceva unic. S-au cunoscut, ştii. Am căutat să-i redau bucuria şi să o liniştesc, dar ea a insistat să aflu ce s-a întîmplat cu Anna Kézdy... am refuzat mai întîi. Ştiam doar că se căsătorise cu un englez, Ben Stewart. Nu voiam să aflu mai multe. În ultima săptămînă de viaţă a lui Chantal am minţit-o. I-am spus că aflasem de la Departamentul de Stat SUA că se măritase cu un diplomat în 1946 şi că au trăit la Singapore. I-am mai spus că Anna avea patru copii, că era fericită. În seara aceea Chantal voia să bea şampanie. Voia să fie Liliane de faţă. Şampania a fost călduţă – prostul de mine nu o răcisem înainte – iar Liliane îi ţinea paharul la buze. A încercat să bea dar s-a înecat. De atunci nu am mai vorbit de Anna. Liliane şi cu mine am terminat şampania. Peste trei zile, Chantal mă ruga să pun capăt suferinţei. Ţin minte ce mi-a spus: „Lasă-mă să zbor o dată, Theo. Ajută-mă să zbor o dată". În seara aceea i-am pus capăt zilelor.

Începusem să plîng.

– Dar nu tu ai ucis-o.

– Ştiu, dar nu toţi sînt de acord cu mine.

– Te referi la doctor. Oh, dă-l naibii.

– Ei, nu s-a supărat că i-am administrat o doză mărită ci şi-a amintit cum Chantal îi spunea că nu am iubit-o niciodată, că m-am însurat cu ea fiindcă era însărcinată, că mi-a distrus viaţa alături de frumoasa americană – asta aude el cînd se uită la mine.

– Copiii voştri ştiu cum v-aţi cunoscut? Liliane era copilul rezultat din sarcina aceea?

– Lilianei i-am spus totul în seara aceea. Elena, nu ea a fost copilul nostru. După şase săptămîni, cînd eram încă la escadron, Chantal a pierdut sarcina; eu mă aflam la baza militară şi o uram.

– Oh, Doamne!

– Exact aşa am spus şi eu. Voiam să o sun pe mama ta şi să-i spun că puteam să ne căsătorim ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, dar era prea tîrziu. Chantal a avut în total şase sarcini pierdute. În toţi aceşti ani am început să o iubesc. După ce în fiecare an pierdea cîte o sarcină. După opt ani am adoptat-o pe Liliane, iar peste alţii doi, pe Michael. E de vîrsta ta.

– Ce îngrozitor o fi fost pentru tine şi pentru ea. Ce... nu mai ştiam ce să spun. Ce poţi spune în asemenea ocazii?

– Te-ai gîndit că a fost ironic, nu-i aşa? Elena?

– Ba nu.

– Eu da. Şi prima şi a doua oară, sincer vorbind. Parcă Dumnezeu îşi bătea joc de mine. Chantal s-a internat într-un spital militar american după prima pierdere. Am primit vestea cînd eram la bază. Nu m-am dus la ea, ci am stat aşa, să mă gîndesc ce trebuie să fac,

sau ce trebuie să nu fac. A doua oară eram la Londra amîndoi. Am părăsit-o la spital. Mă gîndeam ce ironie să-i spun adio Annei Kézdy pentru asta.

– Dar totuşi aţi rămas împreună. Important este că toţi aţi avut parte de o situaţie favorabilă. Mama voia să ştie dacă ai avut copii – voia ca tu să fii fericit şi să ai copii. Vorbea atît de frumos de tine cînd m-a vizitat.

– Anna a fost la Sainte Cécile?

Acum trebuia să-i confirm.

– Da, după ce am ieşit din spital. S-o fi auzit cum vorbea despre tine. Dacă în trecut te-a considerat vinovat, acum te stimează foarte mult. Voia să vină să te vadă, dar nu a avut timp.

– E uşor să spui oamenilor că-i iubeşti şi că i-ai iertat, zise Theo. Cred că e mai bine să vezi ce fac oamenii şi să-i judeci după asta. Poate că Anna m-a iertat, dar nu a dorit să mă vadă.

– Numai pentru că este foarte mîndră. Voia să-ţi aminteşti de ea aşa cum o ştiai în tinereţe, cînd era frumoasă.

– De cînd eşti în Sainte Cécile mă gîndesc la ea ca la o femeie frumoasă. Dar nu pot aştepta la vîrsta pe care am să văd o femeie tînără? Pe umerii mei apasă şaptezeci şi cinci de ani.

– Şi ea are şaptezeci şi trei, aşa că nu e o consolare.

– Elena, fă-mi o favoare cînd ajungi acasă! Spune-i că ar fi o mare cinste pentru mine să o invit la cină, dacă vrea să-mi fie oaspete. Dă-i numărul meu de telefon şi adresa. Convinge-o să mă sune. Aş dori să-i spun atîtea.

– Vrei să aranjez o întîlnire pe ascuns? O seară de dans? l-am întrebat eu veselă.

– Mă nedreptățeşti, dar mă bucur că o fată frumoasă ca tine mă tachinează.

– Şi cu tata cum rămîne?

– Aş fi onorat să-l cunosc şi pe el. Te rog să-i transmiți asta. Acum, cred că trebuie să vină şi David.

L-am văzut pe Theodore uitîndu-se spre alee; David venea încet, şchiopătînd. Mi-a părut rău că am plecat cu maşina şi l-am lăsat să vină pe jos. I-am spus şi lui toate acestea cînd m-am dus să-l întîmpin.

– Taci, iubito. Am vrut să vă las un timp singuri. Pilotul tău avea multe să-ți spună.

– Pilotul *meu?*

– Da, iubito, *al tău.*

Nu ştiu cum aş putea descrie seara cu Theodore Hamilton altfel decît reuşită. Apariția lui David a înveselit şi mai mult atmosfera; David adusese o sticlă de şampanie.

– Theodore, scuză-mă pentru întîrziere. Am adus un dar.

Cînd Theodore se ridică să-i strîngă mîna lui David am avut impresia că se clătinase puțin.

– Mă duc să aduc nişte pahare, zise el.

M-am dus eu în locul lui. I-am auzit cum rîd cu poftă. David turnă băutura spumoasă, apoi m-am aşezat pe piciorul lui sănătos.

– Vreau să bem pentru prietenii vechi, pentru cei absenți, pentru călătoriile lor şi întoarcerile acasă. Pentru caii în trei picioare şi aceia care scapă. Pentru deşert, pentru Sarajevo, pentru escadronul 37, pentru femeile şi bărbații în vîrstă puternici...

-- David! i-am dat eu un cot.

– Şi pentru tine, locotenent colonel de aviație.

Îmi venea să mă ridic şi să-l salut pe Theodore, dar am ridicat paharul în cinstea lui. Theodore se ridică şi începu prin a-şi drege glasul.

– Nu prea sînt obişnuit să ţin discursuri, dar cred că trebuie să încheiem seara cu ceva formal. Începu să cînte pe melodia *Lili Marlene:*

E un escadron în albastrul cerului,
Nu avem nevoie de ordine, ştim ce să facem.
Bombardăm Benghazi în fiecare noapte...
Şi cînd nu o facem, ne îmbătăm cui.
Mergem să bombardăm Benghazi, mergem chiar în seara aceasta.

Locotenent colonel Simpson ne conduce
Ne conduce cînd muncim şi cînd ne distrăm,
Şi vreo cîteva bombe în burta avionului,
Le va arunca peste Benghazi, se duce acolo diseară.

Oare cine ar fi crezut că în primăvara lui 1992 stăteam toţi trei în faţa piscinei din Lot-et-Garonne, cîntînd despre oraşele bombardate?

Pentru toţi liberalii cu mintea întreagă ar fi fost o ruşine, o inconştienţă. Nici vorbă. Era un privilegiu să fim cu el.

LONDRA

Deşi se înserase, nu aprinseră lumina. Stăteau unul lîngă celălalt, trişti, ţinîndu-se de mînă. Stătuseră de vorbă mare parte a amiezei. Îşi spuseseră deja de mai

multe ori aceleaşi lucruri. După mai multe clipe de tăcere, el îi sărută mîna delicat.

– Draga mea, trebuie să te duci. Amîndoi ştim asta.

– Nu pot, zise Anna cu ochii roşii de plîns. E prea tîrziu. Nu pot. Nu are rost.

– Trebuie, draga mea. De dragul tău şi al meu.

Anna se ridică şi se duse la fereastră. Strada era cufundată în lumină.

Începu să rupă florile moarte, lăsînd petalele să cadă în afară.

Cînd termină, reveni în sufragerie fără să ştie ce să mai facă, mişcînd cîte o fotografie sau un bibelou.

– David şi-a uitat ţigările. Ştii, cred că aş fuma una.

– Te rog... tu eşti obişnuită să trăieşti periculos. Să pregătesc ceva de băut?

– De ce nu? zise Anna aprinzîndu-şi ţigara. Se vedea că nu mai ştia să o ţină între degete. Elena arăta foarte bine, nu crezi?

Ben puse gheaţă în două pahare, apoi turnă Angostura.

– Sigur că da. Înfloreşte.

– Are noroc. Eu nu arătam la fel de bine cînd eram însărcinată cu ea.

– Draga mea, cerşeşti complimente?

– Nu, Ben, afirm doar. E mai înaltă decît mine şi mai slabă. Poartă sarcina mai bine. Să sperăm că vor fi fericiţi. Luă paharul şi se aşeză pe canapea.

– Dar sînt şi acum. E timpul să încetezi cu grija pentru ei. Sînt oameni în toată firea, ştiu încotro se îndreaptă, iar Elena ne-a cîştigat încrederea.

– Chiar şi aşa, cîteodată se poartă ca un copil. Aş vrea să nu mai umble prin lume, să se aşeze la casa lor.

Nu se pune problema că David nu ar găsi de lucru aici.

– Anna, bătrînico, lasă-i în pace. Se simt bine.

– Cînd David a fost împuşcat în picior acum o lună. Cum poți să accepți o asemenea viață pentru fiica ta? Sau pentru nepotul tău? Cine ştie ce se mai poate întîmpla?

– Exact. Cine poate şti cu precizie? Dacă eşti fericit, fii în continuare. Nu se ştie ce aduce ziua de mîine. Ben îşi scoase ochelarii şi-şi frecă nasul. Nu eu sînt în măsură să-i decid în viață Elenei, şi, din păcate, draga mea, nici tu nu eşti, oricît de mult ți-ai dori contrariul.

– Oh, Ben, ea e mult mai inteligentă decît eram eu la vîrsta ei... decît sînt acum. Aş fi fericită dacă i-aş vedea căsătoriți.

– Chiar ai fi? Eu credeam exact contrariul. Cred că nu trebuie să facă un lucru doar fiindcă asta se aşteaptă de la ei. Lasă-i să se gîndească bine, să aştepte calmi copilul. Un copil rezolvă multe lucruri, aşteaptă şi vei vedea. Ai noştri au lucrat bine la noi.

– Eu am lucrat bine, Ben, nu copiii, zise ea zîmbind cu severitate.

– Ai dreptate, iubita mea, ca întotdeauna... Păreau foarte entuziasmați de copil. Măcar asta te bucură?

– Sigur că da. Nu vreau ca Elena să sufere. Nu e normal, pentru o mamă să dorească numai ce e bine pentru fiica ei? Vîrsta nu contează.

– Da, draga mea, sigur că e. Elena va fi la fel cu copilul ei şi aşa mai departe. Pînă atunci noi vom odihni în mormintele noastre şi nu vom putea interveni...

– Oh, Ben...

Îi puse mîna pe genunchi, iar soția lui îl privi languros.

– Îți dau exact douăzeci de minute să-ți iei mîna de pe piciorul meu... Rîseră amîndoi de o glumă veche. Aceste cuvinte i le spusese în prima seară cînd s-au cunoscut.

– Anna, scumpo, vei înceta vreodată să-ți faci probleme pentru copii?

– Nu, e singurul meu viciu şi plăcere şi trebuie să mă laşi să continui acest lucru.

– Bine, iubirea mea, tu ştii cel mai bine.

– Nu-mi place să spui asta. Ştiu cînd gîndeşti că nu am dreptate. Spui asta doar ca să mă superi.

– E singura mea plăcere şi viciu...

– Bătrînel caraghios, zise ea rîzînd.

– Elena era surprinsă că ştiu povestea cu pilotul.

– Nu-i aşa? Anna îşi aminti figura fiicei sale cînd Ben povestise idila lor la Cairo. Mereu a tras concluziile în pripă; încă de cînd era copil.

– Seamănă cu maică-sa...

– Nu a fost prea bucuroasă cînd te-a auzit spunînd că, dacă bărbaţii ar şti ce rele sînt femeile, ar alerga mîncînd pămîntul, ca să scape de ele.

– Recunoaşte că aici nu a avut simțul umorului. David, pe de altă parte, a savurat gluma. Acum, despre prietenul tău, Anna.

– Ben, am mai spus o dată. Nu plec în Franța şi gata. Nu trebuie să-mi forțezi mîna.

– Anna, te rog, dă-mi un singur exemplu cînd am încercat şi am reuşit eu să te conving să faci ceva împotriva voinței tale? Dacă se pune problema forței mîinii în casa noastră, victima sînt eu, nicidecum tu. Sînt demult martirul unui regiment de femei.

– Oh, termină.

– Bine, gata. Mai vreau să spun ceva, apoi tac. Dacă aş fi în locul lui Theodore Hamilton, ar conta foarte mult să te mai văd o dată înainte să... mă întîlnesc cu Mîntuitorul. Pare un tip cumsecade, din cîte ne-a spus Elena, şi din cîte mi-ai spus tu în toţi aceşti ani. Ce vezi rău în a depăna amintiri frumoase cu un vechi prieten?

– Ai mai fi spus asta dacă ar fi apărut acum douăzeci de ani? Sau acum treizeci de ani?

– Da, draga mea. Spun cu mîna pe inimă, da. Nu am de ce să mă tem acum, ca şi atunci. Îi datorez recunoştinţă totuşi. Căderea lui a fost în avantajul meu.

– Şi nu vei fi cîtuşi de puţin gelos? Măcar puţin...?

– Nu, draga mea, nici măcar puţin. Anna se încruntă, iar Ben corectă: Decît, dacă tu vrei să mă simt gelos, caz în care aş putea să mă mobilizez şi să fac o criză de gelozie. Dacă vrei pot să-l şi provoc la un duel cu bastoanele de plimbare...

– Ben, nu eşti deloc serios.

– Dimpotrivă, draga mea. Bunăstarea ta e lucrul pe care-l iau cel mai în serios de cînd sîntem împreună. Cred că în ciuda oricăror îndoieli, îţi va face plăcere să stai de vorbă cu Theodore. Este un cadou pe care eu nu ţi-l pot face.

– Eu nu aş gîndi ca tine, Ben. Nu aş fi deloc liniştită să te ştiu întîlnindu-te cu vreo flacără din tinereţe.

– Atunci va trebui să-mi ţin gura dacă va apărea ocazia.

– Ben!

– Bine, dragă, bine. Uită-te la mine, Anna. Ce vezi?

– Un bătrîn caraghios, răspunse ea, apoi adăugă, dar bărbatul pe care-l iubesc. Un bărbat bun, onorabil, generos şi dulce.

– Ah, dragă, mi-ai frînt inima. Ben era vădit emoționat. Anna, poate că nu am fost bărbatul cel mai bun pentru tine; acum treizeci de ani nu m-aş fi bucurat să te revezi cu el, poate nici acum zece ani, oricum, la vîrsta noastră ştim prea multe ca să ne mai temem. Elena ni l-a adus în cale, iar tu vei decide. Nu vreau să te influențez în a lua hotărîri. Ai binecuvîntarea mea. Anna se aplecă şi-l sărută pe frunte.

– Sigur, chiar dacă mă duc, tot nu mă va recunoaşte, după patruzeci şi cinci de ani. Va zice că sînt îngrozitor de grasă.

– Te-ai împlinit nițel, cum spunea croitorul meu.

– Nici nu am cu ce să mă îmbrac... nu, zău, Ben, nu mai spune nimic, că tot nu mă duc. Nu vezi că nu are nici un rost, dacă nu vii cu mine? Poate că ar fi mai bine să-l invităm pe Theodore la noi.

– Ai ascultat benzile lăsate de Elena? zise el dînd din cap dojenitor.

– Nu, încă nu.

– În cazul acesta, e mai bine să mă retrag în pat şi să te las să le asculți.

– Caseta nu va schimba sentimentele mele, indiferent ce spune el.

– Culcă-te şi mîine vei gîndi altfel. Vezi ce se va întîmpla pînă mîine, fetițo.

– Vezi? zise Anna Stewart oftînd. Exact cum am spus eu. Nu vrei să-mi forțezi mîna. Mai tîrziu se duse şi ea la culcare. Nu ascultă banda lăsată de Elena.

Anna Stewart, născută Kézdy refuză să fie aşteptată la aeroport într-o zi de septembrie.

Se întîlniseră şi se despărțiseră în atît de multe,

încît, acum nu mai putea adăuga Toulouse la lista lungă: Almaza, Payne Field, Pomigliano şi Marchianese. Taxiul trase pe aleea din faţa vilei lui Theodore, iar Anna îl văzu aşteptînd-o.

Stătea pe un zid de piatră dărîmat, cu mîinile sprijinite pe genunchi.

Cînd o văzu Theodore se ridică, plăti şoferului, apoi întinse braţele spre ea.

– Dragă Anna! Ce bine că ai acceptat să vii! Arăţi minunat!

– Bună, Theodore. Nu ştia ce să spună şi strînse poşeta la piept, ca să facă orice cu mîinile.

– Nu ai bagaje?

– Nu. Le-am lăsat la hotel. Unde a stat Elena.

– Excelent. Vrei să stăm afară, sau e prea cald? Putem intra dacă vrei, dacă ţi-e mai comod...

– Nu mă deranjează. Pentru prima dată de cînd venise, se uită în ochii lui. Oh, Theo! E o situaţie atît de ciudată. Ţii minte...?

Theodore îi luă mîna şi i-o strecură prin braţul oferit elegant, o bătu uşor pe mînă şi o conduse spre terasă.

– Ţin minte, Anna. Ţin minte totul.

Stătură de vorbă o vreme, aşa cum fac prietenii vechi cînd se revăd după o viaţă.

Anna povesti despre succesele fiului ei, Charlie, umlîndu-i puţin meritele, la fel cum făcu Theodore despre Liliane.

Erau mîndri de copiii lor. Discutară apoi despre Elena şi David.

Theodore dori să afle totul despre cariera Annei după război, iar ea îl întrebă despre practica în avocatură. Încet, încet conversaţia alunecă spre Cairo.

Anna îi spuse că Millie avea şapte nepoţi şi locuia în Florida.

Arthur McClure murise în urmă cu zece ani şi mulţi foşti colegi se adunaseră pentru a-l comemora, depănînd amintiri plăcute.

– Dar ce s-a întîmplat cu colegii tăi, Theo?

– Numai Bob, Bert şi cu mine am rămas din escadromul nostru. Acum Bob e în Queensland, fermier, dar i-a predat ştafeta fiului său.

– Şi Bert?

– Cu Bert am corespondat ani de zile. A rămas în RAF pînă la pensie şi s-a retras undeva în Dorset. Acum vreo cinci ani fiica lui mi-a scris şi m-a anunţat că a închis ochii. Cred că el a fost printre puţinii care a supravieţuit pînă la o vîrstă considerabilă în aviaţie. Era un băiat de treabă.

– Da, mi-l amintesc perfect.

– Uitasem că-l cunoşti, Anna.

– Nu l-am cunoscut, dar îl cunosc de la tine, din scrisorile tale.

– Cred că-ţi scriam multe prostioare pe vremea aceea.

Anna nu răspunse fiindcă nu ştia cum să-i spună că mai avea şi acum acele scrisori şi că le recitise de cîteva ori pînă să vină în Franţa. Le avea în valiză, la hotel.

– Ce s-a întîmplat cu Drongie Broek?

– A fost doborît, Anna, zise el după ce se gîndi cîteva secunde.

– Ce păcat! Îmi amintesc înainte să vin la Cairo cît de puţine cunoşteam despre viaţa în armată, iar acum parcă aş fi lucrat cu toţi aceşti oameni de-o viaţă. Ţin

minte cît de greu mi-a fost să învăț limbajul, de-abia după cîteva luni eram în stare să dau o replică în jargon milităresc.

– Știu că țineai foarte mult la colegi, la prieteni și deseori sufereai cînd auzeai că unul a murit sau a fost prins.

– Da, mă gîndeam de ce el? E tînăr, are familie...

– Ai amintiri atît de triste.

– Mă cunoști, Theodore. Nu-mi place să vorbesc despre amintiri neplăcute, mai ales cînd am atîtea plăcute.

– Anna... am în minte clipa cînd ne-am luat rămas bun. Aș vrea să vorbim despre acea zi.

– Ba nu, Theo, zise ea frămîntîndu-se. Nu mai avem ce ne spune și acum totul pare o prostie. Nu trebuia să mă supăr pe tine.

– Dar vreau să înțelegi ce s-a întîmplat.

– Înțeleg și știu că ai făcut ce trebuia, mă bucur că ai ales să rămîi alături de Chantal. Elena mi-a povestit totul. Știu că ai iubit-o și nu-mi datorezi explicații, Theodore. Am venit în numele prieteniei.

– Anna...

– Nu. Sînt sigură că știu ce s-a întîmplat, deși la început am fost șocată. Nu pot să te condamn acum; ar fi ca și cînd te-aș certa acum fiindcă ai spart o vază cînd aveai zece ani. Ben mi-a fost cel mai bun leac sufletesc. El m-a ajutat să înțeleg că poveștile de dragoste din război nu se transformă în realitate. Poate că nu te-aș fi făcut fericit, așa cum te-a făcut Chantal.

– Anna...

– Hai să nu vorbim despre asta, Theo, zise atingîndu-l ușor pe obraz. Nu vrei să-mi arăți casa ta? Elena mi-a zis că e locuința visurilor ei și vreau să văd de ce...

– Anna! zise el reducînd-o la tăcere. Unul din marile lucruri pe care le-am iubit la tine a fost că ştii să asculţi. Theodore zîmbi. Par egoist, nu? Adevărat, cred că mai ai acest dar. Pot să vorbesc şi eu?

Dacă i-ar fi observat cineva stînd pe blocul de piatră, ar fi zis că sînt soţ şi soţie sau rude apropiate care discută ca şi cînd ar face-o de o viaţă. Anna recunoscu în bătrînelul din faţa ei pe Theodore din tinereţe simţindu-i parcă vigoarea după atîtea decenii.

– Dacă insişti, Theodore. Dar aminteşte-ţi că pe mine nu mă poţi reduce la tăcere. Stelele de pe umerii tăi nu m-au impresionat niciodată.

– Ce bine că mi-ai amintit. Mereu ai ştiut să mă pui la punct, fată cu părul de aur. Voiam să-ţi explic ce s-a întîmplat atunci, de ce s-a întîmplat şi cum. Ştiai că am avut o legătură cu Chantal şi că a rămas însărcinată, atunci hotărîndu-mă să rămîn cu ea.

– Da, ştiu, zise ea cu convingere.

– Poate că nu ştii de ce m-am legat trupeşte de acea femeie, cînd eram îndrăgostit nebuneşte de tine.

Anna simţi un nod în gît dar nu comentă; îşi zise în sinea ei că logic nu o iubise deloc, nicidecum nebuneşte, dacă a putut face asta.

– Te iubeam, Anna, crede-mă pe cuvînt. Poate... îşi drese glasul. Stai să o iau de la început, de cînd am sosit la Cairo. Pînă să te cunosc eram un începător în toate, mai ales în a avea de-a face cu sexul frumos. Pentru mine femeile erau un gen de flori rare, care mai tîrziu deveneau lady şi doamne. Cînd te-am văzut atunci pe terasă... nu eram sigur că văzusem bine. Ştiam că mulţi colegi se îndrăgostiseră deja, dar pentru mine totul a fost ca o bombă. De atunci totul s-a schimbat pentru

mine. Ca mulți băieți, m-aș fi însurat chiar în clipa aceea ca să știu că mă aștepta cineva acasă. Așa eram toți pe vremea aceea, neliniștiți, aprigi, nerăbdători.

– Eu aș alege neliniștiți, deși proști ar fi mai potrivit.

– Așa faci și cînd soțul tău vorbește?

– Niciodată.

– Bine. Cred că l-ar înnebuni.

– Ai spus că erați neliniștiți...

– Gîndul la tine, totul despre tine mă făcea să pot lupta, să rezist, fiindcă, chiar și atunci cînd eram despărțiți, știam că ne vom revedea și totul va fi perfect. Cînd am întîlnit-o pe Chantal eram deja sătul să stau departe de tine de atîta timp, sătul de război. Ea era cu totul altfel decît tine. Ea era pentru mine ca o limbă străină vorbită într-un salon aglomerat, pe care o auzi de-abia după ce te-ai obișnuit cu ea, fiind mai stridentă decît celelalte. Nu se punea problema că aș fi dorit-o. Era mult mai în vîrstă, tristă, tulburată de viață. Pe atunci eram acolo, în casa ei, dar mă vedeam parcă detașat de mine însumi, de acel „noi" pe care-l aveam în comun cu tine. Mi-a fost milă de Chantal la început, nu am iubit-o. Să fiu sincer, nu știu dacă mi-a plăcut defel.

Anna avea deja obrajii scăldați de lacrimi; nu voia să stea și să-l asculte cum povestește lucruri triste, ci voia să discute despre ceva plăcut, ce avuseseră în comun. Theodore continuă să vorbească pe același ton calm:

– Pe vremea aceea și în locul acela, infidelitatea nu însemna nimic pentru mine. Era doar un gest inconștient. Un reflex, așa cum tragi pătura pe tine cînd ți-e frig, în somn. Eram secătuit de singurătate, iar după prima dată mă durea inima și remușcările mă rodeau, dar am continuat. Nu însemna că te doresc mai puțin pe

tine, ci dimpotrivă, eram nebuneşte pasionat de fiinţa ta. De trei ori m-am dus la ea cu gîndul să încetăm relaţia, dar nu am reuşit, iar cînd Chantal mi-a spus că aşteaptă un copil, insistînd să-l păstreze, atunci mi-au trecut prin minte numai gînduri rele. Voiam chiar să-l piardă, pînă la urmă dorinţa fiindu-mi chiar îndeplinită, din nefericire.

– Oh, Dumnezeule, biata de ea!

– Doream să pot zbura din nou, dar se terminaseră misiunile. Mergeam doar pînă în lugoslavia şi ştiam că de acolo mă întorceam sigur, fără peripeţii. Cît îmi doream să zăresc pe cer un Messerschmidt 110! Aş fi dat orice să întorc timpul înapoi cu măcar două luni. Am realizat că testul meu în viaţă nu era să supravieţuiesc cînd ajungeam la sol, ci testul meu erai tu; căzusem la acest test şi singura mea şansă de a mă căi era să fac un gest nobil. Nu plînge, draga mea, zise el oprindu-se cînd o văzu pe Anna plîngînd. Nu merit să plîngi pentru mine. Nu am spus noi: niciodată lacrimi sau regrete?

– Ar fi trebuit să-mi spui toate astea la Shepheard's.

– Şi ar fi schimbat cu ceva situaţia?

– Absolut cu nimic.

– Dacă faci o trăsnaie urîtă, nu trebuie să dai vina pe vreme sau pe alţii, stai cu capul drept şi suport-o. Oricum, nu aveam nici o scuză. O mărturisire completă a fost totuşi necesară, deşi mai era cîte ceva de spus. Preţul a fost ura ta faţă de mine.

– Dar nu te-am urît... nu am înţeles.

– Poate că nu am încercat eu să-ţi explic în acelaşi mod ca acum. Îmi spuneam să mi-am făcut-o cu mîna mea. Nu puteam spera să-mi oferi tu o ieşire din impas.

– Nici nu cred că ţi-aş fi oferit-o. M-am gîndit că am găsit ce am dorit.

– Cum ai putut să crezi asta?

– Îi promisesem lui Dumnezeu că, dacă te lasă în viață, dacă termini războiul sănătos atunci voi renunța la tine.

– Draga mea Anna.

– Dumnezeule, Theo. Cît timp a trecut... Eram alți oameni atunci.

– Eşti tot frumoasă, Anna. Eşti aceeaşi. Fata cu părul de aur.

– Şi tu, prietene, ai acelaşi dar al pălăvrăgelii.

A doua zi Theodore a dus-o la aeroport ca pe vremuri.

Cînd veni să o ia de la Lion d'Or, *Anna îi dădu pachetul cu scrisorile. Theodore rămase uimit cînd le văzu. Le refuză.*

– Dar au fost scrise pentru tine, Anna. Sînt ale tale. Mă mir că nu le-ai ars pînă acum.

– Mi-am zis de multe ori să o fac, crede-mă, dar nu am avut suflet. Mai bine că nu le-am ars; acum mi-au adus înapoi tinerețea. Din cînd în cînd e bine să ne mai amintim că am fost şi tineri, oricît de bătrîni am fi. Să-ți aminteşti vremurile bune, zise ea dîndu-i pachetul. Ieri a fost tot o amintire plăcută. Nu o voi uita niciodată.

La poarta de îmbarcare, Theodore deschise larg brațele şi o îmbrățişă călduros.

– Să nu uiți că ai promis să vii la Londra. Ben e nerăbdător să te cunoască, îi zise Anna.

– Şi eu vreau să-l cunosc. Îți promit, Anna că voi veni. Încă un lucru... vrei să-i dai Elenei asta din partea mea?

– Ce este?

– Ceva ce-şi dorea, iar mie nu-mi mai trebuie. O amintire. Nu-ți spun ce este, dar nu ştim dacă nu-l vei deschide în avion, nu-i aşa? Dumnezeu să te aibă în paza lui.

Anna se trezi plîngînd cînd îşi încheia centura de siguranță; era contrariată. Probabil bătrînețea, se scuză ea în gînd.

Cînd avionul urcă spre nori, deschise pachețelul şi găsi medalionul pe care i-l dăduse cîndva lui Theodore, drept amuletă; ca să-i poarte noroc.

CAPITOLUL 20

În următoarele două luni am luat interviuri şi celorlalți foşti ofițeri englezi. David se împărțea între şedințele de fotografii şi acelea de fizioterapie. Graham îl venera pe David. Începu chiar să-l tenteze să înceapă o altă carte, sugerîndu-i să plece în Bosnia, unde să ia interviuri familiilor supraviețuitorilor. Eu am refuzat imediat. Nici nu-mi trecea prin minte să mă chinuiesc cu un copil în Bosnia şi nu voiam să-l mai ştiu pe David în acea ambianță.

Cu cinci săptămîni înainte de termenul la care trebuia să nasc terminasem cartea şi nu-mi rămăsese altceva de făcut decît să lenevesc pe canapea la mama acasă, ascultînd poveşti despre Cairo sau să mă lăfăi în baie. Baia deveni locul meu preferat. Cînd stăteam în apă vedeam copilul mişcîd sub pielea întinsă. Aveam burta mare, eram deja diformă dar mă fascinau acele mişcări extraordinare pe care le vedeam şi le pricepeam. Discutam cu David, cînd vedeam o formă dacă este umărul, sau fundulețul, sau un picior. Era în acelaşi timp rai şi iad. Simțeam picioarele copilului pînă în gît, iar capul apăsa greu pe un nerv din străfundul şalelor, care

deveniseră insuportabil de dureroase. Respiratul devenise astfel un lux iar mersul o tortură.

Heff şi Mishi veniră la Londra şi aşteptau evenimentul bănuit de mine că va avea loc în jur de 16 noiembrie. Heff voia să înființeze o agenție împreună cu David, David se lăsa greu şi în cele din urmă am aflat că Mishi era şi ea gravidă. Dimineţile avea obişnuitele greţuri şi mi-am amintit şi eu prin ce trecusem. Într-o seară David veni acasă cu cîțiva alți fotografi colaboratori şi mă întreabă ce părere aveam dacă pleca în Bosnia, pentru o săptămînă.

– Mă voi întoarce pînă naşti.

– Eşti sigur?

– Dacă plec acum, m-aş întoarce pînă pe 13 octombrie, îți promit. Nu mă duc la Sarajevo, ci la Banja Luka, în compania lui Mishi. Zice că vrea să facă treabă ca să uite că vomită în fiecare zi.

Eram surprinsă că Mishi se duce acolo şi că Heff o lasă. De cînd ne-am întors din Franța David e numai lîngă mine. Sincer vorbind, l-am lăsat să plece fiindcă mă gîndeam că nu aveam nevoie să mă vadă văicărindu-mă. Pe de altă parte aveam nevoie de sprijinul lui sufletesc.

– Dacă spui că te întorci pînă pe întîi, atunci du-te. Dacă ratezi, te ucid cu mîinile mele. Dacă pe 1 noiembrie nu eşti pe canapeaua aceasta, vei vedea ce păţeşti. Să ai grijă de Mishi, că de mine au alții grijă. Oh, David, dar vei pierde Noaptea Tatălui...

– M-am gîndit şi eu la asta, dar...

– De aceea şi pleci, nu? O să încerc să o reprogramez, lasă...

L-am condus la aeroport. Tata ne-a dus cu maşina.

La plecare i-am dat lui David medalionul de la Theodore şi i l-am pus în jurul gîtului. M-a sunat noaptea, ca să-mi spună că a ajuns. În fiecare zi Heff mă vizita şi stătea cu mine ca un cîine de pază credincios.

Pe 28 octombrie am avut o poftă nebună de clătitele ungureşti turös palascinta, pe care mami le făcea cînd eram copii. Cînd am sunat la mama nu a răspuns nimeni şi atunci am convins-o pe Bec să-l ia pe Michael şi să mă însoţească la *Hussarul Vesel,* unde am mîncat cît mi-a poftit inima. M-am culcat repede, fiind sătulă şi mulţumită, iar pe la trei noaptea m-am dus la toaletă şi cînd am pus piciorul pe dalele reci am simţit că stau pe o băltoacă de apă. Am început să tremur; cînd am mai făcut un pas, cascada Niagara s-a pornit din nou. Tot ceea ce-mi trecea prin cap în clipele acelea era să nu nasc pînă pe 16. M-am dus la telefon şi am vorbit cu o moaşă de la spital care mi-a spus să fac un duş şi să vin la spital într-o oră. Nu-mi venea să cred că David nu era acolo. Într-o oră... Am sunat-o pe mama. Tata ridică receptorul somnoros.

– Elena, maică-ta e în Suffolk. De cînd s-a întîlnit cu Theodore vînează foşti colegi.

– Oh, nu!

– Nu-i nimic, draga mea, e vorba de o femeie.

– Tati, cred că o să nasc.

– Dumnezeule, Elena. Să vin să te iau?

– Ba nu. Sînt bine. Mai am puţin pînă să nasc. Te sun mai tîrziu. Să nu-i spui mamei nimic.

Am sunat la Bec dar a răspuns robotul. Nici nu era de mirare în toiul nopţii. Apoi l-am sunat pe Heff. Nimeni pe lume nu ştie ce înseamnă să aştepţi să naşti şi să-l

suni pe Steve Heffner. Ridică receptorul de la primul apel.

– Mish?

– Haff, eu sînt, am şoptit. Dacă vorbeam normal se scurgea lichidul din mine.

– Bună, dragă.

– Heff, poți să dai de David? Repede...

– Cît de repede? întrebă el răguşit.

– Foarte repede. Heff. Mi s-a spart apa.

– Cum, Elle? Țevile sînt sparte? Da, pot să-l găsesc, dar ai fi mai bine dacă ai chema instalatorul...

– Am spus că nasc. Mă duc la *St. Mary's.*

– Sfinte Sisoe... pe toți dracii şi milioane de tunete. Apa aceea. Bine. Vin cu tine, Elle. Pun ceva pe tine şi vin la *St Mary's.* Unde e *St. Mary's?*

Am avut o viziune macabră cu Heff stînd în sala de naşteri alături de mine, dar m-am calmat şi am spus:

– Pe Paddington, Heff. David ştie. Nu te îmbrăca. Caută-l şi găseşte-l pe David.

Pînă ce am ajuns la spital contracțiile începuseră deja. Nici nu-mi imaginasem că poate fi atît de rău. Peste trei ore a început adevăratul calvar. O moaşă mi-a recomandat un epidural şi era cît pe ce să-i rup brațul. M- am îngrozit auzind de injecția epidural.

– Să chem medicul. Mai e destul timp.

„Pentru ce? voiam să strig. Pentru ca să mă vedeți moartă."

– Apropo, zise ea revenind la patul meu. E un nebun pe sală. Zice că vrea să te vadă. Nu pot să-l las înăuntru, înțelegi?

– E tatăl meu?

– Nu arată ca tatăl cuiva.

– Nu-mi pasă, poate să fie şi Dumnezeu, dacă-mi uşurează durerile.

Nu aveam deloc intenția să fac pe viteaza, să respir adînc şi alte prostii. Eram şocată de durere şi îi uram pe toți cei care nu mă preveniseră. Voiam orice fel de medicament care-mi putea uşura naşterea. Cînd moaşa se duse să-l cheme pe omul cu injecția magică am auzit nişte strigăte în holuri. Nu m-am putut abține din rîs în răstimpul dintre contracții cînd l-am auzit pe Heff strigînd:

– Eu sînt nenorocitul de tată, fir-ar a naibii de naştere! Eram convinsă că pe el nu-l vor uita repede. Peste cîteva minute a dat buzna în salon tîrînd-o pe moaşă după el.

– A fost mai uşor să intru să-l văd pe Elțîn, decît pe tine, să ştii că... Tăcu imediat. Purtam o cămaşă a lui David, dar nu eram prea acoperită, iar cum Heff nu fusese la Noaptea Tatălui, se vedea că e şocat.

– L-ai găsit pe David? am reuşit eu să întreb. Heff rămase îngheațat la picioarele mele.

– Am lăsat un mesaj. Trei.

– Bine. Acum ieşi. Simțeam cum se apropia următoarea contracție.

– Elle, David m-a rugat... dacă se întîmplă cumva...

– Ieşi! am zbierat din răsputeri.

– Oh, Elle... Cînd am deschis ochii, Heff era în acelaşi loc, imobil şi cu ochii cît cepele.

– Heff, vreau să ieşi de aici. Doar dacă nu vrei să asişti la înfigerea unui ac de zece centimetri în şira spinării...

Heff s-a smucit din strînsoarea moaşei şi a venit la mine dîndu-mi ceva din buzunar.

– Turk m-a rugat să-ți dau asta, dacă se întîmplă să naşti. Mi l-a dat la aeroport. Se aplecă şi îmi puse în jurul gîtului medalionul de la Theodore. Sînt jos, Elle, dacă ai nevoie de mine. Dacă vrei, rămîn cu tine.

– Nici vorbă, tinere... zise moaşa. Veniră două asistente însoțite de un sfînt în halat alb şi mă luară cu un cărucior. Heff îmi arătă pumnul strîns. Mi-am zis că ştia că voi muri.

Anestezia epidurală a fost floare la ureche, iar peste cinci minute totul s-a schimbat atît de dramatic încît am sperat că aşa voi rămîne tot restul vieții. Oricît de mult aş respecta dreptul oricărei femei de a da naştere în felul pe care-l alege, aş recomanda cu căldură anestezia epidurală. Este una dintre primele zece descoperiri medicale de excepție. Poate chiar prima. Nici o femeie care s-a bucurat de binefacerile ei nu poate să mă contrazică. După ce lichidul a început să pătrundă prin anumite zone secrete ale trupului meu, coborînd încet în fiecare picior, am simțit că sînt cu totul alta. M-am uitat chiar la televizor. Am trecut testul naşterii grație acestei anestezii şi lui Mary, moaşa care a stat lîngă mine. Din cînd în cînd cădeam în starea de somnolență, apoi o simțeam cum mă mîngîie ca să mă trezesc, stăteam de vorbă şi timpul trecea...

Acum nu mai avea rost să mă îmbrac şi să plec acasă. Din cînd în cînd venea un medic şi mă consulta. La un moment dat m-am speriat fiindcă a apărut cineva echipat într-o salopetă verzuie, ca acelea de la blocul operator, după care am fost luată şi dusă în altă parte. Apoi totul s-a petrecut foarte repede. La un moment dat, după ce am simțit că mi se frîng oasele de atîta efort de a naşte copilul, am auzit un țipăt subțire, parcă strigînd

după ajutor. Am văzut-o apoi pe Mary dîndu-mi un ghemotoc înfăşat, spunîndu-mi:

– Iată-ți fiica, Elena. Am privit-o cît era de mică, apoi cineva a luat-o de la pieptul meu şi am adormit.

M-am trezit în altă sală, cu mama şi tata la capul patului. Nu ştiam dacă visasem sau născusem sau eram încă însărcinată.

– Mami? Ce faceți? Ce s-a întîmplat?

– Oh, Elena, fetița mea...

Am dus mîna spre abdomen şi, simțindu-l plat, m-am ridicat brusc întrebînd speriată:

– Unde e copilul meu?

Mama apăsă un buton de deasupra capului meu şi zise zîmbind:

– E bine, iubito. E frumoasă şi absolut sănătoasă. Au dus-o la salonul nou-născuților, ca să te poți odihni.

– Vreau să o văd. Unde este? Am încercat să-mi mişc picioarele, dar nu puteam. Mamă, ce se întîmplă? De ce ați venit? Unde este copilul meu? am întrebat panicată.

– Draga mea, e bine, sănătoasă. Tata şi cu mine am venit să vă vedem. Vrei să ți-o aducă?

– Dar cu mine ce s-a întîmplat? Sînt paralizată?

– Nu, draga mamei. Ai avut doar o hemoragie după naştere. Acum eşti bine. Ați dormit amîndouă foarte mult.

– Cum adică, am avut o homoragie?

– Ai pierdut foarte mult sînge, îmi explică mama cu calm... oh, draga de tine. Puteai să mori! Nu-mi venea să cred. Mă simțeam bine, doar că aveam o perfuzie într-un braț şi nu-mi simțeam picioarele.

– Unde e David?

– Vine şi el. Heff e jos, în sala de aşteptare. A stat aici toată noaptea. Vrei să-l vezi?

– Vreau să-mi văd copilaşul, am protestat eu. Tocmai atunci intră o femeie ţinînd în braţe un copil înfăşat.

– Poftim, Elena, fetiţa ta. E frumoasă şi preţioasă.

Cînd am ţinut-o la piept totul s-a schimbat în jurul meu. Parcă şi ai mei dispăruseră din cameră. Nu o vedeam decît pe ea. Mă privea speriată.

Era un om în miniatură şi mă fascina cu gînguritul subţiratic. Mă studia atentă.

Avea o mînuţă întinsă spre mine şi i-am văzut unghiuţele ca picăturile de ploaie. Celălalt braţ era sub scutec.

– Elena, se auzi tata, emoţionat, nepoata mea are un nume?

– Ar trebui să aibă, nu-i aşa? Ce crezi, turturica mea? Gabriella. Delilah? Tabitha? M-am uitat pe banderola de identificare prinsă de mînuţă. Scria: 29.10.93 a.m. 3,50 kg. Fetiţă, Stewart. Ăsta da nume urît. M-am uitat spre ai mei. Ce părere aveţi?

– Precious Stewart, a zis mama entuziasmată.

– Precious Stewart e şi mai urît. Mititica scoase un strigăt supărată.

– E flămîndă şi are dreptate, Elena. E ora patru. A venit timpul să o alăptezi. Moaşa îmi pregăti o pernuţă, iar tata se ridică.

– Scumpa mea, te lăsăm acum puţin şi revenim mai tîrziu.

Am dat din cap şi mi-am delectat privirea cu Lily. Aşa am botezat-o, dacă David va fi de acord.

Era îndrăzneaţă, guralivă şi curajoasă, cît era de mică. O voi ţine în braţe cît voi trăi pe pămînt. Cîteodată

se uita la mine încruntată, apoi, după ce îi dădeam să sugă, îmi zîmbea.

– Ai văzut? A zîmbit.

Moaşa se uită la ea peste umărul meu.

– A rîgîit.

– Nu ai imaginaţie, Eillen, asta e problema ta.

Lily închise un ochişor, apoi pe celălalt şi adormi la adăpostul braţelor mele ocrotitoare. Mă simţeam topită de emoţie. Dragostea pentru ea era ceva exaltant, fără margini. Eram deja sclava ei. Mă fermecase. Am aţipit amîndouă.

Cînd m-am trezit, Lily era într-un pătuţ special, lîngă patul meu. Heff şedea pe un scaun şi o privea nervos.

– Bună, Heff. David a venit? am întrebat somnoroasă.

– Bună, frumoaso, Mă uit la voi de vreo zece minute. Nu m-au lăsat să urc pînă acum.

– Nu te-au crezut că eşti tatăl?

– Nu am avut norocul ăsta. M-au ameninţat că pun poliţia pe mine. De la cinci dimineaţa stau în sala de aşteptare.

Era ora zece seara.

– Eşti drăguţ, Heff.

– Voiam să fiu aici. M-am uitat la copil de cîteva ori cînd era la salonul de nou-născuţi. E atît de... curată.

– Cred că îi spală, Heff. Nu ies aşa cum îi vezi acum.

– Oricum, tot îmi doresc şi eu unul.

– Poate al tău va arăta altfel.

– Da, dar vreau să fie la fel de mare. A deschis ochii?

– Sigur că da! Doar nu e căţeluş!

Vorbeam în şoaptă. Heff scoase o pungă de plastic dintre picioare.

– Am cumpărat şampanie... două sticle, în caz că apare şi Turk... pahare, bine, de plastic, dar... voiam să cumpăr flori. Vrei să mă duc?

– Nu. Vreau şampanie. Să nu te vadă vreo moaşă. Heff scoase dopul încet.

– Pentru tine şi copil.

– Pentru tine şi ai tăi.

– A trebuit să rămîn, Elle. Ca să-i spun lui Turk cum v-aţi simţit. Cred că va fi mort de supărare că a pierdut evenimentul.

– Nu e vina lui. Eu i-am spus să se ducă.

– Nu eşti supărată pe el?

– Nu. Mi-e doar dor de el.

– Pentru Turk, zise Heff ridicînd paharul. Pentru tată şi copil.

– Pentru tată şi copil, am repetat eu ca un ecou.

– Şi pentru mama copilului.

– Evident, pentru mamă.

– Şi pentru copil.

– Da, pentru copil. Am început să rîd, eram într-o stare euforică, fără legătură cu Lily ci mai de grabă cu medicamente.

– Pentru mine! Tatăl surogat!

– Pentru tatăl surogat! Ai grijă cui spui asta.

– Şi pentru uimitoarea moaşă negresă, cu balcoane nemaipomenite. Fie ca ea să-mi aducă pe lume copilul!

– Mă gîndeam că Mishi vrea să nască la Paris.

– Adică femeia asta nu poate să călătorească. Vreau să, zic moaşa cu balcoane nemaipomenite.

– Pentru calul cu trei picioare...

– Şi acela care a scăpat... cînd ridicam paharul pentru a nu ştiu cîta oară Lily scoase un scîncet. A doua oară cînd a gîngurit, m-am uitat la Heff şi i-am zis să mi-o dea.

– Nu pot.

– De ce?

– Dacă o scap?

– Heff. Vrei să-i fii naş?

– Sigur că vreau? Naşul fetei?

– Atunci ia-o în braţe şi dă-mi-o mie.

Am alăptat-o din nou pe Lily, apoi a adormit. În cameră lumina era slabă. Am adormit şi eu după aceea. David stătea la căpătîiul meu cînd m-am trezit. Era ora patru dimineaţa.

– Dragul meu... am şoptit eu.

Era în genunchi, la capul patului. Mă îmbrăţişă şi rămase între patul meu şi pătuţul lui Lily.

– Îţi place de ea?

– Nu ştiu... nu o văd prea bine...

– Vreau să-i spunem Lily.

David o ridică uşor şi o ţinu la piept. O sărută încet pe frunte.

– Bună, Lily. Micuţa deschise ochii şi-l privi curioasă. Bun venit, iubito. Se uită apoi la mine: Elle, este de necrezut. Nu-mi imaginam că există aşa ceva.

– Ţi-ai adus aparatul? Să nu-mi spui că tocmai tu nu ai adus aparatul de fotografiat. Nu spune asta!

– Mishi le-a luat pe toate. Am venit direct de la aeroport, ea a luat taxiul şi a luat cu ea tot echipamentul meu... nu m-am gîndit...

– Priveşte-o. Ai văzut ceva mai frumos în viaţa ta?

O priveam amîndoi minunîndu-se.

Oare ea ce o gîndi cînd se uită la noi? Părea că ştie deja mai multe despre viaţă decît noi. David se întinse pe pat alături de mine, cu Lily aşezată pe piept şi am început să vorbim în şoaptă.

– Regret că nu am fost de faţă, Elle. Nu trebuia să plec.

– Nu-i nimic, dragule. Acum e bine.

– Nu voiam să fii singură.

– M-am descurcat bine. Părinţii mei au venit; ca să nu mai zic de Heff. Am avut medalionul lui Theo. Voiam ca tu să-l porţi.

– Minunat... iubito. Nu-mi vine să cred că am lipsit.

– Oh, dar ai fost cu mine... întreab-o pe Mary. Cel puţin după anestezie. Înainte de asta mă bucur că nu ai fost de faţă.

– I-ai vorbit urît doctorului? Te-ai purtat urît?

– Oribil. Lily deschise ochii şi ridică încet capul.

– Aşa, fetiţa mea! Vezi ce rezultat perfect?

– Cu cine crezi că seamănă?

– Parcă puţin cu tata, dar mama zicea că e bucăţică ruptă din tine. Ce crezi?

– Nu mă văd deloc cu ea, Dumnezeule! Parcă... bărbia... se uită la mine şi parcă vede prin trupul meu.

– Vreau să-i dăruiesc lumea, David. Nu-i puteam dărui ceea ce ea îmi dăruise deja. David mă sărută pe frunte, iar Lily îi strînse degetul cu care o mîngîiase.

– Pot să o duc puţin la plimbare?

– Dar să nu lipsiţi prea mult. O să-mi fie dor de voi...

David o luă uşor pe Lily şi ieşi cu ea. Se vedea bucuria pe chipul lui. David îi murmură ceva.

CAPITOLUL 21

În următoarele cîteva săptămîni, Lily ne-a sedus pe toți, cu căpşorul catifelat şi cu pielea roz, fină ca petalele de trandafiri. Cînd sughița după masă mă făcea să rîd, iar David era cel mai satisfăcut cînd reuşea să o facă să rîgîie.

Oricît de obosit venea acasă, se juca puțin cu ea, apoi o aducea la pat, între noi. Opt săptămîni ne-a uimit, iar într-a noua, deşi ne doream puțină libertate, o adoram.

Mergeam prin casă cu treburi şi reveneam lîngă ea fermecați. Lily semăna leit cu David. Zîmbetul ei topea orice supărare.

Eram ca doi servitori oricînd la dispoziția ei. Pe părinții mei îi monopoliză, chiar şi pe unchiul Charlie, apoi încet, încet, cuceri întreaga lume.

Lily avea trei luni cînd David se duse să cumpere scutece – deşi aveam destule în casă.

Plecase de o oră şi era straniu, fiindcă venea de obicei în zece minute. David reveni în cele din urmă cu un zîmbet misterios pe buze.

– Bună, fetele mele iubite...

– Nu vrei să ne spui de ce a durat atît?

– Ce crezi că sînt fraier?

– Nu. Dar ea ştie, am zis, făcînd semn cu capul spre Lily. Stătea pe covor, în sufragerie şi se juca fermecată cu o cutie de film. David scoase un plic din buzunar şi mi-l dădu.

– Asta e pentru tine.

– Ce este? Un contract de la Geoffrey?

– Mai bine.

– Nimic nu e mai bun decît un contract de-al lui, decît dacă nu ne-au scris de la firma de construcții ca să plătim ipoteca.

– Haide, deschide-l. E pentru tine şi Lily. Adevărul e că mai mult pentru tine. Înăuntru erau trei bilete de avion pentru Cairo. M- am uitat la el ca trăsnită.

– De atîtea ori spunea-i că vrei să mergi acolo. Că vrei să-i oferi lui Lily lumea, nu? Se poate începe cu piramidele.

– Nu ştiu dacă va fi o vacanță cu Lily după noi.

– M-ai subestimat. Citeşte al treilea bilet. E pentru ghidul nostru şi bona.

Biletul era pentru mama.

– Dar pe ea ai întrebat-o?

– Chiar mă iei de fraier? Sigur că i-am spus. Nu aş putea face un asemenea pas fără să primesc aprobarea Annei. L-am întrebat pe Ben dacă nu vea să ne însoțească şi a refuzat.

– Cînd plecăm?

– Săptămîna viitoare. Pentru o săptămînă. Trebuie să mă întorc la lucru, apoi, dar am vrut să-ți vezi visul cu ochii. Lily poate începe să domine lumea.

– Crezi că-şi va aminti?

– Nu, dar tu da.

Mă consolam cu ideea că la Cairo nu voi vedea ceea ce mi-au descris mama şi Theo. Oricum, renunțase la rolul de mamă pentru a fi bunica lui Lily.

Ştiam că *Shepheard's* fusese ars din temelii în 1952. *Continental* nu mai era în picioare.

Timpul trecuse mai departe, deşi eu căutam fantome care nu mai erau acolo.

De cînd ne întorsesem din Franța, eu şi David ne simțeam perfect împreună, însă nici eu, nici el nu riscam să discutăm despre viitor.

Speram că David se va decide să ne făurească o viață normală după întoarcerea de la Cairo şi nădăjduiam să ne petrecem o săptămînă de vis acolo.

Oricum, am fost dezamăgită de oraş. Era sumbru, modern şi murdar. Încă de la aeroport o armată de oficiali ne-au controlat actele de parcă voiam să emigrăm.

Am urcat apoi într-o trăsură trasă de un cal costeliv, iar pe măsură ce ne apropiam de centru mama a început să strălucească.

David rezervase camere la *Mena House.* Era un hotel frumos, mama îşi amintea de el, dar mie nu-mi produse nici o surpriză plăcută. Nu se mai auzea mozaicul de limbi străine, după cum povestea mama, nu erau soldați din trupele RAF şi fete frumoase îmbrăcate în uniformă.

Eram doar noi trei şi Lily, la barul unde altădată mama spunea că se desfăşurau poveşti de dragoste romantice.

David comandă o bere, eu am întrebat ce cocktailuri aveau... de dragul vremurilor de demult. Eram cumva sentimentală?

– Cocktail, madam? Un gin cu apă tonică? Un Harvey Wallbanger? sugeră el.

– Nu, nu. Ce bei, mamă? Un gin cu lămîie? Un Gin Sling?

– Asta se bea în Orientul Îndepărtat, draga mea. Să bem Ticăloşi Suferinzi. Asta beau pe atunci Şoarecii Deşertului. Lasă-mă pe mine să vorbesc cu barmanul.

– Elle, să nu te aştepţi la prea mult, zise David. Războiul s-a terminat, iubito. Nu-l poţi aduce înapoi în orice clipă.

– Ştiu, ştiu. Voiam doar să mă gîndesc că trăiesc acele vremuri, măcar o clipă.

Mama surîse privindu-ne.

– Ştii, micuţă Lily, îi zise ea nepoatei sale, că regele Greciei a fost aici în 1941, că a stat aici o vreme cu amanta sa englezoaică, apoi clădirea a devenit hotel? Discutam mult pe această temă. Noi, yankeii, eram şocaţi. Elena, ţii minte cînd am venit cu tine şi Charlie la Cairo?

– Vag.

– Ne pregăteam să-l întîlnim pe tatăl vostru în Coasta de Fildeş. Aveai opt ani şi Charlie avea şase. V-am dus la Piramide. Ce mult v-a plăcut drumul pe cămile.

– Cred că pentru tine a fost ciudat mamă. Să vezi umbrele trecutului.

– Aşa mi-am zis şi eu la început, dar toate arseseră din perioada revoluţiei: *Madame Badia's, Auberge des Pyramides, Shepheard's* totul. Am vrut să văd locurile.

Chelnerul veni cu două pahare şi le puse pe masă.

– Gin şi apă tonică, zise el solemn.

Din păcate, în locul băuturii aşteptate, era ceva uşor alcoolizat şi mult Schweppes.

– Pînă la fund, zise David cu berea în mînă.

– David, te-ai gîndit la ce vei lucra în viitor? întrebă mama, iar eu m-am uitat la ea pieziş. Vreau să zic ce vei lucra pe termen lung. De cînd se născuse Lily, mama şi David se apropiaseră foarte mult.

– Heff vrea să deschidem o agenţie.

– Fotografică?

– Nu, mamă, o agenţie matrimonială. Ce părere ai?

– Nu ştiu, David. Nu te văd stînd într-un birou şi trimiţînd tinerii sau tinerele spre ceilalţi. Ce s-a întîmplat cu Turk?

– Turk a crescut, ca toată lumea. I-am spus că mă voi gîndi.

– Nu văd nimic rău în asta. Nu le-am dat atenţie, dar ştiam că singurul mod de a-l ţine legat pe David de un birou, era să-l legi de piciorul acestuia.

Toată săptămîna am fost turişti la Cairo. Americanii aveau amabasada într-o clădire cu totul nouă, barăcile de la Kasr el Nil se transformaseră în hotel, iar locul unde mama predase engleza cu Millie devenise acum şosea.

Am fost prin muzee, am văzut Piramidele, Sfinxul; da, sînt uimitoare, dar nu asta venisem să văd.

Am făcut o călătorie pe Nil, am căutat-o pe mama tînără peste tot, la *Hotel Cataract* din Aswan, pe străzile din cartierul Bab al-Bahr, în deşert.

Am mers chiar în deşert o zi numai cu David, căutînd locurile pe unde călcase Theodore. Nici urmă de Tabăra Ofiţerilor.

Am văzut Lacul Amar, dar era urît, secat şi neplăcut mirositor. Mama nu mai era nicăieri, plecase de acolo

demult, odată cu *Shepheard's* şi restul ofiţerilor. În ultima zi la Cairo, David ne-a făcut nişte fotografii.

Eram foarte tristă. Nu am dorit să cumpăr nimic de la bazar. Totul mă deprimase. Cînd am ajuns la hotel, David mă aştepta vesel.

Mi-a spus să mă îmbrac în ceva uşor fiindcă mă va duce să dansăm, iar mama va rămîne în cameră cu Lily.

Nu voiam, dar mama a insistat.

Am ieşit din hotel, iar David m-a luat de mînă. Am mers pe o alee îngustă, întunecoasă, apoi am ajuns la o poartă înaltă. Era un club de noapte.

Pianistul se ridică văzînd că am intrat şi i-a strîns lui David mîna de parcă se cunoşteau de cînd lumea.

Apăru o sticlă de şampanie la masa noastră. Vorbea cu accent american.

– Şi eu mă bucur. Eşti din State?

– Nu, de la Cairo, dar am cîntat la New Orleans o vreme. Ne vedem mai tîrziu, acum distraţi-vă.

– David, ce se întîmplă?

– Nimic, iubito. Cred că nu am găsit locul dorit de tine. Mama ta a vorbit cu cîţiva de la ambasadă şi ei i-au spus de locul acesta.

Pianistul începu o bucată pe ritm de jazz.

– Am senzaţia că te-am adus aici degeaba, nu-i aşa? Nu trebuia să venim. Eşti supărat pe mine?

– Nu, draga mea. Eu te-am adus pe tine aici, ţii minte? De ce să mă supăr.

– Fiindcă a fost doar un vis. Credeam că voi simţi şi eu ceea ce a simţit ea. Că voi înţelege totul.

– Nu vei reuşi asta niciodată, Elle, oricît de mult ai încerca. Anna avea viaţa ei. Nu poţi să ştii decît atît cît îţi spune ea şi cît îşi mai aminteşte. Pianistul începu

acum să cînte şi cîteva perechi se ridicară. Elle, dansezi cu mine?

Ne vom revedea în locurile cunoscute.
Pe care le ţin în inima mea,
Zi de zi,
În cafeneaua acea mică
În parcul de peste drum.
În caruselul copiilor, în castani...

Ne vom revedea în fiecare zi de vară însorită,
În orice este uşor şi ferice,
Mereu îmi voi aminti de tine aşa,
Te voi regăsi în soarele dimineţii, iar cînd noaptea de catifea se aşterne,
Mă voi uita la lună, dar tot pe tine te voi vedea...

Mama s-ar fi încrîncenat dacă ne-ar fi văzut cum ne chinuiam să dansăm, dar acum nu mă mai gîndeam la ea. Cairo era acum locul nostru şi cîntecele erau ale noastre.

Mă lipisem de David şi ascultam acele balade sentimentale, simţindu-i buzele lipite de tîmplă. Îmi voi aminti aceste clipe tot restul vieţii şi de acum încolo nimic nu mi se va părea derizoriu.

Nu voiam să înceteze muzica, nu voiam să deschid ochii, decît dacă-l voi vedea numai pe David. Toţi dansau, toţi pluteau pe ritmul lin al muzicii, ascultîd tînguirile dulci ale trompetei...

Cînd ne-am aşezat David m-a luat de mînă.

– Elle, nu te voi cere în căsătorie.

– Oh!

– Nu voi face asta.

– Bine. Cîteva clipe atmosfera era chiar romantică şi nu mă aşteptam să te gîndeşti la aşa ceva acum. Sînt fericită aşa cum stau lucrurile. Oricum, căsătoria nu înseamnă foarte mult. E ciudat doar că te-ai ostenit atît ca să-mi spui că nu te căsătoreşti cu mine. Dacă vrei să stăm şi să dansăm toată noaptea, rămînem, dar puteam să căutăm şi la Londra o bandă cu astfel de muzică şi să ascultăm toată noaptea, să dansăm...

– Adevărat.

– Oricum, este frumos. Singuri, bînd şampanie şi muzica... Cîntă bine, nu? Are şi voce frumoasă. Locul e elegant. Toată viaţa am făcut haz de mama pentru că-i place acest gen de muzică. Dar avea dreptate sau eu îmbătrînesc. Trebuia să o luăm şi pe ea cu noi; i-ar fi plăcut. M-am uitat prin local fredonînd. M-aş căsători cu oricine m-ar cere pe un astfel de fond muzical.

– Cu oricine?

– Aproape.

– Eu nu te cer, zise David rîzînd.

– Ai spus asta foarte clar. Nu sînt proastă. Aud bine.

David îşi rezemă coatele pe masă, se aplecă înainte, apoi îmi zise:

– Nu te cer, Elle, îţi spun să te căsătoreşti cu mine. M-am săturat de atîta pălăvrăgeală.

Muzica începu să răsune şi mai tare.

Aştept trenul să vină
Îmi aştept bărbatul acasă
Am numărat zilele, secundele pînă la sosirea lui
Sînt melancolică de cînd a plecat.
Am vărsat milioane de lacrimi

Aşteptîndu-l pe cel pe care-l ador.
Aştept în gară...
Aştept să vină trenul care-l aduce înapoi la mine
Aştept ca viaţa mea să înceapă acum
Aştept să vină trenul...

A doua zi de dimineaţă David m-a lăsat la o cafenea din piaţeta de peste drum de grădină. Temporar, vreau să spun.

Nu ştiu numele piaţetei şi regret asta fiindcă m-aş mai putea întoarce acolo altă dată. Ne plimbasem, iar el se decisese să mai facă nişte fotografii cu mama, aşa că eu şi Lily ne-am aşezat să-i aşteptăm.

Nu era o stradă prea frumoasă. Traficul era intens; peste tot numai maşini şi tramvaie. Fumul te înăbuşea, căldura te topea. Am cerut o cafea; după prima înghiţitură m-am cutremurat. Era prea tare. M-am gîndit la David. Dintr-o dată devenise bun ca pîinea caldă.

Oare ce se întîmplase cu el de se hotărîse să-mi ofere o amintire pe care ştia că mi-ar fi plăcut să o am? Oricît de bătrînă voi fi, tot îmi voi aminti atmosfera celestă şi sentimentul puternic pe care mi-l lăsase gestul lui. Îmi cumpărase chiar un inel de aur.

Mă mîndream cu el aşa cum o mireasă se uită la verighetă după căsătorie. De multe ori îmi spuneam că nu se întîmplase cu adevărat, dar reveneam la realitate şi concluzionam că se întîmplase.

Chelnerul îmi puse o întrebare. Cînd am ridicat capul să-i răspund, am văzut în spatele lui, dincolo de piaţetă, o tînără.

Şi acum îmi amintesc exact în ce loc stătea. Îmi făcea cu mîna. M-am întors să văd dacă nu era cineva

în spatele meu, căruia îi era adresat semnalul, dar celelalte mese erau libere.

M-am mai uitat o dată, iar ea dădu chiar din cap zîmbind. Mă cunoştea şi mi s-a părut că o recunosc şi eu. Parcă l-am auzit pe chelner spunîndu-mi ceva. Tînăra purta o haină roşie şi avea părul de culoarea spicelor; buclele îi încadrau faţa, ochii verzi străluceau, rîdea cu poftă uiîndu-se spre mine.

La un moment dat am văzut-o sărind înapoi fiindcă trecea un tramvai prin faţa ei. Ţin minte că am remarcat picioarele ei frumoase şi tocurile înalte.

M-am ridicat, mi-am luat poşeta şi am început să alerg traversînd strada.

Ea îmi făcea cu mîna, şi parcă striga „Draga mea", dar zgomotul străzii era prea puternic şi era prea departe de mine ca să disting perfect.

Era atît de drăguţă, veselă şi ridicase mîna parcă salutîndu-mă. Am început să alerg spre ea, cu mîna întinsă. Un tramvai se apropia de noi.

Urma să treacă exact prin faţa mea.

Am văzut-o că deschide gura să spună ceva, apoi s-a uitat în direcţie opusă, la altcineva, aflat la capătul străzii, apoi mă strigă: „Draga mea!", de data aceasta foarte clar.

După ce trecu tramvaiul, am rămas în mijlocul drumului, iar ea dispăruse. Am încercat să traversez, dar lumea se adunase în jurul meu, chelnerul de la cafenea striga, un poliţist şi un bărbat mă reţineau să nu plec.

Am încercat să mă eliberez, simţeam că ea este aproape, că plecase pe strada aceea.

Ştiam că este acolo şi că vrea s-o găsesc... voia să-mi spună ceva.

M-am luptat cu toți acei oameni, dar ea a dispărut pentru vecie. Am căzut pe asfalt şi mi-am rănit genunchiul, apoi am strigat.

– Ce naiba se întîmplă? Dați-i drumul! Strigase David, cu Lily în brațe, venind în fugă.

– David, trebuie să mă duc... să-mi găsesc mama! David mă apucă de mînă.

– A fugit fără să achite nota de plată! strigă chelnerul.

– A fugit chiar în mijlocul străzii, femeie nebună... chiar în fața tramvaiului...

– Uite, ia banii, ia ce naiba vrei... lăsați-o, am eu grijă de ea, sînt soțul ei, da, bine, regret, plecați, vă rog. Lăsați-ne.

– David! m-am trezit strigînd. Lasă-mă să mă duc. Trebuie să-mi iau rămas bun de la mama.

David îmi dădu drumul la braț şi am alergat spre colțul străzii. Ea dispăruse pur şi simplu. M-am simțit inexplicabil de tristă.

– Trebuie să se fi urcat în tramvai.

– Cine, iubito?

– Mama.

– Draga mea, am lăsat-o la hotel. Face bagajele. Am plecat acum zece minute de lîngă ea. Am venit după tine.

– Oh, David, am văzut-o. Nu sînt nebună. Nu pe mama... pe Anna. Cînd era Anna. Am văzut-o. Stătea uite aici. Chiar aici. Am lovit cu piciorul în asfalt. Nu mă crezi. Crezi că sînt nebună.

– Nu, Elle, ştiu că nu eşti nebună. Te cred. Presupun că Anna este peste tot pe aici, pe undeva şi cred că va trebui s-o găseşti.

– Ai văzut-o?

– Nu, dragostea mea, nu am văzut-o, dar nu pe mine mă căuta.

În drum spre aeroport mă uitam pe fiecare stradă, căutam printre figurile trecătorilor, dar nu am zărit-o nicăieri.

Poate e o prostie, dar atunci mi-am luat rămas bun de la ea, în autobuzul aeroportului.

Mama stătea lîngă mine, ținîndu-mă de mînă; discuta ceva cu David şi o legăna pe nepoțica ei pe genunchi.

Mi-am luat rămas bun de la Cairo în acea seară. Nu i-am spus mamei la revedere, ci Annei, pe care o zărisem pentru o fracțiune de secundă.

Aş fi vrut să o fi văzut şi David; şi tata şi Theodore. Aş fi dorit ca toată lumea să fi văzut cît de drăguță şi de fericită era.

Sfîrşit

JULIETTE MEAD

În dimineața celei de-a treizeci și una aniversări, Elena Stewart este confruntată cu trei probleme: prietenul ei, fotograf de război, cu o carieră extrem de solicitantă, o lasă în așteptare, undeva, între misiunea din Beijing și Bosnia; o carte pe care nu reușește s-o termine, și liniuța albăstruie care-i dă răspunsul pozitiv la testul de sarcină.

Romanul reliefează tabloul romantic al unei iubiri pătimașe, zădărnicită de o clipă de slăbiciune pur omenească, dar îndreptată în final prin contribuția onoarei.

Nostalgic, convingător și modern, lipsit de granițele temporale, romanul întrupează povestea care va rămîne în sufletul și mintea cititorului încă mult timp după întoarcerea ultimei pagini.

Lei: 69900

www.miron.ro

COMENZI ONLINE